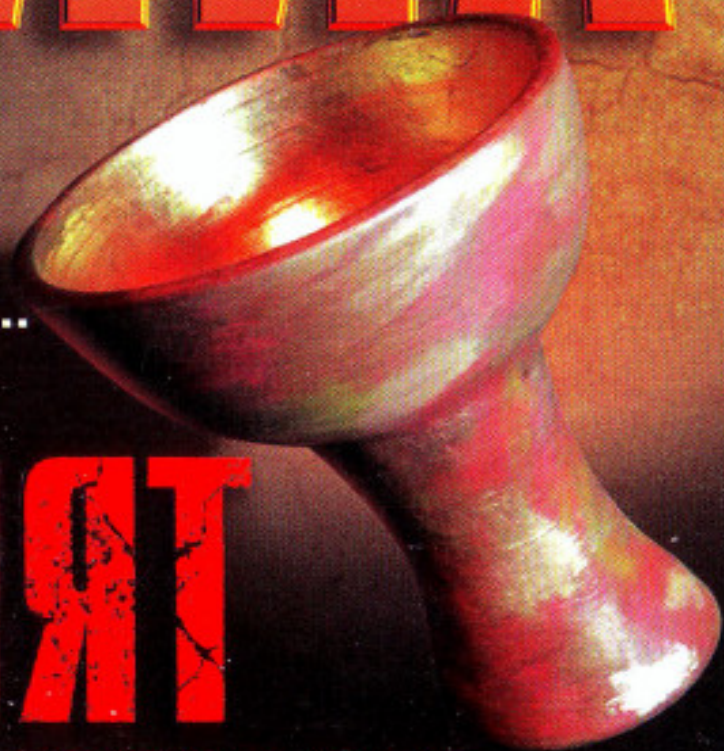

Кралете на трилъра®

НЕЛСЪН ДЕМИЛ

Гибелно приключение
в етиопските джунгли...

ЧЕРНИЯТ МАНАСТИР

НЕЛСЪН ДЕМИЛ ЧЕРНИЯТ МАНАСТИР

Превод: Крум Бъчваров

chitanka.info

Новият роман на Нелсън Демил е стремително приключение, което едновременно е трилър и любовна история и отвежда читателя от раздираните от война джунгли на Етиопия до вълшебния град Рим.

Докато бушува Етиопската гражданска война, един католически свещеник чезне в затвора. За последен път е видял дневна светлина преди почти четирийсет години. Какво е неговото престъпление? Твърди, че знае къде е чашата, от която е пил Христос на Тайната вечеря. И после се случва чудо — един снаряд улучва затвора и свещеникът е свободен!

Стар, немощен и ранен, свещеникът бяга в джунглата, където среща двама западни журналисти и красива фотографка, скрили се от вилнеещата касапница. Докато се грижат за раните му, той им разказва своята невероятна история.

Мотивирани от сензационния ѝ характер и от желанието си да открият най-святата реликва, тримата решават да потърсят Граала.

Така започва тяхното опасно приключение, което ги изправя срещу жестоки диваци, безжалостни убийци, фанатични монаси — и накрая срещу страстите на собствените им сърца.

Нелсън Демил отново е на върха на своето майсторство и ловко интерпретира една от най-великите загадки в историята.

През 1975 г. беше публикувана по-кратка версия на романа. През 2013 г. го преработих, удвоих обема му и се надявам, че сега историята е много по-добра от оригинала, без да съм се отклонявал от елементите, които я правеха толкова въздействаща и завладяваща, когато я писах първия път. С други думи, онова, заради което си струва да препрочетете книгата, пак си е там, а промяната е за добро.

Бях много доволен и развълнуван от възможността да преработя и преиздам своя първи „голям“ роман и се надявам да ви хареса също толкова, колкото и на мен, когато го пишех през 1975-а.

ЧАСТ I

ЕТИОПИЯ, СЕПТЕМВРИ 1974 Г.

— Какво е туй? На Чашата ли
призрак,

що се явява и изчезва пак?

— О, не, монахо! — Пърсивал
отвърна. — Не е призрак.

Това е Чашата, самата Чаша
— и от нея

сам Господ Бог е пил на
Тайната вечеря.

И от блажената страна на
Аромата...

Ариматейски Йосиф я донесъл в
Гластънбъри...

И ако човек я пипнел, видел и
повярвал,

тозчас напускали го всички
болки.

Ала след туй настанало
зловещо време

и Чашата въздигнала се в Рая и
изчезнала.

Алфред
Тенисън,
„Светият
Граал“

1.

Старият италиански свещеник клекна в ъгъла на килията си и се скри под сламеника. Артилерийски снаряди избухваха в меката африканска почва навън и шрапнелите обсипваха каменните стени на затвора. От време на време някой снаряд се пръскаше във въздуха и горещите осколки пробиваха гофрираната ламарина на покрива.

Старецът се сви на кълбо и плътно притегли жалкия сламеник върху тялото си. Изведнъж канонадата стихна и той си поотдъхна.

— Защо ни обстрелват? — извика на родния си език свещеникът на тъмничарите. — Кой стреля?

Но не получи отговор. По-възрастните етиопци, които знаеха италиански, през годините постепенно бяха изчезнали и през каменните стени все по-рядко долитахше италианска реч. Всъщност, осъзна старецът, от близо пет години не беше чувал и дума на италиански.

— Какво става? — повтори свещеникът първо на амхарски и после на тигриня. Ала пак никой не му отговори. Никога не му отговаряха. За тях той беше по-мъртъв от пръснатите на двора разлагащи се трупове. Ако четирийсет години задаваш въпроси и никой не ти отвърща, значи си мъртъв. Старецът обаче знаеше, че те просто не смеят да му отговарят. Когато бе влязъл в тази килия, един му отговори. Преди четирийсет години ли бе това? Малко по-малко май. Трудно следеше времето. Дори не си спомняше човека, който му отговори, освен черепа. Тъмничарите му дадоха черепа на онзи, който му бе отговорил. И черепът стана негова чаша. Той споменаваше добрината на онзи човек винаги, когато пиеше. И тъмничарите си го спомняха, когато му пълнеха чашата — спомняха си да не разговарят с него. Въпреки това ги питаше. — Война ли? — пак извика той. — Ще ме освободите ли? — Не, нямаше да му отговорят.

Вторащи се в желязната врата. Бяха я затворили зад един младеж през 1936-а, когато Етиопия беше италианска колония, и оттогава не я бяха отваряли. Използваха само отвора в долната ѝ част. През него веднъж на ден му подаваха храна и взимаха гърнето с изпражненията

му. Светлината, звуците и въздухът проникваха през прозорче, не по-голямо от разтворена книга, разположено над равнището на очите — всъщност изваден камък от стената.

В килията имаше само мивка, тъпа ножица, с която се подстригваше и си режеше ноктите, и Светата библия на италиански, която му бяха оставили при хвърлянето му в затвора. Ако не беше Библията, отдавна да е полудял. Беше я чел стотици пъти и въпреки че зрението му отслабваше, помнеше наизуст всяка дума. Старият и Новият завет му носеха утеха, не допускаха разумът му да умре и хранеха душата му.

Старецът се замисли за младежа, зад когото през 1936-а се беше захлопнала тази желязна врата. Помнеше и най-малката подробност от лицето му, всяко движение на тялото му. Нощем си говореше с него и го разпитваше за родната им Италия. Толкова добре познаваше този младеж, че знаеше дори какво става в главата му, как се чувства, къде е учил, от кое село е и на колко години е баща му. Младежът не остаряваше, естествено, и разказите му бяха едни и същи. Но това бе единственото лице, което свещеникът познаваше достатъчно, за да си го спомня. За последен път го беше видял в огледалото преди почти четирийсет години и нито веднъж оттогава, освен в съзнанието си. Заплака.

Избърса сълзите си с мръсната шама^[1], облегна се на стената и си пое дъх. Мислите му постепенно се върнаха към настоящето.

Около малкия му затвор избухваха и стихваха войни и той предполагаше, че по време на неговото отсъствие светът значително се е променил. Тъмничарите остаряваха и умираха. Остаряваха и младите войници, които маршируваха в двора на малката крепост. Като по-млад свещеникът можеше да се държи за перваза на прозореца много по-дълго. Ала вече не намираше сили да се набере на мускули за повече от няколко минути дневно.

Бомбардировката раздвижи много неща в ума му. Разбираше, че настъпва краят на неговия затвор — ако не загинеше от някой снаряд, щяха да го убият тъмничарите, защото имаха заповед да го ликвидират, ако не са в състояние да гарантират охраната му в килията. А вече чуваше шумотевицата на бягащите от гарнизона войници. И тъмничарите скоро щяха да отворят тази вечно затворена врата и да изпълнят дълга си. Ала той не изпитваше лоши чувства към тях. Имаха

заповед и свещеникът им прощаваше. Всъщност нямаше значение дали ще го убият тъмничарите, или снарядите. Тялото му и без това отслабваше. Той умираше. В страната върлуваше глад и от близо година го хранеха оскъдно. Когато кашляше, белият му дроб издаваше влажно хъркане. Смъртта наближаваше. Във и извън неговата килия.

Най-много съжаляваше, че ще умре в неведение и че в резултат на десетилетията, през които го бяха държали на тъмно, знае по-малко за своя свят и от най-простия селянин. Не съжаляваше, че умира, не изпитваше страх от смъртта, обаче мисълта, че ще умре, без да знае какъв е станал светът в негово отсъствие, го натъжаваше. Но пък неговото призвание не беше от този свят, а от другия, и не би трябвало да има значение какъв е станал светът. И все пак щеше да е хубаво да знае поне малко за делата човешки. Не можеше да не се чуди какво се е случило с неговите приятели, с роднините му, със световните ръководители от неговото време.

Уви се по-плътено в шамата. Слънцето отминаваше прозореца му и от височините започваше да духа студен вятър. Едно гущерче с откъсната опашка трмаво пълзеше по стената до главата му. В настаналата тишина той чуваше войниците навън да обсъждат на амхарски кой да го убие, ако се наложи.

Подобно на безброй други затворени и осъдени хора, на мъченически загиналите светци, онова, което го крепеше в изпитанието му, беше същото, за което го бяха осъдили. А го бяха осъдили за това, че знае една тайна. И мисълта за нея го утешаваше и му даваше сили и той с радост щеше да даде още четирийсет години от живота си, ако ги имаше, разбира се, за да погледне още веднъж онова, което беше видял. Толкова силна вяра имаше. Прекараните в затвора години го натъжаваха, защото това означаваше, че светът още не е научил тайната. Защото иначе нямаше да има причина да го държат сам в тази килия.

Често му се искаше да го бяха убили още тогава и да му спестят тази жива смърт, траеща вече четири десетилетия. Ала той беше свещеник и хората, които го бяха заловили, монасите, както и другите, които го бяха хвърлили в затвора, войниците на императора, бяха коптски християни и затова го бяха пощадили. Но монасите бяха предупредили войниците никога да не разговарят със свещеника, по каквато и да е причина, иначе ще умрат. Монасите също бяха казали на

войниците, че трябва да го убият, ако не могат да гарантират охраната и мълчанието му. И сега, помисли си той, този ден със сигурност настъпваше. И това го радваше. Скоро щеше да отиде при своя небесен отец.

Обстрелът се поднови. Той чу взривовете отвъд стените, после мерачът коригира точността си и снарядите започнаха да падат в границите на малката крепост. Грохотът на вторичните експлозии на складираните боеприпаси и гориво заглушиха самите изстрели. Пред прозореца му пицяха ранени. Един снаряд избухна наблизо, разтърси килията и гущерът падна до него. Оглушителните трясъци вцепениха мозъка му и замъглиха всяка друга мисъл, освен за гущерчето, което се опитваше да координира движенията си и се мятеше по разтърсващия се пръстен под. Стана му мъчно за клетото създание. И му хрумна, че войниците може да напуснат гарнизона и да го оставят да умре от жажда и глад.

Поредната ударна вълна отнесе част от гофрирания ламаринен покрив в синкавия здрач. По бузата го парна шрапнел и го накара да извика от болка. Пред желязната врата се разнесоха възбудени крясъци и тя едва забележимо помръдна. Старецът се вторачи в нея. Вратата отново помръдна. Сред рева на развихрилия се навън огнен ад до ушите му стигаха звуците на ръждясалата ѝ неподатливост. Ала четирийсет години бяха много време и вратата не поддаваше. Пак чу виковете. После стихнаха. Капакът на дупката под неподдаващата врата на килията бавно се повдигна. Идваха за него. Той притисна библията към гърдите си.

През отвора се запровира висок мършав етиопец — заприлича му на гущерчето. Мъжът се изправи, погледна го и изтегли от колана си извита сабя. Свещеникът различи фините му черти в сумрака. Амхарец от хамитската раса, несъмнено. Орловият нос и високите скули му придаваха почти семитски облик, но късата черна коса и мургавата кожа показваха, че е потомък на Хам. С ятагана и шамата си имаше почти библейски вид и старецът си помисли, че трябва да е тъкмо така, макар че не знаеше защо.

Старият свещеник се надигна с библията в ръце. Коленете му затрепериха толкова силно, че едва се крепеше. И устатата му беше пресъхнала. Но решително пристъпи към етиопеца. По-добре да умре

бързо и достойно. Гонитбата из килията с размахани срещу ятагана ръце щеше да е жалка гледка.

Етиопецът се поколеба. Не му се щеше да изпълни дълга си, но на него се бе паднала ролята на палача. Как да постъпи?

Старият свещеник коленичи и се прекръсти. Етиопецът, християнин от древната Коптска църква, се разтрепери и каза:

— Прости ми, отче.

— Простено да ти е — отвърна старият свещеник и започна да се моли и за двамата на отдавна забравения латински. Просълзи се и целуна библията.

Отекна изстрел и заглуши разреждащата се артилерийска канонада. Разнесе се вик. Втори изстрел, после тракане на автомат.

— Това са гала — каза войникът.

Изглеждаше уплашен, и ненапразно. Старецът си спомняше племенния народ гала — безпощаден като древните хуни. Гала скопяваха пленниците си, преди да ги убият.

Вдигна поглед към войника с ятагана и видя, че трепери от страх.

— Давай! — извика му.

Ала етиопецът хвърли ятагана, измъкна от колана си пистолет и заотстъпва заднишком към вратата.

Явно се колебаеше, разкъсваше се между желанието да остане в сравнително безопасната килия и подтика да излезе при другарите си, за да се сражават срещу враговете от племето гала, които вече бяха в крепостта. Разкъсваше се и между дълга си да убие затворника и хрумването да го остави жив, което можеше да му струва собствения му живот, ако командирът му разбереше какво е направил — или по-скоро какво не е направил.

Старият свещеник реши, че предпочита бърза и милостива смърт от ръцете на този войник — онези от гала нямаше да са нито толкова бързи, нито толкова милостиви. Изправи се и му каза високо:

— Давай. Бързо. — И посочи сърцето си.

Войникът стоеше като вкаменен, но после вдигна пистолета. Ръката му трепереше толкова силно, че когато дръпна спусъка, куршумът извири нависоко и се заби в камъка зад главата на затворника.

Старецът беше страдал предостатъчно и в гърдите му закипя отдавна неизпитвано чувство — гняв. В тези последни мигове след

близо четирийсет години затвор в единична килия изпитваше едно-единствено желание — да умре достойно и бързо, без да изгуби вярата си. Но ето че сега един добронамерен и негоден палач удължаваше мъките му и вярата започваше да го напуска.

— Давай! — изкрещя старецът.

Впери очи в пистолета и видя, че дулото отново бълва огън. И си представи онова нещо, за което го бяха осъдили. И то запламтя като огъня от оръжието, златно и ослепително, ярко като слънцето. После всичко помръкна.

Свести се и осъзна чудото, че е жив. Почти целият покрив липсваше и свещеникът виждаше звездите. Синкавата луна хвърляше сенки по осеяния с разбити греди и камъни под. Цареше неестествена тишина. Дори насекомите бяха напуснали крепостта.

Той се огледа и заопипва наоколо за библията, но не я откри, и реши, че я е взел войникът.

Запълзя към вратата и предпазливо се измъкна през дупката в пода.

Войникът лежеше гол навън. Гениталиите му бяха отрязани. Събличането на дрехите, скопяването — това бяха запазените марки на племето гала. Можеше да са наблизко.

Изправи се с усилие. На двора синята луна осветяваше голи трупове.

Вътрешностите му горяха, но иначе се чувстваше добре. Не можеше да не се чувства добре, нали вървеше под небето.

Хладен вятър вдигна облаци прах и свещеникът усети мирис на изгоряла пръст и смърт. Разрушените бетонни постройки се белееха като изпочупени зъби. Той затрепери и пхна ръцете си под шамата. Кожата му беше студена и влажна. Втвърдилата се от изсъхнала кръв дреха лепнеше по тялото му и старецът забави ход, за да не отвори раната.

След четирийсет години още помнеше пътя. Тръгна към отворения портал и излезе навън, както беше правил хиляди пъти насън.

Най-после бе свободен.

[1] Широка етиопска дреха, роба. — Б.пр. [↑](#)

2.

Американският джип бавно се друсаше по изровения път и халогенните му фарове осветяваха просеката в гъстата джунгла. В далечината ехтеше артилерийска стрелба и взривовете разцепваха черното небе като мълнии.

Франк Пърсел стискаше волана и се взираше в разкривените сенки на възлести дървета и увити лиани. Удари спирачки, после угаси измъчения отътрузенето двигател и изключи фаровете.

— Какво има? — попита го седящият до него Хенри Меркадо.

Пърсел вдигна ръка, за да го накара да млъкне.

Меркадо нервно се вторачи в заобикалящата ги джунгла. Сякаш се движеше всяка сянка наоколо. Той наклони посребрялата си глава и се заслуша, след това се огледа, но не видя нищо.

От затрупаната с провизии и фотографска техника каросерия зад тях се разнесе тих женски глас:

— Какво става?

— Няма проблем — отвърна Меркадо.

— Тогава защо спряхме?

— Резонен въпрос. Защо спряхме, Франк? — попита Меркадо.

Без да отговори, Пърсел запали мотора, включи на скорост и потегли. Сега караше по-бързо и друсането се усили. Меркадо се вкопчи в седалката. Свитата на кълбо отзад Вивиан надигна стройното си тяло, седна и се хвана за каквото там беше намерила в мрака.

След няколко минути Пърсел изведнъж зави надясно, джипът проби високите храсталаци и изскочи на някаква поляна.

— Какво правиш, по дяволите? — попита Вивиан. — Франк?

В центъра на огряната от високо издигналата се луна поляна белееха развалини на италиански минерален курорт — странно, чуждо наследство от времето на италианската окупация. Беше построен в древноримски стил и приличаше на останки от времето на Цезар, само че в друго време и на друго място.

Пърсел се насочи към най-голямата постройка, увеличи скоростта и джипът заподскача из високата трева. Бялата сграда бързо

се уголеми пред тях.

Предните гуми се блъснаха в долните стъпала, зацепиха и колата се изкачи между две канелирани колони, пресече равния каменен портик, мина през входа и спря в центъра на някогашното хотелско фойе. Пърсел угаси двигателя и изключи фаровете. Стихналите нощни създания подновиха безсмисления си какофоничен концерт.

Синкавобелите лунни лъчи свободно минаваха през разрушения свод и хвърляха неземно сияние върху псевдоримското помещение. Стените бяха украсени с грамадни рушащи се фрески, изобразяващи класически сцени от римски бани. Пърсел избърса лице с потната си длан.

Меркадо си пое дъх.

— Защо беше всичко това?

Пърсел само сви рамене.

Вивиан възвърна самообладанието си и се засмя подигравателно.

— Май храбрецът си изпусна нервите в тъмната джунгла, а? — Говореше с общо взето британски акцент, в който се долавяше смесица от екзотични нотки. Меркадо беше обяснил на Пърсел, че родният ѝ език бил неизвестен и произходът ѝ бил също толкова неясен, макар да имала швейцарски паспорт с фамилното име Смит. „Загадъчна жена“ — бе казал той на Пърсел, който отговори: „Те всичките са загадъчни“.

Меркадо скочи от джипа и се протегна.

— Джунглата остана зад нас, но не и проблемите. — Собственият му акцент представляваше онази особена трансатлантическа реч, типична за хора, пътуващи през целия си живот между Британските острови и Северна Америка. Син на англичанка и испанец — откъдето и фамилията му, — той беше прекарал по-голямата част от младостта си в швейцарски пансион и знаеше френски, немски и италиански все едно са му родни езици.

Франк Пърсел запали цигара и я скри в шепата си. На пламъчето на кибритената клечка изглеждаше по-възрастен от своите трийсетина години. Устата и тъмнокафявите му, почти черни очи бяха заобиколени от бръчки. Сиви косми осейваха рошавата му черна коса. Отпусна се уморено на седалката и издиша дълга струя дим.

— Какво всъщност е това място?

Меркадо обикаляше мозаечния под на просторното фойе.

— Римска баня. На теб на какво ти прилича?

— На римска баня.

— Ами значи е баня. През трийсет и шеста гадните фашисти строяха много такива в хода на своята цивилизаторска мисия. Писал съм репортаж за това, доколкото си спомням. Има ги на най-невероятни места. Хайде слизай. Ако минералният извор още тече, ще се изкъпем хубаво.

Пърсел сковано слезе от колата.

— Говори по-тихо, Хенри.

— Как да говоря по-тихо, като съм тук, а ти си чак там, а, Франк? Ела насам да поразгледаме.

Вивиан тръгна с Меркадо към една колонада, водеща към вътрешен двор. Пърсел бавно ги последва. Петте години в Индокитай като военен кореспондент го бяха лишили от всякакъв интерес към руините. За последен път беше посещавал развалини в Камбоджа, в древния град Ангкор Ват, и това пътуване му струва цяла година в пленнически лагер на червените кхмери. Тази година завинаги щеше да остане изключително важна част от живота му. Освен всичко друго там бе изгубил всичките си илюзии за човечеството.

Настигна спътниците си в огряната от луната колонада. В центъра ѝ имаше статуя на Нептун с вдигнат тризъбец. След нея галерията завиваше под прав ъгъл и скоро чуха тихо плискане на вода.

— Имаме късмет — каза Меркадо. — Мирише на сяр. Банята сигурно е някъде там.

Вивиан стъпи на една ниска мраморна пейка и погледна към отсрещния край на вътрешния двор.

— Да, виждам парата. Там, зад онези дървета.

Излязоха на двора и тръгнаха към редица евкалипти. Между белите плочи бе прорасла трева. От един храсталак надничаше статуя на двуликия Янус.

Галерията обграждаше двора и повечето колони бяха увити в лиани. Наоколо се валяха разбити фигури на римски богове и богини. Гледката приличаше на популярните едно време картини на Рим, както трябваше да е изглеждал през Средновековието, с пастири и стада сред огромни императорски дворци, обрасли в гъста растителност.

Заобиколиха градинка с пресъхнал фонтан, минаха между два евкалипта и стигнаха до вито стълбище с каменен парапет. Спуснаха

се по порутените стъпала. Долу имаше басейн, голям четирийсетина квадратни метра. Серните изпарения почти не позволяваха да се диша.

Изглеждаше черен, но луната хвърляше отблясъци по леко покращащите се вълнички. Грамадна каменна риба изливаше безкрайна струя минерална вода във вечно жадния басейн. Клокоченето отекваше в стените на банята от отсрещната страна.

— Вони — каза Пърсел.

— О, вие янките! — възкликна Меркадо. — Всичко трябва да ви мирише на дезодорант. Тези бани са древна европейска традиция. Те и пътищата са единственото хубаво дело на Мусолини за тази страна.

— Пътищата също са отврат — изсумтя Пърсел.

Вивиан беше съблякла зелено-кафявите си дрехи и стоеше гола до басейна. Млечнобялата ѝ кожа сияеше на лунната светлина като полиран алабастр.

Пърсел я погледа няколко секунди. По време на тридневното пътуване от Адис Абеба я беше виждал в евино облекло всеки път, щом спираха да се изкъпят. Отначало тази липса на свян го стъписваше, но тя настояваше да не се отнасят към нея по-различно.

Меркадо седна на една покрита с мъх мраморна пейка и започна да си събува обувките. Пърсел се настани до него, като от време на време хвърляше поглед към Вивиан. Не ѝ даваше повече от двајсет и пет години, което означаваше, че е била на петнайсет-шестнайсет, когато през 1965-а той беше слязъл от самолета във въртопа на сайгонското летище „Таншоннят“. В нейно присъствие се чувстваше стар. Чудеше се каква всъщност е тази жена. Лицето ѝ изглеждаше европoidно и имаше кожа като мляко, но очите ѝ бяха като истински бадеми и смолисточерната ѝ коса беше дълга, права и гъста като на азиатка или индианка. Само че тези бадемовидни очи... бяха тъмнозелени. Питаше се дали е възможна такава генетична комбинация.

Вивиан вдигна ръце и дълбоко вдиша изпаренията.

— Обаче наистина вони, Хенри.

— Сярата освежава и действа здравословно. Подишай я.

Тя го послуша.

— *Graviora quaedam sunt remedia periculis.*

Пърсел я зяпна. Нямаше грешка, говореше на латински, нов език в нейния репертоар.

— Какво каза? — попита той.

Меркадо вдигна поглед.

— Какво? А, „Някои лекарства са по-лоши от болестта“^[1] — отговори той, докато изуваше втората си обувка.

Пърсел замълча.

— Сега да не вземеш да получиш комплекс за малоценност — прибави Меркадо. — Тя всъщност не знае латински, само някоя и друга сентенция. Просто се надува.

— Пред кого?

— Пред мене, естествено.

Пърсел си събу обувките и погледна Вивиан, която клечеше и опитваше водата с пръсти.

— Топла е! — извика тя.

Меркадо смъкна гащетата си и зашляпа към басейна. Тялото му, забеляза Пърсел, носеше белезите на старостта. На колко можеше да е? След като е бил в Етиопия по време на италианската окупация през 1935-а, трябваше да е поне на шейсет. Пърсел погледна Вивиан, после пак Меркадо и се запита каква е връзката между тях, ако изобщо имаше такава, разбира се. После също се събу и застана до Меркадо.

На няколко крачки от тях Вивиан се изправи, надигна се на пръсти и изпъна ръце напред.

— „Да, там е пъкъл, мрак и серен дим, жарава, пламъци, разпад и смрад!“^[2] — извика към небето, хвърли се в басейна и топлите черни минерални води беззвучно я погълнаха.

Меркадо се наведе и топна ръка във водата.

— Това беше Шекспир, Франк. Всъщност така крал Лир описва влагалището.

— Надявам се, че не се е опитал да свали някоя жена с тая реплика.

Меркадо се засмя.

Пърсел скочи и заплува. Топлата вода смърдеше на развалени яйца, но след малко се свикваше. Усещаше как умората се оттича от тялото му, но от горещината му се приспа.

Меркадо предпазливо стъпи в басейна, после се гмурна.

Пърсел се отпусна по гръб. Чувстваше се добре за пръв път от много дни. Дори от седмици. Парата го унесе. Чуваше лудуването на Вивиан, писъците ѝ на животинска радост отекваха от стените около

басейна. Искаше му се да ѝ каже да не вдига толкова шум, но това, който знае защо, нямаше значение. Членът му се беше втвърдил. Той се обърна по корем и заплува към каменната платформа в центъра на басейна. Тя беше залята с няколко сантиметра вода и Пърсел се покатери отгоре, легна по гръб и затвори очи.

Главата на Меркадо изскочи на повърхността до него.

— Жив ли си, Франк?

Пърсел отвори очи и видя лицето на по-възрастния мъж сред изпаренията.

— Кажи ѝ да се кротне — рече малко замаяно. — Ще докара тук всички от племето гала в областта.

— Какво? А, тя спи край басейна, Франк. Вече ѝ казах. Май си задрямал, а?

Пърсел си погледна часовника. Беше се изтърколил цял час.

— Да се връщаме при джипа. Безпокоя се за багажа.

— Добре. — Пърсел се претърколи във водата, заплува с равномерни движения към стената на басейна и се изкатери навън. Вивиан спеше, свита като ембрион. Все така гола.

Меркадо се огледа.

— Тук сто на сто има и сладководен извор. Сигурно в оная баня ей там.

— По-добре да се махаме оттук, Хенри. Достатъчно рискувахме.

— Прав си, разбира се. Обаче смърдим.

Пърсел седна на обраслата с лишей мраморна пейка и се избърса със сафарито си. Меркадо се плъосна до него и той малко се притесни от голотата му.

По-възрастният кореспондент изцеди водата от гъстата си сива коса и посочи спящата гола Вивиан.

— Тя кара ли те да се чувстваш... неловко?

Пърсел сви рамене. Меркадо не му беше обяснил отношенията си с младата жена и не че това го интересуваше, но все пак му беше интересно. Типичното професионално любопитство на журналист, естествено, не досадното любопитство на натрапник. В Адис Абеба се бе съгласил да закара Хенри Меркадо и Вивиан Смит на северозапад, където гражданската война бушуваше най-свирепо, без да поиска нещо в замяна. Сега обаче смяташе, че Меркадо му е длъжник.

— Каква е тя?

Меркадо сви рамене.

— Всъщност нямам представа.

— Нали ти е фотографка?

— Да. Обаче се запознахме едва преди няколко месеца. В „Хилтън“ в Адис Абеба. Не знам дали може да снима. Направихме сума ти снимки, но още не сме ги проявили. Да ти кажа честно, даже не знам дали изобщо зарежда лента в апарата. — И се засмя.

Пърсел също се усмихна. Луната вече се спускаше зад голямата сграда и балнеокурортът тънеше в приятен мрак. Нощният ветрец носеше ухание на цветя и го изпълваше усещане за почти пълен душевен покой. Зачуди се дали започва да се освобождава от Индокитай. Тази мисъл му напомни за нещо.

— Лежал си в затвора, нали?

— Не в затвора. Ние, политическите затворници, не му викаме така. Ако ще говориш на тази тема, използвай точната дума, за бога. Викаме им „лагери“. Звучи по-добре. По-достойно.

— Пак си звучи кофти.

— Това, че се случи с мене, беше по-скоро ирония на съдбата, защото по онова време и аз си падах малко нещо червен — отбеляза Меркадо.

— По кое време?

— След войната. Руснаците ме пипнаха в Източен Берлин. През януари четирийсет и шеста. Не правех нищо, просто снимах някаква тъпа опашка за хранителни стоки. Така и не успях да го проумея. През зимата на четирийсет и шеста такива опашки имаше из цяла Европа. Обаче в работническия рай явно не е трябвало да има. А проклетите болшевики бяха там от девет месеца. Трудно се строи социалистически рай само за девет месеца. Тъкмо това им казах. Не го приемайте лично, момчета, казах им. Вие несравнимо превъзхождате хуните. Какво от това, че висели на опашки за хляб? Само им е от полза на тия нацистчета. Чат ли си? Ама те нещо не ми се вързаха.

Пърсел разсеяно кимна.

— Накарах „Ройтерс“ да им пратят всички прессъобщения, които бях писал от Испанската гражданска война през трийсет и шеста — продължи Меркадо. — Всичките ми антифашистки материали. В някои даже споменавах хубави неща за храбрата Червена армия. Не знам дали тия тъпанари изобщо са погледнали статиите ми. Знам само,

че ме натириха в Сибир. Излязох чак през петдесета заради някаква размяна на пленници. Дори не ми се извиниха, сериозно. До вчера бях номер сто шейсет и осем АМ триста осемдесет и две, от днеска пак станах Хенри Меркадо, кореспондент на „Ройтерс“, и се прибрах в Лондон, където ме очакваше прилична сума от насъбралите ми се заплати. Четири години, Франк. А беше студено. Божичко, колко беше студено! Четири години заради една снимка. Мене, възчервеното колежанче от Кеймбридж. Член на Фабианското дружество^[3] и така нататък. Пролетарии от всички страни, съединявайте се!

Пърсел пак премълча.

— Ти колко си лежал, Франк? — Меркадо повдигна вежди. — Една година в Камбоджа, нали? Е, не може да го сравняваме само по години. Адът си е ад и когато си там, ти се струва цяла вечност, нали така? Особено ако си с безсрочна присъда. Дори не можеш да броиш оставащите ти дни.

Пърсел отново кимна.

— Какво си ти за тях? — реторично попита възрастният мъж. — Нищо. Съобщават ли ти, че жена ти е починала? Естествено, че не ти съобщават. Та те сигурно изобщо не знаят, че си женен. Не знаят нищо за тебе, освен че си номер сто шейсет и осем АМ триста осемдесет и две и трябва да работиш. Какво като жена ти умира от пневмония и пеницилинът струва колкото злато, а сама жена не може да...

Изведнъж млъкна и воднистосините му очи потъмняха от умора.

— Гадни комуняги — каза тихо и прегракнало. — Гадни нацисти. Гадни политици. Не им вярвай, Франк. Послушай добрия съвет на по-възрастния. Всички искат тялото и душата ти. Тялото не е важно, за разлика от душата. А тя принадлежи на Господ, когато я призове.

— Моля те, Хенри, без религиозни проповеди.

— Извинявай. Аз съм вярващ, нали знаеш. Ония попове в лагерите. Руските православни попове. Имаше и неколцина баптисти. И малко кюрета и равини. С мене в лагера имаше много вярващи. Някои бяха там от двайсетте години. Те ми спасиха живота, Франк. Защото в тях *имаше* нещо.

— Моя живот в Камбоджа пък го спасиха гущерите и стоножките. — Пърсел си нахлузи панталона и се изправи. — Да вървим.

Гласовете им бяха събудили Вивиан и тя се размина с него в мрака. Чу я да шепне нещо на Меркадо. Не разбра думите, но звучаха утешаващо. „Бедният Хенри“, помисли Пърсел. Прошареният стар журналист се беше разлигавил пред жена два пъти по-млада от него.

Облякоха се и тръгнаха към джипа.

— Давам три звезди на този хотел — заяви Меркадо.

И тогава хоризонтът на север изведнъж се освети толкова ярко, че и тримата се заковаха на място и приклегнаха.

В нощното небе избухваха осветителни снаряди. Някъде из хълмовете започваше пехотна атака и едната или другата страна изстрелваше тези изкуствени слънца, за да освети терена. Затракаха автомати и над хълмовете полетяха червени и зелени трасиращи куршуми. В балнеоложкия комплекс отекна гърлен тътен на приглушена артилерийска канонада и експлозиите запламтяха по ниските склонове като десетки лагерни огньове.

Пърсел се взираше в небето и виждаше как осветителните снаряди се възпламеняват и парашутите им бавно се спускат към земята. Дори след всички години в Индокитай гледките и звуците на битките го изпълваха със страхопочитание и той стоеше като хипнотизиран. Приличаше на светлинно шоу, симфония от светлина и звук, изпълнявана специално за него.

— Кой кого убива тази нощ? — попита Меркадо.

— Има ли значение?

— Прав си, май няма. Стига жертвите да не сме ние. Най-добре да пренощуваме тук — предложи възрастният кореспондент.

Вивиан се съгласи и Пърсел кимна.

— Добре. Открехме армиите. Утре заран ще идем да видим кой е победил.

Влязоха в голямата сграда. Джипът ги очакваше в центъра на фойето, където веднага се набиваше на очи, и Пърсел се заоглежда за място, където да го премести.

Единият ъгъл на останалото без покрив фойе бе тъмен — сиянието на осветителните снаряди не стигаше дотам. Пърсел застана зад джипа и започна да го бута, тъй като не искаше да вдига шум, като запали двигателя. Вивиан седна зад волана, а Меркадо застана до него, за да му помогне.

Поредният снаряд освети фоайето и те видяха пред себе си мъж с череп в ръце.

[1] Публий Сир. — Б.пр. ↑

[2] Превод В. Петров. — Б.пр. ↑

[3] Британска социалистическа организация. — Б.пр. ↑

3.

Сложиха го да легне на един спален чувал между джипа и тъмния ъгъл и Вивиан отвори консерва супа. Пърсел изхвърли черепа през близкия прозорец. Шамата на непознатия беше на парцали, затова завиха треперещото му тяло с единственото си одеяло. В мрака не забелязаха засъхналата кръв по дрипавата роба.

Не успяха да разберат и какъв е. Много етиопци имаха светла кожа, прави носове и семитско-хамитски черти и някои носеха бради като него.

Меркадо се наведе над мъжа и попита на амхарски:

— Кой си ти?

— Веха — отвърна на същия език непознатият. „Вода“.

Меркадо му даде да пие от една манерка, после извади от джипа фенерче и освети лицето му.

— Не е етиопец. Нито амхарец. Може да е еритрейски арабин. Знам малко...

— Italiano — каза старецът.

Последва дълго мълчание.

Меркадо приклекна до него и бавно заговори на италиански:

— Кой сте вие? Откъде сте? Болен ли сте?

Старецът затвори очи и не отговори.

Пърсел взе фенерчето от ръката на по-възрастния си колега, клекна до непознатия и го огледа. Брадата му беше дълга, кожата му не бе виждала слънце от години. Той извади ръката на стареца изпод одеялото. Дланта му беше мръсна, но мека.

— Струва ми се, че е бил затворен доста време.

Меркадо кимна в мрака.

Мъжът отвори очи и Вивиан се опита да излее лъжица супа в беззъбата му уста.

— Бедното старче, в ужасно състояние е.

Непознатият се опита да каже нещо, но устните му затрепериха и от гърлото му се изтръгна само тих хрип. Накрая проговори на

италиански. Вивиан седна до Пърсел и шепнешком започна да превежда, като продължаваше да храни мъжа.

— Казва, че е ранен в корема.

Пърсел взе консервата и лъжицата от ръцете ѝ и ги сложи на земята. Старецът се размърда неспокойно — явно беше гладен.

— Кажи му, че не бива да яде, докато не видим раната.

Меркадо отметна одеялото, разкъса шамата и пак включи фенерчето. Съсирена кръв покриваше корема на стареца.

— Как се случи? — попита го по-възрастният кореспондент. — От какво е тази рана?

Мъжът сви рамене.

— Сигурно от куршум. Или шрапнел.

— Ще трябва да го прегледаме утре сутринта — каза Меркадо. — Сега не можем да му помогнем. Да го оставим да поспи.

— До утре може да умре, Хенри — каза Пърсел. — И тогава няма да научим нищо. Поговори с него.

— Разбирам защо са те номинирали за „Пулицър“, Франк. Остави го да си почива.

— Скоро ще си почива цяла вечност.

— Не го отписвай просто така — възрази Вивиан.

Старецът въртеше главата си към онзи от тях, който говореше в момента, сякаш следеше разговора.

Меркадо го погледна и каза:

— Май дойде на себе си. Хайде да го разпитаме за името му и прочее, за всеки случай.

— Давай.

— Не можем да ви дадем да ядете повече заради раната в корема ви — започна Меркадо на италиански. — Сега трябва да си почивате и да поспите. Но първо ни кажете името си.

Старецът кимна и като че ли се усмихна.

— Вие сте добри хора. Какви сте?

— Журналисти — отвърна Меркадо.

— Заради войната ли сте тук?

— Да, заради войната.

— Americano? Inglese?

— И двете — потвърди Меркадо.

Мъжът пак се усмихна.

— Добри хора.

Меркадо постави длан върху ръката му.

— Как се казвате?

— Джузепе... Джузепе Армано. Свещеник съм.

Възцари се дълго мълчание. Грохотът на сражението навън постепенно стихваше, което показваше, че всички са удовлетворени от нощното клане. От време на време в небето избухваше осветителен снаряд, бавно се спускаше към земята и кръстосаната стоманена арматура на срутения бетонен покрив хвърляше специфичната си решетъчна сянка върху пода и помещението се окъпваше в синкавобяло сияние. Ала тяхното ъгълче от огромното фойе оставаше тъмно.

Меркадо хвана ръката на стареца и я стисна.

— Какво се е случило с вас, отче?

Старият свещеник потрепери от болка.

Меркадо стисна ръката му по-силно.

— Можете ли да говорите, отче?

— Да... Да, мога. Трябва да говоря. Мисля, че умирам.

— Не. Не. Ще оздравеете. Ще...

— Мълчете и ме оставете да говоря. — Макар и слаб, гласът му излъчваше свещеническа авторитетност. — Повдигнете ми главата. — Меркадо пхна един камък под спалния чувал. — Така. Добре. — Усетил, че пред него стои вярващ, старият свещеник отново се превърна в пастир — на паство от един-единствен човек. Вивиан навлажни устните му с мокра носна кърпичка.

Старецът си пое дълбоко дъх и поде:

— Аз съм отец Джузепе Армано и съм свещеник от ордена на свети Франциск. Енорията ми е сицилианското село Берини. Прекарах последните... четирийсет години, струва ми се, от хиляда деветстотин трийсет и шеста... коя година сме сега?

— Седемдесет и четвърта, отче.

— Да. От хиляда деветстотин трийсет и шеста досега са почти четирийсет години. Бях в затвор. На север. Някъде край Гондар.

— Четирийсет години?! — Меркадо и Пърсел се спогледаха. — Четирийсет години?! Защо? Защо сте били в затвор четирийсет години?

— Криеха ме от света. За да запазят тайната. Но не ме убиха, защото и аз съм духовник. Само че те са от друга църква. Коптите. Те пазят свещената кръв и... — Гласът му секна и той безмълвно се вторачи в небето.

— Продължавайте — настоя Меркадо. — Бавно. Говорете бавно.

— Да... Трябва да отидете в Берини и да разкажете какво ми се е случило. Джузепе Армано. Те ще си ме спомнят. Имам роднини там. Брат. Две сестри. Възможно ли е да са живи? — Очите на стария свещеник се насълзиха, но той продължи. Вече говореше по-бързо. — Напуснах селото си през хиляда деветстотин трийсет и пета. През август. Денят беше горещ. Дойде един човек и ми каза, че ме мобилизират. На Дучето му трябвали свещеници за армията. И ние заминахме... с още неколцина свещеници... и много момчета. Вървахме пеш до Алкамо. В Алкамо ни чакаше влак, а после се качихме на кораб в Палермо. Никога не се бях качвал ни на влак, ни на кораб, и ме беше страх от влака, обаче от кораба — не особено. И някои от момчетата, селянчета като мене, също се страхуваха, но повечето се вълнуваха. Отплавахме с кораба за Реджо. И в Реджо взехме влак, и потеглихме на север за Рим... — Той се отпусна и облиза пресъхналите си устни. Вивиан пак ги навлажни, докато превеждаше на Пърсел.

Старецът се усмихна и ѝ кимна признателно. След това отново отхвърли предложението на Меркадо да поспи.

— Зле ми е. Оставете ме да довърша. Стомахът ми пари.

— Това е от храната, отче. Киселини. Разбирате ли?

— Разбирам, че умирам. Млъкнете. Как се казвате?

— Хенри Меркадо.

— Хенри... добре. Та значи ние потеглихме за Рим, Хенри. Цял живот съм искал да ида в Рим. И най-после отидох. Какъв град... виждали ли сте го? Всеки трябва да види Рим, преди да умре... Католик ли сте, Хенри?

— Ами... Да.

— Добре. — Свещеникът помълча, после продължи: — Заведоха ни във Ватикана... всички свещеници от Сицилия... бяхме дванайсет, спомням си... във Ватикана, някъде във Ватикана. В малка сграда до Сикстинската капела. Там имаше един кардинал, целият в бяло. Не си каза името и аз си помислих, че не е учтиво, ама какво можех да кажа

на един кардинал от Светата колегия? Седнахме на столове с фина дамаска и го изслушахме. Кардиналът ни каза, че заминаваме с армията на Мусолини. На война в Етиопия. Слушахме го и никой не го прекъсваше. Кардиналът ни показва един плик, красив плик от твърда хартия с цвят на масло. На плика беше печатът на негово светейшество... пръстенът на рибаря... — Старият свещеник замълча и Вивиан довърши превода.

На Пърсел му се стори, че мъжът е припаднал, но той отвори очи и попита:

— Кой е сега на престола на свети Петър? Колко папи са се сменили след Пий?

— Трима, отче — отвърна Меркадо.

— Човекът е на смъртното си ложе, обаче се интересува кой е шефът му — каза Пърсел. — Виж, Хенри, той ще ти задава хиляди безсмислени въпроси. Моля те, накарай го да продължи.

— Той разказва по свой начин, Франк. Страдал е много. И двамата с тебе знаем колко е страдал. Тези въпроси са важни за него.

Вивиан сложи длан върху ръката на Пърсел.

— Остави Хенри да се оправя.

Пърсел изсумтя.

— След Пий Единайсети дойде Пий Дванайсети — каза Меркадо на италиански. — После Йоан Двайсет и трети. Щеше да ви хареса, отче. Добър човек. Почина преди единайсет години. Сега на престола на свети Петър е Павел Шести. Също добър човек.

Старият свещеник тихо заплака. Когато отново заговори, гласът му звучеше дрезгаво.

— Да. Всички са добри хора, убеден съм. А Дучето? Още ли е жив?

— Имаше война — отвърна Меркадо. — В Европа. Мусолини беше убит. Сега в Европа е мир.

— Да. Война. Предвиждах я, дори в Берини. Всички я предвиждахме.

— Видяхте ли какво има в плика, отче? — попита Меркадо. — Оня, дето ви го показал кардиналът?

— В плика ли... — Старецът замълча за миг. — Да. Имаше по един плик за всеки свещеник. Кардиналът ни каза, че трябвало винаги да го носим със себе си. Никога, ама никога да не се разделяме с

него... и не бивало да споменаваме пред никого за плика. Даже на офицерите. Обясни ни, че когато мобилизираният свещеник умре, всичките му вещи отиват при друг свещеник. Тъй че пликът винаги щял да е в ръцете на онези, които са се заклели... трябваше да положим клетва... които са се заклели никога да не го отварят... но сме щели да разберем кога да го разпечатаме. И освен това ни каза, че като допълнителна предпазна мярка писмото вътре било написано на латински и ако попаднело в чужди ръце, трудно щели да го разберат. Мене не ме биваше много в латинския и си спомням, че се засрамах. Селските свещеници не знаехме много латински. Само за месата, нали разбирате? Обаче писмото било на латински и ако го отворели по погрешка, несъмнено щели да го дадат на някой свещеник да им го преведе. Та кардиналът каза, че ако някога ни попадне такова писмо, трябвало да кажем, че ще го вземем, за да го проучим. И после да направим фалшив превод и да изгорим оригинала. — Въздъхна тежко, после изпъшка.

Вивиан довърши превода и каза:

— Става интересно. Хенри, побутни го мъничко.

— Той сам ще ни разкаже всичко по своя си начин — възрази Меркадо.

Старецът отново простена и Вивиан постави длан върху потното му чело.

— Той гори, Хенри. Съвсем нищо ли не можем да направим?

— Боя се, че не. Ако издържи до утре сутрин, можем да стигнем до Гондар за няколко часа. Към местната английска мисия има болница.

— Силите на княз Иясу и армията на временното правителство са на по-малко от един час път, ей на ония хълмове — напомни им Пърсел. — Сега не бих опитал, но сутринта бихме могли. Те би трябвало да имат лекар.

Меркадо се замисли за миг.

— Не знам. Той явно е беглец. Когато научим подробностите, ще решим къде да го закараме.

— Добре. Но го побутни мъничко, Хенри — повтори Вивиан.

Меркадо се обърна към свещеника.

— Можете ли да продължите, отче?

— Да. Какво обсъждахте? Не мога да отида в Гондар.

— Утре сутринта ще ви закараме в английска болница — успокой го журналистът. — Продължавайте, ако сте...

— Да. Трябва да довърша. Пликът... той ни каза, че при никакви обстоятелства не бивало да го отваряме, освен ако в Етиопия не видим черен манастир в джунглата. Черен като въглен, рече, построен от черен камък. Скрит... в джунглата. В Етиопия нямало друг като него, така ни каза. Това бил манастирът на староверците — коптите. И в този черен манастир имало реликварий, и в реликвария се пазели мощите на светец, така ни каза кардиналът. На светец, така каза, светец. Важен светец. Светец от времето на Иисус... Мощите на светеца били толкова важни, че негово светейшество искал да бъдат пренесени в Рим, където им било мястото, в истинската църква на Иисус Христос. В „Свети Петър“.

— Няма ли си достатъчно такива неща във Ватикана? — подметна Пърсел, след като Вивиан преведе думите на стареца.

Меркадо се наведе към свещеника.

— На кой светец? Какви мощи? Кичур коса ли? Или кост? Къс от дреха?

Старецът се засмя.

— Това не бяха никакви мощи. Можете ли да си представите?! Кардинал от Светата колегия да лъже група селски свещеници... Да, ние бяхме идеално подбрани за служба в италианската пехота. Не задавахме такива въпроси, каквито сега задавате вие. Бяхме прости селски свещеници. Имахме здрави крака, силни сърца и яки гърбове, тъкмо за пехотата. И не задавахме никакви въпроси на кардинала, който ни говори в сянката на базиликата „Свети Петър“, човек, който нямаше име, но говореше от името на негово светейшество. Един свещеник обаче, младеж... та той попита защо трябва да изнасяме мощи от една християнска, та макар и не католическа страна. Резонен въпрос, нали? Но кардиналът рече, че мястото на мощите било в Рим. Онзи свещеник не дойде в Етиопия с нас. — Старецът се усмихна, после изпъшка и се отпусна по гръб.

Пърсел изслуша превода на Вивиан и отбеляза:

— Отец Армано май наистина е видял тези мощи — или там каквото всъщност са били.

Меркадо кимна.

— И сигурно се е опитал да ги отмъкне за папата, както му е било наредено — прибави Пърсел. — Сигурно затова са го тикнали в пандиза за четирийсет години.

— Това може би обяснява разказа му — съгласи се Меркадо.

— Може да се получи страхотен репортаж, Хенри.

Меркадо погледна свещеника, който или спеше, или беше изгубил съзнание, и каза:

— Това може да е крайт на репортажа.

— Събуди го — подкани го Пърсел.

— Не, оставете го да спи — възпротиви се Вивиан.

Пърсел и Меркадо се спогледаха. Знаеха, че свещеникът може изобщо да не се събуди.

— Ако е писано, по-късно ще чуем продължението на неговата история — все пак реши възрастният кореспондент.

— Завиждам ти за вярата, Хенри.

Вивиан впери очи в стареца.

— Той е изминал дълъг път, за да се срещне с нас, и ще довърши разказа си, когато се събуди.

Пърсел не можеше да спори с нелогичността на вярата на Меркадо и мистиката на Вивиан, така че отстъпи.

— Ще оставим един от нас на пост, за да внимава за гала и да следи дали старецът няма да бълнува, да се събуди или да умре.

— Ти си изключително практичен човек — отвърна Вивиан и прибави: — Чист разум без сърце.

— Много ти благодаря — нацупи се Пърсел.

Меркадо предложи да поеме първата смяна и Пърсел и Вивиан легнаха върху спалните си чували.

Двете армии на хълмовете очевидно бяха изгубили бойния си ентусиазъм, макар че от време на време автоматични откоси разцепваха нощната тишина.

Пърсел се вторачи в черното небе и се замисли за историята на свещеника и Хенри Меркадо. Кореспондентът или знаеше нещо, или беше направил някаква връзка от разказа на стареца.

Замисли се и за лежащата до него Вивиан и си я представи гола, изправена до серния басейн.

Спомни си запознанството си с нея и Хенри Меркадо преди няколко дни в бара на столичния „Хилтън“. Срещата изглеждаше

случайна и може би наистина беше случайна, също както напълно неочаквано бяха открили свещеника в тази пустош. И все пак... е, Вивиан би го нарекла съдба, а Хенри — воля Божия.

В небето избухна осветителен снаряд и бавно започна да се спуска към земята. Пърсел го погледа известно време, после затвори очи, за да запази ориентацията си в нощния мрак, и се унесе в неспокоен сън.

4.

Редуваха се на пост при спящия свещеник и се вслушваха за признаци на смърт или шумове, предвещаващи опасност.

Към три през нощта Пърсел разтърси Вивиан за рамото и й каза, че старецът е буден и е готов да продължи разказа си.

Тя се усъмни, че всъщност го е събудил самият Пърсел, и се сопна:

— Остави го да си почива.

— Той иска да говори, Вивиан.

Вивиан погледна отец Армано. Свещеникът като че ли наистина искаше да говори, така че тя побутна Меркадо.

— Отец Армано е буден.

По-възрастният кореспондент стана и се наведе над свещеника.

— Как сте, отче?

— Пари ми в стомаха. Дайте ми вода.

— Това е от раната. Не бива да пиете вода.

— Дай му малко, Хенри — намеси се Вивиан. — Иначе ще умре от обезводняване.

Меркадо се обърна към Пърсел в мрака.

— Франк?

— Права е — отговори Пърсел.

Вивиан напълни капачката на манерката до половината и му я подаде. Старият свещеник се задави и изкашля повечето вода. Пърсел видя, че е обагрена в червено.

— Не му остава много. Поговори с него, Хенри.

— Добре де. Отче, искате ли да...

— Да, ще продължа. — Свещеникът дълбоко си пое дъх. — В Рим... кардиналт... мощите... — Замисли се и заговори по-бавно. — Та той ни каза да заминем с армията на Дучето. Вървете в Етиопия, така рече. Скоро там ще има война. И после ни предупреди — монаси от старата вяра охранявали черния манастир. Имали военен орден... нещо като малтийските рицари или тамплиерите. Кардиналт не

знаеше всичко за тези неща. Обаче знаеше, че ще защитават мощите с живота си. Това поне знаеше.

— Как си ги спомня тия работи след четирийсет години? — учуди се Пърсел, след като Вивиан преведе думите на свещеника.

— В затвора не е мислил за нищо друго — отвърна Меркадо.

Пърсел кимна.

— И все пак... може да халюцинира или пък паметта да му изневерява.

— Не, разказът му звучи логично — възрази Вивиан.

— Моля, продължавайте, отче — каза Меркадо на стареца.

Отец Армано закима енергично, сякаш разбираше, че се състезава със смъртта и трябва да смъкне от плещите си тайната, която го изгаряше като огъня в корема му.

— Кардиналът каза да сме предпазливи, да не се отделяме от войниците и ако случайно открием този черен манастир, да влезем вътре. Избягвайте кръвопролития, ако е възможно, така ни каза. Но трябва да действате бързо, защото монасите ще измъкнат мощите през подземни проходи, ако решат, че сте ги надвили. Говореше така, като че ли знаеше нещо по този въпрос. — Отец Армано пак поиска да пие. Пърсел взе манерката и бавно изля малко вода около устните му, докато Вивиан превеждаше.

Свещеникът помоли да го повдигнат и те го нагласиха така, че да се облегне на стената. Този път не се наложи да го подканят да продължи.

— Тогава един по-дързък свещеник попита: „Как ще разберем какво да търсим, когато влезем в манастира?“ И кардиналът отговори: „Указанията на негово светейшество са в плика. Ако откриете мястото, разпечатайте го и ще научите каквото е нужно“.

Отец Армано замълча и зарея поглед някъде надалеч. Отначало Пърсел си помисли, че старецът умира, но той се усмихна и заразказва отново.

— И после се случи нещо, което никога няма да забравя. В малкото помещение, в което седяхме, влезе негово светейшество. Поговори с кардинала и чухме да го нарича с малкото му име. Наричаше го Еудженио. И този безименен кардинал получи име, с което можехме да го наричаме, когато мислехме за него. Обаче не

можехме да му казваме Еудженио, нали така? — Свещеникът млъкна, очевидно изтощен.

— Сещаш ли се кой може да е този кардинал Еудженио? — попита Пърсел умълчалия се Меркадо.

— Не...

— Колко кардинали е имало в Рим по онова време? И според тебе колко от тях са се казвали Еудженио?

— Тогава не бях вярващ и кардиналите изобщо не ме интересуваха... но помня един държавен секретар на Пий Единайсети... Еудженио Пачели.

— Не знам защо, обаче името ми звучи познато.

— През трийсет и девета той стана известен под друго име. Пий Дванайсети.

— Е, това ми звучи още по-познато.

— Но няма как да сме сигурни... — каза Вивиан.

— Няма — съгласи се Меркадо. — Когато се върнем в Адис Абеба, ще трябва да се отбием в Италианската библиотека.

Отец Армано явно разбираше част от разговора им. Възрастният журналист се обърна към него.

— Ако ви покажа снимка на този кардинал, както е изглеждал през хиляда деветстотин трийсет и пета, ще го...

— Да. Разбира се. Помня лицето му много добре.

— Висок и слаб ли беше? — попита Меркадо, осъзнал, че свещеникът може да не доживее да му покажат снимката. — С орлов нос? И светла кожа? — И прибави още няколко подробности.

— Може да е той, да.

Меркадо се наведе към него.

— Негово светейшество каза ли ви нещо?

— Да. Той дойде при нас. Всички станяхме, естествено. Стори ми се благ човек. Даже се опита да говори на сицилиански диалект. Не му се удаваше, но никой не се засмя, разбира се. Говори ни за смирение и послушание... говори за дълг, за Църквата, за истинската Църква. Каза, че трябвало да се отнасяме към духовниците от Етиопската църква с уважение, но и с твърдост... Не спомена за пликите. Те още бяха у кардинала. Негово светейшество ту сякаш не знаеше за задачата ни, ту сякаш знаеше. Говореше общо, нали разбирате. Благослови ни и си тръгна. После кардиналът ни раздаде

пликовете и положихме клетва да пазим всичко това в тайна. Още съм обвързан с тази клетва, но понеже трябва да ви разкажа какво се случи, я нарушавам. След толкова много време вече няма значение... Та ние значи се заклехме с измама...

И замълча.

Меркадо го докосна по ръката.

— Успокойте се, отче...

— Спокоен съм. Оставете ме да довърша. Заведоха ни на Пиаца Венеция. Там имаше военен парад. Танкове, оръдия, камиони. Никога не бях виждал такива неща. Като че ли цяла Италия беше в униформа. Там беше и той. Новият Цезар, Дучето. Стоеше като Цезар на един балкон. Не ми хареса. Прекалено си падаше по оръжията, по войната. Там беше и кралят. Виктор Емануил. Свестен човек. Той още ли...

— Мъртъв е. Вече няма крале, отче. Продължавайте.

— Да. Мъртъв. Всички са мъртви. Четирийсет години са много време. Да... Трябва да довърша. На площада се осветяваше оръжието. Включиха в обряда и нас, сицилианските свещеници. Помогнахме в осветяването. После пристигна негово светейшество. И той благослови оръжията. Това не ми хареса. Негово светейшество застана при краля и Мусолини. След това дойде кардиналът, Еудженио. Аз бях наблизко. Разговаряха много напрегнато. Парадът минаваше покрай тях, войниците маршируваха, обаче те не им обръщаха внимание. Не ми харесаха погледите им. Съвсем близо бях, да. Може да съм си въобразил всичко по-късно... в затвора. Погледите им, искам да кажа. Може да са разговаряли за нещо друго. Кой знае? Обаче тогава ми се стори, а може и да е било по-късно, че приказват за това нещо... — Гласът на свещеника секна.

Пърсел вдигна манерката, но Меркадо го хвана за ръката.

— Това ще го убие, Франк.

— Ако не го убие раната в корема, ще го убием с обезводняване. А ако е толкова тежка, и без това ще умре. Още доста време няма да можем да го закараме на лекар.

Меркадо кимна.

Пърсел доизля манерката върху устата на стария свещеник и се обърна към Меркадо.

— Насочи го към темата, Хенри. Към манастира.

— Чувствам се виновен, че принуждаваме един умиращ свещеник да се придържа към фактите и да ни даде материал за сензационен репортаж — изсумтя Меркадо.

— Всичко в християнството се върти около вината — отвърна Пърсел.

Меркадо изхърка, после попита отец Армано:

— Искате ли да си починете, отче?

— Не. Трябва да довърша. На другия ден ме отведоха в един пехотен батальон. Всички войници бяха селяни от моята провинция в Сицилия. Натовариха ни на кораб и плавахме много дни. Минахме по Суец и видях Египет от двете страни на канала. Корабът стигна в Масава, в Еритрея. Знаете ли къде е Масава? Това беше африканската империя на новия Цезар. Той ни нарече свои „легиони“. „Идете в Африка — каза — и направете Етиопия италианска“. В Масава нашите инженери строяха пристанището. Пристигаха кораби с войници и танкове... щеше да има война. И глупак можеше да го види. Армията продължи пеш за Асмара. Валеше всеки ден. После пък започна сухият сезон... Губернаторът на Еритрея събра войската пред двореца си и ни прочете телеграма от Дучето. „Avanti^[1]! Заповядвам да започнете настъплението“. След това един генерал, не си спомням името му, прочете прокламация. Говори за новата фашистка Италия и за саможертва. Епископът на Асмара удари църковните камбани и всички запяха фашисткия химн. Външно всички изглеждаха щастливи. В душите им обаче имаше много скръб. Знам го, защото войниците идваха при мен и ми казваха, че са тъжни. Потеглихме към Етиопия. Отначало не беше толкова зле, освен жегата и изтощението. В началото на октомври влязохме в Адуа. Почти нямаше сражения. Но после напуснахме Адуа и етиопската армия оказваше съпротива. Етиопският император беше смелчак. Хайле Селасие — наричаха го цар на царете. Победоносният юдейски лъв. Потомък на цар Соломон и Савската царица, така твърдяха. На Давидовия род. Смелчак. Лично предвождаше армията си, докато нашият нов Цезар си седеше в Рим. Сигурен съм, че и той е мъртъв, нали? Трябва да е загинал в битка.

— Не, императорът избяга в Англия и после се завърна в Етиопия, след като британските сили прогониха италианците — отвърна Меркадо. — Още е жив, но вече е много стар.

Пърсел се зачуди дали отец Армано го е разбрал, но свещеникът въздъхна.

— Значи не всички са мъртви. Добре. Все някой от моето време още е жив. Та този император беше смелчак. Войниците му бяха екипирани зле, но се сражаваха като лъвове срещу нашите танкове и самолети. Ние обаче спечелихме тази война. Поне това успях да разбера в затвора.

— Да, спечелихте я — потвърди Меркадо. — Само че после изгубихте голямата война. Оная с американците и англичаните. Италия воюва на страната на Германия.

— На Германия ли? Лудост. Тогава каква е сегашната война?

От една страна, Меркадо искаше да задоволи жаждата на стария свещеник за информация, да му разкаже за всичко случило се през последните четирийсет години. И това всъщност му доставяше удоволствие. От друга страна обаче отец Армано трябваше да довърши собствения си разказ.

Възрастният кореспондент погледна Пърсел, който явно се беше примирил и с лъкатушното изложение на стареца на миналото, и с всичките му въпроси за настоящето, и каза:

— Това е гражданска война, отче. Сега някогашната италианска колония Еритрея е в Етиопия. Някои еритрейци, главно мюсюлманите, искат независимост и се бият с етиопците. В самата Етиопия има християни и мюсюлмани, които вече не искат императора. Главно военните не искат Хайле Селасие за император и го арестуваха, но той е добре. Живее в двореца си под домашен арест. Някои роялистки сили още оказват съпротива срещу армията. Други пък не искат нито военните, нито императора. Войната е страшно объркана и положението в страната е лошо. Освен това има глад. От две години вече.

— Да, знам за глада. А племето гала? Чух ви да го споменавате. На тях не бива да им се има доверие. През предишната война се възползваха от сраженията и убиха много хора и от двете страни. Те обожават битките. Харесва им, когато в страната се води война. — Иначе благият глас на стария свещеник трепереше от гняв. — Тъкмо племето гала нападна мястото, където бях затворен... избиха всички...

Хенри Меркадо добре си спомняше племето гала — свирепи диваци, които проявяваха лоялност единствено към съплеменниците

си.

— Да, спомням си какво се случи през предишната война — каза той. — И тогава бях тук. И аз съм от вашето време, отче.

Отец Армано кимна.

— Внимавайте да не им паднете в ръцете. — Старият свещеник хвърли поглед към Вивиан.

Меркадо не отговори, но предупреждението на стареца събуди в него стари, страшни спомени от онази колониална война и особено за племето гала. От 1936 до 1940-а те се бяха сражавали на страната на етиопските патриоти, които все още се съпротивляваха срещу италианците, а когато през 1941-ва британците превзеха Етиопия, племето постоянно нападнаше и отстъпващите италианци, и настъпващите британци, и възраждащата се етиопска армия. Гала научаваха за всеки въоръжен сблъсък и пришпорваха конете си натам. От това живееха: от военна плячка. И не признаваха бяло знаме или журналистическа карта. В спокойни времена обитаваха пустинята Данакил край Еритрея или Огаден край Сомалия. Но когато се разлаеха кучетата на войната, връхлитаха района, все едно някой е съборил пчелен кошер. А сега гладът ги беше направил още по-свирепи и хищни.

Кореспондентът и преди предполагаше, а сега го потвърждаваше и свещеникът, че гала са някъде в района, че сражението в хълмовете между роялистките сили на княз Иясу и армията на временното правителство ги е привлякло като мирис на кръв — акули. Криеха се на такива места като този балнеокурорт и търпеливо дебнеха изостанали от частите си бойци. А ако някоя армия бъдеше разбита и отстъпваше, я нападаха. Да, Меркадо ги помнеше добре. Те бяха избили до крак не една победена етиопска войска и никога не пощадяваха придвижващите се с нея западни репортери; а най-страшни бяха азебските гала, които обитаваха този район и не бяха нито мюсюлмани, нито християни, а езичници. Мразеха до смърт тукашните амхарци, но запазваха най-находчивите си изтезания и убийства за западниците.

Свещеникът отново се беше унесъл. Мислите на Меркадо се върнаха към първите седмици от италианската окупация, която отразяваше за лондонския „Таймс“. През февруари 1936-а имаше злощастieto да е с амхарския княз Мулугета в планината Арадам,

място, исторически и топографски сходно с Масада, последната твърдина на израилтяните срещу римляните, където князът бе установил последната си крепост срещу новите римски легиони на Мусолини. Дните се точеха и италианците систематично избиваха седемдесетхилядната армия на Мулугета. Меркадо бе в щаба на княза заедно със съветника от британската армия Бъргойн и един странен наемник от кубинско-американски произход — капитан Дел Вайе.

Князът, спомняше си Меркадо, плачеше в палатката си, след като му бяха съобщили, че азербските гала са кастрирали и убили сина му след битката; после реши да слезе от планината и да потърси трупа му. Меркадо, Бъргойн и Дел Вайе, млади, безразсъдни, вживели се в ролята на европейци, наследници на Киплинг, доброволно предложиха да се включат в групата. Ала там, където уж верните на княза разузнавачи от племето гала бяха казали, че лежи трупът, ги очакваше засада. И диваците щяха да ги изколят, ако самолети от италианските военновъздушни сили не бяха започнали да обстрелват района с картечници. Княз Мулугета загина заедно с повечето военни от щаба си. Дел Вайе и Бъргойн също. Оцелелите диваци съблякоха всички трупове и им отрязаха гениталиите, а Меркадо успя да се спаси, като се съблече и се намаза с кръв, тъй че да го помислят за вече убит и кастриран.

От днешна гледна точка Меркадо предполагаше, че всичко това е било грижливо организиран капан, навярно с италианско участие. Това бяха други времена, ала мястото си оставаше същото. Намираха се само на няколко километра от планината Арадам, където преди години беше лежал гол и бе полагал всички усилия да прилича на мъртъв.

Пое си дълбоко дъх и погледна събудилия се отец Армано.

— Били ли сте в планината Арадам?

— Да, бях. Няколко седмици преди да ме заловят. Там бе най-голямото клане. Хиляди. По онова време имах страшно много работа.

Какво удивително съвпадение, помисли си Меркадо. Преди близо четирийсет години двамата с този свещеник бяха участвали в една и съща битка. А може и да не беше случайно. Смъртта привличаше свещеници, журналисти и лешояди — за всички тях имаше работа.

Пърсел запали нова цигара и каза:

— Зазорява се. Хората най-често умират призори. Помоли го да продължи.

— Добре де. Просто си спомних за планината Арадам.

— Ще си я спомняш в мемоарите си.

— Не се дръж като безчувствен грубиян, Франк — скастри го Вивиан.

Меркадо се обърна към отец Армано.

— Искате ли да продължите, отче?

— Да. Крайно време е да довърша. Попитахте ме за Арадам. Да. Планината беше пропита с кръв, а после дойдоха воините от племето гала и избиха бягащата етиопска армия. Генерал Бадолио се опита да се съюзи с гала, защото много италиански части като моя батальон бяха слаби и нямаха сили да се бранят от тях, и италианските генерали купиха племето с храна и дрехи. Но гала бяха коварни и нападаха малки италиански части, обезсилени от сраженията. Пратиха моя батальон, около четиристотин от първоначалните хиляда души, към езерото Тана при извора на Сини Нил. По време на прехода воините гала постоянно ни атакуваха, нападаха ни и останките от етиопската армия, които от своя страна бяха подложени на удари от племето. Едва ли някога е имало такива непонятни, безсмислени кръвопролития. Бяха като акули, като лешояди. Нахвърляха се върху слабите и болните при всяка възможност. Погребвах убитите — още почти момчета. Но накрая стигнахме при Тана и се установихме на лагер с гръб към езерото, тъй че повече нямаше къде да отстъпваме.

Отец Армано млъкна. Меркадо не се съмняваше, че старецът не толкова си спомня, колкото отново преживява онази жестока битка и нейните последици.

— Командир на батальона беше един млад капитан, всички старши офицери бяха мъртви, и бяхме останали двестатина души — след цяла минута продължи свещеникът. — Та този млад капитан прати разузнавателен дозор в джунглата да провери какво има там. От десет души се върнаха само петима и докладваха, че се натъкнали на засада. Воините гала пленили двама или трима от петимата липсващи. Онези, които се върнаха, разказаха, че чули виковете на изтезаваните пленници... и че видели в джунглата висока черна стена. Черна като въглен. Приличала на крепост, така казаха, но зад стената забелязали кула с кръст, тъй че можело и да е манастир. Помолих капитана да

отида да потърся телата на изчезналите войници. Той отказа, но аз настоях, че понеже съм батальонен свещеник, това е мой дълг, и капитанът отстъпи. А и исках да видя тази черна стена и кулата в джунглата... това обаче го премълчах.

— Наистина му е стискало на тоя старец — отбеляза Пърсел, след като Вивиан му преведе.

— Всъщност е действал по заповед на папата — отвърна Меркадо. — И е имал своята вяра.

— И е знаел, че е открил онова, което е търсел — прибави Вивиан.

Отец Армано наблюдаваше тримата си спасители като че ли разбираше какво си говорят. После кимна и продължи разказа си.

— Та с онези петима, които се бяха спасили и не бяха особено радостни, че се връщат там, и с още петима, отидохме на мястото на засадата. Войниците, които издирвахме, бяха мъртви, естествено. Пленените живи — оказаха се трима — бяха завързани за дървета и кастрирани. Опях ги всичките и после ги погребяхме.

Свещеникът помълча няколко секунди.

— След това наредих на старшия на дозора, един млад сержант, помня само малкото му име, Джовани, да ме заведе при черната стена. Той ме помоли за прошка и отказа. Затова се наложи да им разкрия задачата си да намеря черния манастир... Показах им писмото с печата на негово светейшество и им съобщих, че светият отец лично ми е възложил да го направя... и че в този манастир има светиня от времето на Исус... Обещах им, че ако открием този манастир и светите мощи, ще помоля негово светейшество да ги върне в родината и да ги отличи с високи награди... Може би им дадох нереално обещание, но те го обсъдиха и се съгласиха, така че тръгнахме през джунглата.

Отец Армано млъкна за още няколко секунди, вперил очи в мрака.

— Оказа се далече и пътят ни отне много дни. По едно време се изгубихме. Усещах, че етиопците или воините от племето гала ни следят... Моля ви, дайте ми вода.

Вивиан му даде да пие, докато превеждаше на Пърсел. Най-тъмният час преди зазоряване беше дошъл и отминал и небето започваше да светлее.

— След около половин час можем да тръгнем — каза Пърсел.

— Можем да тръгнем веднага — възрази Меркадо. — Трябва да го закараме в Гондар.

— Първо трябва да ни доразкаже историята си, Хенри.

Меркадо не каза нищо. Колебаеше се.

— Съгласна съм с Хенри — заяви Вивиан.

— Аз пък не съм. И джипът е мой — опъна се Пърсел. После прибави, за да смекчи последните си думи: — Не става дума само за манастира. Отец Армано иска да разкажем на неговия народ и света какво се е случило с него, ако умре.

— Всъщност става дума точно за манастира и светинята — каза Меркадо. — Обаче си прав, Франк.

Свещеникът се понадигна. Лицето му започваше да придобива очертания в сумрака и той вече не беше само безплътен глас. Тримата се вторачиха в него. Приличаше на смъртник, но очите му бяха ясни и кожата му, доколкото я виждаха под мръсотията и брадата, розовееше. Но тази руменина, знаеше Пърсел, се дължеше на треската, както и блясъкът на очите му, а може би и на мъничко лудост.

Меркадо избърса челото на стареца.

— Скоро ще тръгваме, отче.

Свещеникът кимна и каза:

— Да. Но първо трябва да довърша.

Пърсел го погледна. Свещеникът изведнъж беше станал съвсем реален. Гласът вече имаше тяло. Сърцето му се сви — не само заради свещеника, но и заради самия него. Видя се отново в лагера. Брадатото лице на стареца го върна в миналото и го накара да се почувства неловко. Лице, изразяващо единствено страдание. Индокитай пак завладя съзнанието му. Не можеше да се справи с мъката толкова рано сутринта.

Отец Армано въздъхна и заговори:

— И тогава се натъкнахме на стената. В една дълбока долина. И за милион години не можеш я откри, но онзи сержант беше добър войник и след като веднъж я беше намерил случайно, успя да се ориентира. Тук скала, там дърво, после поточе. Нали разбирате? И ние се приближихме към черната стена. Джунглата стигаше досами нея и я скриваше, но ние я видяхме през пролуката, оставена от едно повалено дърво. Обиколихме я цялата. Беше от черен камък и лъщеше като стъкло. Приличаше на най-ранните манастири — и нямаше вход.

Отец Армано помоли да напръскат лицето му с вода и Вивиан го избърса с мокра кърпа. Състрадателността ѝ трогна Пърсел — вече разбираше защо старият Хенри се е привързал към тази млада жена.

— Та значи обиколихме стената и се върнахме на същото място, от което бяхме тръгнали — продължи разказа си свещеникът. — Сега там имаше кош, завързан за въже, като на едновременно манастири през Тъмните векове. Преди това кош го нямаше, така че го приехме за проява на гостоприемство. Викахме, но никой не ни отговори. Кошът беше голям, затова се качихме вътре, всичките. Беше от тръстика, но се оказа много здрав. Събрахме се, и единайсетимата, и кошът започна да се издига.

Старецът си пое дъх.

— Войниците бяха малко нервни, но бяхме видели кръстове, изсечени в черния камък, и знаехме, че това място е християнско, затова не се страхувахме особено, въпреки че аз помнех думите на кардинала за монасите. Стигнахме до върха на стената и кошът спря. Нямаше никого. Бяхме сами... Слязохме от коша и стъпихме на стената.

Лицето на свещеника се сгърчи и той се хвана с две ръце за корема.

Вивиан приклекна до него и му каза:

— Трябва да легнете и да си починете.

— По-добре да си остане седнал — възрази Меркадо. — Така говори по-ясно.

— Трябва да го закараме в болницата — настоя тя. — Веднага.

— Попитайте *него* какво предпочита — предложи Пърсел.

— Трябва да довърша... — каза отец Армано. — Вече съм... към края...

Меркадо кимна.

Старецът се закашля и изхрани кръв.

— Зад стените на манастира имаше красиви сгради от черен камък, заобиколени от тучни градини и езерца с фонтани. Войниците се зарадваха и започнаха да ми задават въпроси, на които не можех да отговоря. Обаче обясних на сержанта, Джовани, за монасите и той нареди всички да държат оръжията си в готовност. Започнахме да викаме, но чухме само ехото на собствените си гласове. После видяхме наблизено дъсчено стълбище, което водеше надолу. Тръгнахме по него

предпазливо като разузнавателен дозор. Пак започнахме да викаме, но от ехото на гласовете ни се стреснахме още повече и престанахме. Тихо отидохме при централната сграда... Беше черква. Портата беше обкована с полирано сребро и слънчевите отблясъци ни заслепиха. По среброто имаше раннохристиянски знаци — риби, агнета, палми. Влязохме. Покривът бе направен от нещо като стъкло, но не беше стъклен. Може би беше от алабастр, който пропускаше светлината, и черквата се къпеше в светлина, от която ми се зави свят и очите ми засмъдяха. Никога не бях виждал такова нещо и съм убеден, че няма друга такава черква, даже в Рим.

Облегна глава на стената и затвори очи.

Пърсел, Меркадо и Вивиан го наблюдаваха внимателно.

— Правилно ли постъпваме? — попита възрастният кореспондент. — Не го ли убиваме?

— Според мен той се е примирил със смъртта си, така че и ние трябва да я приемем — отвърна Пърсел.

Вивиан се съгласи с него.

— Той иска светът да узнае неговата история... и съдбата му.

— В това най-много ни бива — каза Пърсел. — Смятам, че трябва да го събудим.

Меркадо се поколеба, после хвана свещеника за рамото и леко го разтърси.

Старецът бавно вдигна клепачи.

— Сега ви виждам и тримата. Тази жена е много красива. Не би трябвало да е толкова неприлично облечена.

— Жените в наше време правят каквото си искат, отче — осведоми го Пърсел, но никой не преведе думите му.

Отец Армано дълбоко си пое дъх.

— Вече сме към края, слушайте внимателно. — Притисна треперещите си ръце към очите си. — Излязохме от черквата със странната светлина и влязохме в съседната сграда. Стори ни се просторна, обаче сигурно изглеждаше така заради сумрака. Имаше много колони. Вървахме в тъмнината и войниците бяха свалили каските си, защото се намирахме в храм, но не бяха преметнали пушките си на рамо, държаха ги в готовност. Макар да се окажа, че е било безсмислено. Изведнъж иззад колоните се появиха монаси. Случи

се за секунди. Всички бяхме повалени с тояги на пода и никой не успя да стреля...

Свещеникът видимо отпаднаше, но беше решен да продължи, така че заговори по-бързо.

— На моята каска имаше кръст, както беше по устав. Сигурно това ме е спасило. Защото не я бях свалил — нали не съм длъжен да свалям шапка в храм. Разбирате ли? Така че стоманата пое удара и Бог ме спаси. Монасите ме вдигнаха и ме завлякоха в една килия.

Старецът изведнъж се напрегна и пребледня. Стисна беззъбите си венци, докато болката го отпусне, а после занарежда на латински „Отче наш“. След като довърши молитвата, продължи разказа си.

— В монашеска килия... не затворническа... грижеха се за мен... двама-трима коптски монаси знаеха италиански... затова им казах... казах им: „Дошъл съм да видя светинята“... и един от тях отговори: „Щом си дошъл за това, ще я видиш“. Но ме предупреди: „Онези, които я видят, не бива никога да говорят за нея“. Съгласих се, макар да не разбирах, че с това подпечатвам собствената си съдба...

— Струва ми се, че го е разбирал — отбеляза Пърсел, след като Вивиан преведе.

И отец Армано наистина прибави:

— А може и да съм го разбирал... въпреки че когато видях светинята, всичко друго изгуби значение...

— Какво видяхте, отец Армано? — попита Меркадо. — Какво ви показаха?

Свещеникът помълча, после отвърна:

— Заведоха ме при нея и я видях... беше онова, за което се говореше в писмото... паднах на колене и започнах да се моля, и монасите се молеха с мен... и болката от удара в главата ми изчезна... и в душата ми се възцари покой.

Усмихна се и затвори очи, сякаш отново преживяваше обзелото го преди толкова години състояние. Тялото му потрепери и се отпусна неподвижно.

Меркадо постави длан върху сърцето му, Пърсел потърси пулс. Двамата се спогледаха.

— Мъртъв е — каза Меркадо.

* * *

Изчакаха да се съмне, за да го погребат.

Вивиан бе до свещеника. Държеше го за ръката, която още беше топла. Усети нещо — пръстите му стиснаха нейните.

— Хенри!

— Да?

— Той... ми стиска ръката!

— Вкочанява се. Пусни го, Вивиан.

Тя се опита да измъкне пръстите си от ръката на свещеника, но не успя. Притисна буза към челото му — то още пареше от треската.

— Хенри... той е жив!

— Не...

Изведнъж свещеникът отвори очи и ги впери в слънчевата светлина, нахлуваща през срутения таван.

Пърсел бързо му даде вода и тримата клекнаха около него.

— Можете ли да говорите, отче? — попита Меркадо.

Свещеникът кимна и произнесе с немощен глас:

— Видях... блестеше силно. Беше слънцето в Берини. Прибрах се у дома... беше невероятно красиво...

Никой не каза нищо.

— Сестра ми Ана... идете при нея и ѝ разкажете. Тя иска да го чуе от вас.

— Ще отидем — обеща Меркадо.

Старецът кимна отново, после явно си спомни какво трябва да им каже и облиза напуканите си устни.

— И тогава... ме отведоха в джунглата и ме предадоха на войници от императорската войска. Помислих, че ме освобождават... че може би ме разменят за етиопски пленници, взети от нашата армия... обаче ме заведоха при един тамошен рас, етиопски княз, казваше се Теодрос, който командваше малък гарнизон в джунглата...

— Отец Армано млъкна и се замисли, след това продължи: — Това се случи преди почти четирийсет години. И снощи излязох от тази крепост. — Погледна поред Меркадо, Пърсел и Вивиан. — Сега вече знаете и мога да почивам в мир. Трябва да идете в Берини и да им разкажете какво се е случило с Джузепе Армано. Отидете и във

Ватикана. Кажете им, че съм открил черния манастир... и че съм видял светинята.

Пърсел реши, че май е пропуснал нещо от разказа или превода, и се обърна към Вивиан, но тя само сви рамене.

— Какво имаше в манастира, отче? — попита Меркадо.

Отец Армано го погледна.

— Няма да го намерите. И не бива да го търсите.

— Какво видяхте?

Свещеникът не му отговори директно.

— От удара с тоягата ми течеше кръв. Каската ме беше предпазила, но въпреки това някак си се бях наранил. Те го допряха до главата ми и болката изчезна, и раната веднага заздравя... и монасите казаха, че съм бил от блажените. От вярващите...

— Може да не е разбрал въпроса ти, Хенри — предположи Пърсел, след като изслуша превода.

Меркадо въздъхна ядосано.

— Франк... — Обърна се към стареца. — Моля ви, кажете ни какво видяхте, отче.

Свещеникът се усмихна.

— Естествено, че искате да знаете какво съм видял. Но то вече е донесло прекалено много страдания. Едновременно е благодатно и прокълнато. Не прокълнато само по себе си, а заради алчността и коварството човешки. Нека остане там, където си е. Предопределено е да е там, докато хората не станат по-добри... Така ми казаха монасите.

— Какво е то? — твърдо настоя Меркадо.

— Коремът ми пари. — Старецът пак помоли за вода. Вивиан му даде и той изпи повече, отколкото трябваше, но никой не го спря. Затвори очи и тихо произнесе: — Светият Граал... свещеният съсъд, който използвал на Тайната вечеря самият Христос... Пълен е с пресвята кръв. Лекува смъртоносни рани и успокоява измъчени души. Ако вярваш. И копието, което римският войник Лонгин забил в тялото на нашия Господ... виси над Граала и от него постоянно капе кръв в съсъда. Аз ги видях и преживях това чудо. — Той погледна Меркадо. — Вярвате ли, Хенри?

Възрастният кореспондент не отговори.

— Ако ги откриете, ще повярвате — с изненадващо ясен глас прибави отец Армано. — Идете в Рим, във Ватикана, и им съобщете

какво съм открил, предайте им, че там са на сигурно място. И после забравете какво съм ви разказал. Ще го направите ли?

Тримата мълчаха.

— Идете и в Берини. — Свещеникът ги благослови, каза „Отче наш“ на латински и затвори клепачи.

Слънцето вече жълтееше и птичките, които гнездяха по тавана на просторното фоайе, летяха из разрушените сводове и приветстваха новия изгрев с утринни песни.

Коленичили около стария свещеник, те му говореха, ала той не отвърщаше и след петнайсетина минути спокойно издъхна.

Вивиан се наведе и целуна студеното му чело.

[1] Напред (ит.). — Б.пр. ↑

5.

Хенри Меркадо извади от джипа лопата и с Франк Пърсел изнесоха на двора увитото в одеяло тяло на мъртвия свещеник.

Вивиан избра място сред обраслата градина при пресъхналия фонтан и Пърсел изкопа достатъчно дълбок гроб, за да не го разровят чакалите.

Спуснаха тялото в ямата и като се редуваха, я засипаха с червена африканска пръст. Меркадо каза кратка молитва.

Вивиан избърса потното си лице, взе фотоапарата си и снима пресния гроб и развалините наоколо. Бяха се уговорили да не записват нищо за тази среща, в случай че самите те или бележниците им попаднат в лоши ръце, и Пърсел не беше сигурен, че Вивиан трябва да снима, но не я спря.

— Ще ги покажем на близките му — каза тя. — Може да решат да пренесат останките му в Италия.

Пърсел се съмняваше, че след четирийсет години някой от Берини ще прояви такова желание. Но разбира се, имаше такава възможност и беше много мило от страна на Вивиан, че се е сетила за нея.

Меркадо погледна гроба и каза:

— Все пак ми се струва, че го убихме с упоритото си подканяне... и с всичката тая вода...

— Той си беше смъртник още когато го открихме, Хенри — възрази Пърсел. — Ние направихме точно каквото искаше. Изслушахме го. Той искаше да разкажем на близките му какво се е случило с него. И желанието му ще бъде изпълнено.

Вивиан седна на една каменна пейка и се загледа в гроба.

— Той искаше да научим и за черния манастир... и Граала. Искаше да отидем в Рим... във Ватикана, и да съобщим, че отец Джузепе Армано е открил каквото са го пратили да търси.

Пърсел погледна Меркадо. Беше убеден, че и двамата си мислят едно и също: нямаше да предадат тази история на Ватикана. Поне

засега. Всъщност самият отец Армано им беше казал, че Граалът е на сигурно място и трябва да остане там.

Възрастният кореспондент седна до Вивиан и заоглежда рушащата се псевдоримска баня.

— Това място е много подходящо за негов гроб — рече след малко. — Е, какво мислите за разказа му?

Никой не му отговори и Меркадо прибави:

— За черния манастир... и за Светия Граал?

Пърсел запали цигара.

— Ами... според мене разказът му по същество е верен... Искам да кажа, за кардинала, папата, военните му преживявания и манастира. Обаче не му повярвах за копието на Лонгин, от което капела кръв в Светия Граал.

Меркадо се замисли за момент, после кимна.

— Аз би трябвало да му повярвам, но... знаете ли, в лагера имаше един затворник, който твърдеше, че го пратили там, защото се опитал да убие Сталин. Всъщност го бяха осъдили на двайсет години за кражба на държавна собственост. Но разбирате ли, той си беше измислил достатъчно тежко престъпление, което да отговаря на присъдата, вместо да е обратното.

Другите двама мълчаха, затова Меркадо продължи:

— Не знаем какво е извършил отец Армано, за да го затворят за четирийсет години. Но според мен той сам се е убедил, че са го затворили, защото е видял нещо, което не е трябвало да вижда.

— Само че разказът му изобилстваше с *подробности* — отбеляза Вивиан.

— Ако разполагаш с четирийсет години, за да измислиш една история, ще изпишаш всички подробности идеално — отвърна Меркадо и прибави: — Той всъщност не ни лъжеше. Просто дотам се е самозаблуждавал, че в съзнанието му всичко е било истина.

Пърсел избърса лицето си с ръкав. Слънцето вече прежуряше безмилостно.

— От кое място смяташ, че разказът му не е верен?

Меркадо сви рамене.

— Може би от езерото Тана нататък. Може да е попаднал в ръцете на етиопската армия и да са го затворили като военнопленник.

— Но защо за четирийсет години? — Пърсел повдигна вежди. — Войната с италианците е свършила за една година.

Меркадо отново сви рамене.

— Не знам... онзи рас... княз Теодрос, е заловил италианец... свещеник, когото не са искали да убият... затова са го хвърлили в затвора и са забравили за него.

— Но когато италианците са спечелили войната, князът сигурно е щял да им предаде отец Армано, за да спечели тяхното благоволение, или срещу откуп — отбеляза Пърсел. — А те четири десетилетия са го държали в единична килия. Защо?

— Предполагам, че е възможно отец Армано да е открил този черен манастир и да е влязъл вътре, и монасите може да са убили италианските войници, които са го придружавали, и затова са го предали на етиопския княз, и са го затворили завинаги — за да не разкрие какво са направили или да не издаде местонахождението на манастира. Запушили са устата на свидетел, без да го убият. Да, много е вероятно, ако свидетелят е бил свещеник.

— Значи е възможно да е верен целият разказ, освен онзи момент за Светия Граал и копието, от което капела кръв — предположи Пърсел.

— Напълно е възможно — съгласи се Меркадо.

— Тогава не трябва ли да потърсим този черен манастир? — попита по-младият мъж.

— Опасно начинание.

— Обаче си струва риска, ако наистина търсим Светия Граал — посочи Пърсел.

— Да, но Светият Граал не съществува, Франк. Той е легенда. Мит.

— Ти нали беше вярващ, Хенри?

— Така е, приятелю. Само че не вярвам в средновековни митове. Вярвам в Бог.

Вивиан замислено се взираше в Меркадо.

— Струва ми се, че ти сам не си убеден в това, което казваш, Хенри.

— Убеден съм.

— Може би искаш да ни изключиш от играта — подметна Пърсел. — Или по-скоро да изключиш *мене* и да отидете с своята

фотографка да търсите черния манастир.

Меркадо го погледна обидено.

— Май нещо си слънчасал.

— Виж, Хенри, и тримата вярваме във всяка дума от разказа на отец Армано, включително в това, че е открил Светия Граал в манастира. Проблемът обаче е в самия Граал. Свещеникът го е видял, но дали *действително* е бил Граалът? Чашата, използвана от Христос на Тайната вечеря? Или е нещо, което монасите *смятат* за Светия Граал?

Меркадо кимна.

— Това е най-логичното заключение. Колко фалшиви реликви пази Католическата църква? — реторично попита той и сам си отговори: — Сигурно стотици. Например парче от истинския кръст. Гвоздеите, с които са разпнали Христос. Къс от хитона му. Ето какво е видял свещеникът — фалшива реликва.

— Точно така — съгласи се Пърсел. — Трябва обаче да решим дали да търсим този черен манастир и така наречения Граал. Материалът струва ли си да рискуваме живота си? Не забравяйте какво се е случило с... — Той кимна към гроба.

Меркадо също погледна прясно натрупаната пръст, но не отговори.

— Отец Армано каза, че пресветата кръв изцелила раната му — напомни им Вивиан.

— Ако вярваш достатъчно силно, може да преживееш психосоматично изцеление на тялото и определено на ума — обясни Пърсел. — Всички го знаят.

— Е... да... — повлече тя. — Но той описа и копието на Лонгин, от което постоянно капела кръв в Граала.

— Виж, тук вече ме хвана, Вивиан.

— И във Ватикана явно вярват в това, ако приемем тази част от разказа на отец Армано за истина — продължи тя. — Аз я приемам.

— Във Ватикана не вярват непременно, че Светият Граал съществува или че кой знае как се е озовал в Етиопия — отбеляза Пърсел. — Обаче са решили да се възползват от италианската окупация и да пратят група свещеници с армията, за да проверят нещо, което са чули или чели — и междувременно да отмъкнат всичко, каквото намерят.

Меркадо се съгласи с него.

— Италианската армия е ограбила огромно количество религиозни предмети от Етиопия. Стелите пред италианското външно министерство в Рим са докарани от древната етиопска столица Аксум. Етиопците си ги искат.

— Военната плячка отива при победителите — посочи Пърсел.

— Европа, Ватиканът, Британският музей са пълни с неща, ограбени от целия свят — потвърди по-възрастният му колега. — Но с тези времена е свършено, тъй че даже да решим да потърсим тези реликви и да ги открием, нямаме право да се опитваме да ги... вземем.

— Избързващ, Хенри — каза Пърсел. — Още не сме сигурни, че изобщо ще тръгнем да ги търсим. И дори да ги намерим, просто ще направим някоя и друга снимка и ще пуснем репортаж за тях — няма да ги крадем.

— Ние не вярваме, че това е истинската чаша, използвана от Христос на Тайната вечеря, пък и във всеки случай не можем да го докажем — уточни Меркадо. — И категорично не вярваме, че тя притежава каквито и да е мистични способности, противно на легендата. Обаче от разказа на свещеника за Ватикана, кардинала, папата, манастира, монасите, Граала и копието ще се получи страхотен материал. Човешка драма. Умиращият свещеник, който е лежал в затвора от времето на италианската окупация...

— Така е, но не можем само да предадем думите на умиращия свещеник и след това да не кажем, че сме ги проверили и сме потърсили черния манастир — прекъсна го по-младият мъж. — Ще излезе, че сме като всички ония журналисти, дето киснат в бара на „Хилтън“ в Адис Абеба и преписват правителствените комюникета.

— Определено не сме като тях — отвърна Меркадо. — Нали сме тук?

— Значи решаваме да го направим, така ли? — обобщи Пърсел. — Готови ли сме да рискуваме живота си, за да търсим Светия Граал, на дъното на който сигурно пише „Произведено в Япония“?

Меркадо се усмихна принудено.

— Мисля, че си струва да проучим този материал докрай.

— Така е постъпил и отец Армано — напомни му Пърсел.

Тримата потънаха в размисъл и се умълчаха.

— Ако не го направим, ще съжаляваме цял живот — накрая наруши тишината Вивиан.

— Който може да се окаже съвсем кратък, ако го направим — отбеляза Пърсел.

— И още по-кратък, ако не успеем да се измъкнем оттук — заяви Меркадо. — Най-неотложният ни проблем е, че се намираме в опасен район. Предлагам да не се опитваме да се върнем в Адис Абеба. Имам пропуск от временното правителство, така че трябва да настигнем етиопската армия, която е на по-малко от час оттук. Ако това не е възможно, да отидем при роялистките сили. Само не бива да се натъкваме на племето гала.

— Това никак няма да е добре — съгласи се Пърсел. — Ще останем няколко дни с армията, ще пишем за нейната победа, после ще им предложим нашия джип, ако ни осигурят хеликоптер до столицата. И там вече може да седнем на по чаша и да решим дали да се върнем тук и да потърсим черния манастир.

— Аз вече реших — каза Вивиан.

— Не бъди импулсивна — посъветва я Пърсел.

— Не можем да сме сигурни, че след четирийсет години този манастир още съществува, ако изобщо го е имало — рече Меркадо. — Ще се наложи да проучим нещата в Италианската библиотека в Адис Абеба, ще ни трябват топографски карти и така нататък, както и подобра екипировка...

— Всичко това е хубаво, обаче дайте първо да се махнем от този курорт, преди гала да са дошли тук на баня — отново го прекъсна Пърсел.

Тримата тръгнаха към джипа.

— Как ще намерим щаба на армията? — попита Вивиан.

— Сигурно случайно — отвърна Меркадо. — Просто ще тръгнем към хълмовете и все ще стигнем до бойна част или аванпост. Поупражнявай се в размахване на журналистическата си карта.

Стигнаха до фойето на хотела и се качиха в колата. Пърсел запали мотора и излезе през портика, после се спусна по стъпалата, по които се бяха качили предишната вечер, продължи през обраслото с треволяци пространство и зави по тесния път в джунглата.

И тримата отлично съзнаваха, че се намират в бойна зона, в която е възможно да се случи всичко, особено нещо лошо. Редовната армия

най-вероятно щеше да уважи издадения от временното правителство пропуск. Предишната вечер роялистките сили сигурно бяха претърпели поражение и може и да не бяха в добро настроение. Арестуваният в момента император Хайле Селасие обаче си падаше по Запада и Пърсел смяташе, че роялистите, които бяха християни, ще се отнесат добре към тях, ако първо срещнат техни части. Но с армиите никога не се знаеше. Едно беше сигурно: воините гала щяха да ги убият, без да се замислят за статута им на акредитирани журналисти.

Той се опитваше да се съсредоточи върху лошия път и проблема с избягването на племето гала, но мислите му все се връщаха към свещеника и неговия разказ. Отец Армано беше открил черния манастир, за чието съществуване бяха знаели във Ватикана. Пърсел не се съмняваше в тази част от историята. По-нататък... е, както бе казал Хенри Меркадо, това бяха само средновековни легенди. Търсенето на Светия Граал продължаваше от хиляда години и имаше основателна причина да не го открият — той изобщо не съществуваше. А можеше и да е съществувал за час-два на Тайната вечеря — но го бяха вдигнали заедно с останалите съдове и завинаги го бяха изгубили. Нещо повече, той не притежаваше особени свойства. Този мит беше измислен от разказвачи на приказки, не от историци или теолози. Което не бе попречило да го търсят упорито.

Пърсел се зачуди колко души са прекарали или изгубили живота си в това търсене на нещо, което не съществува. Нямаше представа, но знаеше, че скоро към списъка може да се присъединят още трима идиоти.

6.

Тесният планински път не бе ремонтиран от края на дъждовния сезон. Колкото повече се изкачваха, толкова повече оредяваше джунглата и през праха, който вдигаха след себе си, различаваха развалините на белия балнеокурорт в долината. От червената почва пред тях се издигаха червеникави скални образувания. Нямаше следи от снощното сражение, забеляза Пърсел, но планинските ветрове носеха слаб мирис на барут и разлагаща се плът.

— Защо не се мярка никой? — попита Вивиан.

Пърсел я погледна в огледалото. Бяха свалили брезентовия покрив на джипа, за да ги разпознаят по-лесно като западници. Фин червеникав прах покриваше черната ѝ коса и високите ѝ скули. Тя носеше широкопола шапка, за да предпази млечнобялата кожа на лицето си от слънцето.

— Те ще видят праха, който вдигаме, преди да ги видим ние — отвърна журналистът.

Меркадо разсеяно зяпаше лъкатушещия път. Мислите му витаеха другаде. След като го бяха освободили от руския лагер, бе насочил професионалните си интереси към издирване на религиозни преживявания. По време на служебните си пътувания се бе срещал с папа Йоан XXIII, Далай Лама, индуистки мистици, будистки монаси и хора, които се обявяваха за Бог или близки приятели с Него. Целият му живот и творчество до арестуването му бяха посветени на антифашизма и социализма, но с разпада на дотогавашната система и хвърлянето му в затвора от новия режим целият му живот и творчество също бяха съсипани, изчерпани, пусти.

Много хора го убеждаваха да пише за годините в съветския лагер, ала Хенри не можеше да разкаже преживяванията си с думи. Или по-точно, признаваше пред себе си той, не намираше смелост да потърси такива думи.

Спечели си нова слава като журналист с материал за бягството на Далай Лама от китайските комунисти и изгнанието му в Индия, който публикува в „Ню Йорк Таймс“. През 1962-ра смело се завърна в

Съветския съюз и написа статии за религиозните гонения. За малко не го пратиха в затвора, но все пак го изгониха от страната. По-късно също имаше добри репортажи, ала напоследък отново започваше да се изчерпва.

Меркадо се опасяваше колкото за кариерата си, толкова и за затихващата си религиозна страст. Двете бяха тясно свързани. За да пише добре, се нуждаеше от парене под лъжичката, нещо като смъртоносната рана на свещеника. В момента имаше договор с Юнайтед Прес Интърнашънъл да публикува серия статии за състоянието на древната Коптска църква в условията на гражданската война. Освен това поддържаше връзки с ватиканския вестник „Л’Осерваторе Романо“, който купуваше голяма част от неговите материали. Ала в думите му вече нямаше плам и редакторите му го усещаха. Почти се беше предал. До този момент. Сега в съзнанието му пламтяха преживяванията от предишната нощ. Струваше му се, че Бог го е избрал да разкаже историята на свещеника. Нямаше друго обяснение за върволицата съвпадения, в резултат на които беше научил тази тайна. Външно запазваше спокойствие, но душата му гореше от нетърпение да се отправи в търсене на Граала. Само че тайната си беше неговата.

Пърсел се обърна надясно и го погледна.

— Добре ли си?

Меркадо се откъсна от унеса си.

— Да, нищо ми няма.

Франк възприемаше Меркадо като ходещ барометър за опасност. Хенри отлично познаваше обстановката и когато го обземеше тревога, нещата не вървяха на добре.

Войната не беше нищо ново и за самия Пърсел — и двамата сигурно бяха виждали повече сражения и смърт от средния пехотинец. Меркадо обаче бе кален професионалист и по време на тридневното им пътуване сред хаоса и насилието в тази разкъсвана от гражданска война страна инстинктът за самосъхранение на по-възрастния мъж правеше изключително впечатление на Пърсел. Хенри Меркадо знаеше кога да блъфира и да вдига скандали, кога да дава подкупи или да се държи любезно и почтително и кога да си плюе на петите.

Пърсел си помисли, че въпреки излежаното от тях време двамата общо взето са имали късмет като военни кореспонденти или поне са

били достатъчно умни, за да останат живи. Но Меркадо оцеляваше много по-отдавна от Франк Пърсел. Затова и когато Хенри и Вивиан бяха дошли при него в бара на „Хилтън“, въоръжени с пропуск от временното правителство, и го бяха попитали дали иска да ги придружи до горещата точка, в която се намираха в момента, той се съгласи, без много да се колебае.

Но сега... е, онова, което в Адис Абеба му звучеше добре, вече от три дни му се струваше кофти. Беше попадал и на по-лоши места и в много по-опасни ситуации, ала след като излежа една година в затвор на червените кхмери, през която ежедневно се сблъскваше със смърт от глад и болести и виждаше как безпричинно екзекутират мъже и жени, той смяташе, че е изчерпал полагащата му се квота късмет. За съжаление го осъзна цял ден след като напуснаха етиопската столица. А сега бяха стигнали до момент, от който нямаше връщане. *Avanti.*

Запали цигара, като държеше волана с една ръка, и каза:

— Надявам се да се натъкнем на редовната армия. Сигурен съм, че снощи са спукали от бой княз Иясу, и предпочитам да се движа с победителя. С победените пътуват воините от племето гала.

Меркадо оглеждаше хълмистия терен с военен бинокъл.

— Да, но според мене при княз Иясу за нас има повече хляб. От изгубените каузи и рухналите империи винаги излизат добри репортажи.

— Може ли повече да не споменаваме племето гала? — предложи Вивиан.

Хенри прибра бинокъла.

— По-добре да ги споменаваме *ние*, отколкото *те* — нас.

Отпусна се на седалката и добави:

— Най-голямата опасност в гражданските войни е това, че фронтовете се менят като спагети, подскачащи в цедка.

— Може ли да те цитирам? — попита го Пърсел.

— Отразявал съм Испанската гражданска война — без да му отговори, продължи по-възрастният кореспондент. — Стига да се движиш с едната или другата страна, ти си част от техния обоз. Но ако попаднеш между тях или изостанеш и се опиташ да се върнеш, вече подлежиш на арест. Знаеш ли, Франк, ако се беше движил с червените кхмери, сигурно нямаше да те затворят. Предполагам, че всичко това се дължи на шпианофобия. Не обичат хора, които търчат насам-натам

между армиите. Номерът е да пресечеш фронта, без да те застрелят. Ако те спре часовой, трябва да се държиш дръзко и да размахваш журналистическия си пропуск и фотоапарата си, като че ли си получил специална покана за войната. Щом се озовеш там, големите началници обикновено са любезни. Но никога не бива да имаш вид на човек, който подлежи на арест. Освен с воюване армиите се занимават с арести и екзекуции. Няма как да се променят, така са програмирани. Не бива да имаш вид на човек, който подлежи на арест или екзекуция. Разбираш ли?

— Защо не вземеш да покараш *ти*, Хенри, пък аз ще държа проповедите?

Меркадо се засмя.

— Да не улучих болно място, а, Франк? Недей се ядосва, говоря от личен опит.

Пърсел обаче смяташе, че Меркадо всъщност иска да направи впечатление на Вивиан.

— В Източен Берлин имах възможност да вдигна гюрултия и да избегна ареста — отново поде Меркадо. — Само че се уплаших и те станаха по-самоуверени. Нататък всичко беше въпрос на техника. От един уличен ъгъл на няма и хиляда метра от Чекпойнт Чарли до уралския трудов лагер на хиляди ледени километри оттам. И все пак имаше момент, в който можех с дързост да се измъкна от тази ситуация. Така е, когато си имаш работа с общества, в които властват хора, а не законът. Франкистите в Испания застреляха един мой приятел, защото носеше червено-черната кърпа на анархистите. Той обаче нямаше представа, че кърпата е анархистка. Носеше я само заради потта. Кърпа, която всъщност си беше купил в Англия. Изправиха го до стената и го застреляха на светлината на фаровете на един камион. Нещастникът даже не знаеше испански. Така и не разбра защо го екзекутират. Ако беше направил съответните жестове, когато усети, че са се разгневили заради кърпата, ако я беше смъкнал и я беше заплюл или нещо от тоя род, сега щеше да е жив.

— Можело е да се издъни някъде другаде и пак да го застрелят.

— Възможно е. Но никога не бива да имаш вид на човек, който подлежи на арест, Франк.

Пърсел изсумтя. В Камбоджа имаше един момент... кхмерски офицер, който знаеше френски. Можеше да поговори с него.

Американското гражданство не представляваше непременно основание за арест. Сред силите на комунистите в цял Индокитай имаше американци. При червените кхмери имаше американски журналисти. Само че той се издъни. Да, Меркадо наистина беше улучил болно място.

— Е, сега ще ти се удаде възможност да докажеш твърдението си, Хенри — каза Пърсел, когато излязоха от поредния завой. — Ей там стои човек, който е насочил автомата си към нас.

Вивиан светкавично се надигна.

— Къде?

— Спри! — извика Меркадо.

Пърсел продължи напред и посочи с ръка.

— Виждате ли го?

Преди Хенри или Вивиан да успеят да отговорят, мъжът натисна спусъка и високо над главите им изсвириха червени трасиращи куршуми.

Франк знаеше, че онзи не може да е чак толкова неточен и че изстрелите са предупредителни. Ала Меркадо скочи от джипа и се претърколи в крайпътната канавка.

Пърсел спря и му извика:

— Имаш вид на човек, който подлежи на арест, Хенри! — Изправи се и размаха ръце. — Хайле Селасие! Хайле Селасие! — После прибави: — Рас Иясу!

Войникът — носеше мръсна сива шама — отпусна автомата и им даде знак да се приближат.

Вивиан надникна измежду седалките.

— Откъде знаеш, че е роялист, Франк?

Пърсел отново седна зад волана и включи на скорост.

— Не знаех.

Меркадо се измъкна от канавката и се върна на мястото си.

— Пое адски глупав риск.

— А ти не поемаш никакви рискове, нали? — Франк бавно потегли напред.

По-възрастният кореспондент направи опит да обясни скока си в канавката.

— Помислих го за воин гала.

— Аз пък видях, че не е.

— Имаш ли изобщо представа как изглеждат те?

— Честно казано, не.

Приблжиха се до мъжа, който носеше пояс с цветовете на Етиопия и императора: зелено, жълто и червено.

— Е, вече сме в императорската армия — обяви Пърсел.

— Чудесно — отвърна Меркадо. — Защото истинският репортаж е тук.

— Силите на временното правителство можеха да ни върнат в Адис Абеба — напомни му Франк. — Княз Иясу сигурно и себе си не може да измъкне оттук.

— Още не знаем какво е положението.

— Аз обаче знам, че твоят пропуск от временното правителство няма да ни е особено полезен пред княза.

Отговорът на Меркадо се позабави.

— Срещал съм се с Хайле Селасие, първо тук през трийсет и шеста и после, когато беше в изгнание в Лондон. Непременно ще го спомена пред княз Иясу.

— Наистина ли, Хенри? — попита Вивиан, която познаваше Хенри Меркадо по-добре.

— Не, но така ще си осигурим царско отношение.

— Точно затова те обичам, Хенри — възкликна тя.

— Гледай да нямаш вид на човек, който подлежи на арест — посъветва го Пърсел.

Бяха на двайсетина метра от войника и му махнаха. Той им посочи надясно, без да отговори на поздрава.

— Искате да отбием по оня път — каза Меркадо.

— Виждам го. — Франк зави надясно и махна за сбогом на дрипавия войник. Миризмата на смърт рязко се усили, въпреки че още не забелязваха труповете. Пътят, по който се движеха, приличаше по-скоро на козя пътека.

Меркадо посочи един равен участък пред тях. Десетина тела се разлагаха под слънцето. Към джипа се насочи войник със стара винтовка. Пърсел заобиколи телата и подкара джипа към мъжа, който ги наблюдаваше любопитно.

По-възрастният кореспондент се изправи и извика няколко приветствени думи на амхарски.

— Страхотен си, Хенри — похвали го Вивиан. — Питай го как се справят децата му в Йейл.

— Тъкмо това направих.

Войникът тръгна към тях и Пърсел спря. Меркадо размаха журналистическата си карта и каза: „Газетана“, а Франк му протегна пакет египетски цигари.

Мъжът носеше оръфана шама и части от военна екипировка. Усмихна се и взе цигарите. Пърсел му поднесе огънче и каза:

— Рас Иясу.

Онзи кимна и посочи.

Франк потегли нагоре по склона. Беше обрасъл с трева, която стигаше до предното стъкло. Почти не се забелязваха следи от бойни действия и признаци от среднощния артилерийски обстрел. Пърсел знаеше, че повечето армии в Третия свят използват модерните оръжия не толкова по предназначение, колкото за вдигане на шумотевица и разпалване на страстите. Пък и повечето снаряди не попадаха в целта. Истинските убийства се извършваха по начин, останал почти неизменен през последните две хилядолетия — с нож, копие, ятаган и понякога щик.

Скоро видя, че се намират в самия щаб на княза. От храсталаците се подаваха върховете на ниски палатки, прекалено пъстри за тактически цели. Малко по-нататък по пътя зърна зелено-жълто-червеното знаме на Етиопия, увенчано с юдейския лъв. Когато се приближиха, от храстите наизлязоха войници. Всички мълчаха.

— Махай им, Хенри — подкани Вивиан възрастния кореспондент. — Покани ги всичките на гости във вилата си в Съри. Дръж се приятелски.

— Млъкни и не си надигай главата, Вивиан.

Пърсел спря на прилично разстояние от шатрата с императорското знаме и тримата слязоха, като дружелюбно махаха с ръце и се усмихваха. Някои войници им отговаряха. Други обаче изглеждаха начумерени и зли, забеляза Франк, като всички пехотинци по света, които току-що са участвали в сражение. Те не си падаха по сравнително чисти и бодри непознати, които се мотаят наоколо. Особено ако армията е била разбита. Победената войска беше опасно нещо, разбираше той, много по-опасно от победителите. Бойният дух е нисък, уважението към командирите е подронено, настроението е

отвратително. Беше го наблюдавал в южновietнамската армия след загубата на войната. Меркадо го бе наблюдавал по целия свят. Срамът от поражението. Той води до изнасилвания, плячкосване и понякога до убийства. Това е своеобразен катарзис за войниците, които не могат да победят другите войници.

Тръгнаха бързо към шатрата на княза, сякаш закъсняваха за среща. Пърсел се безпокоеше за багажа им, ала всеки опит да го вземат със себе си или да направят съответните предупредителни жестове по посока на джипа щеше да им навлече неприятности. Знаеше, че най-добрата тактика е да оставиш скъпите си вещи като че ли очакваш да ги завариш непокътнати, когато се върнеш. Вивиан обаче взе един от фотоапаратите си.

Князът излезе да ги посрещне. Нямаше как да не го познаят. Беше още млад, четирийсетинагодишен, и много висок. Носеше златна корона със скъпоценни камъни в европейски стил, но и шама от лъвска кожа с леопардов пояс. И държеше копие. Зад него крачеха адютантите му, облечени в модерни бойни камуфлажи, само че с лъвска грива на шията. Явно се бяха издокарали така за пред европейците. Добър признак, помисли си Меркадо.

Князът и свитата му спряха. От двете страни на отъпканата във високата трева пътека се бяха струпали любопитни войници.

Меркадо ускори крачка, спря пред княза и се поклони.

— Рас Иясу — каза на амхарски. — Простете ни, че идваме без предизвестие. Изминахме дълъг път, за да дойдем при вашата армия...

— Знам английски — каза князът с британски акцент.

— Чудесно. Аз съм Хенри Меркадо. Това са Франк Пърсел, американски журналист, и нашата фотографика Вивиан Смит. — Отново се поклони и отстъпи настрана.

Вивиан се изправи до Меркадо и той й прошепна:

— Реверанс.

Тя се подчини и каза:

— Приятно ми е да се запознаем.

— Благодаря ви, че ни приемате — каза Пърсел.

— Елате — рече княз Иясу.

Последваха го към раираната червено-бяла шатра и влязоха.

Вътре цареше непоносима жегата и миришеше на вкиснато. Князът им даде знак да седнат на възглавниците около ниска дървена маса с

инкрустации, която приличаше на европейска антика с отрязани крака. Също толкова нелепо, каза си Пърсел, като всичко останало в тази страна.

Етиопия, беше установил той, представляваше смесица от великолепия, пищност и абсурдност. Антикварната маса с подкъсените крака обобщаваше всичко. Бойните камуфлажи с лъвски гриви може би го обобщаваха още по-точно. Тук я нямаше онази комбинация от каменната ера, бронзовата епоха и съвременността като в повечето африкански страни на юг от Сахара — тази древна изолирана цивилизация сама бе достигнала изключителни върхове много преди да се появят италианците. Но сега, както можеха да видят, уникалният аромат на някогашната култура умираше заедно със стария император.

— Искате ли да видите журналистическите ни акредитации? — попита Меркадо.

— Защо?

— За да се уверите...

— Какви други бихте могли да сте?

Възрастният кореспондент кимна.

— Как стигнахте дотук? — поинтересува се княз Иясу.

— С джип от Адис Абеба — отвърна Пърсел.

— Наистина ли? Изненадан съм, че сте стигнали толкова далече.

— Ние също — призна Франк.

Прислужниците на княза сложиха на масата бронзови бокали и ги напълниха от бутилка „Джони Уокър“ черен етикет. Меркадо и Пърсел се престориха, че не са учудени от подходящия избор на освежителна напитка, но Вивиан направи удивена физиономия, като че ли е очаквала да ѝ поднесат ферментирало овче мляко.

— Я какво имало тук! — Тя се наведе над масата и вдигна фотоапарата си. — Нали не възразявате? — И снима шишето на фона на княз Иясу. — Страхотна снимка.

Меркадо потъна в земята от срам. Лошите обноски бяха едно от нещата, които не приемаше в младите хора. В Ню Йорк и Лондон това се смяташе за много яко, обаче в страни като тази можеше да е опасно. Князът изглеждаше приятен човек, ала никога не се знаеше какво може да разгневи тези хора. Така че той се усмихна на домакина и каза на амхарски:

— Младежи.

Иясу отговори на усмивката му и каза:

— Боя се, че нямаме сода. Нито лед за американеца. — Усмихна се на Пърсел, но Меркадо знаеше, че са нужни изключителни усилия да се държиш учтиво, когато една династия на три хиляди години пада позорно, императорът ти е арестуван и вече са екзекутирани стотина души от императорското семейство.

Княз Иясу ги огледа поред и попита:

— Е, защо сте дошли в „лъвовата яма“?

Хенри ясно съзнаваше, че се намира в старозаветна страна, в която важните неща винаги се изразяват с библейски алюзии.

— „И Господ беше с Иисуса, и славата му се разнасяше по цяла земя“^[1] — цитира той.

Князът пак се усмихна.

— „Може ли етиопец да промени кожата си, и леопард — петната си?“ — обади се Вивиан и също се усмихна.

Меркадо погледна Иясу, после фотографката.

— Вивиан!

— Това е от Книга на пророк Иеремия, Хенри. — Тя се заозърта. — Май не избрах подходящ цитат, а?

Князът впери очи в нея.

— „Не гледайте ме, че съм мургава... двете твои ненки са като близначета от млада сърна, които пасат между кринове“. Песен на песните. — Продължи да се взира в лицето ѝ.

Вивиан се усмихна.

— Харесва ми.

Иясу вдигна бокала си.

— Добре дошли.

Всички последваха примера му и Меркадо заяви:

— За императора!

Отпиха. Князът не каза нищо повече.

Меркадо пое инициативата.

— Бях тук през хиляда деветстотин трийсет и пета, когато италианците окупираха вашата страна. Тогава имах честта да се запозная с негово императорско величество. И после, когато императорът беше в изгнание в Англия, написах репортаж за него.

Княз Иясу се вгледа в Хенри с известен интерес.

— Не ми се струвате достатъчно възрастен за това, господин Меркадо.

— Тъж... благодаря. Но съм достатъчно възрастен, уверявам ви.

— Е, с какво мога да ви бъда полезен? — попита Иясу.

— Ами, вижте, специално идваме от Адис Абеба при вас и вашата армия — отвърна кореспондентът. — По пътя преживяхме много злополуки. Войните гала опустошават района и навсякъде се водят сражения. Затова ви молим да ни дадете пропуск и ако е възможно, войници, които да ни осигурят безопасно връщане в столицата, за да отразим...

— Моля ви, господин Меркадо. Аз не съм глупак. Вие сте тук, защото не сте успели да откриете армията на временното правителство. Не съм в състояние да ви дам пропуск за никъде. В момента контролирам единствено този хълм. Моите части понесоха тежко поражение и армията всеки момент ще поиска да се предам, иначе пак ще ни атакува. Освен ако преди това не ни нападне племето гала, разбира се. Хората ми дезертират със стотици. Нашето време свърши.

Меркадо погледна спътниците си и отново се обърна към княза.

— Ясно... но... това ни поставя в доста неприятно положение...

— Е, много съжалявам, господин Меркадо.

— Напълно разбираме, че вие сте в много по-тежка ситуация от нас — включи се в разговора Пърсел. — Но бихме искали да отразим вашата история, да разкажем за храбростта на роялистките сили. Тъй че ако ни дадете няколко войници...

— Ще видя какво мога да направя, за да стигнете до армията на временното правителство — прекъсна го князът. — Оттам можете да вземете хеликоптер или да се присъедините към продоволствен конвой до столицата. Не искам да видя как загивате тук с мен. — Думите му прозвучаха малко принудено. — Нещо ново за императора? — попита той.

— Още е добре — отвърна Меркадо. — Военните го местят от един дворец в друг в столицата и покрайнините, но се твърди, че е жив и здрав. Един колега журналист го е видял миналата седмица.

— Добре. — Иясу отпи глътка скоч. — При мен има още един англичанин. Някой си полковник сър Едмънд Ган. Познавате ли го?

Хенри кимна.

— Чувал съм за него, да.

— Тук е като военен съветник. В момента инспектира позициите. Казах му, че не са останали позиции за инспектиране, обаче той настоя. — Князът поклати глава. — Англичаните понякога се държат странно.

Пърсел вдигна чашата си.

— Пия за това.

— Вече закъснява. Но когато се върне, ще се опитам да организирам безопасното ви прехвърляне, ако мога.

— Благодаря, княже. — Старата тъга отново обзе Меркадо. Пак преживя Испанската гражданска война, планината Арадам, попадналите в капан войници в Дюнкерк, бягството от Тибет с Далай Лама. На този хълм си даваха среща всички изгубени каузи. И той, Хенри Меркадо, винаги се измъкваше в последния момент, докато смелите обречени мъже му махаха за сбогом и му пожелаваха добър път. Но и той беше дал своето. В Берлин през 1946-а. С един скапан фотоапарат „Кодак“ от излишъците на американската армия. Вече не изпитваше угризения, че се измъква. Изпитваше облекчение. — Да, това напълно ни устройва.

— И ако успеете да стигнете до столицата, напишете хубав репортаж за императора и неговата армия — както по време на италианската окупация.

— Непременно.

— Добре. — Князът се изправи. — Трябва да се върна към задълженията си.

Пърсел, Меркадо и Вивиан също станаха и се поклониха. Князът понечи да излезе, но Вивиан го спря.

— Рас Иясу?

— Да?

— Сигурно знаете за княз Теодрос. Сражавал се е с италианците по време на окупацията и е имал крепост в джунглата на няколко дни път оттук.

Князът кимна.

— Теодрос ми е чичо. Загинал е в бой с италианците през трийсет и седма. Братовчед ми, който носи същото име, още държи гарнизона в джунглата. Яка крепост. От бетон и камък. Защо питате?

— Чух, че там се водели сражения и се чудех дали знаете за това.

— Не. Не съм чул нищо. Нямам представа коя страна е държала крепостта, нито кой я е нападнал. Защо?

— Просто си помислих, че ако боевете са свършили, може да намерим убежище там.

— Съмнявам се. Извинете ме.

— Рас Иясу?

Князът пак се обърна и въздъхна нетърпеливо.

— Да?

— В района има и един манастир. Надявахме се да го посетим. Манастир от черен камък, струва ми се.

— Няма такова нещо. Скоро ще дойде сър Едмънд и можете да зададете въпросите си на него. Извинете ме. — Той рязко се завъртя и излезе.

Пърсел избърса потта от тила си.

— Каква нахална кучка си, Вивиан! Ама въпросите си ги биваше. Меркадо отново седна на възглавницата.

— Човека го заплашва клане от племето гала или наказателен взвод, а ти го дразниш! Наистина си безчувствена, Вивиан.

Тя също се настани на мястото си и си наля още скоч.

— Не се намираме в столичния „Хилтън“, нали знаеш, Хенри? Неговата съдба спокойно може да сполети и нас.

— Да, права си, разбира се. Само че ние *имаме* шанс.

Пърсел се опря на ниската маса и също си наля.

— Е, поне знаем, че гарнизонът в джунглата съществува.

Навън се чуваха възбудени гласове и типичната врява на разпадаща се войска. Избухваха кавги и най-малко един спор завърши с употреба на огнестрелно оръжие. Бягащи войници плякосваха палатките наоколо, но знамето с юдейския лъв засега осигуряваше на тримата сигурност, макар да усещаха, че докато седят и пият скоч в горещата зловонна шатра, периметърът на безопасността им бързо се смалява.

Пърсел се обърна към Меркадо.

— Ти беше прав, Хенри. Тук е истинската история. И ние май ще участваме в нея.

По-възрастният му колега не отговори.

— Искам да поснимам — каза Вивиан.

Франк отиде до редицата церемониални щитове и копия, опрени на стената, и каза:

— Бива ги, Хенри, нали?

Меркадо отново не му обърна внимание. Погледна Вивиан и каза:

— Няма да мърдаш оттук.

Пърсел предложи да потърсят други оръжия в шатрата, освен копията.

— Не ни трябват оръжия — категорично възрази Меркадо. — Ние сме журналисти.

— Всички останали са въоръжени.

— Точно това е въпросът, Франк. Не можем да се измъкнем оттук със стрелба. Това не ти е американски филм за каубои и индианци.

Пърсел помълча, после рече:

— По-скоро си мислех как да избегнем участ, по-страшна от смъртта.

Никой не му отговори.

— Май си падаш фаталист, Франк — въздъхна Меркадо след малко. — Какво предлагаш?

Пърсел се замисли.

— Остава ни само една възможност.

— А именно?

— Да прием по още едно. — И изпразни бутилката в трите бронзови бокала. — Надявам се, че от върховете на тия копия в чашите ни ще потече още скоч.

— Не богохулствай.

Пърсел вдигна едно от копията и го заби в земята.

Франк нямаше представа кой ще влезе в шатрата — разбунтували се войници, полковник Ган, князът или воините гала. Ако извадеха късмет, щеше да пристигне кавалерията под формата на правителствени бойци и Хенри щеше да размаха журналистическата си акредитация и пропуска си и да си спомни как е на амхарски „Благодаря, че ни спасихте от княза“.

Междувременно глъчката на разпада и дезертирането навън стихна. Тишината започваше да става злокобна.

— Май останахме сами — отбеляза Вивиан.

Платнището се отметна.

— Вече не сме — отвърна Пърсел и посегна към копието.

[1] Иисус Навин 6:26. Името Иясу е етиопски вариант на библейското име Иисус Навин. — Б.пр. ↑

7.

Висок слаб мъж с потна кафяво-зелена униформа се приведе и влезе в шатрата. Хвърли бегъл поглед на копието в ръцете на Пърсел и каза с британски акцент:

— Здравейте. Струва ми се, че изгубихме войната.

Полковник сър Едмънд Ган имаше възрижи мустаци и носеше камшик за езда. Беше гологлав, ала линията от загара на челото му показваше, че някъде е изгубил шапката си — но не и служебния си револвер, който висеше на кръста му. На шията му се поклащаше военен бинокъл.

Пърсел отново заби копието в земята.

Меркадо се представи и полковникът отвърна:

— Да, чел съм статиите ви.

— Благодаря. — По-възрастният кореспондент го запозна със спътниците си.

— Щом сте чели статиите на Хенри, вече ви харесвам — заяви Вивиан.

Полковник Ган се усмихна малко насила и каза:

— Трябва да побързаме. На по-малко от километър оттук има няколкостотин отвратително изглеждащи воители гала.

Никой не каза нищо, но Пърсел забеляза, че Меркадо пребледнява.

— Обаче са слезли от конете си и се придвижват бавно — добави полковникът и поясни: — Събличат труповете, довършват ранените и търсят плячка.

И кастрираха мъртвите и ранените, знаеше Пърсел, което щеше да им отнеме известно време.

Излезе от шатрата и се огледа. Лагерът пустееше, знамето на княза го нямаше. Нещо повече, нямаше го и техният джип.

Меркадо, Ган и Вивиан се присъединиха към него и Пърсел се обърна към полковника.

— Този камшик... случайно да имате и коне?

— За съжаление нямам.

— Къде е джипът ни? — попита Вивиан.

— Когато го видях за последен път, в него се бяха натоварили десетина роялистки войници и пътуваха на юг към долината в джунглата — отговори Ган.

— Целият ни багаж беше в джипа — каза тя.

— Както и шансът ни да се измъкнем оттук — прибави Меркадо и погледна полковника: — Къде е княз Иясу?

— Видях го да язди с шестима души от щаба си. Също на юг.

— Дано не си е забравил короната — подхвърли Пърсел.

— Положението изобщо не е смешно, Франк — скастри го фотографката.

— Погледни го от добрата страна, Вивиан.

— А именно?

— Воините гала не могат да ти отрежат топките.

— Армията на временното правителство е на север — прекъсна ги полковник Ган. — Бих ви посъветвал да се опитате да стигнете там и да им покажете журналистическата си акредитация. Преди да настъпят обаче те явно са оставили племето гала да се позабавлява. Което означава, че воините са точно на пътя към армията.

Никой не отговори и полковникът продължи:

— Но ако искате, може да опитате.

— А вие ще дойдете ли с нас? — попита Вивиан.

— Не. Правителствените сили знаят, че съм съветник в роялистката армия, и сигурно ще ме разстрелят, ако ме заловят.

— Тогава да тръгнем на юг и да настигнем отстъпващите роялисти — предложи Пърсел.

— Опасявам се, че и при тях не съм на голяма почит — каза британецът. — Опитвах се да налагам строга дисциплина, нали разбирате?

— Явно никой не ви харесва, полковник — отбеляза Франк.

— Не съм тук, за да ме харесват.

— Аз пък ви харесвам — увери го Вивиан. — Затова елате с нас.

— Къде? — поинтересува се Меркадо.

— Можем да тръгнем след ариергарда на роялистките сили и да ги следваме на разстояние, на няколко крачки пред настъпващите воини гала — каза Ган.

— Между чука и наковалнята — изсумтя Пърсел.

— Вие тримата навярно бихте могли да се присъедините към ариергарда на роялистите... макар да не съм сигурен, че ще се отнесат добре с вас — каза полковникът. — Князът избяга и дисциплината хич я няма.

— А вие вече не сте в положение да налагате ред и дисциплина — напомни му Франк.

— Именно.

— Ами...

От север долетя крясък.

— Воините гала са тук — каза полковник Ган.

Без да каже и дума, Меркадо бързо закри надолу по склона към козята пътека.

Вивиан направи няколко снимки на княжеската шатра и изоставения лагер и двамата с Ган понечиха да последват възрастния кореспондент.

— Аз ще потърся вода в шатрата и ще дойда — каза Пърсел.

— Вече търсихме — разочарова го полковникът. — Боя се, че го няма и уискито.

Настигнаха Меркадо и пое на юг по същия път, по който бяха дошли от балнеокурорта до щаба на княз Иясу. Минаха през открития участък, където лежаха подуващите се под слънцето трупове, намериха изровената като малко дърво козя пътека и се спуснаха към долината и джунглата. Пърсел забеляза, че следите от гумите на джипа са напълно изтрети от стъпките от сандали и боси крака на бягащите роялистки войници.

Слънцето прежуряше и скалите излъчваха непоносима топлина. Зад себе си чува бойните викове на воините гала и Франк предположи, че са стигнали до опустелия лагер на княза.

Меркадо се задъхваше и се наложи да спрат, за да си починат. Полковник Ган извади от джоба си стара италианска топографска карта и се зае да разучи района. Пърсел запали цигара и впери очи в Хенри Меркадо. Въпреки добрата му физическа форма възрастта започваше да му проличава.

Вивиан избърса лицето на възрастния журналист с носната си кърпа и каза:

— Трябва ни вода.

Ган вдигна глава от картата.

— Наблизо има няколко планински потока, но сега сигурно са пресъхнали.

Вивиан бе оставила широкополата си шапка в джипа и сега бузите ѝ бяха яркочервени.

Полковник Ган се изкатери от дерето и огледа района с бинокъла си.

— Неколцина воини гала на коне са ни изпреварили и са между нас и ариергарда на роялистката армия — каза на спътниците си. — Не, всъщност са навсякъде около нас.

Пърсел се качи при него и също погледна през бинокъла. От двете страни на пътеката под тях видяха воини гала — конете им предпазливо, но ловко се спускаха по осеяните с камънаци склонове. Отгоре пък се приближаваха други конници с черни туники, главите и лицата им бяха увити с черни шалове. Носеха ятагани и му заприличаха на самата смърт.

На върха на хълма, откъдето бяха дошли, се вдигаха облаци прах. Още конници.

Той насочи бинокъла на запад. Към съседния връх минаваше висок, остър като бръснач скален хребет.

Франк свали бинокъла и посочи хребета.

Ган кимна.

— Да, почти е непроходим за коне... — Погледна картата. — Ако се доберем до хребета, той ще ни отведе до върха. — Показа му. — Оттам по ей това било — пак посочи картата — ще продължим до това плато под хълмовете, където са се окопали силите на временното правителство. Можете ли да четете топографски карти?

— Не. Но мога да се катеря по планини.

— Добре. Ако случайно се разделим, просто следвайте терена — на запад, после на север. Ще се ориентирате ли?

— Слънцето изгрява от изток.

Върнаха се в дерето.

— Изглежда, че има път, но е адски стръмен — каза Пърсел и погледна Меркадо. — Ще издържиш ли, Хенри?

По-възрастният кореспондент кимна. Франк му подаде ръка и му помогна да се изправи.

— Добре ли си? — попита Вивиан.

— Да — отвърна Меркадо. — И нямам намерение да остана тук и да чакам воините гала.

Ган взе бинокъла от Пърсел и се покатери от западната страна на пътеката. Огледа района и им махна да го последват.

Франк и Вивиан помогнаха на Меркадо да се изкатери от дерето и всички приклекнаха и се заоглеждаха за конници по осения с камънаци и обрасъл с високи до гърдите кафяви храсти склон.

И нагоре, и надолу по склона имаше облаци прах, но конници не се виждаха.

Ган тръгна пръв, следван от Вивиан и Меркадо. Пърсел вървеше последен. Притичваха приведени от скала до скала. От време на време Франк зърваше воините гала — някои се движеха пеш и водеха конете си, докато други продължаваха да яздят. Напредваха, без да бързат, като лешояди, каквито всъщност бяха, помисли си той. Повече ги интересуваха убитите и ранените, както и изоставената екипировка, и нямаха желание да влизат в бой с ариергарда на роялистката войска.

Полковникът обяви почивка сред група високи назъбени скали и каза:

— Щом прочистят района, гала ще се прегрупират и ще решат дали имат достатъчно сили да нападнат армията на княза. Със сигурност умират от желание да вземат короната на Иясу заедно с главата му.

— Да не споменаваме за най-голямата му скъпоценност — прибави Пърсел.

Като чу това, Меркадо като че ли се стресна и каза:

— Да тръгваме.

Скоро стигнаха в подножието на тесния хребет.

Франк вдигна глава и погледна нагоре. Стръмният склон беше осеян с назъбени канари и вездесъщите кафяви храсталаци.

— Чудесно прикритие, непроходимо с кон — заяви Ган. — Готови ли сме?

Пърсел се обърна към Меркадо, който кимна вяло.

Започнаха да се катерят между високите скали. Пътеките бяха тесни и това им вдъхваше увереност, че конниците няма да могат да ги последват. Но пък това не се отнасяше за пешаците.

По средата на пътя спряха да си починат в сянката на някакви скали.

Пърсел погледна Ган. Изглеждаше добре, въпреки че не беше млад. От друга страна, явно бе кален в не една война.

Погледна Меркадо. И кореспондентът беше преживял трудности, ала те бяха взели своето.

Вивиан пак бършеше лицето му, но Франк видя, че Меркадо почти не се поти, което не вещаеше нищо добро.

Самата фотографка изглеждаше в прилична форма, макар че ръцете и лицето ѝ бяха изгорели от слънцето. Пърсел си свали сафарито — остана по подгизнала от пот тениска — и ѝ го подхвърли.

— Покрий си главата.

Тя се поколеба, после вдигна зелено-кафявата дреха и му я метна обратно.

Полковник Ган се покатери върху една висока канара и заглежда района през бинокъла си.

— Гала се събират... поне двеста-триста са... тръгват надолу към долината. Ще измъчват с набези останките от роялистката армия... и ако решат, че е съвсем отслабена, ще я атакуват.

Никой нямаше какво да каже по въпроса, но всички изпитваха облекчение, че конниците са отклонили вниманието си към отстъпващата войска.

Пърсел се надяваше, че революционните сили на временното правителство ще се впуснат в преследване на роялистите. Това щеше да им спести дългия преход.

— Някакви следи от армията? — попита той.

Ган продължаваше да гледа през бинокъла.

— Не. Явно ще оставят гала да им свършат работата. Мързеливци. Шайка гадни марксиста — прибави британецът.

— Ако се доберем до армията на временното правителство, можем да ви представим за журналист — предложи Вивиан.

— Само че ще трябва да си свалите роялистките отличителни знаци, да се отървете от тоя револвер и да се откажете от камшика — посъветва го Пърсел.

— Благодаря за предложението — отвърна Ган. — Но моето присъствие ще ви изложи на опасност. Ще ме разпознаят и без отличителни знаци на униформата и ще ме разстрелят като шпионин, вместо като роялист. Предпочитам да умра като войник.

Франк не виждаше разликата, но полковникът явно намираще такава, пък и изтъкваше основателен аргумент — щеше да изложи всички на опасност. Освен това в техния пропуск от временното правителство в Адис Абеба бяха вписани само три имена, нито едно от които не бе „полковник сър Едмънд Ган“.

Пърсел погледна Меркадо, който не се беше изказал по темата.

— Ти как смяташ, Хенри?

— Трябва да се прехвърлим оттатък този хребет — отвърна възрастният кореспондент. — Положението продължава да не е розово.

Ган се съгласи с него.

— Ще опитам да ви отведа колкото може по-близо до армията, после ще се махна.

— Къде? — поинтересува се Вивиан.

— Повечето амхарски селяни в тези краища са верни на императора. Ще потърся някое приятелски настроено село.

Никой не коментира, но планът на полковник Ган не направи особено впечатление на Пърсел. Всъщност и самият британец навярно нямаше високо мнение за него. Най-вероятно щеше да умре от жажда, глад или болест сред хълмовете или в джунглата. Но войните гала нямаше да се доберат до него. Стига в офицерския му револвер да останеше и един патрон.

— Според мен не бива да се разделяме — каза Франк на Ган и Меркадо. — Може да открием тоя рас Теодрос или някой друг княз.

— Глупости — тросна се полковникът. — Вие имате журналистическа акредитация и пропуск. Най-големият ви шанс е армията на временното правителство, която освен всичко е и наблизо.

— Ще решим на място — отвърна Пърсел. — Готови ли сме?

Продължиха изкачването. След половин час стигнаха билото, от което се разкриваше отличен изглед към околността.

Слънцето скоро щеше да достигне зенита си и почти нямаше сянка. Меркадо легна до една висока скала. Вивиан приклепна до него и покри лицето му с мократа си от пот носна кърпа.

Ган оглеждаше района с бинокъла.

— Виждам войници, окопали са се на съседните била.

И подаде бинокъла на Пърсел.

Под тях имаше тревисто плато. На север се издигаха хълмове, към които водеха скалисти хребети.

Франк насочи бинокъла към най-близкия, на по-малко от километър от тях, и забеляза група униформени мъже. Бяха построили защитена огнева позиция от купчини камъни и му се стори, че над тях стърчи дълга цев на минохвъргачка. Проследи билото до следващия връх и забеляза още огневи позиции.

— Основната част от армията на временното правителство е на онези хълмове — каза Ган. — Снощи ни атакуваха масирано на платото и дадоха доста жертви. За нещастие имат тежки минохвъргачки и ни обстрелваха цяла нощ.

Пърсел кимна. Бяха видели бомбардировката от италианския балнеокурорт.

— Призори очаквахме ново нападение и се бях подготвил за него, но войниците изпаднаха в паника и започнаха да дезертират — продължи полковникът. — А щом се стигне дотам, няма спиране.

— Князът плащаше ли ви достатъчно? — попита Франк.

Ган се замисли, после каза:

— Войнишката заплата никога не е достатъчна. Трябва и да вярваш в каузата.

— Вие сте наемник — напомни му Пърсел. — Почтена професия, сигурен съм. Но наемниците не вярват в каузи.

— През хиляда деветстотин четирийсет и първа бях тук с Британския експедиционен корпус, който прогони италианците — каза полковникът. — И заобичах Етиопия и нейния народ. И монархията. Императорът. Забележителен човек... последният от династия на три хиляди години.

— Точно така — каза Франк. — Последният.

— А вие защо сте тук? — зададе му същия въпрос Ган.

— За да отразявам войната — отвърна Пърсел.

— Плащат ли ви достатъчно за това?

— Не. Хайде да тръгваме — предложи той и погледна Вивиан, която бе клекнала до Меркадо и му правеше сянка. — Как е Хенри?

— Зле.

— Опитай се да го събудиш, Вивиан.

— Не. Той трябва да поспи.

— Трябва само да се спуснем на онова плато.

— Вижте, аз няма да дойда с вас при армията на временното правителство, затова мога да остана при него — предложи

полковникът. — Вие двамата установете контакт с тях и се върнете да го вземете с полеви медик и хора, които да го носят. Аз ще изчезна още преди да се върнете.

Тази идея допадна на Пърсел, ала Вивиан се възпротиви.

— Няма да го изоставя!

— Няма да го изоставите. Ще идете за помощ — опита се да я убеди Ган.

— Щом искаш, остани тук — каза ѝ Франк. — Мога да отида и сам.

Меркадо се събуди, надигна се и се облегна на скалата. Беше чул последните реплики.

— Върви с Франк — немощно рече той.

— Не. Оставам с теб. — Фотографката постави длан върху челото му. — Гориш...

Пърсел погледна Ган. И двамата разбираха, че има опасност Меркадо да получи топлинен удар.

— Най-добре да тръгнете веднага — каза полковникът на Франк.

Хенри извади от джоба си увит в найлон документ и го подаде на Вивиан.

— Пропускът... Върви с Франк.

Тя го взе и го подаде на Пърсел. Явно нямаше да тръгне. Франк прибра пропуска в джоба си и се обърна към Ган.

— Повече няма да се видим. Благодаря ви за помощта.

Стиснаха си ръцете.

— Успех — пожела му британецът и го предупреди: — Командващият силите на временното правителство се казва Гетачу. Гаден тип. Червен до мозъка на костите. Обича да разстрелва роялисти. Няма високо мнение и за западняците. Пропускът от временното правителство би трябвало да ви свърши работа, но внимавайте.

— Чувал съм за него — отвърна Пърсел и се обърна към Вивиан и Меркадо. — До скоро.

А после се обърна към полковника и попита:

— А вие чували ли сте за някакъв черен манастир в този район?

Отговорът на Ган се позабави.

— Да. Обаче не си струва отклонението. Може би след края на войната.

Пърсел кимна и тръгна надолу.

8.

Тревистото плато изглеждаше примамливо. Франк предполагаше, че някъде долу има вода. Или воини гала.

Победоносната армия на временното правителство се намираше на скалистите хълмове отвъд платото. Ала дори да стигнеше до някой аванпост, нямаше представа как ще го посрещнат. На теория неговият американски паспорт, журналистическата му акредитация и пропускът от революционното временно правителство трябваше да му осигурят добро отношение — и тъкмо затова той и спътниците му се опитваха да се доберат до тях. Но когато се сблъска с действителността, теорията понякога дава неочаквани резултати. Особено ако човек си има работа с генерал Гетачу, прочут с жестокостта си и навярно побъркан, идеален обект за интервю — стига да не убиеше репортера.

Чу зад себе си шум и се вцепени, после бързо се вмъкна в някаква цепнатина между скалите. Заслуша се и пак чу шума. Някой се спускаше надолу.

И тогава я видя да се пързала по задник по дълга плоска скала: държеше провесения на шията ѝ фотоапарат. Изхлузи се от скалата и Пърсел я остави да направи няколко крачки, след това излезе зад нея.

— Май си променила решението си.

Тя се сепна и се обърна към него.

— Господи... Франк... изкара ми акъла...

— И ти на мене. Накъде си тръгнала?

— Теб търся... — Вивиан си пое дъх. — Хенри ти е дал... не ти е дал пропуска.

— Така ли? — Пърсел извади увития в найлон документ от джоба си, погледна го, после се усмихна. — Да, това май е сметката му от бара в „Хилтън“.

— Та ти нося пропуска — каза фотографката.

— Добре, дай го.

Тя му го подаде.

Пърсел го погледна и го прибра.

— Благодаря. Е, до скоро.

Вивиан погледна нагоре към склона.

— Да, катеренето е мъчително — рече той. — Остани тук, ако искаш.

— Ще дойда с теб.

— Как е Хенри? — попита Пърсел, без да й отговори.

— Малко по-добре.

— Хубаво. А ти как си?

— Вие ми се свят.

Той постави длан върху изгорялото й чело.

— Подут ли ти е езикът?

— Малко...

Той си съблече сафарито и го наметна върху главата й.

— Добре. Да вървим.

Тя го последва надолу. След малко каза:

— Полковник Ган видя трима конници гала във високата трева отсреща.

— Виж, тази информация ще ми е от полза.

— Нямаше да го оставя сам... но той ме измами — каза Вивиан след малко. — Измами и теб.

Пърсел не реагира.

— С полковник Ган решиха, че ако дойда с теб, ще имаш по-голям шанс.

— Не виждам с какво можеш да увеличиш шанса ми.

— В случай че те ранят. Или... нещо друго. На спасителна мисия било най-добре да се пращат двама души.

— Така е. — Освен ако единият от тях не беше красива жена.

Склонът стана по-полегат и след малко спряха на трийсетина метра от високата трева, която покриваше платото.

— Остани тук — каза Пърсел. — Ако всичко е наред, ще се върна с медик и няколко войници и ще идем да пренесем Хенри. Ако ме няма до... да речем, два часа...

— Няма да остана тук.

— Ще правиш каквото ти кажа...

— Ако с теб се случи нещо, Франк, можеш да отпишеш и мен. Хенри също.

— Вивиан...

— Не мога да се изкатеря горе и нямам намерение да чакам тук племето гала — ако преди това не умра от жажда. — Тя се приближи до него и го сръга в ребрата. — Да вървим.

Продължиха напред и навлязоха във високата трева.

— Стой на пет-шест метра зад мен и ако чуеш тропот на копита, залегни и не мърдай — нареди Пърсел.

Тръгнаха през слонската трева, която надхвърляше човешки ръст. Навсякъде имаше следи от воденото предишната нощ сражение — голи подути трупове, покрити с едри зелени мухи. Не бяха кастрирани и Пърсел предположи, че този път не гала, а правителствените сили са събрали жалката военна плячка от убитите войници на княз Иясу. Имаше и пресни гробове, в които победителите бяха погребали своите хора.

Ужасната воня на смърт се усилваше. В небето кръжаха лешояди. Един се спусна и кацна върху недалечен труп, наведе дългата си шия и изкълва окото на мъртвеца. Вивиан, която вървеше отзад, не успя да сподави отвратения си възглас.

Пърсел размаха ръце и прогони птицата.

Тук-там сред високата трева имаше просеки от коне, отъпкани участъци с човешки тела, кратери от снаряди и изпепелени кръгове, сред които лъщяха шрапнели и изгорели човешки части. Месингови гилзи осейваха земята.

Пърсел се опита да си представи случилото се тук през нощта, но въпреки дългогодишния си опит на военен кореспондент не успя да възпроизведе мислено сцените на ръкопашни схватки. Все пак разбираше как се е чувствал полковник Ган, когато е осъзнал, че битката е загубена.

Платото започна да се издига към отсрещните хълмове, теренът стана скалист и тревата оредя.

Някъде от запад се разнесе тропот на копита. Франк се надяваше, че и Вивиан го е чула. Пренебрегна собствения си съвет да залегне и да не мърда, върна се и я видя да върви към него. Тропотът се усили и фотографката го чу в същия момент, в който зърна и него. Двамата се хвърлиха на земята сред рядката трева от двете страни на един гол участък и останаха неподвижни, вперили очи един в друг.

Конниците се приближаваха. Бяха трима-четирима, предположи Пърсел, на двайсет-трийсет метра от тях. Тропотът утихна и се смени с

шумолене на трева. Онези се движеха бавно — търсеха нещо ценно или някой, който е имал нещастieto още да е жив.

Франк виждаше, че Вивиан е ужасена. Но фотографката все пак не помръдваше, овладяла инстинктивното си желание да побегне.

Воините гала бяха толкова близо, че Пърсел чуваше гласовете им. Един от тях се засмя. Изцвили кон.

Сякаш мина цяла вечност, докато се отдалечиха.

Той даде знак на Вивиан да остане на мястото си, посочи си часовника и два пъти ѝ показа пет пръста. Тя кимна.

След като изчакаха десет минути, Пърсел се изправи и Вивиан бързо се приближи до него. Той кимна към склона — беше на триста метра от тях — и каза:

— Ще се наложи да тичаме дотам. Готова ли си?

— Да.

Франк виждаше, че тя едва се държи на крака. Хвана я за ръка и се втурнаха към непроходимите за коне стръмни червени скали.

Вода. Трябваше им вода. В един момент на Пърсел му хрумна, че всички онези подути трупове съдържат деветдесет и осем процента вода... но не, още не бяха толкова отчаяни.

Стигнаха до подножието на скалите и се заизкачваха. Изведнъж Вивиан запълзя наляво и той я хвана за глезена, но тя се отскубна. Франк я последва и разбра какво е видяла: напomniaщо на кактус растение между две плоски канари.

Тя започна да къса листата и да ги тъпче в устата си. Пърсел последва примера ѝ. Ако се съдеше по меката им лепкава вътрешност, това беше някакъв вид алое. Той изцеди малко сок върху дланта си и разтърка пламналото си лице, после намаза и нейното, докато тя продължаваше да дъвче.

Бързо изядоха листата на алоето, а после и корените му, които Пърсел изрови с джобното си ножче.

— Слава богу... — въздъхна Вивиан.

Пърсел вдигна сафарито си, което беше паднало от косата ѝ, и покри главите и на двамата. Загледаха платото долу. След малко Пърсел запали цигара.

На няколкостотин метра от скалите четирима конници гала бавно яздеха в слонската трева — явно още търсеха живи и мъртви войници.

— Вампири — каза Вивиан.

Франк се вторачи в отсрещния склон, от който бяха дошли. Надяваше се, че Хенри и Ган са живи. Полковникът сигурно ги виждаше с бинокъла си и Пърсел му помахаше с ръка.

Вивиан също помахаше и каза тихо:

— Дръж се, Хенри.

Пърсел пак погледна конниците. Едва ли щяха да ги видят от толкова далеко.

Погледна фотографката. Устните ѝ бяха напукани и лицето ѝ бе мръсно, но очите ѝ изглеждаха будни. По окъсаното ѝ сафари имаше засъхнала сол, но не и мокри петна от избила в момента пот. Имаше опасност да получи топлинен удар, обаче трябваше да е в състояние да продължи. Самият той се чувстваше относително добре. В лагера на червените кхмери беше преживявал и по-лоши дни. Дизентерия... треска... Тогава го спаси друг журналист, французин, който умря след няколко седмици.

— Как си? — попита Пърсел.

Тя се надигна и тръгна нагоре. Франк я последва.

Катереха се бавно, скала по скала. Щеше да им е по-лесно, ако в стомасите им имаше и нещо друго, освен алоето. А и тяхната цел, силите на временното правителство, можеше и да не се окаже краят на мъките им, ако Гетачу играеше по собствените си правила.

Излязоха на една плоска скала и Пърсел заслони очи с длан и огледа склона. На около двеста метра нагоре имаше стена от струпани камъни... и някакъв човек.

— Там май има огнева точка — каза Пърсел и посочи.

Продължиха нагоре. Когато се приближиха до купчината камъни, Франк преброи най-малко петима души в камуфлажни униформи, насядали под зелено платнище, опънато на рейки за палатка.

Това беше критичният момент, знаеше Пърсел, онези две-три секунди, през които хората с пушките трябваше да решат дали си приятел, враг или нещо друго.

Даде знак на Вивиан да залегне, извади бялата си носна кърпа и извика един от малкото известни му изрази на амхарски:

— Тена ясталан! — „Здравейте!“

Отекна изстрел и Франк се хвърли на земята. Стрелбата продължи и той разбра, че идва откъм воините гала под тях, а

войниците отгоре им отговарят. Пърсел сложи ръка върху гърба на Вивиан и я натисна надолу.

Престрелката продължи няколко минути, после изведнъж престана.

— Не мърдай — прошепна Франк на фотографката.

Вивиан кимна.

Той се понадигна и надзърна иззад скалата, за да провери дали воините гала са зад тях. Не забеляза движение и насочи вниманието си към огневата точка. На една ръка разстояние пред лицето си видя два тъмни крака в кожени сандали. Вдигна глава и погледът му попадна върху дулото на АК-47.

Облеченият в камуфлажна униформа войник му даде знак с автомата да се изправи.

Франк бавно стана и се усмихна.

— Америкауи. Газетана.

Вивиан също се изправи.

— Capisce italiano? — попита тя боеца. „Знаете ли италиански?“

Етиопецът разбра въпроса, но поклати глава. Без да ги изпуска от прицел, погледна надолу, за да види дали не се приближават гала.

Пърсел посочи нагоре и каза:

— Искаме да се срещнем с генерал Гетачу.

— Газетана — включи се и Вивиан. — Генерал Гетачу.

Войникът я зяпна.

От огневата точка се спуснаха още двама войници със съветски автомати и заговориха с първия на амхарски, като поглеждаха Вивиан. Според Пърсел тя изглеждаше ужасно, но навярно не и за бойците.

Вивиан се потупа по джоба, за да покаже, че носи нещо за тях, и извади паспорта и журналистическата си акредитация.

Един от войниците ги грабна от ръката ѝ и впери очи в акредитацията, която беше написана на няколко езика, включително на амхарски. След това разтвори паспорта ѝ — швейцарски, както знаеше Франк, много полезно гражданство — и го прелисти.

Пърсел измъкна своя американски паспорт и акредитацията си, както и увития в найлон пропуск. Друг войник взе неговите документи и всички ги огледаха, макар че явно нито един от тях не може да чете, дори на амхарски.

— Подписан е от генерал Андом — каза Пърсел, посочи пропуска и импровизира: — Брежнев е супер! Цялата власт на народа! Avanti!

Първият войник го погледна и им даде знак да тръгнат нагоре. Тримата етиопци ги последваха.

— Няма ли да ни застрелят в гръб? — попита Вивиан.

Франк си спомни екзекуциите, на които беше станал свидетел в Камбоджа. Събличаха жертвите почти съвсем голи, за да не повредят дрехите им. Освен това първо изнасилваха жените. Предполагаше, че и в Етиопия е така.

— Не — отвърна той. — Само генералът може да разстрелва журналисти.

Стигнаха укритието и Пърсел видя 81-милиметрова минохвъргачка, подпряна с камъни. В една яма имаше овъглени останки от сандъци от боеприпаси и кости от дребни животни.

Всички спряха.

— Веха — каза той на амхарски. „Вода“.

Единият войник посочи двайсетлитрова туба от гориво. Пърсел я вдигна и поля Вивиан. Тя взе тубата от ръцете му и му върна жеста.

— Минерална баня по етиопски — рече фотографката.

Друг войник им даде манерка и те пиха жадно.

Вивиан се усмихна на войниците и им благодари на амхарски:

— Агзер ясталан.

Пърсел даде на войниците последния си пакет египетски цигари и всички запалиха. Засега добре, помисли си той, въпреки че полът на Вивиан усложняваше нещата.

Един от войниците се обади по радиостанцията си, после каза нещо на другарите си. Друг боец, който, изглежда, беше старши на групата, върна документите на Пърсел и Вивиан и посочи нагоре по склона.

Преди етиопците да са решили нещо друго, Франк хвана Вивиан за ръка и двамата се заизкачваха нагоре.

— Като че ли ни се размина — отбеляза тя.

— Щеше да е по-добре, ако бях сам.

— И аз смятам така.

Той не отговори и продължиха нагоре в мълчание.

— Да се продъниш в ада дано — измърмори фотографката по някое време, явно по отношение на нещо, което си мислеше.

— Вече съм там.

— Женен ли си? — попита тя. — Гадже?

— Не.

— Защо?

— Може ли да оставим тази тема за бара в „Хилтън“?

— Нямам никакво желание да те виждам, след като се измъкнем оттук.

— Жалко, че имаш такова отношение към мене.

— И не ни трябваш, когато тръгнем да търсим черния манастир.

Пърсел не отговори.

Замисли се за отец Армано, за черния манастир и за така наречения Граал. Никакъв Граал не съществуваше, разбира се, но неговите редактори и други военни кореспонденти понякога наричаха даден материал „Светия Граал на репортажите“ — публикация, която можеше да спечели „Пулицър“, Националната награда за журналистика или поне възхищението на колегията и няколко чаши в приличен бар.

Погледна Вивиан и си помисли за Хенри Меркадо. Можеше ли да ги пусне сами? Ами ако загинеха? Ами ако не загинеха и откриеха нещо? Искаше му се да има по-добра алтернатива за живота си.

9.

Седяха един до друг на походно легло в медицинската палатка. Лицето на фотографката беше намазано с бял крем. И двамата бяха облечени в сравнително чисти сиви шами.

Военният лекар д-р Мато седеше на сгъваем стол и пушеше цигара. Пърсел също пушеше от цигарите на доктора, а Вивиан довършваше паница просена каша.

— Много ви благодаря, докторе — каза тя на италиански. — Изключително сте любезен.

Едрият етиопец се усмихна.

— Няма за какво да ми благодарите. И не бършете крема.

Вивиан преведе на Пърсел и попита лекаря:

— Нещо ново за нашия колега?

— Както казах, пратихме десет войници с муле — отвърна д-р Мато. — Сигурен съм, че скоро ще доведат колегата ви.

Тя кимна и преведе отговора на Франк.

— Ще ме извините, но имаме много болни и ранени и се налага да се погрижа за тях. — Лекарят излезе и ги остави сами.

— Убеден съм, че разходката с мулето ще допадне на Хенри — рече Пърсел.

— Надявам се само да стигнат при него навреме — каза тя.

Франк премълча.

— И да не се натъкнат на воините гала — добави Вивиан.

— Гала нападат слабите и умиращите — каза Пърсел. — А не въоръжени войници.

Тя го погледна и се насили да се усмихне.

— Бива те да успокоиш една изтерзана дама.

Той отговори на усмивката ѝ, макар че безпокойството ѝ за Меркадо, колкото и да беше оправдано, кой знае защо, го дразнеше.

Стана и се огледа. Личните им вещи бяха подредени до походните им легла, но дрехите и обувките им ги нямаше.

— Ще хвърля едно око навън — рече Франк.

Тя също стана.

— Идвам с теб.

— Остани тук, в случай че доведат Хенри.

Вивиан се поколеба, после кимна и каза:

— Ако видиш някъде четки за зъби, купи ми.

Навън Пърсел видя бойците от армията на временното правителство да ядат, да разговарят и да пушат под импровизирани платнища — все неща, които правят войниците, когато не убиват други войници. Във всеки случай като че ли не се интересуваха особено от чужденеца, който се шляеше бос по сива шама — въпреки че някои го сочеха с пръст. Ако Вивиан беше с него, може би щяха да проявят позадълбочен интерес.

Мина покрай отворена отстрани дълга палатка с бял медицински кръст. На пръстения под вътре лежаха един до друг войници, повечето голи и бинтовани. Оттам се разнасяше отвратителна смрад, чуваха се мъчителни стенания и викове. Човешки страдания. Войни, епидемии, глад, граждански безредици. В Етиопия имаше от всичко.

На близкия склон имаше голяма шатра, на която се вееше революционното знаме с червената звезда на нова Етиопия. Това трябваше да е щабът и когато — ако изобщо — пристигнеше Хенри, тримата заедно щяха да отидат там и да видят дали Гетачу е в достатъчно добро настроение, за да им предложи хеликоптер за Адис Абеба. След като направеха интервю с победоносния генерал, разбира се. По време на тази война нямаше много репортажи от предните линии и събитията от последните две денонощия нагледно обясняваха причината.

На склона над палатката имаше ветропоказател, който обозначавахе хеликоптерна площадка, въпреки че не се виждаше вертолет. Пърсел си представи как с Меркадо и Вивиан летят с машината на Гетачу високо над жегата и вонята. Хеликоптерът беше летящото килимче на модерната война и ако до утре по обед напуснеха това място, можеха да прекарат вечерта в бара на „Хилтън“ и да разказват на колегите си за пътешествието си във вътрешността на тази окаяна страна. Етикетът изискваше скромно да омаловажат опасната авантюра, като в същото време я представят достатъчно вълнуващо, за да задържат интереса на публиката и потока безплатни напитки. Замисли се как да вмъкне срещата с умиращия свещеник, без да разкрие цялата история.

Сети се и за полковник Ган. Този човек му харесваше. Беше започнал да го уважава, след като видя бойното поле. Надяваше се, че полковникът ще намери село с дружелюбни жители и ще успее да се измъкне от Етиопия, макар че нямаше особено голям шанс. Можеше да напише посмъртен материал за него — щеше да го озаглави „Странстващият рицар“. И щеше да отиде в командировка в Англия, за да потърси роднините на Едмънд Ган.

Слънцето залязваше, тъмнолилави сенки пълзяха из деретата и клисурите, които пресичаха лагера и в които воняха изпражненията на хиляди войници. Малкото военни коли бяха паркирани безредно. Главното транспортно средство тук, изглежда, бяха мулетата и конете, завързани за стълбовете на палатките.

През кариерата си Пърсел беше виждал стотици военни лагери и всеки от тях — бил той мръсен като този или безупречно чист и подреден като американските лагери — излъчваше усещане за живот, спрял за неопределено време, и за настъпваща смърт.

След като придоби достатъчно ясна представа за лагера на Гетачу, Франк реши да посети самия генерал, без да съобщи на фотографката, която щеше да настои да изчака Меркадо. Във всеки случай смяташе, че поне трябва да оповести тяхното присъствие — изискваше го протоколът.

Докато вървеше към щабната шатра, си спомни прочетеното за Гетачу в излизащия на английски език вестник в Адис Абеба. Според този цензуриран от правителството и автоцензуриран хвалебствен материал генералът бил забележителен човек — верен на революцията, талантлив военачалник и човек от народа, роден в бедно селско семейство. Родителите му гладували, за да спестят пари и да пратят сина си в училището на британската мисия в Гондар. Естествено, Микаел Гетачу се оказал отличен ученик и научил английски, преди да навърши седем години. Освен това още съвсем млад отхвърлил голямата част от своето буржоазно образование и прегърнал марксизма. Не следвал в университет, а се върнал в селото си и организирал потиснатите селяни в борбата им срещу тамошните князе. Пърсел си помисли, че сред тях може да е бил и рас Иясу.

Ласкателната статия продължаваше с постъпването на Микаел в императорската армия. И когато военните взели властта и свалили императора, младият капитан Гетачу се оказал на точното място в

точния момент и сега беше генерал, командващ армията в родната си провинция. Местно момче прави добрини и се завръща у дома, за да донесе мир и справедливост на своя народ.

Според слуховете в столичните барове и посолства Гетачу беше психопат, собственоръчно удушил десетина души от императорското семейство в техните дворци, включително жени и деца. Дори революционният съвет, така нареченият Дерг, се боял от него и за да го отдалечи от Адис Абеба, го назначил за командващ Северната армия.

Докато се изкачваше към голямата щабна шатра, Пърсел видя нещо, което не беше забелязал досега. Не го различаваше ясно на отслабващата светлина, но когато се приближи, разбра, че е хоризонтална греда, подпряна на два вертикални стълба — и на тази греда висяха няколко мъже, облечени в униформите на императорската армия.

Спря на три-четири метра от ешафода и установи, че войниците са обесени на телефонен кабел, което гарантираше бавна и мъчителна смърт. Ръцете им не бяха завързани, за да могат да се опитат да разхлабят кабела, ала накрая се бяха изтопили, изгубвайки борбата с гравитацията и смъртта.

Франк си пое дълбоко дъх и продължи да се взира в сгърчените лица, в окървавените пръсти и шии. Преброи тринайсет души и се зачуди още колко роялисти са разстреляни при залавянето им. Взимането на пленници не беше особено понятна концепция в тази страна и в тази война.

Неколцина от часовите около щабната шатра го наблюдаваха и Пърсел се отказа от посещението си при генерал Гетачу и се върна в медицинската палатка.

Вивиан я нямаше, а санитарят, когото завари там, не успя да отговори на зададените му с жестове въпроси.

Обичайната процедура в такива ситуации изискваше да остане на известно и за двамата място и да чака изчезналата си спътница. Ако тръгнеше да търси фотографката, сигурно щяха да се разминат и да продължават да се връщат в палатката, за да видят дали другият се е прибрал, като в скеч на братя Маркс. Провери дали не му е оставила бележка. Не намери нищо, но забеляза, че фотоапарата, паспорта и журналистическата ѝ акредитация ги няма, което означаваше, че ги е

взела. След това обаче установи, че липсва и неговият паспорт, както и портфейлът, акредитацията му и пропускът.

— Мамка му!

Излезе и се заоглежда в спускащия се здрач. Може да беше отишла да търси тоалетна, каквато тук нямаше, тъй че щеше да ѝ отнеме доста време. Реши да изчака десетина минути и след това да отиде направо в щабната шатра и да поиска да се срещне с Гетачу. А можеше и Гетачу да прати да го отведат при него. Всъщност, помисли си, навярно тъкмо това се беше случило с Вивиан.

Само че не го свърташе на едно място и след пет минути тръгна към генералската шатра.

В мрака към него тичаше стройна фигура. Вивиан! Забеляза го и извика:

— Франк! Докараха Хенри!

— Добре.

Тя спря на няколко крачки от него.

— Заедно с полковник Ган.

Лошо.

— Полковник Ган бил изгубил съзнание — бързо обясни тя. — Хенри също. Войниците ги открили и...

— Чакай малко, откъде знаеш всичко това?

— От доктор Мато. В момента са в лазарета. Под арест. Доктор Мато казва, че щели да се оправят, обаче...

— Добре, да идем да ги видим.

— Не ме пуснаха вътре.

Така всъщност беше по-добре, помисли си той.

— Тогава ще отидем при генерала.

— Опитах, но...

— Да вървим.

Бързо се изкачиха по склона към щабната шатра. Няколко от страничните платнища бяха вдигнати и вътре се виждаше светлина.

Пърсел забеляза, че Вивиан не носи фотоапарата си, а в шамата ѝ нямаше къде да е прибрала техните документи. Все пак можеше да ги е скрила някъде.

— Знаеш ли къде са паспортите и документите ни? — попита я той.

— Не. Доктор Мато дойде да ме вземе и аз просто се втурнах навън...

— Изчезнали са заедно с твоя фотоапарат.

— По дяволите!

— Точно така. Всичко е в Гетачу.

— Копелето му гадно! Фотоапаратът си е *мой*, вътре има трийсет снимки...

— Това е най-малкият ни проблем, Вивиан.

Франк разбираше, че е разстроена от арестуването на Меркадо, а сега негодуваше и срещу конфискуването на вещите ѝ. Всичко това беше естествено и щеше да е уместно в Адис Абеба, но не и на фронта.

Преди да се срещнат с генерала, тя трябваше да осъзнае действителността, затова Пърсел я поведе встрани от щабната шатра и посочи.

— Ето какво прави генерал Гетачу с роялистите. Още не знаем как постъпва със западни журналисти, които го дразнят.

Вивиан се втрени в обесените.

— Боже господи...

— Готова ли си вече?

Тя го погледна и кимна.

Приблжиха се към охранявания вход на щабната шатра. Двамата войници, които стояха на пост с автомати АК-47, ги зяпаха любопитно. Вече бяха отпратили жената и сигурно се чудеха защо се връща. Единият направи заплашителен жест с оръжието си, а другият им даде знак да се махат.

Пърсел им каза амхарската дума, която знаеха всички журналисти в Етиопия.

— Газетана. — После прибави: — Генерал Гетачу. — Посочи лявата си китка, въпреки че нямаше часовник, с надеждата да си помислят, че има насрочена среща.

Войниците си казаха нещо и единият влезе в шатрата. Другият се вторачи в намазаното с крем лице на Вивиан и след това в стърчащите ѝ под шамата крака.

— Страх ме е — прошепна тя. — А теб?

— Още не.

Часовият се върна и им даде знак да го последват.

Шатрата бе много по-просторна от тази на княз Иясу. Тук нямаше ритуални копия и щитове — само бойна екипировка, включително две радиостанции на сгъваема маса. Газени лампи едва осветяваха вътрешността.

Пространството беше разделено със завеса и войникът им махна да минат оттатък.

В другата половина цареше сумрак и им трябваха няколко секунди, докато различат мъжа, седящ зад походно бюро. Той не се изправи, само посочи двата брезентови стола пред бюрото и каза на английски:

— Седнете.

Те седнаха.

Генерал Гетачу запали цигара и се втренчи в тях през дима. Газената лампа, която висеше над бюрото, осветяваше дланите, но не и лицето му.

Очите на Пърсел постепенно се приспособиха към сумрака и той видя, че генералът има рошава брада и че главата му е плешива или бръсната. Линията на загара на челото му показваше, че носи шапка, а естествено мургавата му кожа беше почерняла още повече от слънцето.

Беше виждал негова снимка в един етиопски вестник и още тогава му направи впечатление, че Гетачу има по-широкото лице на хамитския народ, а не семитските черти на аристокрацията или арабското население. Всъщност тази война отчасти се водеше тъкмо затова — заради произход и расови белези, толкова незабележими, че обикновенният западняк не ги различаваше, но които етиопците отъждествяваха с управляващи и управлявани. Тези като Гетачу, помисли си Пърсел, си отмъщаваха след три хиляди години. Не можеше да ги обвинява, ала смяташе, че могат да минат и без такива жестокости.

Беше си имал работа с дошли на власт революционери в много страни и всички те се отличаваха с ксенофобска параноя, непредвидими изблици на гняв и опасно ирационално мислене. А сега му предстоеше да види дали този човек наистина е психопат.

Генералът явно нямаше нищо против журналистите да седят в кабинета му, докато той изучава документите на бюрото си. Там бяха и фотоапаратът на Вивиан, портфейлът и часовникът на Пърсел, паспортите и журналистическите им акредитации. Франк обаче не

забеляза пропуска им, издаден от временното революционно правителство, и му хрумна, че Гетачу е решил просто да унищожи този неудобен за него документ.

Етиопецът запали нова цигара и отпи глътка вода. После ги погледна и попита със слаб британски акцент:

— Защо сте дошли?

— Да отразяваме войната — отвърна Пърсел.

— Да шпионирате за роялистите.

— Да отразяваме войната.

— Шпионите подлежат на разстрел. Ако извадят късмет.

— Ние сме журналисти, акредитирани от временното революционно правителство, и имаме пропуск, издаден от Дерга и подписан от генерал...

— Нямате такъв пропуск.

— Имаме — възрази Вивиан. — Защо арестувахте нашия колега? Той я погледна.

— Млък!

Остави мълчанието да се проточи, после заяви:

— Вие двамата и вашият колега сте били в роялисткия лагер.

— Изгубихме се — поясни Пърсел. — На идване.

— Там сте се срещнали със своя колега полковник Ган.

— Той не ни е колега.

— Избягали сте с него, за да не попаднете на революционната армия, която твърдите, че сте търсили.

— Избягахме, за да не попаднем в ръцете на племето гала. И специално дойдохме на този хълм, за да ви открием.

Гетачу не отговори.

Франк реши, че няма смисъл да обяснява точно какво им се е случило. Генералът си беше направил заключенията и макар навярно да разбираше, че не са съвсем верни, те напълно устройваха параноята му.

— Ние сме тук, за да отразяваме войната — повтори Пърсел. — Не взимаме страна...

— Вие имате романтична представа за императора, неговото семейство, князете и управляващата класа.

Франк си помисли, че това може би е вярно за Меркадо, сигурно и за Вивиан, и определено за полковник Ган, но не и за него.

— Аз съм американец. Ние не си падаме по титулуваните особи.

— Значи си падате по марксистите, така ли?

— Не.

Гетачу го измери с поглед и кимна.

— Полковник Ган е виновен за гибелта на много мои хора.

Осъдихме го на смърт.

Пърсел вече се досещаше за това, но отвърна:

— Ако го помилвате и го експулсирате, обещавам с колегите ми да напишем...

— Нищо няма да напишете. Всички вие сте съучастници. И сте роялистки шпиони. Утре сутрин ще бъдете изправени пред военен съд.

Кореспондентът го предвиждаше, както явно и Вивиан, защото фотографката решително заяви:

— Моят колега господин Меркадо е световноизвестен журналист. Често се е срещал с членове на Дерга и е интервюирал генерал Андом, който е ваш началник. Тъкмо той е подписал пропуска...

— Генерал Андом не е дал на Меркадо, нито на вас, разрешение да шпионирате в полза на контрареволуционерите.

Пърсел опита друг подход.

— Вижте, господин генерал, вие спечелихте битката и сигурно ще спечелите войната. Временното правителство покани журналистите да...

— Аз обаче не съм ви канил.

— Тогава ще си тръгнем.

Гетачу не отговори и Франк имаше чувството, че се колебае. Етиопецът трябваше да претегли инстинктивното си желание да убие всеки, когото иска да убие, срещу възможността новото правителство да не иска той да очисти тримата западни журналисти. На полковник Ган обаче нямаше да му се размине.

Пърсел се беше озовавал в подобни ситуации, всички с щастлив край, иначе нямаше да се озове в *тази* ситуация. Спомни си съвета на Меркадо да не изглежда като човек, който подлежи на арест, но съзнаваше, че този преломен момент отдавна е отминал. Нямаше представа какво трябва да каже или да направи, затова попита:

— Може ли една цигара?

Гетачу като че ли се изненада, но побутна пакета египетски цигари и кутия кибрит към него.

Пърсел запали.

— Ако ми намерите пишеща машина, ще напиша статия за „Интърнашънъл Хералд Трибюн“ и вестника на английски в Адис Абеба, в която ще разкажа за победата ви над княз Иясу и роялистките сили. Естествено, ще можете да я прочетете и после да я пратите в моята агенция в столицата, заедно с писмо от мен, в което заявявам, че съм на фронта с армията на генерал Гетачу.

Генералът мълчаливо се втренчи в него, след което погледна Вивиан, после фотоапарата ѝ, и я попита:

— Какво ще видя, ако пратя да промият лентата в Адис Абеба?

— Главно кадри от пътуването ни от столицата до един стар италиански балнеокурорт... после няколко снимки от лагера на княз Иясу.

— Тези снимки ще бъдат показани на военния съд, госпожице...

— Гетачу надникна в швейцарския ѝ паспорт, — госпожице Смит.

— Аз съм фоторепортерка — осведоми го тя. — Снимам...

— Млъкнете. — Етиопецът се наведе напред и се вторачи в нея.

— В другия край на лагера има една палатка с десетина жени — всички с роялистки пристрастия. Сред тях даже има една княгиня. И те са там за забавление на моите войници. — Побутна фотоапарата към Вивиан. — Искате ли да снимате какво става в палатката?

Пърсел се изправи.

— Господин генерал, вашето поведение...

Гетачу извади пистолета си и го насочи към него.

— Я седайте.

Франк се подчини.

Генералът прибра оръжието в кобура си и продължи, сякаш не се е случило нищо:

— Също може да снимате роялистите, които сте видели обесени, госпожице Смит. И екзекуцията на полковник Ган. Както и екзекуцията на вашия приятел господин Меркадо. Искате ли?

Вивиан не отговори.

Гетачу продължаваше да се взира в нея. След това насочи вниманието си към Франк.

— Или пък, както предложи господин Пърсел, той може да напише чудесни статии за борбата на народа срещу неговите исторически потисници. И тогава сигурно няма да има военен съд и екзекуции.

Двамата журналисти мълчаха.

— Враговете на народа трябва или да се ликвидират, или да бъдат принудени да служат на революцията — прибави генералът. — Вие можете да сте ни по-полезни живи.

— А господин Меркадо? — попита Вивиан.

— Той някога е бил приятел на потиснатия народ, но е изпаднал в заблуда и трябва да бъде превъзпитан.

— А полковник Ган? — използва момента Пърсел.

— Той е тежък случай. Но го уважавам като войник. И имам известни пристрастия към британците. Учил съм в училището на една британска мисия — поясни Гетачу.

И явно беше пропуснал уроците по спортсменство и честна игра, помисли си Франк.

— Директорът си падаше по пръчката, обаче сигурно съм си я заслужавал — прибави генералът.

Определено.

— Полковник Ган навярно може да бъде убеден да сподели военните си познания с моите полковници — подхвърли Гетачу.

— Ще поговоря с него — обеща Пърсел.

Етиопецът остави думите му без отговор, но след малко каза:

— Лесно е да застреляш човек. Аз обаче предпочитам да пречупвам хората.

Франк не се съмняваше в искреността му.

— Можете да си вървите — каза генералът.

— Искаме да видим господин Меркадо — настоя Вивиан. — И полковник Ган.

— Ще ги намерите в лазарета.

Пърсел я хвана за ръката и понечи да я отведе, но Гетачу ги спря.

— Преди да си тръгнете, ето нещо, което може да ви заинтригува.

Те се обърнаха към него и видяха, че вдига някакъв предмет от пода до стола си. Златна корона, инкрустирана със скъпоценни камъни. Короната на княз Иясу.

— Позволих на войните гала да преследват роялистите — каза Гетачу. — В замяна поисках само да ми доведат княза, жив или мъртъв, заедно с короната му. И сега е моя.

Франк и Вивиан продължаваха да мълчат.

Етиопецът я заразглежда на светлината на лампата, като че ли обмисляше дали да я купи. После я остави на бюрото си.

— Ще ви покажа още нещо. — Генералът отиде в ъгъла на шатрата и един стоящ в сенките войник запали друга газена лампа.

На пръстения под лежаха по очи трима голи мъже. Гетачу даде знак на Пърсел и Вивиан да се приближат и те направиха няколко крачки към осветения от лампата кръг. Гърбовете и задниците на мъжете бяха окървавени и нашарени, сякаш са ги били с камшик.

Генералът изръмжа нещо на амхарски и те се изправиха на колене.

И тримата носеха нещо като кучешки нашийници с вериги. Лампата осветяваше лицата им и Франк позна в единия от нещастниците княз Иясу. Князът впери подутите си полузатворени очи в Пърсел и Вивиан. Дългият му аристократичен нос беше счупен.

— Разбирате ли, аз нито ги разстрелях, нито ги обесих, както възнамерявах — обясни им Гетачу. — Но ако ги погледнете внимателно, ще видите, че войните гала са ги кастрирали.

Пърсел не откъсваше очи от княза, ала фотографката се извърна.

Генералът бръкна в джоба на униформата си и измъкна къшей хляб. Поднесе го към подутите устни на Иясу и му каза на английски:

— Яж.

Князът се нахвърли на хляба. Гетачу повтори същото и с другите двама, които най-вероятно бяха офицери от щаба на роялистките сили.

После хвърли остатъка от хляба на земята.

— Революционното правителство ексекутира почти цялото императорско семейство и много князе, тъй че царствените особи се превърнаха в истинска рядкост. Затова ми хрумна идеята да извлека известна полза от тях — поясни генералът. — Сега тези хора са мои слуги. Щом ми омръзне да ги гледам, а това ще се случи съвсем скоро, ще ги направя евнуси в шатрата на жените, които са техни верноподаници. И между другото ще доставят удоволствие на онези от войниците ми, които обичат нещо по-така — прибави той.

Вивиан стоеше с гръб към тях, но Пърсел продължаваше да гледа Иясу, който беше свел глава.

— Все пак е по-добре, отколкото да си мъртъв, нали? — попита Гетачу княза.

Пленникът кимна.

Генералът отново заповяда нещо на амхарски и тримата застанаха на четири крака. Той извади кожен камшик за езда от дълбокия джоб на панталона си и мина зад пленниците.

— Камшикът на полковник Ган — поясни Гетачу и силно удари княза по задника. Мъжът изрева от болка. Войникът, който светеше с лампата, се засмя.

Генералът прибра камшика.

— Това е много по-добре, отколкото да те обесят или разстрелят. По-добре за мен. — Мина пред мъжете и направи престорен поклон. — Прости ми, княже, аз съм прост селянин и не ме бива да оказвам почит на господаря си.

Войникът отново се засмя.

Гетачу се обърна към Пърсел и Вивиан.

— Това е всичко.

Франк изведе Вивиан от шатрата. Тя трепереше и той я прегърна.

— Онези клетници... — промълви Вивиан, докато вървяха към лазарета. — Франк... обещай ми...

— Това няма да се случи с нас.

— Той е луд... садист...

— Да. — И олицетворяваше отмъщението на историята. — Обаче не е глупак. Знае какво ще му се размине и какво — не.

И двамата не вярваха в това, но в момента нямаха на какво друго да се надяват. Пърсел си помисли за злополучното им решение да напуснат сравнително безопасната столица и да потърсят генерал Гетачу. Хенри Меркадо не беше преценил правилно ситуацията, доверявайки се на хвалебствените отзиви за генерала в англо- и италианоезичните вестници в Адис Абеба. Обзе го гняв към възрастния кореспондент, а и към самия себе си, ала гневът нямаше да им помогне да се измъкнат оттук. Трябваше да поработят върху Гетачу. Малко ласкателство, малко заплахи... и много късмет.

Вивиан обаче имаше друга идея.

— Ще се спасим, защото трябва да открием черния манастир и Граала — прошепна тя. — Вярваш ли?

— Не. Но ти вярваш. Както и Хенри, сигурен съм.

— Всички признаци са налице, Франк.

— Добре. — Признаците предвещаваха безизходица. Той обаче си спомни думите на Хенри, че вярата го е спасила в съветския лагер, затова се опита да ободри фотографката. — Може и да си права.

Тя го хвана за ръка и продължиха към лазарета.

10.

Влязоха в дългата палатка. Вътре горяха свещи и газени лампи. Вонеше на кръв и изпражнения, болните и ранените стени и крещяха. В дъното светеше по-ярка лампа и край масата под нея стояха трима души с хирургически маски.

Франк хвана фотографката за ръка и двамата се запровираха между редиците бинтовани мъже, които лежаха голи върху тъмни одеяла. По лицата им бяха накацали грамадни мухи и Вивиан притисна с длан устата и носа си, докато въртеше глава в сумрака, за да открие Меркадо и Ган.

Д-р Мато ги забеляза, смъкна маската си, каза нещо на италиански на Вивиан, след което се върна към пациента си.

— Отвели са Хенри и полковника още щом доктор Мато позволил да ги преместят — каза тя на Пърсел. — Поставили са ги под арест.

— Това вече ни е известно. Къде са ги отвели?

— На петстотин метра на изток имало *parata militare*... плац, където държат пленниците.

Той отново я хвана за ръка и бързо я изведе от лазарета.

Почти пълната луна изгряваше над хълмовете и окъпваше смълчаливия се лагер в зловещо сребристо сияние. Стотици огньове вдигаха червени искри, носеше се мирис на горяща слама и сушени говежди изпражнения.

Тръгнаха на изток, като заобикаляха струпалите се около огньовете хора.

Във всички военни лагери, помисли си Пърсел, имаше карцери, където провинилите се войници и престъпници чакаха да ги изправят пред военен съд. Само че тук нямаше по-стабилни постройки от палатките.

Малко по-нататък забеляза друг почти задължителен елемент на военните лагери, за който им беше споменал Гетачу. Дълга опашка войници пушеха и се шегуваха пред голяма палатка, докато чакаха реда си.

— Какво става там? — попита Вивиан.

Пърсел не отговори.

— О... — промълви тя.

След известно време реши, че са пропуснали плаца, и се обади:

— Хайде да попитаме...

— По-добре да не питаме — отсече Пърсел.

Наближиха голям дол с амфитеатрална форма. В единия му край имаше дъсчен подиум и Франк разбра, че това е плацът, на който генерал Гетачу и неговите офицери държат речи пред войниците си.

Пред подиума бяха забити стълбове. Такива имаше в много военни лагери в Третия свят — позорни стълбове, на които бичуваха или оковаваха войници, за да ги накажат и унизят пред другарите им. Край един от тях Франк забеляза движение и каза:

— Ей там. — И посочи.

Забързаха към подиума и когато го наближиха, видяха трима мъже, повесени за китките на съседни стълбове.

Меркадо и Ган още бяха с дрехите си, само че бяха боси. Третият, гол етиопец, изпаднал в безсъзнание, висеше между двамата европейци.

Вивиан се втурна към възрастния кореспондент и го прегърна. Той също изглеждаше в несвяст — или мъртъв, — но Пърсел забеляза, че гърдите му се надигат и спускат.

— Хенри... събуди се — изхлипа фотографката. — Хенри!

Меркадо отвори очи и я погледна. Тя се надигна на пръсти и го целуна по бузите.

Оковите на китките на пленниците бяха заключени с вериги за железни пръстени, забити за стълбовете.

Франк погледна етиопеца. Лицето му беше подуто и покрито с мехури. По тъмната му кожа имаше следи от бичуване.

Меркадо дойде на себе си и разтърси глава. Вивиан притисна лице към гърдите му и заплака.

Пърсел отиде при Ган.

— Много се радвам да видя, че с госпожица Смит сте добре и сте свободни — каза полковникът.

Франк се позасрами от късмета си, ала положението лесно можеше да се промени.

— Разговарях с Гетачу и има шанс... — започна той, въпреки че не му се щеше да дава измамни надежди на окован и осъден на смърт човек.

— Гетачу се гаври с жертвите си. Спестете си усилията.

— Искате ли да ви донеса нещо?

— Доктор Мато ни нахрани и ни закрепи достатъчно, за да ни оставят да висим тук до разсъмване — отвърна полковникът. — Така ще мога без чужда помощ да отида на собствената си екзекуция.

Франк мълчеше. Нямаше какво да каже.

— Просто се опитайте да убедите Гетачу да го направи бързо и чисто с наказателен взвод — прибави британецът.

— Той каза, че ви уважавал като войник.

— Не мога да му отговоря със същото. Обаче ще му повярвам и ще очаквам просто да ме разстреля.

Пърсел кимна и каза:

— Ще останем при вас през нощта.

— Добре. Има предостатъчно свободни стълбове.

Въпреки обстоятелствата журналистът се усмихна на черния хумор. Огледа оковите на китките на Ган. Бяха заключени с катинар, както и веригата за желязната халка. Ако намереше с какво да отключи катинарите, можеше да освободи пленниците и да избягат.

Ган проследи погледа му и каза:

— Тук няма охрана, но ако погледнете надясно, ще видите вишка.

— Ясно... може би, след като залезе луната. — Пърсел си помисли дали да не му каже, че доскорошният му шеф, княз Иясу, е заловен и вече не е нито княз, нито мъж. Тази информация обаче с нищо нямаше да помогне на полковника, нито щеше да го обнадежди. — Ще ви оставя за малко.

— Ще ви изчакам. Няма къде да отида.

Франк мина покрай етиопеца, който продължаваше да е в безсъзнание, и застана до Вивиан. Тя шепнеше нещо на Меркадо и го галеше по гърдите и косата.

Франк погледна по-възрастния кореспондент и след малко Меркадо тежко въздъхна.

— Съжалявам за цялата тази история.

— Поне е интересно, Хенри.

— Страхотен репортаж, ако успееш да го пратиш.

— Така си е.

— Иди да видиш полковник Ган — каза Меркадо на Вивиан. — Сигурно се чувства пренебрегнат.

Тя се поколеба, след това мина покрай етиопеца, но след миг се върна и последователно постави длан върху лицето и гърдите му.

— Той умира.

Пърсел погледна тримата мъже, които висяха на стълбовете. На другата сутрин Гетачу щеше да събере войската си, за да ѝ покаже какво ще сполети хората, които го дразнят. Ако беше луд, а той наистина бе луд, щеше да произнесе реч и да заплаши войниците си със същото наказание, в случай че дезертират. Но ако беше завършен садист, щеше да им говори за тяхната победа или нещо друго, без да спомене за тримата оковани мъже, и да остави войниците сами да си направят заключенията.

Хрумна му също, че може да приковат на стълбовете и тях двамата с Вивиан. Или... да отведат Вивиан в онази палатка. Като се имаше предвид съдбата на княза, самият той, Меркадо и Ган можеха също да бъдат пратени там.

Помисли си, че никак не е добре да си в ръцете на всемогъщ психопат, който сигурно е и сексуален садист. Трябваше да направи нещо, докато имаше възможност. Само че какво? Все още можеше да избяга. Но как да зареже Хенри и полковник Ган? И трябваше ли да вземе със себе си Вивиан?

— Аз съм виновен — каза Меркадо. — Не биваше да напускаме Адис Абеба.

— Тогава идеята ни се стори добра.

— Не трябваше да заспивам. Ган ме помоли да остана буден, докато той подремне... Казах му: „Нямай грижа. Легни и си почини“, и следващото, което помня, бяха заобиколилите ни войници. Водеха магаре.

— Муле.

— Няма значение. И сега всички сме виновни в съучастие с него.

— За нищо не сме виновни, Хенри, освен че имаме глупостта да очакваме тук да ни приемат като акредитирани журналисти.

— Е... може би щеше да е по-добре, ако не бяхме заедно с полковник Ган.

Пърсел си помисли, че макар полковникът да ги бе спасил от гала, Хенри има нужда да сподели вината с някого.

Меркадо усети, че Франк не е съгласен с неговото обяснение за ситуацията, и каза:

— Съдба. Тук ни доведе съдбата. Има причина за това...

— Кажи ми, когато я научиш.

— Когато доктор Мато ми каза, че двамата с Вивиан сте тук и сте добре, разбрах, че ни закриля висша сила — продължи възрастният кореспондент.

— Изобщо не ми е хрумвало подобно нещо, Хенри.

— Трябва да вярваш, Франк. Вярата ще ни помогне в това изпитание.

Пърсел се изкушаваше да отбележи, че макар да не вярва особено, не той виси на стълба, но вместо това каза:

— С Вивиан се срещнахме с Гетачу.

Меркадо не отговори.

— С две думи, той вече е провел военен съд в главата си и е осъдил Ган на смърт.

По-възрастният кореспондент продължаваше да мълчи и Франк го погледна, за да се увери, че е в съзнание. Меркадо напрегнато се взираше в него — очакваше да научи собствената си участ.

— Нас с тебе и Вивиан би трябвало да ни изправят пред военен съд утре сутринта — каза Пърсел. — Но може и да не се стигне дотам.

Колегата му не реагира и Франк му предаде разговора с революционния генерал, като се мъчеше да го представи едновременно оптимистично и реалистично, макар че не спомена за не особено завоалираната заплаха на Гетачу да прати фотографката в лагерния бардак. Хенри си имаше достатъчно проблеми.

— Гетачу може би чака заповед от началството си — завърши Пърсел. — Или пък ни готви нещо друго, което не ни казва.

Меркадо се замисли.

— Ще сме му по-полезни живи, отколкото мъртви.

— Това може и да е вярно, за съжаление.

— Или пък временното правителство просто ще му нареди да ни освободи. Дори съм сигурен, че ще го направи. С генерал Андом бяхме в отлични отношения.

— Чудесно. Надявам се, че и генерал Андом и генерал Гетачу са в отлични отношения.

Хенри не отговори.

— Вивиан каза ли ти, че гала са пленили княз Иясу и двама негови щабни офицери и са ги предали на Гетачу? — попита Пърсел.

— Не... Бог да се смили над тях.

— Тая седмица Бог е в отпуската, Хенри. Така че аз ще направя каквото мога за нас, стига да не увисна на съседния стълб.

— Убеден съм в това, Франк. Ако пак разговаряш с Гетачу...

— Трябва да те предупредя, Хенри, че може да реша да се чупя. Без Вивиан. Ако се добера до Гондар, ще хвана самолет за Адис Абеба, ще се свържа с американското, швейцарското или британското посолство и ще измъкна и вас. — Погледна по-възрастния си колега. — Какво ще кажеш?

Меркадо се замисли, после каза:

— Няма да успееш, Франк.

— Струва си да опитам.

— Нямах пари и документи, нямаш... нямаш обувки, за бога.

— Ще последвам примера на Ган — ще потърся приятелски настроени роялисти.

— Те и на себе си не могат да помогнат. С тях е свършено. Гонят ги като псета. Трябва да останеш тук — заяви Меркадо. — За да помогнеш на всички ни.

— Ще ви оставя в Божиите ръце.

Вивиан се върна, прегърна възрастния кореспондент и каза на Пърсел:

— Трябва да им донесем вода, Франк.

— Добре. Стой тук.

Той се изкачи по склона на естествения амфитеатър, ориентира се и тръгна на запад към лазарета — единствения оазис на човечност в тази пустиня на смъртта. Макар че, ако не беше толкова циничен, щеше да признае, че тук навярно всеки щеше да му даде вода, както бяха постъпили войниците в огневата точка. Хората не бяха лоши, но както бе виждал толкова често на толкова много места, войната променяше човека.

Винаги щом започваше да вярва в човечността, Пърсел се сещаше за червените кхмери, които бяха избили милиони свои

сънародници. А сега познаваше и племето гала, варварска проява на тъмната човешка страна. Всъщност, каза си той, вероятността да стигне до Гондар и Адис Абеба наистина се равняваше на нула.

Сред струпаните униформи и екипировка на вкараните в лазарета намери две манерки с вода и потърси нож, щик или нещо друго, което можеше да му е от полза, ала други вече бяха преровили всичко. Франк зави манерките в една униформена риза и тръгна обратно.

Нямаше представа защо Гетачу ги е оставил с Вивиан на свобода, но опитът му със садистични деспоти задължително предполагаше елемент на непоследователност — с нищо непредизвикани прояви на жестокост, редуващи се с безкрайно великодушие. Деспотът иска да се страхуват от него, но и да го обичат за милостта му. Деспотът иска да е като Бог.

Върна се при окованите и подаде едната манерка на Вивиан, която я повдигна към устните на Меркадо. Франк отиде до етиопеца, ала той явно беше умрял. Франк сложи длан на гърдите му, после притисна ухо до спрялото му сърце.

— Видях го да издъхва — каза Ган от съседния стълб.

Пърсел отиде при него и му даде да пие.

— Запазете малко вода за после — помоли го британецът.

— Утре сутрин всичко ще свърши — увери го Франк.

— Да, знам.

Пърсел нямаше какво друго да му каже, така че се върна при Вивиан, която миеше лицето на Меркадо, застана до тях и загледа тази проява на женско милосърдие и скръб. *Pietà*. На италиански това означаваше състрадание и благочестие. Умиращият син или съпруг, воин или баща, утешаван в предсмъртния му час от майка или съпруга, благочестива жена, изпълнена с обич и жалост. „Дано всички имаме щастието да умрем така“, помисли си Франк.

— Ще ида да поспя на подиума — каза той и се обърна към Меркадо: — Ако имаш нужда от нещо, тук съм. — Отправи същото уверение към Ган и изкачи трите стъпала на грубо скованата дъсчена трибуна.

Луната осветяваше огромното пусто поле.

Пред подиума се издигаха десет стълба. Полковникът бе вляво от трибуната. До него, прикован за китките, висеше мъртвият етиопец.

Франк се зачуди какво е направил, за да го накажат с такава смърт. Навярно нищо особено. Меркадо беше на около три метра точно пред него. Вивиан му шепнеше нещо и го галеше по лицето. От време на време той ѝ отговаряше, но Пърсел не чуваше думите, а и нямаше желание да подслушва личния им разговор — ако това място за публични наказания и смъртта изобщо можеха да се нарекат „лични“. Надяваше се обаче Хенри да прояви мъжество и да понесе страданията си с достойнство като Ган и думите, които отправя към любимата си, да са също толкова утешителни, колкото и нейните — към него.

Постла ризата от лазарета върху дъските на подиума и легна. Ала изтощението и тревогата не му позволиха да заспи. По някое време, може би след петнайсетина минути, Вивиан се качи на трибуната и безмълвно легна до него, въпреки че имаше достатъчно свободно място. Той се премести малко наляво.

— Легни върху ризата.

Тя го послуша, отпусна се по гръб и впери поглед в небето.

От планините задуха вятър и тя помоли:

— Прегърни ме, студено ми е.

Франк се премести към нея и двамата се обърнаха на една страна, преплетоха голите си ръце и крака и се притиснаха един към друг, за да се стоплят.

Той усещаше туптенето на сърцето ѝ, дъха ѝ, мекотата на гърдите ѝ. Шамите се бяха вдигнали до бедрата им. Вивиан започна да се отърква в него, претърколи се по гръб и го привлече върху себе си.

Пърсел се поколеба, после я целуна и тя го прегърна, притисна устните си към неговите. Той отметна шамите още нагоре и проникна в нея, без да срещне съпротива. Вивиан го обгърна с крака и го притегли още по-силно. Тялото ѝ затрепери, скова се, след това изведнъж се отпусна и тя простена високо. Франк свърши в нея и двамата останаха неподвижни, жадно вдишвайки студения нощен въздух.

Лежаха по гръб един до друг и се държаха за ръце, загледани в звездното небе. Не бяха изrekli нито дума и той си помисли, че няма какво да си кажат, ала накрая наруши мълчанието.

— Опитай се да поспиш.

— Трябва да видя как е Хенри. И полковник Ган.

Франк се надигна и седна.

— Мога и аз да отида.

Вивиан се изправи и взе манерката.

— Веднага се връщам.

Той стана и я проследи с поглед. Тя слезе по стъпалата и бързо тръгна към полковника.

Луната вече се спускаше на запад и стълбовете хвърляха дълги сенки. Пърсел видя, че Меркадо се е завъртял около стълба и е застанал с лице към подиума.

Вивиан остана за кратко при Ган, после бавно тръгна към възрастния кореспондент, който не гледаше към нея, а нагоре към Франк.

Дали ги беше видял или чул?

Вивиан спря пред Меркадо и той сякаш я забеляза едва сега.

— Махни се от мен — изсумтя с изненадващо силен глас окованият журналист, когато тя вдигна манерката към устата му и го погали по лицето.

Вивиан му заговори тихо, ала Хенри поклати глава и отказа да пие. Тя отново опита, но Меркадо повтори:

— *Махни* се от мен!

Тя се обърна и бавно закрачи със сведена глава към подиума.

Франк погледна към Хенри и очите им се срещнаха.

Вивиан се качи по стъпалата, пусна манерката на пода, легна върху ризата и се вторачи в небето.

Франк клекна на няколко крачки от нея.

— Съжалявам.

Вивиан не отговори.

Той се отпусна по гръб — делиха ги около три метра — и я чу да прошепва:

— Ти не си виновен.

Да, помисли си Пърсел, определено нямаше вина.

— Поспи. Очаква ни тежък ден.

— Утре ще умрем. И тогава всичко това няма да има значение.

— Утре ще се върнем в Адис Абеба.

— Едва ли. Ще ме любиш ли пак? — помоли го тя.

— Не... не тук. В Адис Абеба.

— Ако се измъкнем, това няма да се повтори.

— С Хенри ли ще бъдеш?

— Може би... Ако оцелее.

— Всички ще оцелеем.

— Да. Лека нощ.

— Лека.

Франк се вторачи в звездното африканско небе. Беше красиво. Невероятно красиво.

Затвори очи и докато се унасяше, я чу да ридае безмълвно. Искаше му се да я утеши, но не можеше. Заспа. Сънува Вивиан, гола във водата, и Меркадо, който крещеше името ѝ.

11.

Призори взвод войници излязоха от ниско стелештата се мъгла и тръгнаха към тримата оковани на стълбовете мъже. Още беше рано за наказателния взвод, помисли си Франк — войската я нямаше, за да присъства на екзекуцията.

Остави Вивиан да спи и слезе от подиума.

Десетимата войници просто не му обърнаха внимание — заповедите им не се отнасяха за него и те не знаеха дали е гост, или следващата жертва на генерала.

Меркадо беше полубуден и гледаше етиопците.

— Как си? — попита Франк.

Възрастният кореспондент само го погледна.

Франк поднесе манерката към устата му и Меркадо отпи, а след това изплю водата в лицето му.

— Привидяло ти се е — каза му Пърсел.

— Махни се от очите ми!

Всъщност, помисли си Франк, на Хенри отдавна му се явяваше един и същи кошмар за Вивиан, който в крайна сметка се беше сбъднал.

Войниците свалиха оковите на Ган, после дойдоха при Меркадо. Оставиха мъртвия етиопец да виси, за да го види войската на сутрешния сбор.

Пърсел отиде при полковника, който разтриваше схванатите си китки, и му подаде манерката. Ган изпи водата до капка и попита:

— Как е Меркадо?

— Държи се.

— Прекара тежка нощ.

— И двамата нямаше да висите тук, ако той бе останал буден — напомни му Франк.

— Не го обвинявайте. Аз не биваше да заспивам.

Пърсел не отговори.

— Цяла нощ хули Господ — каза британецът.

Франк пак премълча. Беше чул виковете на Хенри, както и проклятията, насочени към него и Вивиан. Ган също ги бе чул и сигурно се досещаше за какво и на кого се е гневил възрастният кореспондент. Но това беше най-малкият им проблем.

— Къде е госпожица Смит? — попита Ган.

— Спи. Какво става?

— Не знам. Но или е много хубаво, или е много лошо.

— Ще се задоволя с нещо по средата.

— Тук няма такава възможност. Защо не се опитайте да избягате нощес?

— Защото заспах.

На утринната светлина Пърсел забеляза, че стълбът на Ган е нацепен и осеян с дупки, които можеха да са единствено от куршуми.

Полковникът видя какво гледа и каза:

— Това е добре — че екзекутират осъдените с разстрел. — Кимна към мъртвия етиопец. — Не като онзи нещастник.

Франк нямаше желание да участва в този разговор, така че се върна на предишната тема.

— Дори да бях избягал, къде можех да отида?

— Първо, бих ви посъветвал да тръгнете сам — отвърна Ган. — Нямате нужда от фотограф.

Пърсел не отговори. Не искаше да зарече Вивиан в лагера.

— На десетина километра северозападно от италианския балнеокурорт, в съседната долина в джунглата, има село на фалаши, етиопски юдеи. Те ще ви приемат и там ще сте в безопасност.

— Откъде знаете?

— Познавам Етиопия. Точно там се канех да се скрия. Те са роялисти.

— Роялистите ги гонят като псета — отбеляза Франк, спомнил си думите на Меркадо.

— Фалашите засега не са застрашени.

— Защо?

— Доста е сложно. Те водят произхода си от Соломон и Савската царица. Някои виждат в тях живата връзка със Соломоновото време, също като императора.

— А ние знаем какво се случи с него.

— Да. Обаче етиопците са суеверен народ и вярват, че ако направиш зло на фалаш, ще разгневиш Бог — общия Бог на християните, юдеите и мюсюлманите.

— Кое е в полза на фалашите.

— Засега. Селото се казва Шоан. Ако днес не ви разстрелят или оковат на стълб, довечера опитайте да се измъкнете.

— Надявах се тази сутрин да заминем с хеликоптер за Адис Абеба.

— А аз се надявам довечера да ме черпите с уиски там. Но трябва да имате и резервен план.

— Разбрах.

— И ако случайно се озовете в Шоан, нощес или някой друг път, там не може да не знаят за черния манастир. — Полковникът го погледна в очите. — Ако това все още ви интересува.

Франк имаше чувството, че е попаднал в Средната земя на Толкин. Тайнственият умиращ свещеник, сюрреалистичните римски руини, градът крепост Гондар, добрият княз Иясу, злият генерал Гетачу, сър Едмънд Ган и черният манастир. И Светият Граал, естествено. А сега и фалашкото село. Всичко това му се струваше невъзможно, нереално — обаче съществуваше. Освен Граала.

— Мерси. — Франк реши, че трябва да разкаже на полковника за неговия бивш работодател княз Иясу, и го направи с най-големи подробности.

Ган го изслуша, без да го прекъсва. Изглеждаше по-скоро разгневен, отколкото уплашен, че същата участ може да сполети и него.

— Мръсна гад — изръмжа британецът накрая.

— Той е луд.

— Да. Но определено ще успеете да го убедите, че един британски военен заслужава наказателен взвод или поне куршум в главата.

— Ще опитам да направя нещо повече. Не съм сигурен обаче какви са намеренията му за когото и да било от нас — напомни Франк и на Ган, и на самия себе си.

— Гетачу се отнася предпазливо с вас с госпожица Смит. Иначе и вие щяхте да висите на тези стълбове.

— Прав сте.

— Той може и да е луд, обаче не е толкова безразсъден, че да се конфронтира с Дерга, който само търси повод да го отзове в Адис Абеба. Генерал Андом с удоволствие ще го арестува и ще го разстреля, понеже му е конкурент.

— Няма да е зле.

— Или ще го удуши.

— Още по-добре.

— Революцията изяжда собствените си деца — заключи полковникът.

— Винаги е било така.

— Според мен Гетачу ще ви прати с госпожица Смит с хеликоптер в столицата.

— А Меркадо?

— И него също, само че за да решат съдбата му на по-високо равнище. Сигурно ще го експулсират. Още не са почнали да разстрелват западни журналисти все пак.

— Чудесно. Е, вие явно ги познавате тези хора. — Пърсел помълча. — Гетачу намекна, че може да поиска да обучавате и съветвате офицерите му.

— Никога!

— Не отхвърляйте това предложение. — Ган мълчеше и Франк отбеляза: — Войната и без това скоро ще свърши. Няма да му помогнете почти с нищо.

— Изобщо няма да му помагам.

— Стига глупости!

— Просто ми направете услугата, за която ви помолих.

— Сам си я направете. — Франк погледна британеца в очите. — Вижте, полковник, аз се опитвам да ви спася живота, а вие се дърпате. Не взимайте рицарския си сан толкова навътре.

— Май е време да тръгваме — каза Ган, все едно не го беше чул.

Франк се обърна и видя, че Меркадо отблъсква Вивиан, която се мъчеше да му помогне. Войниците ги гледаха и може би се чудеа какво става.

Мъртвият етиопец приличаше на Иисус, както бе увиснал на стълба. Франк си помисли, че нова Етиопия не изглежда много по-различно от старата.

12.

Генерал Гетачу разговаряше на амхарски с един адютант, без да им обръща никакво внимание.

Меркадо седеше най-вдясно. Вивиан беше заела съседното място, въпреки че той подчертано я игнорираше. Ган се бе настанил на стола между нея и Пърсел, а зад тях стоеше войник с автомат АК-47.

Франк се изненада, че Гетачу е включил в срещата и Ган, но това можеше да е и съкратен военен съд, в който генералът играе ролята на съдия и съдебни заседатели, а войникът — на палач.

Лъчите на утринното слънце проникваха през мрежите срещу комари на прозорците. По пръстения под се въргаляха фасове. Полевият телефон иззвъня и Гетачу отговори, като продължаваше да подписва донесените от адютанта му документи. Изключително ангажиран ръководител, помисли си Пърсел, но пък сигурно винаги намираше време за развлечения и спорт.

Като ставаше дума за това, не забеляза наоколо нито княз Иясу, нито двамата му щабни офицери, и се зачуди дали генералът не е пратил негово императорско височество в шатрата на жените.

Адютантът излезе и Гетачу погледна Ган.

— Знаете ли, че вашият княз е тук?

Полковникът не отговори и това дръзко поведение явно ядоса етиопеца.

— Казах му — каза Пърсел.

— Не се обаждайте, освен ако не се обърнат към вас. — Генералът отново насочи вниманието си към Ган. — На това ме научиха в училището на английската мисия. — И добави: — Князът призна, че двамата с него сте участвали във военни престъпления.

Ган мълчеше.

Гетачу видя, че така няма да стигнат доникъде, и попита Пърсел:

— Кой ви даде разрешение да напуснете медицинската палатка и да обикаляте из моя лагер?

— Нищо не показваше, че сме поставени под арест.

— Това е секретно военно поделение.

- Както знаете, ние търсехме колегите си.
- Така ли? И полковник Ган ли ви е колега?
- Според вас да.
- Значи всички сте съучастници.
- Според вас.

Генералът наля вода от манерката си в едно канче и отпи.

- Имаме нужда от храна и вода — каза Пърсел.

— Защо да хабя храна и вода за хора, които ще бъдат екзекутирани? Но ви обещавам по цигара, преди да ви разстрелят. — Реши, че отговорът му е остроумен, и го преведе на войника, който се изхили.

Генералът потупа фотоапарата на Вивиан и повдигна три бележника.

— Тук има достатъчно доказателства, за да ви осъдим на смърт чрез разстрел, господин Пърсел, както и вас, госпожице Смит и господин Меркадо.

Франк се съмняваше, но също съзнаваше, че етиопецът не се нуждае от никакви доказателства, освен може би, за да оправдае екзекуцията пред началниците си в Адис Абеба.

— Трябва да ви помоля, господин генерал, да ни върнете личните вещи, включително акредитациите и паспортите ни, и да ни осигурите транспорт до столицата. Ние дойдохме тук, очаквайки да се отнесете с нас като с журналисти, не като с престъпници — каза той.

- Струва ми се, че вече го обсъдихме — отбеляза генералът.

— А на мене ми се струва, че се налага да го обсъдим пак.

Генерал Гетачу кимна към полковник Ган и каза:

— Преди да поговорим за вашето положение, съгласни ли сте, че този човек заслужава участието, която го очаква?

— Не, не сме съгласни — заяви Пърсел. — Полковник Ган е бил пленен с униформа и трябва да бъде третиран като военнопленник според Женевската конвенция, която е подписана от Етиопия.

— Това е било при предишната власт.

— Спестете си приказките — каза полковникът на Франк.

— Чудесен съвет — съгласи се Гетачу.

Меркадо се прокашля.

— Господин генерал... ако ни освободите, ние ще напишем и подпишем признания за всякакви простъпки, които може да сме

извършили. Ще публикуваме и репортаж, в който ще възхвалим вашата победа и качества ви на военачалник. Съгласни сме също етиопското външно министерство да задържи паспортите ни и да останем в Адис Абеба, за да пишем статии до края на войната.

Гетачу се вторачи в него.

— Хм, вие ми предлагате по-малко от господин Пърсел и госпожица Смит. Те се съгласиха да останат при мен до края на войната. Тяхната компания щеше да ми е много приятна.

Вивиан дълбоко си пое дъх, поколеба се, после каза:

— Това тук е истински фарс, господин генерал, а не разпит или военен съд. Държите ни незаконно и против волята ни. Нашите агенции и посолства знаят къде сме и ще направят съответните постъпки, ако вече не са го направили. Моля, осигурете ни транспорт до столицата и ни върнете личните вещи.

Гетачу продължително се втренчи в нея.

— Изглеждате чудесно с шама!

Тя не отговори, но не се и извърна.

— Революционната армия се сдоби с някои извънредно интересни уреди, осигурени на императорските сили от американците — накрая наруши мълчанието етиопецът. — Например уред за нощно виждане. Знаете ли какво е това? Телескопичен прицел, с който може да се гледа на тъмно. Моите часови го използват, за да наблюдават от вишката за врагове — извън лагера и в самия него.

Никой не реагира и генералът продължи:

— И изглежда, поне според моя часови, че вие, госпожице Смит, и вие, господин Пърсел, сте извършили нещо, което не се е харесало на господин Меркадо. Или часовият грешно е изтълкувал видяното?

Отново не последва отговор и дори някой да си мислеше, че Гетачу е повдигнал въпроса само за да се забавлява с тях, Пърсел не се заблуждаваше.

— И затова вие може би ще напишете в признанията си, че господин Пърсел и госпожица Смит са шпионирали за роялистите — обърна се генералът към Меркадо и го увери: — Няма нужда да пишете същото за себе си, иначе смъртната присъда ви е гарантирана.

Франк погледна Хенри. Очакваше по-възрастният му колега да разбере, че трябва да отговори с категоричен отказ, ала Меркадо мълчеше.

— Господин Меркадо?

— Ня... нямам представа за какво говорите, господин генерал.

— Разбира се, че имате представа. И ви съветвам да обмислите предложението ми.

Кореспондентът продължаваше да мълчи.

Гетачу си погледна часовника, като че ли всичко това му отнемаше повече време, отколкото възнамеряваше да му отдели.

— Според мен всички сте виновни, но както снощи казах на господин Пърсел и госпожица Смит, може да ви наложим по-меко наказание. — Погледна Ган. — Мога да пощадя дори вас, полковник.

— Както си пощадил княз Иясу.

— Радвам се, че господин Пърсел наистина ви е разказал всичко. Радвам се и че най-сетне проговорихте.

— Да гориш в ада дано!

— Ад не съществува. Както и рай. Няма нищо друго, освен онова, което виждате тук.

Полковникът не отговори и Гетачу продължи:

— В училището на британската мисия ни учеха обратното, но аз не им повярвах, не вярвам и сега. Вярвам обаче във физическата болка като наказание за лошо поведение или като начин да принудиш някого да си признае греховете. — Измъкна камшика на Ган от джоба си. — Или просто за да си доставиш удоволствие. — Огъна камшика.

Ган впери очи в него и срещна погледа му.

Гетачу се изправи.

— Е, добрият директор на онова английско училище ме биеше и ме научи на нещо — каза на полковника. — Само че не на онзи урок, на който си мислеше. Научи ме, че някои хора се пречупват с бой, а други — не. Моят дух не успя да прекърши.

Пърсел мислено го поправи, че директорът всъщност е нанесъл сериозни щети на психиката му. Досещаше се какво следва.

— Господин генерал, нямаме намерение да седим тук и да гледаме...

Гетачу силно удари с камшика по бюрото.

— Млък! — Обърна се към Ган. — Ще ти пощадя живота, ако си свалиш гащите, както съм правил аз много пъти, и ми позволиш да нанеса трийсет удара по голия ти задник. Наведи се над бюрото — още сега, пред приятелите ти.

— Според мене всъщност ти, Микаел, имаш нужда от още един як пердах.

Генералът буквално се разтрепери от ярост, извади пистолета си, насочи го срещу британеца и изкрещя:

— Давам ти пет секунди да изпълниш каквото ти заповядах!

— И пет години да ми дадеш, пак ще те пратя по дяволите.

— Едно...

— Спрете! — Пърсел скочи на крака.

Войникът, който стоеше зад него, го натисна обратно на стола.

— Две...

— Моля ви, полковник — обади се Вивиан. — Направете каквото ви казва... моля ви!

— Три...

Ган стана и Гетачу се усмихна. Британецът се обърна и си събу панталона.

— Цуни ме отзад!

Франк очакваше да чуе изстрел, ала в шатрата се възцари пълна тишина.

Накрая етиопецът се засмя принудено.

— Отлично, полковник, можете да седнете.

Ган си обу панталона, но остана прав с гръб към него.

Генералът видя, че британецът няма да се обърне, и го увери:

— Няма да успеете да ме предизвикате да ви подаря лесна смърт.

Ган продължаваше да стои с гръб към Гетачу и генералът нареди нещо на войника, който заобиколи и заби приклада на автомата си в слабините на полковника. Ган се преви и войникът го блъсна на стола.

Гетачу прибра оръжието в кобура си и остави камшика на бюрото, но не седна.

— Надявам се, всички разбирате, че мога да ви разстрелям до един като шпиони.

Реакцията на Вивиан изненада и другарите ѝ, и самата нея.

— Ако беше вярно, вече щяхте да сте го направили.

Етиопецът я погледна.

— *Вярно* е, госпожице Смит, но както вече стана дума, предпочитам да пречупя някои хора, вместо да ги убия. И онези, които приемат да служат на народната революция, може да бъдат пощадени — напомни им той.

— Аз дълги години служих на революцията — заяви Меркадо.
— И пак съм готов да ѝ служа с писаното си слово...

— Вашето писано слово е като говна, които хвърляте в огъня.

Възрастният кореспондент направо потъна в стола си.

Гетачу се обърна към Ган, който видимо се измъчваше от болка.

— Ако се съгласите да постъпите като съветник в моята армия, полковник, какъвто сте били във войската на бившия княз, ще пощадя живота ви.

Ган поклати глава.

Неговата упоритост явно дразнеше генерала.

— Ще ви заведа да видите бившия си началник, както и неговите адютанти, които, сигурен съм, познавате, и тогава ще решите дали да помагате на революцията, или на княза — в новите му задължения.

Полковникът не отговори.

— А може да ви дам на племето гала и да си измия ръцете — прибави Гетачу.

Пърсел се наведе към Ган.

— Просто *кажи*, че приемаш.

Британецът отново поклати глава и Франк се зачуди дали Гетачу наистина се нуждае от военните познания на Ган, или ще изпита удовлетворение, ако види англичанина, истински благородник, да пълзи на колене, преди да го убие. Етиопецът прилагаше подхода на моркова и тоягата явно неуспешно. Пърсел подозираше, че Ган владее тази игра много по-добре от генерала.

Телефонът иззвъня. Гетачу отговори, размени няколко реплики и затвори. После каза:

— Хеликоптерът ми е пристигнал от Гондар. Искате ли да се повозите до столицата?

Франк предположи, че в това предложение има някаква уловка, но звучеше добре.

— Готови сме да тръгнем веднага.

— Вече го казахте. Първо обаче ми е нужна една информация от вас. Ако ми я предоставите, ще ви кача на хеликоптера за Адис Абеба. В противен случай ви очаква участ, по-страшна от смърт. — Погледна Вивиан. — Освен ако не ви доставят удоволствие ласките на трийсетина-четирийсет мъже дневно, разбира се.

Пърсел знаеше, че това не са само заплахи, но всички като че ли бяха претръпнали за думите на етиопеца. Той очевидно също го усещаше, защото седна и запали цигара, после се сети да предложи пакета на Франк, който отказа.

Гетачу дълбоко се замисли и започна:

— Една моя рота е заела италианския балнеокурорт. Хората ми открили празни консерви и следи от гуми. — Впери очи в Пърсел. — Били ли сте там?

— Бяхме. Вече ви го казахме — напомни му журналистът.

— Вярно. Войниците ми също се натъкнали на купчина прясно изкопана пръст, която взели за гроб, и го разкопали. Вие ли изкопахте гроба?

„Да, и какво от това?“ — гласеше лесният отговор. Само че Гетачу не ги разпитваше от празно любопитство и по-правилната реакция може би трябваше да е отрицателна. Но Вивиан беше заснела гроба и фотоапаратът ѝ лежеше върху бюрото на този сатрап. Естествено, можеха да отрекат, че са изкопали гроба, и той би го направил, ако на въпросите на психопата отговаряха само двамата с Вивиан, но Хенри, виждаше той, бе готов да признае и да направи всичко, за да се спаси от смърт или изтезания. Някои хора като Ган можеха цяла нощ да висят на позорния стълб и после да кажат: „Цуни ме отзад“. Други, като Хенри, се пречупваха лесно. Пърсел обаче не можеше да съди Меркадо — нали самият той не беше висял на съседния стълб?

— Вие ли изкопахте този гроб?

— Да.

— Кого погребяхте?

— Погребяхме човека, когото вие сте изкопали.

— Хората ми са открили труп на старец, господин Пърсел. Питам ви кой е той.

— Един човек, когото заварихме да умира в балнеокурорта.

— От какво умираше?

— Беше ранен в корема.

— Как е бил ранен?

— Нямам представа.

— Не разговаряхте ли с него?

Франк реши, че е време да прехвърли топката на Хенри и да види какво има да каже по въпроса той — ако изобщо имаше да каже нещо.

— Човекът говореше на италиански, а аз не знам италиански.

Гетачу се обърна към Меркадо.

— Доктор Мато ми съобщи, че вие знаете италиански.

Възрастният кореспондент кимна.

— Разговаряхте ли с умиращия?

— Да... но... той умря преди да... да науча нещо от него.

Пърсел не се изненада особено, че Меркадо не разкрива истината на Гетачу. Колегата му смяташе, че си струва да запази тази тайна.

Генералът продължително се втренчи в него.

— Ако ме лъжете, ще разбере и ще разваля уговорката, господин Меркадо. И тогава... е, вие сам определите съдбата си.

Хенри го погледна спокойно.

— Човекът умря, без да ни каже кой е.

Гетачу не откъсваше очи от него. След това насочи вниманието си към Вивиан.

— Доктор Мато ми съобщи, че и вие знаете италиански.

— Така е.

— И какво ви каза умиращият?

Пърсел се зачуди дали фотографката ще се възползва от възможността да си отмъсти на Меркадо, задето не я е защитил категорично от обвинението в шпионаж. Ала знаеше, че жените са верни на мъже, които не заслужават вярност. От друга страна, тъкмо Вивиан беше изневерила първа и сигурно изпитваше угризения, силни като гнева на Хенри. Сексът влече след себе си известни последици.

— Госпожице Смит?

— Нищо повече, отколкото на господин Меркадо — отвърна тя.

— Много удобно. Е, тогава аз ще ви кажа кой според мен е бил този старец. Може да е бил само отец Армано. — Гетачу обходи с поглед гостите си. — Както, убеден съм, ви е съобщил.

Никой не отговори и етиопският генерал продължи:

— Преди два дни една от артилерийските ми батареи бомбардира недалечната крепост на рас Теодрос, който е роднина на моя гост Иясу. Отец Армано е бил затворен в тази крепост още от италианската война. Известна ли ви е тази история?

Вивиан и Меркадо поклатиха глави.

— Както винаги, бомбардировката привлече вниманието на воините гала. Те атакуваха крепостта и изклаха оцелелите роялисти, макар че някои успяха да избягат в джунглата. Моята пехотна рота обаче залови част от тях и ги доведе тук. Всъщност можете да видите войниците на рас Теодрос обесени край шатрата ми до тези на рас Иясу.

Гетачу запали нова цигара и отпи от канчето.

— Но преди да ги доведат тук, са ги върнали в крепостта. Защо ли? За да помогнат на моите хора да узнаят съдбата на отец Армано — и както установили, килията на свещеника била празна. Пленените войници не го разпознали и сред убитите. Но на пода на килията му намерили една библия на италиански, в която имало дупка, може би от куршум. Затова предполагам, че раненият, когото сте заварили в балнеокурорта, е бил отец Армано. — Той внимателно се вгледа в гостите си, после се обърна към Меркадо. — Защо според вас този свещеник, на когото сте се натъкнали, е толкова важен за нас?

— Не знам — отвърна кореспондентът.

— Тогава аз ще ви кажа. Е, може и да не ви кажа. Явно нямате информация по този въпрос, следователно няма какво да обсъждаме и вие нямате какво да размените срещу свободата и живота си.

— Надявам се, че сте се сетили да погребете пак стареца — обади се Пърсел.

— Нямам представа. А и не ме интересува, даже чакалите да са изiali трупа му. Странно ми е обаче, че сте си направили труда да погребете един непознат.

— За вас може да е странно, но за нас го изисква нормалното приличие.

— Позицията ви на морално превъзходство не ми харесва, господин Пърсел. Достатъчно я търпях в училище.

— Явно не е било достатъчно.

— Не ме предизвиквайте.

— Нямаме информацията, която ви трябва, господин генерал. Може ли да си вървим?

Гетачу сякаш не го чу и се отпусна назад на стола си.

— Ще бъда откровен с вас и тогава може би вие ще ми отвърнете със същото. — Той последователно погледна в очите всеки от тях. —

Черният манастир. Чували сте за него. Нямам представа какво има там, нито точно къде се намира. Но отец Армано е знаел и може да ви е разкрил нещо. — Генералът впери очи в Пърсел, след това във Вивиан и накрая в Меркадо. — Заради вас се надявам да го е направил.

— Не е — заяви Хенри.

— По-късно пак ще ви задам този въпрос, но първо ще ви обясня защо се интересувам от черния манастир. — Етиопецът се наведе напред. — Временното революционно правителство възнамерява да продаде някои скъпоценни предмети на чуждестранни музеи и църкви. В момента продаваме повечето дрънкулки на императора. Трябват ни пари за храна и лекарства за народа. Но когато се сгромолясва един много стар режим, някои хора се разстройват. Изпитват носталгия. Някои обичат царе, императори и аристократи на коне — стига да не са в родината им. Разбирате ли? Краят на империята е историческа необходимост. И в една модерна държава златото и скъпоценностите нямат никаква стойност. Имаме нужда от капитал. И го осигуряваме по единствения възможен за нас начин. По традиционния начин за всяка революционна власт. Отнемаме дрънкулките на богатите. Някои страдат. Мнозина печелят. Особено църквите са по-добре без своето злато. Могат да се съсредоточат върху Бог и спасяването на душите, без да мислят за съхранението на имотите си. Това е от полза за всички. Затова срещу информация за местонахождението на този манастир и какво има в него ще ви пусна да се върнете в столицата, включително полковник Ган, с когото ще се занимават на по-високо равнище и съответно по-меко, отколкото щях да го направя аз на фронта. Имате думата ми — накрая прибави той.

Пърсел се зачуди дали Гетачу знае за така наречения Граал, или просто се кани да плячкоса поредния коптски манастир. За самия него нямаше значение, но за Хенри Меркадо имаше. Хенри искаше да се измъкне и да потърси манастира и Граала. Искаше да получи своя пай и да го изяде. Само че не можеше.

— Навярно искате да останете за малко насаме и да го обсъдите помежду си — предложи генералът.

Франк разбираше — и се надяваше Хенри и Вивиан също да са наясно, — че дори да могат да се доверят на думата на Гетачу, малкото, което им е известно, не стига, за да им осигури свободата. Обаче стигаше, за да запази положението им на гости за дълго — също както

отец Армано за дълго беше останал гост в Етиопия. А ако Хенри решише да признае лъжата си, Гетачу можеше просто да ги очисти.

— Господин Меркадо?

— Съобщихме ви каквото знаем за този човек — настоя кореспондентът. — Той умираше и страдаше от ужасни болки. Не ни каза почти нищо, само помоли да му дадем вода.

— Лъжете.

Пърсел смяташе, че колегата му не се справя особено добре, затова отбеляза:

— Защо да ви лъжем за нещо, което няма никакво значение за нас?

— Вече ви обясних. Някои обичат стария режим и старата църква, които всъщност са едно и също.

— Изобщо не ми пука за тях. И ако този старец ни беше казал нещо, ако наистина е бил отец Армано, според вас какво е щял да ни разкрие? Местонахождението на манастира ли? Не виждам откъде би могъл да го знае. Нали казахте, че е лежал в крепостта близо четирийсет години. Не разбирам какво според вас би трябвало да ни е известно.

Гетачу като че ли схвана логиката и кимна.

— Имате право. Вие наистина няма какво да ми дадете. И съответно аз няма да ви дам нищо.

— Освен личните ни вещи и транспорт до Адис Абеба — отвърна Франк и прибави: — Нашите агенции и посолства чакат вест от нас.

— Ще има да почакат. Срещата приключи — осведоми ги генералът. — Ще обмисля решението си. Дотогава ще останете под арест. — Каза нещо на войника и той ги изведе навън, където ги чакаха войници с пранги за краката им.

13.

Отведоха ги при дълбоко дърво и Пърсел видя, че на дъното му има купчини прясно изкопана пръст и лопати. Явно беше масов гроб, а и самите екзекуции може да се извършваха на същото място. Заповядаха им да се спуснат долу и Франк си помисли, че решението на Гетачу е стигнало по-бързо от тях. Оптимистично погледнато обаче, генералът едва ли бе приключил с групата им.

В дърето вонеше на трупове. Пърсел и Ган погледнаха нагоре към войниците, за да видят дали не са техните палачи, но етиопците бяха насядали наоколо, пушеха и си приказваха.

— Лоша дисциплина — отбеляза полковникът.

— Трябваше да приемете предложението.

— Те са безнадеждна пасмина.

— Така е. — Само че бяха победили.

Никой нямаше какво друго да каже и Франк беше сигурен, че всички си мислят за случилото се в щабната шатра. Преживяването бе изключително неприятно, но можеше да е и по-лошо. Във всеки случай другарите му изглеждаха облекчени, че е свършило, макар че всъщност не беше.

— Този човек е побъркан — накрая наруши мълчанието Ган и след като никой не възрази, прибави: — Неблагодарно копеле! Получил е прилично образование от добрите англикански мисионери, а мърмори за няколко удара по задника. Донесли са му повече полза, отколкото вреда, сигурен съм.

Пърсел се усмихна, макар да си помисли, че малкият Микаел е пораснал с болно съзнание и сега търси отмъщение. И не се налагаше да търси надалеч.

— Много ме беше страх — призна Вивиан.

На Франк му се искаше да й каже, че се е справила чудесно, но това трябваше да направи Хенри, който обаче не й говореше. Самият Меркадо нервно се озърташе нагоре към войниците.

Ган забеляза тревогата му и се опита да го успокои:

— Няма да се дадем толкова лесно, господин Меркадо.

Възрастният кореспондент не отговори.

Вивиан погледна Пърсел.

— Ти ми даде кураж, Франк.

Той премълча.

— А вие се държахте невероятно смело — обърна се фотографката към Ган.

— Благодаря, но онова, което видяхте, по-скоро се дължеше на гняв, отколкото на смелост. Хора като него превземат целия свят — прибави британецът.

Това можеше и да е вярно, каза си Пърсел. Беше срещал близнаци на Гетачу в Югоизточна Азия — те като че ли никнеха навсякъде. А може и да ги имаше от паметивека. Той пишеше за тях и техните така наречени идеологии без коментари и присъди. Отразяваше фактите. Ако се измъкнеше оттук, помисли си Франк, навярно трябваше да стане по-критичен. Само че тогава щеше да заприлича на Хенри Меркадо.

Погледна по-възрастния си колега, който седеше на купчина прясно изкопана пръст и погледът му блуждаеше; явно не осъзнаваше, че под задника му сигурно се разлага труп. На него никой не му беше казал, че се е държал смело. Може би защото нямаше да е вярно. И все пак дръзко и безразсъдно бе излъгал Гетачу за отец Армано. И Вивиан лоялно беше потвърдила тази лъжа. Добра, правилна постъпка, макар Пърсел да знаеше, че Меркадо е излъгал от користни подбуди. И тъй като бяха останали насаме, както им предложи генералът, той се обърна към своя колега.

— Като излъга за свещеника, Хенри, ти ни изложи на опасност.

Хенри Меркадо явно нямаше какво да отговори на Франк Пърсел, но затова пък заяви пред всички:

— Гетачу няма как да установи истината.

— Напротив, има, ако ни остави да повисим на стълбовете някой и друг ден.

— А да ти е хрумвало, че даже да му бях казал малкото, което ни е известно, той пак нямаше да ни освободи? — нетърпеливо отвърна Меркадо.

— Така е. И без това ще останем тук завинаги. Но ти не ми отговори на въпроса, Хенри. *Защо* рискува да го излъжеш за отец Армано и черния манастир?

— Много добре знаеш защо — изсумтя по-възрастният кореспондент.

— Да, обаче ако все пак се измъкнем оттук, никой от нас няма да се върне да търси манастира.

Меркадо се озърна към Ган и каза на Франк:

— Нямам представа дали ще се измъкнем оттук и дали ще се върна, но определено не искам да го намерят тъкмо *те*.

Хенри Меркадо, разбираше Пърсел, се утешаваше с мисълта, че пази Светия Граал от Антихриста или нещо подобно. Можеше да се отпрати към своето мъченичество с щастливото съзнание, че когато застане пред Иисус, ще има правото да заяви: „Аз спасих Твоята чаша, Господи!“

Полковник Ган усещаше напрежението между двамата журналисти и беше наясно с причината. Все същата прастара история: единият слага рога на другия и за да влоши още повече нещата, въпросната дама не отдава предпочитание на нито един от двамата. Неловко, помисли си той, и макар да беше сигурен, че има да се тревожи за много по-съществени проблеми, пак се чувстваше неудобно.

За да изясни поне един въпрос, полковникът ги осведоми:

— Както признах на господин Пърсел, аз съм чувал за черния манастир и въпреки че е скрит дълбоко в джунглата, Гетачу все някога ще го намери, гарантирам ви го.

Никой не отговори и той продължи:

— Както може би сте научили, навярно от този отец Армано, според легендата в манастира се пази Светият Граал.

Отново не получи отговор.

— Не мога да твърдя, че вярвам в Граала, но ви уверявам, че щом скапаните революционери се появят при някоя черква или манастир, свещениците и монасите отправят с всичките си земни съкровища.

Пърсел се досещаше за това. Църквите ги биваше в две неща: да се сдобиват със злато и да го пазят. Половината безценни религиозни предмети на света бяха откраднати по едно или друго време. И нямаше основания да смята, че когато етиопските революционери се доберат до черния манастир, картинката ще е по-различна. Нито пък ако до него се доберяха Хенри Меркадо и Вивиан. Бам! И Граалът отново изчезва.

— Ще се измъкнем оттук и ти гарантирам, че поне аз никога няма да се върна — увери Франк своя колега. — Съветвам ви с Вивиан да забравите, че сте срещали отец Армано и че изобщо сте чували за черния манастир. Тази информация е опасна.

Меркадо не реагира.

— Бог не те праща да търсиш Светия Граал, Хенри — прибави Пърсел. — Праща те обратно вкъщи.

— А пък аз те пращам по дяволите.

Франк реши да смени темата и попита Ган:

— Смятате ли, че Гетачу има някакви скрупули да превиши правомощията си?

— Това е въпросът. Е, мога да кажа, че той не е в състояние да превиши властта си, която тук е абсолютна, както виждате. Но *може* да превиши правомощията си и да се изправи срещу Дерта и своя конкурент генерал Андом. Не че тях ги е грижа за нас или за международното право, обаче Андом трябва да прецени дали за него ще е от полза, ако Гетачу ни убие.

— Според мене няма да е от полза.

— Дали някой друг, освен революционното правителство изобщо знае, че сме тук? — попита Вивиан.

— Нашите агенции знаят, че сме тръгнали насам — напомни на всички Меркадо. — Споменавали сме и пред колеги, че имаме пропуск до армията на генерал Гетачу.

Което, помисли си Пърсел, не означаваше почти нищо. Те бяха на свободна практика и това ги устройваше, освен когато попаднеше в беда или изчезнеше безследно. Ако не се появяха в бара на „Хилтън“ в рамките на около седмица, някой можеше и да се сети да се свърже със съответните им посолства, стига да си спомнеше националността на своите приятели на по чашка.

Що се отнасяше до него, Франк знаеше, че американското посолство в Адис Абеба почти не функционира и не е в добри отношения с новата власт. Ако не бяха оковали краката му в пранги, щеше да се изрита по задника, задето изобщо се е отправил на това пътуване.

А що се отнасяше до британския поданик Меркадо и швейцарската гражданка Вивиан, всяко искане на информация,

отправено от посолствата им, в най-добрия случай щеше да бъде посрещнато с безразличие, ала по-скоро с враждебност и лъжи.

В заключение, каза си Пърсел, не се очертаваше да получат помощ отвън. Хенри трябваше да го разбира, но може би не и Вивиан.

Слънцето бързо се издигаше и все повече прежуряше. Температурата на дъното на дерето сигурно наближаваше четирийсет градуса. Той забеляза, че белият крем на фотографката почти е изчезнал и лицето и ръцете ѝ са зачервени.

— Веха! — извика на войниците горе Франк.

Те го погледнаха, после един от тях откачи манерката от колана си и му я подхвърли.

Пърсел я даде на Вивиан и тя утоли жаждата си, но се поколеба на кого да я предаде. На стария си любовник? Или на новия? Подаде я на Ган, който пи и я протегна на Меркадо. Накрая Хенри я върна на Франк, който пресуши последните няколко глътки и го посъветва:

— Дай на Вивиан ризата си да си я наметне на главата.

Меркадо се ядоса, че се налага Пърсел да го подсеца да се държи кавалерски, и изсумтя:

— Дай ѝ *твоята*!

Франк щеше да го направи, ако имаше риза, обаче носеше шама без белъо отдолу и не му се щеше да повдига този въпрос. Впери очи в Хенри, който започна да се разкопчава.

Но Ган вече беше съблякъл униформената си риза и я подаде на Вивиан, която му благодари и покри главата си с нея.

Пърсел разбираше причините за гнева на Меркадо, ала се удивяваше, че той продължава да се сърди в момент, в който го очаква разстрел или нещо още по-страшно. Е, мъжете са си мъже. Помисли си също, че ако му се удаде възможност да повтори предишната нощ, пак ще го направи, само че два пъти. Без угризения. Зачуди се дали може да убеди Хенри, че случилото се е по Божия воля.

Насочи вниманието си към Вивиан, която седеше в края на дерето, по-близо до Меркадо, отколкото до него, и погледите им се срещнаха. След няколко секунди тя се извърна.

Нямаше представа какво си мисли и чувства тя. Може би никога нямаше да научи и това напълно го устройваше.

При дерето се появи още една група войници. Скоро щеше да се случи нещо, при това явно не особено хубаво.

Изведнъж Вивиан се премести до Меркадо и го хвана за ръката.

— Хенри...

Той се взираше във войниците и като че ли не усещаше присъствието ѝ. Пърсел я чу да прошепва:

— Обичам те... моля те, прости ми.

Меркадо сякаш я забеляза едва сега. Поколеба се, после я попита:

— Искрено ли съжаляваш?

— Да.

— Тогава ще ти простя.

Тя го прегърна и зарови лице в гърдите му.

Франк предполагаше, че прошката на Хенри не се отнася за него, дори да я поискаше, а той не смяташе, че има за какво да му прощават, и съответно не го направи. Искаше обаче да каже нещо на Вивиан, в случай че се виждат за последен път. Само че не можеше да ѝ го каже, затова се извърна и погледна войниците, които оживено разговаряха и стрелкаха с погледи пленниците на дъното на дерето.

Меркадо знаеше малко амхарски, но имаше умислен вид, затова Пърсел се обърна към Ган.

— Разбирате ли какво говорят?

— Малко... Струва ми се, че вас тримата ще ви водят някъде.

— Защо смятате така?

— Прангите на краката са за пътуване. Виж, когато ви завържат ръцете зад гърба, е сигурно, че няма да стигнете далече.

В това имаше логика, но Франк възрази:

— И на вас ви сложиха пранги, полковник.

— Да, забелязах. Само че нямам представа защо.

Хенри и Вивиан сякаш не забелязваха какво става, ала после един от войниците им извика: „Елате! Елате!“ и им даде знак да излязат от дерето.

Всички се спогледаха, изправиха се и се закатериха по склона, като мъкнеха оковите си в ръце. Войникът продължаваше да вика: „Елате! Елате!“

Накрая стигнаха горе и застанаха сред етиопците, които не им обърнаха внимание. Пърсел видя, че в далечината, където се намираше хеликоптерната площадка, е кацнал американски „Хюи“ с въртящо се витло.

Войникът посочи вертолета.

— Вървете! Вървете!

Франк погледна Ган — очакваше да го дръпнат настрани, — но друг войник побутна полковника.

— Върви!

Вивиан и Меркадо се хванаха за ръце и се затичаха толкова бързо, колкото им позволяваха оковите. Пърсел и Ган ги последваха. Четирима войници ги придружиха, като ги подканяха да бързат. Фотографката се препъна и Хенри я подхвана, после продължиха към хеликоптера.

Двамата стигнаха до отворената му врата и ги изтеглиха в кабината. Франк погледна голямата червена звезда върху масленозеления корпус — червената звезда на революцията, нарисувана върху стария герб с юдейския лъв.

Ган се качи без чужда помощ. Пърсел го последва.

— Пилотът казва, че излитаме за Адис Абеба! — надвика рева на двигателя и витлата Вивиан. Усмихна се широко и възкликна: — *Avanti!*

Хеликоптерът се издигна, завъртя се и се понесе на юг към етиопската столица.

ЧАСТ II

РИМ, ДЕКЕМВРИ 1974

Tutte le strade conducono a Roma.
Всички пътища водят към Рим.

14.

— Здравей, Хенри.

Хенри Меркадо не се обърна към разнеслия се зад него глас, но хвърли поглед към огледалото на бара.

Франк Пърсел зае празното столче до по-възрастния си колега и си поръча „Джак Даниълс“ с лед.

— Добре изглеждаш.

— Случайна ли е тази среща?

— Чух, че си в Рим.

Меркадо не отговори.

— Може ли да те почерпя нещо?

— Тъкмо си тръгвах.

Барманът напълни чашата на Пърсел и той я вдигна.

— Cent'anni^[1].

Хенри поиска сметката си.

Франк разклати уискито си.

— Оставих ти писмо в адисабебския „Хилтън“.

— От затвора ме закараха направо на летището.

— Вивиан също ти остави писмо.

Меркадо не отговори.

Донесоха сметката му и той остави на плота банкнота от двайсет хиляди лири — три пътиета по цените в „Харис Бар“, пресметна Пърсел.

Беше четири следобед и тихото елегантно заведение още пустееше. Тук-там имаше небрежна, но изискана коледна украса.

Както винаги Виа Венето гъмжеше от коли и пешеходци. Дори може би малко повече от обикновено, каза си Франк, заради коледния сезон. Ниското небе сивееше и беше влажно, затова той носеше шлифер, но забеляза, че Меркадо е само по спортно сако от туид, което малко му висеше. Всъщност Хенри не изглеждаше добре и между шията и яката му имаше доста голямо разстояние. И двамата бяха изгубили етиопския си загар и кожата на Меркадо сивееше като зимното небе.

По-възрастният журналист се смъкна от столчето.

— Живея в „Екселсиор“ и обикновено кисна в техния бар.

— Знам.

— В такъв случай знаеш и къде да не се засичаш с мен.

Пърсел кимна.

— Весела Коледа, Хенри.

Меркадо понечи да си тръгне, но после се обърна към него.

— Добре де, ще те попитам. Как е тя?

— По-скоро би трябвало да ме попиташ *къде* е.

— Е, *къде* е?

— Не знам. В края на октомври ме остави в Кайро. Каза, че имала работа в Женева и щяла да се върне след две седмици. Коя дата сме днес?

Хенри помълча малко.

— Откога си тук?

— От два дни. Дай да те черпя едно. Дойдох в Рим да се видя с тебе.

— Защо?

Пърсел слезе от столчето и го хвана за ръката.

— Ще ти отнема само десет минути. Имам добра новина за полковник Ган.

Меркадо се поколеба, но го остави да го отведе при една маса до прозореца.

— Още по едно, моля! — извика Франк на бармана.

Седнаха един срещу друг и Хенри си погледна часовника.

— Имам среща в пет.

— Добре. Е, току-що получих вест от Уилис в бюрото на Асошиейтед Прес в Адис Абеба. Познаваш ли го? Та според него Ган го пуснали от затвора под гаранция и щял да се прибере в Лондон за Коледа.

Меркадо кимна.

— Радвам се да го чуя.

— И аз. Само в страна като Етиопия може да те осъдят на смърт, а след това да те освободят и да ти позволят да си заминеш.

— Сигурен съм, че британското правителство е платило скъпо за своя странстващ рицар.

— Да. Парите са всичко, а на революционното правителство му трябват пари, затова е продало Ган. И всички са доволни. Лошата новина е, че след празниците полковникът трябва да се върне в Адис Абеба за обжалването, иначе ще изгуби гаранцията. — Франк се усмихна. — Съмнявам се, че ще го направи.

Меркадо също се усмихна.

— Ако го направи, определено заслужава да го разстрелят. За тези хора е важно да се отсрамят. Преди да ме изритат от страната, ме осъдиха на пет години за връзките ми с контрареволуционери.

— Само на пет? Кога би трябвало да се върнеш?

— Не е много ясно. Ами ти?

— Аз прекарах в пандиза само една седмица.

— И после една седмица под домашен арест в „Хилтън“.

— Точно така.

— И на двамата ви се размина леко.

— Да. Тебе те спипаха да спиш с Ган — напомни той на Меркадо. — Ние с Вивиан не бяхме направили нищо нередно.

— Е, сигурен съм, че в „Хилтън“ сте направили.

Пърсел смени темата.

— Хайде да отидем в Лондон при Ган.

Хенри не отстъпваше.

— Не съм направил нищо нередно и лежах цял месец в най-гадния затвор, който съм виждал, докато вие с Вивиан...

— Толкова дълго?! Е, с тебе сме били и на по-кофти места.

— Къде отиде, след като напусна Адис Абеба?

— В Кайро.

— Сам ли?

— Не. Решението да отидем там не беше наше... нито да заминем заедно. — Кое то отчасти беше лъжа. — Кайро явно е бунище за хора, изхвърлени от Етиопия. А тебе къде те пратиха?

— В Кайро.

— Ще ми се да знаех, че си бил там.

— Имах само два часа престой до първия полет за Лондон. А ти защо остана? — попита го Меркадо.

— Имах нужда от работа, затова се свързах с бюрото на Асошиейтед Прес и тамошният шеф Гибсън търсеше журналист на

свободна практика. Той очаква нова война с Израел, пък мене много ме бива като военен кореспондент — прибави Пърсел.

Хенри не отговори, нито го попита защо Вивиан е останала в Кайро. Всъщност тя беше казала на Франк, че винаги е мечтала да снима пирамидите и всичко останало, а и искала да е негова фотографка, ако наистина избухне нова война. И освен това бяха влюбени един в друг.

Келнерът донесе напитките и Пърсел видя, че Меркадо още пие джин и швепс. Франк вдигна чашата си. Хенри се поколеба, после отговори на тоста.

— За свободата — каза Пърсел.

— И за живота.

Чукнаха се, след това се отпуснаха назад и се загледаха в преминаващия край тях Рим.

В италианската столица, беше забелязал Франк, нямаше толкова пищна коледна украса, колкото, да речем, в Лондон и Ню Йорк. Искаше му се да прекара Рождество в един от тези два града, при това с Вивиан, но желанието му едва ли щеше да се сбъдне. Коледата в Кайро нямаше да е празнична.

Мислите му се върнаха към Адис Абеба. Сега онези две седмици му се струаха недействителни. След пристигането ги откараха с различни коли, все още оковани, в мрачния централен затвор и ги заключиха в отделни килии, за да не могат да контактуват един с друг. Някакъв прокурор, който поназнайваше английски и го разпитваше всеки ден, му съобщи, че всичките му приятели признали престъпленията си, каквито и да бяха те, и го инкриминирали.

Във вътрешния двор на затвора бяха издигнати бесилки и ежедневно екзекутираха по един-двама души.

— На тебе дадоха ли ти стая с изглед към бесилките? — попита той по-възрастния си колега.

— Да. Надявах се да те видя там.

Двамата се усмихнаха.

Пърсел запали цигара и разклати чашата си.

След една седмица в затвора без вана или душ, с развалена храна и воняща вода, дойде една мила госпожа от американското посолство и го придружи, все още бос и по шама, до очакващата ги кола, която ги откара в „Хилтън“, само на няколко преки оттам.

Госпожата — казваше се Ан — го инструктира да не напуска стаята си, която хотелът му пазел и за която трябвало да плати. Не му предложи вана, но го посъветва да повика лекар в стаята си, за да го прегледа. В отговор на въпросите му за Вивиан, Ган и Хенри Меркадо го осведоми:

— Госпожица Смит е тук. Другите още са в затвора.

Ан понечи да го придружи вътре, но Франк отказа. Дипломатката му връчи паспорта и му пожела успех.

Той влезе в хотела бос и по шама.

— Добре сте се завърнали, господин Пърсел — поздрави го служителят на рецепцията и му подаде ключа.

Бяха претърсвали стаята му и повечето му вещи липсваха, включително бележниците му, ала това беше най-малкият му проблем.

Изчака цял ден преди да се обади на Вивиан. Сремнаха се на чаша в нейната стая, защото се намираха под домашен арест, а и във всеки случай и двамата нямаха желание да се натъкнат на колегите си в бара или на тайната полиция във фоайето.

Стаята на Вивиан също беше претърсвана и бяха взели всичките ѝ филми, което я вбесяваше, но и тя съзнаваше, че истинският им проблем е да напуснат Етиопия.

— Както ти казах, между нас няма да се случи нищо повече — напомни му фотографката, когато Пърсел изпи уискито си.

— Разбирам.

По-късно в леглото тя прошепна:

— Когато освободят Хенри...

— Разбирам.

— Съжалявам.

— И аз.

Само че не освободиха Хенри. След една седмица Франк и Вивиан официално бяха експулсирани от страната и ги качиха на самолет на „Иджипт Еър“ за Кайро.

— С Вивиан всеки ден питахме в британското посолство за тебе и Ган — каза Пърсел на колегата си. — Уверяваха ни, че двамата сте добре и че работят по вашето освобождаване. Тревожихме се за вас — прибави накрая.

— И не сте искали да се появя неочаквано.

Което беше вярно, но Франк се върна на предишната тема.

— Бях сигурен, че ще застрелят или обесят Ган.

— Всичко е добре, когато свършва добре.

— Така е. — Пърсел погледна през прозореца към римската стена, която опасваше града, и установи, че древните тухли са същите като на построения от италианците затвор в Адис Абеба. Посочи този факт на Меркадо и заключи: — Италианците са отлични строители.

Хенри мълчеше.

— Онази минерална баня беше много внушителна.

— Стига с тази престорена носталгия, Франк.

— Хенри... мислил ли си да се върнеш там?

Меркадо не отговори веднага.

— Честно казано, да. Само че явно е прекалено рисковано.

— Е, кажи ми, ако решиш да се върнеш.

Сервитърът се приближи и Пърсел му поръча още по едно, после попита:

— Слуша ли днешните новини за Етиопия?

— Не.

— Някой си генерал Банти взел властта във военния съвет и обявил ново правителство. В Дерга са пак същата пасмина главорези, обаче ръководителите са нови хора и си мисля, че сега ще можем да се върнем, ако новите не са толкова побъркани, колкото предишните.

— Не ми говори за побъркани.

— Просто ми хрумна. Горещата точка е Близкият изток — каза Франк. — Суецкият канал още е затворен и Садат приказва неща от рода на „близкоизточна бомба със закъснител“. Бесен е на всички руски евреи, които емигрират в Израел. Наистина се очертава нова война.

— Ако избухне, отразявай я от Кайро.

— Добре. Пропуските за фронта не вършат никаква работа — усмихна се Пърсел. — Чух, че работиш за „Л’Осерваторе Романо“.

— Да. Пиша им разни материали на английски за настъпващата юбилейна година. Главно прессъобщения.

— Омръзнало ли ти е?

— Рим ми харесва.

— Кайро е отврат. Работиш ли по нещо друго?

— Нашето етиопско приключение ли имаш предвид?

— Тъкмо него имам предвид.

— Не. Обаче мислех, че ще видя нещо твое по този въпрос.

— Изчаквам — отвърна Франк. — Първо исках да разговарям с тебе.

— Не ти трябва моето разрешение или съдействие.

— Надявах се да направим нещо заедно.

— Нямам такова желание.

— Сериозно?

Меркадо се замисли.

— Ако напишеш... добре де, ако напишем нещо за това, не само Гетачу, но и цял куп други копелета и идиоти ще се юрнат в джунглата да търсят черния манастир.

Пърсел кимна. И той смяташе така.

— Гетачу може вече да го е открил.

— Може. Но ако го беше открил, според мен щяхме да чуем, че е обявен за продан безценен религиозен предмет.

— Много такива неща се продават скришом — напомни му Франк.

— Вярно е. А това нещо трябва да попадне във Ватикана. Възможно е и монасите да са го пренесли другаде.

— Е, бихме могли да идем да проверим.

— Нямам такова желание.

— Добре. Съобщи ли във Ватикана за смъртта на отец Армано?

— Не.

— Защо?

— Тъж... Няма защо да бързам. Ще стигна и до това.

— Кабинетът ти е в самия Ватикан, Хенри.

— Ще стигна и до това.

— Хубаво. Може би трябва да отидем в Берини и да потърсим роднините му.

— Защо?

— Защото ни помоли да го направим. Помоли ни също да разкажем историята му на някого във Ватикана. Можеш да я разкажеш и на твоите хора в „Л’Осерваторе Романо“.

— Добре, ще го направя.

— Не ми е много ясно защо протакаш, Хенри.

— А *ти* защо протакаш?

— Вече ти обясних. Първо исках да разговарям с тебе. Нали сключихме нещо като договор — напомни му Пърсел.

— Какво смята Вивиан? — попита Меркадо.

— Какво да смята. Иска да се върнем и да намерим Светия Граал.

— Пълна лудост.

— Съжалявам, че си изгубил ентусиазма си, Хенри.

— Аз пък съжалявам, че ти си се ентусиазирал.

— Мислих по въпроса.

— Опитай се да не мислиш повече.

— Това е страхотен материал, Хенри.

— Така изглеждаше навремето.

Франк го погледна.

— Поразровил ли си се във Ватиканския архив? Например в обедната почивка?

— Да... за да задоволя любопитството си за някои неща.

— Откри ли нещо?

— Ще ти извадя пропуск. Можеш да се поровиш сам.

— Сигурно ще имам проблем с езика.

— Можеш да наемеш преводачи.

— След няколко дни трябва да се върна в Кайро.

— Прости ми любопитството, Франк, обаче не разбирам защо не отидеш в Женева.

Пърсел поръча по още едно и Меркадо не възрази.

Известно време двамата помълчаха, после Франк каза:

— Получих писмо от Женева... тя пише, че се чувствала ужасно, задето те зарязала в Адис Абеба, и че имала угризения за случилото се.

— Напълно основателно.

— Да. Аз също имам угризения.

Хенри се втренчи в чашата си.

— Преживях го, Франк. Сега изпитвам само гняв. Двата постъпихте лошо.

— Знаем го.

— И аз постъпих лошо... онзи момент в шатрата на Гетачу... когато той ме попита...

— Простено ти е.

Меркадо го погледна.

— Благодаря.

— Вивиан не го е споменавала нито веднъж.

— Сигурен съм, че е мислила за това.

— Просто трябва да продължим нататък. — Пърсел се усмихна.

— Avanti.

— Време е да тръгвам.

— Имам новини и за княз Иясу. Екзекутирали го в Адис Абеба.

— Постъпили са милосърдно.

— Така е. Чете ли за масовите екзекуции в края на ноември?

— Не следя събитията в Етиопия.

— А би трябвало.

— Какво се е случило? — попита го Меркадо.

— Ами, разстреляли поредната група хора на стария режим. Бившият премиер Маконен, някой си генерал Аман, бивш шеф на генералния щаб или нещо подобно, друг бивш премиер на име Волде и внука на императора вицеадмирал Искендер Деста.

Хенри кимна.

— Революцията се храни с кръв.

— Вярно е. Разстреляли са още петдесет и шестима души, сред които княз Иясу.

— Съобщи ми, когато разстрелят Гетачу и Андом.

— Ще следя новините.

Меркадо се изправи и неуверено тръгна към тоалетната.

Пърсел запали нова цигара и се загледа в жителите на Рим. Стъмваше се и кафенетата по Виа Венето започваха да се пълнят.

Барът и масите в „Харис“ бяха заети главно от американски туристи, които искаха да изпият по едно с призрака на Ърнест Хемингуей или да вкусят от *la dolce vita*.

Франк не очакваше да открие Хенри Меркадо в такова заведение, но барманът в „Екселсиор“ му каза, че може да го намери тук, и ето че наистина се оказа в „Харис“ — пиеше с туристите. Хенри обаче беше предвоенен човек, помисли си Пърсел, и сигурно бе започнал да идва в този бар по времето, когато това е било нормално и тук са висели журналисти и американски писатели. Меркадо сякаш не забелязваше, че светът се променя, и Франк си представи самия себе си на неговата възраст, ако я доживееше — как отсяда в неправилни хотели, храни се

в неправилни ресторанти и се напива в неправилни барове с неправилни хора.

Донякъде разбираше чувствата на Вивиан към Хенри Меркадо в Етиопия. Ала не разбираше защо остава емоционално привързана към възрастния кореспондент в негово отсъствие. Или защо не се опитва да го открие. Хрумна му обаче, че тя иска *той* да намери Хенри Меркадо. Всъщност писмото ѝ съдържаше такъв намек. Искала тримата да се върнат в Етиопия и да потърсят черния манастир и Светия Граал. Е, това в много отношения намирисваше на пътуване към ада. И все пак... писмото го накара да се замисли. И сигурно затова беше започнал да разпитва за Хенри Меркадо.

Другият журналист се върна, но не седна.

— Трябва да тръгвам. Хайде да си поделим сметката.

Пърсел също се изправи.

— Утре вечер ще черпиш ти.

— Струва ми се, че си казахме каквото имахме да си кажем.

— Отседнал съм във „Форум“. В шест часа в бара на покрива. — Протегна ръка. Меркадо се поколеба, после я стисна. — Съжалявам за случилото се — рече Франк.

— Ако искаш прошка, в Рим има деветстотин черкви.

— Нека просто се радваме, че сме живи. Оцеляхме в лагерите, оцеляхме и в Етиопия. Ще оцелеем и от коктейлите. До утре вечер.

Хенри се обърна и излезе в студената вечер.

Пърсел го проследи с поглед, докато се скри в навалищата, след това седна и допи уискито си. Както и Вивиан, той разбираше, че още не са приключили съвсем един с друг. Разбираше го и Хенри.

[1] В случая — наздраве (ит.). — Б.пр. ↑

15.

Франк Пърсел седеше на бара в обличения в стъкло ресторант на хотел „Форум“. Насреща прожектори окъпваха в светлина мраморните руини на истинския Форум.

Цяла сутрин бе работил в стаята си върху материал за египетския президент Ануар Садат — характеризира го като антисемит с пронацистско минало, а не умерен миротворец и реформатор, какъвто го изкарваха останалите информационни медии.

Неговите редактори в Щатите щяха да съкратят тази част, естествено, или да отхвърлят цялата статия, и шефът на бюро в Кайро щеше да му напомни, че не му е възложил да води рубрика за особени мнения. Той обаче беше написал текста, защото се чувстваше преобразен, и съответно се преобразяваше самото му писане.

Следобед излезе на дълга разходка, първо до Пиаца Венеция, където някога Мусолини бе държал речи на балкона на двореца, правейки се на глупак *Urbi et Orbi* — пред града и целия свят. Ала градът и светът бе трябвало да го приемат по-сериозно, като отец Арmano по време на осветяването на оръжията.

После мина през банята на Каракала, майката на всички римски бани, и построената от фашистите сграда на външното министерство, пред която се издигаха откънатите от Аксум каменни стели, паметник на европейския империализъм и вкус към крадени произведения на изкуството. Рим всъщност изобилстваше на откраднати съкровища, датиращи отпреди повече от две хиляди години, и всички те изглеждаха добре в чуждата си среда, трябваше да признае той. А в замяна на онова, което бяха плякосали, римляните бяха строили из цялата си империя пътища и мостове, амфитеатри и бани, храмове и форуми. Тъй че направеното от Мусолини в Етиопия само продължаваше древната традиция на имперско взимане и даване. Ватиканът обаче беше възнамерявал да похити Светия Граал без дори да се извини.

Освен физическото упражнение с тази разходка Пърсел целеше да получи нужната нагласа за историята, която пишеше и която се

превръщаше в цяла книга. Историята за отец Армано, черния манастир и Светия Граал.

Тази история обаче нямаше да види бял свят, ако и докато не се върнеше в Етиопия, за да научи края ѝ. А можеше да бъде публикувана и посмъртно, подозираше той, с епилог от редактора за съдбата на автора.

Джийн, красивата жена, която седеше до него на бара, прелистваше пътеводителя си.

— Тук пише, че за Коледа украсявали цялата Пиаца Навона.

— Снощи минах оттам. Струва си да се види.

— Добре. Кампо деи Фиори?

— Зеленчуков пазар денем, пазар за месо вечер.

— Ясно... — Тя отново насочи вниманието си към своя пътеводител, а Пърсел — към етиопската си книга. В историята щеше да повдигне следните въпроси: кой притежава една реликва на две хиляди години? Очевидно онзи, у когото се намира. Но как се е сдобил с нея настоящият собственик? И дали този предмет, ако наистина е безценен, всъщност не принадлежи на целия свят?

Другият въпрос, естествено, се отнасяше за автентичността на реликвата. Франк не се съмняваше, че каквото и да пазят монасите в черния манастир, то не притежава мистични свойства, въпреки твърдението на отец Армано, че изцерило раната и душата му. Чашата обаче можеше да е автентична в смисъл, че наистина е използвана от Исус на Тайната вечеря. А можеше да е и обект на вяра, подобно на повечето религиозни реликви в Рим и навсякъде другаде.

Веднъж в параклиса „Quo vadis“ на Апиевия път край градската порта беше видял паве от черен базалт, върху което имаше стъпка. И по-конкретно, стъпката на Исус Христос, който се явил на Петър на Виа Апия, докато светецът бягал от Рим, за да си спаси живота. Смаян, че е съзрял своя възкръснал Бог, апостолът изпелтечил: „Domine, quo vadis?“ — „Къде отиваш, Господи?“. И Христос отвърнал: „В Рим, Петре, за да ме разпнат пак“. И Петър, който изпитвал угризения, че бяга, и разбрал какво му казва Исус, се върнал, за да се срещне със съдбата си, във Вечния град, където го разпнали.

Пърсел знаеше, че тази история е апокрифна и очертанието на ходило върху павето всъщност не е оставено от Христовия сандал номер четирийсет и две и половина. Ала един негов приятел италианец

беше казал за камъка в „Quo vadis“: „Какво е реалност? Какво е истина? В каквото вярваш ли?“ Quo vadis?

Е, може би щеше да се върне в Етиопия, за да го разпнат пак. И това зависеше от Хенри Меркадо, който закъсняваше половин час за своята среща със съдбата. Франк знаеше, че колегата му ще дойде — Хенри нямаше избор, също като Петър.

Поръча още един „Джак Даниълс“ за себе си и червено вино за дамата. Барът се пръскаше по шевовете — предлагаше най-хубавата гледка в цял Рим. Повечето маси обаче бяха свободни — не предлагаше най-добрата храна в италианската столица.

Четирийсетинагодишната руса британка Джийн нямаше нищо общо с Вивиан, но му напомняше за нея, защото беше жена. Тя проявяваше интерес и привличаше такъв, двамата бяха отседнали във „Форум“ сами и какво пък, по дяволите, беше Коледа в Рим. Кафе и корнети в леглото. Чудесен спомен.

— Твоят приятел закъснява — отбеляза Джийн.

— Той винаги закъснява.

— Сигурно е италианец.

— Не. Но когато си в Рим...

Тя се засмя.

— Знаеш ли, че този хотел някога е бил женски манастир?

— Още утре се премествам.

Джийн пак се засмя и отново се задълбочи в пътеводителя.

Мислите му се върнаха към Адис Абеба. Седмицата в „Хилтън“ след освобождаването им от затвора беше бурна и напрегната. Чакаха новини за Хенри и Ган, както и среднощно почукване на вратата, телефонно обаждане или посещение от съответните им посолства, за да им съобщят, че могат да напуснат Етиопия. Това — що се отнасяше до напрегнатата част. Бурната се свеждаше до секса — и двамата знаеха или поне вярваха, че всичко това ще приключи, по един или друг начин.

Ако бяха оставили нещата дотам, ако се бяха разделили на летището в Кайро, както се бяха уговорили, всичко наистина щеше да свърши. Сега тя щеше да е с Меркадо и тримата щяха да заминат за Лондон, за да се видят с Ган. Само че решиха да прекарат последната нощ заедно в каирския „Гранд Найл“ и после наеха обзаведена квартира.

Кайро, както Франк знаеше от предишните си престои, не беше Париж, Лондон или Рим. Кайро беше истинско предизвикателство и романтиката, която криеха улиците и камъните му, изчезваше под сянката на неговата потисническа атмосфера. Въпреки това, въпреки слуховете за войната и неприятните спомени от Етиопия, с Вивиан преживяха един чудесен месец, преди тя да му съобщи, че заминава за Женева, където имала работа и роднини.

Като се замислеше, трябваше да я помоли да конкретизира плановете за завръщането си в Кайро, ала изобщо не му хрумна, че Вивиан повече няма да се появи там. Не знаеше телефонния ѝ номер и вместо обратен адрес върху плика на единственото писмо от нея имаше само номер на пощенска кутия. Неговият отговор беше кратък, от редовете не бликаха нито любов и копнеж, нито разбиране. Всъщност изпитваше гняв, макар че не си проличаваше и това чувство. Не го биваше в такъв род писания и писмото му може би звучеше лаконично и дистанцирано. Така приключи кореспонденцията им, както навярно и връзката им. И тъкмо това беше намекнал на Меркадо, което си бе самата истина — или поне истината за момента.

Освен това едва сега осъзнаваше, че нейното заминаване е имало нещо общо с добрата новина, получена от британското посолство в Кайро, предстоящото освобождаване на Хенри Меркадо. Тогава за момент си помисли, че Вивиан отива да търси Хенри, но в такъв случай щеше да му го каже в лицето. Беше достатъчно пряма, откровена и смела, за да му заяви: „Всичко свърши. Връщам се при Хенри“.

Вивиан обаче знаеше, че макар да ѝ е простил за онази безразсъдна нощ, когато си мислеха, че ще ги разстрелят, Хенри няма да ѝ прости седмицата с Франк Пърсел в Адис Абеба, нито месеца в Кайро. Ала кой знае защо, след освобождаването на Меркадо тя повече не можеше да остане с Франк. Той донякъде я разбираше, но разбираше и че фотографката иска тримата отново да се съберат, по един или друг начин, и заедно да се върнат в Етиопия.

— С онзи човек ли имаш среща? — попита го Джийн.

Пърсел погледна към входа, където стоеше и се озърташе Меркадо. Франк привлече вниманието му и по-възрастният му колега се насочи към него. Хенри пак не носеше върхна дреха и ако не се

броеше шалът на шията му, беше със същите дрехи като предишната вечер.

Не се ръкуваха и Пърсел го представи на Джийн, чиято фамилия не знаеше, както и номера на стаята ѝ. След кратък общ разговор забеляза, че Хенри като че ли е в по-добро настроение и може да се държи чаровно пред една привлекателна дама. Представи си как се е запознал с Вивиан в бара на „Хилтън“ в Адис Абеба.

При нормални обстоятелства Франк може би щеше да покани блондинката да вечеря с тях, но сега се нуждаеше от Хенри само за себе си, без Джийн или отсъстващото присъствие на Вивиан.

— Непременно иди на Пиаца Навона — каза ѝ той.

— По-добре в Трастевере — посъветва я Хенри и ѝ даде името на един ресторант.

Джийн им благодари и отново се задълбочи в пътеводителя.

Пърсел заведе Меркадо при резервираната маса до прозореца и седнаха.

— Няма да остана за вечеря, но може да си поръчаме бутилка хубаво вино — осведоми го британецът.

— Както предпочиташ.

Меркадо прегледа винената листа, повика келнера и поведе с него дискусия на италиански относно избора им.

Франк запали цигара и се загледа в града навън. Никога не беше разбирал напълно защо Петър и после Павел са отишли толкова далеч от своя свят — тъкмо в Рим, търбуха на звяра. Не може да не са знаели, че извършват самоубийство.

— Размина ти се евтино с амароне за сто и петдесет хиляди лири — откъсна го от размислите му Хенри.

— Нали тая вечер щеше да черпиш ти?

— Първо да видим какво предлагаш.

— Добре. — Пърсел посочи Форум. — Каква е онази сграда?

— Там римският сенат е обсъждал съдбините на империята.

— Удивително.

— С право наричат Рим Вечния град. Струва ми се, че искам да изживея последните дни от живота си тук.

— Можеш да ги изживееш и на по-лошо място. И точно това е въпросът, по който ми се ще да си поговорим.

— Няма да се върна в Етиопия.

— Добре. Но чисто хипотетично... ако има възможност да се върнем, законно, като акредитирани журналисти, ще го обмислиш ли?

— Не.

— Да приемем, че си казал „да“. Имаш ли нещо против да отидем тримата заедно?

— Не искам повече да я виждам. Нито пък теб.

— Постигаме известен напредък.

— На нито един от нас няма да му позволят да се върне, Франк. Тъй че даже да ти кажа „да“, разговорът наистина е чисто хипотетичен.

— Добре. Но ако ни се отвори възможност...

— В момента, в който стъпя на етиопска земя, ме очакват пет години затвор.

— Тогава трябва да влезем в страната нелегално.

Сервитърът донесе виното, Меркадо го опита, обяви го за meraviglioso^[1] и келнерът им наля.

Пърсел вдигна чашата си.

— За отец Армано и Божия план, какъвто и да е той.

— Не се съмнявам, че ти ще ми го изложиш.

— В момента ми се изяснява. Споменава ли съм ти, че имам разрешително за пилот на едномоторен самолет?

Меркадо разклати виното си.

— Ако наемем малък аероплан в Судан...

— От твоите уста Божият план не звучи особено привлекателно. Какво мислиш за виното?

— Страхотно е. Хайде да помислим за фалшиви документи. Имам връзки в Кайро.

— Аз всъщност не ти трябва — отвърна Хенри. — Ще ти е по-лесно просто да подадеш молба за виза и да видиш какво ще се случи. Новият режим може да те пусне в страната.

— Искам да дойдеш с нас.

— Предполагам, че под „нас“ имаш предвид и Вивиан.

— Точно така.

— Тя обаче те е зарязала. Или поне така ми каза снощи.

— Да, но също ти казах, че Вивиан иска да се върнем и да потърсим черния манастир.

Меркадо се замисли и проникателно отбеляза:

— Има и по-лесни начини да я спечелиш отново.

Франк не отговори.

— Ако искате да се върнете, господин Пърсел, трябва да имате правилните мотиви за това. А вашите мотиви не са такива.

— Няма да те убеждавам, че вярвам в Светия Граал — след кратко мълчание рече Франк. — Обаче съм сигурен, че от това ще се получи сензационен материал.

— Но Вивиан вярва в Граала, скъпи приятелю. Трябва да вярваш и ти, ако пак ще я мъкнеш в Етиопия — или ако тя ще те мъкне там.

— А ти в какво вярваш? — поинтересува се Пърсел.

— Вярвам в онова, което ни разказа отец Армано.

— Във всичко ли?

— Във всичко.

— Тогава как може да не искаш да се върнеш?

— Отец Армано явно смяташе, че Граалът трябва да остане в коптския манастир — напомни му Меркадо. — А той беше католически свещеник и е имал заповед от папата да го открие и да го занесе във Ватикана.

— Не предлагам да го откраднем. Само да го... видим. Да се докоснем до него.

— Това сигурно ще ни донесе доживотен затвор. Или смърт.

— Но ако наистина вярваш, че ще намерим истинския Граал, Хенри, какво значение има смъртта?

Меркадо внимателно се вгледа в него.

— Отец Армано се е изложил на смъртна опасност, като е отишъл с дозора да търси черния манастир. Защото е вярвал в Граала и във вечния живот.

— Това ми е ясно. Обаче...

— Рицарите на Кръглата маса са рискували живота си, за да търсят Граала...

— Митове и легенди.

— Да, но в тях има поука.

— А именно, че Граалът никога няма да бъде намерен.

— А именно, че никога не бива да преставаме да търсим онова, в което вярваме. Проблемът не е смъртта.

Хенри не отговори.

— Защо Петър е дошъл в Рим?

Възрастният журналист се усмихна.

— За да дразни римляните със своите доводи, както ти ме дразниш с твоите.

— И да им донесе Божието слово. А защо се е върнал в Рим?

— За да умре.

— Именно.

Меркадо потъна в размисъл.

— Виж, вземи се наспи както трябва... — кимна към Джийн, която още беше на бара, но вече плащаше сметката си, — и ако утре заран още ти се ще да се самоубиеш, ми се обади. — Остави визитката си на масата и се изправи.

Пърсел също стана.

— Трябва да го направим, Хенри. Само си мислим, че имаме избор, обаче нямаме.

— Това ми е ясно. Ясно ми е също, че не си онзи циник, за какъвто се смяташ или на какъвто се преструваш. Няма да рискуваш живота си заради един страхотен материал — или заради една жена. Нито си чак такъв журналист, нито си чак такъв романтик. Но ако вярваш в любовта, вярваш и в Бог. Не е сигурно дали в края на твоето пътешествие те очаква Светият Граал, но сами по себе си пътешествието и търсенето са проява на вяра. И както казваме ние римляните, *Credo quia impossibile*. Вярвам, защото е невъзможно.

Франк не отговори.

Ръкуваха се и Меркадо отиде при бара, размени няколко думи с Джийн и си тръгна.

Джийн се приближи до масата му и се усмихна колебливо. Пърсел се изправи и си помисли: „Милият Хенри пак върти старите си номера — оставя ми сметката, жената и следващия ход“.

[1] Чудесно (ит.). — Б.пр. ↑

16.

По Коледа в Рим винаги прииждаха тълпи духовници, поклонници и туристи, сега дори повече от обикновено, в очакване на Бъдни вечер папата да обяви настъпващата Юбилейна година. Таксиметровият шофьор ругаеше празничния трафик и чуждестранните идиоти, които не знаеха как се пресича улица.

Пърсел беше решил да остане тук за празниците и прати кратък телекс на Чарли Гибсън в Кайро, за да му го съобщи. Още по-краткият отговор гласеше: „УВОЛНЕН СИ. ВЕСЕЛА КОЛЕДА“.

Надяваше се Чарли да му отговори така и се боеше да не получи втори телекс, отменящ първия. Но ако избухнеше война, както можеше да се случи, след като всички християнски туристи напуснат Йерусалим, Витлеем и Назарет, каирското бюро пак щеше да има нужда от него. Дотогава беше свободен да се занимава с други неща. Оказа се, че Джийн трябва да се върне в Англия за Коледа, което му оставяше още повече време за писане и размишления с какво иска да запълни остатъка от живота си.

На другата заран не се обади на Хенри, както му беше предложил по-възрастният кореспондент, който също не го потърси, нито щеше да го направи. От последния им разговор бяха минали три дни и след като сутринта позвъни в „Л’Осерваторе Романо“, Пърсел имаше среща в 16:00 със синьоре Меркадо. Дотогава оставаха петнайсет минути и трафикът се влачеше по-бавно от пешеходците, затова Франк помоли шофьора да го остави в подножието на Понте Виторио Емануеле и пресече пеш моста над Тибър.

Духаше силен вятър и по сивото небе заплашително се гонеха черни облаци. Реката също изглеждаше тъмна и разгневена.

Пиаца Сан Пиетро гъмжеше от туристи и вярващи, които се молеха на малки и големи групи. В центъра на площада се издигаше трихилядолетен египетски обелиск, а в дъното се извисяваше мраморната грамада на базиликата „Св. Петър“, под която уж почивали костите на самия свят мъченик. Пърсел се зачуди дали докато е умирал на кръста, Петър е съжалявал за решението си на Апиевия път.

Не излезе на площада, а тръгна покрай стената на Ватикана към Порта Санта Роза — входа на суверенния град-държава, охраняван от швейцарски гвардейци с алебарди. Франк показа паспорта и журналистическата си карта на папски жандарм, по-добре въоръжен от гвардейците.

— Buona sera. L'Osservatore Romano, Signore Mercado.

Жандармът хвърли поглед към списъка на клипборда си, каза нещо на италиански и му даде знак да влезе.

Веднъж беше идвал тук и лесно откри пресслужбата на тясна уличка, от двете страни на която се издигаха голи дървета. Прозорците на сградите хвърляха квадрати жълта светлина върху студената настилка.

Закъсняваше с петнайсет минути, което в Италия означаваше, че малко е подранил, но може би не и във Ватикана. Рецепционистът го покани да седне.

„Л'Осерваторе Романо“ се помещаваше в постройка, която навярно датираше отпреди печатната преса, ала интериорът имаше модерен вид или по-точно е бил модерен при основаването на вестника преди сто години. Бяха добавили електричество и телефони и резултатът представляваше съвременен вестник, излизащ на шест езика и съчетаващ истински новини и пропаганда. Папата, естествено, фигурираше във всеки брой.

Много статии съобщаваха за гоненията срещу католици в различни страни, например в комунистическа Полша. От време на време вестникът отразяваше преमेждията и на други християни и Пърсел си спомни, че Хенри Меркадо бе отишъл в Етиопия да пише за състоянието на Коптската църква при новия марксистки режим, както и за малобройните етиопски католици. Сега Хенри пишеше прессъобщения за Юбилейната година и със сигурност искаше да се върне в Етиопия, за да продължи да отразява събитията в страната. Нима не беше обещал на генерал Гетачу няколко хвалебствени материала за военачалническите му качества?

Меркадо влезе в чакалнята, облечен с жилетка, риза и вратовръзка. Ръкуваха се и Хенри го заведе в малък кабинет без прозорци, задръстен с камари книги и вестници, които му придаваха вид на склад. Франк вече разбираше защо възрастният журналист бе киснал в „Харис Бар“ в четири следобед.

Меркадо изключи електрическата пишеща машина Ай Би Ем и каза:

— Хвърли си палтото някъде.

Седна, завъртя стола си и се обърна към своя гост. Франк се настани на единствения друг стол и попита:

— Нещо против да запаля?

Хенри махна с ръка към разхвърляните из стаята хартии.

— Ще подпалиш целия Ватикан.

Обаче извади бутилка „Будълс“ от чекмеджето на бюрото си, напълни две водни чаши и вдигна своята.

— Benvenuto.

— Наздраве.

Отпиха.

— Да ми кажеш, че си се опомнил, ли си дошъл? — започна Меркадо.

— Не.

— Добре. Защото реших да замина за Етиопия — информира го британецът.

Пърсел не се изненада особено от промяната в намеренията на колегата си. Всъщност промяна нямаше. Онова, което го беше обладало онази нощ в италианския балнеокурорт, все още го обсебваше. Отец Армано и странното преживяване, което Хенри и Вивиан бяха взели за предзнаменование, бе преобразило и двамата.

— Но не мога да ти обещаю, че ще отида по-далеч от Адис Абеба — продължи Меркадо. — Нямам желание пак да попадна при Гетачу.

— Нали щеше да пишеш репортаж за него?

— Да, искам да му напиша некролога. — Посочи купчина документи върху бюрото си. — Ще използвам някои връзки, за да осигуря за вас двамата с Вивиан акредитации от „Л’Осерваторе Романо“.

— Добре. Защото загубих работата си в Асошиейтед Прес.

— Как така?

— Лесно.

— Ще отразяваме религиозни въпроси, естествено, и началната ти заплата е нула, но ще платят командировъчните и пътните ни до Етиопия.

— И обратно.

— Твоят оптимизъм ме удивява. Да придвижа ли нещата?

— Къде да подпиша?

Меркадо допи джина си, замисли се дали да си сипе още един и напомни на Пърсел:

— Всичко това ще отиде на вятъра, ако не ни дадат визи.

— Но е добре като първа стъпка.

— Фирмата на „Л’Осерваторе Романо“ ще стои добре на молбите ни за виза.

— Si.

Хенри се усмихна.

— Сигурен ли си, че Вивиан иска да дойде?

— Така твърдеше в писмото си.

— Чували ли сте се?

— Не.

— Можеш ли да се свържеш с нея?

— Ще опитам на последния ѝ известен адрес. Пощенска кутия в Женева.

Меркадо кимна.

— Пиши ѝ да дойде в Рим.

— Tutte le strade conducono a Roma.

— Да не си го упражнявал?

— Да. Имаш ли нещо против идването на Вивиан?

— Вече ти казах, преживях го.

Пърсел се съмняваше и имаше собствени проблеми с Вивиан.

Меркадо явно се досещаше за това, защото попита:

— А *ти* имаш ли нещо против идването на Вивиан?

— Не.

— Не съм сигурен, че разбирам отношенията ви.

— Значи сме двама. Сигурно даже трима.

— Добре де... Между другото, какво стана с оная жена? Джийн?

— Трябваше да се върне в Англия. Не спираше да приказва за тебе — прибави Франк.

Хенри се усмихна.

— Според теб каква е вероятността да получим визи? — попита Пърсел.

— Май ще се окажеш прав за смяната на режима. Като че ли искат да изгладят нещата със Запада.

— Просто играят третата световна игра — флиртуват със Запада, докато се въргялят в кревата с руснаците.

— Разбира се. Но това може да е в наша полза.

— Няма ли да е подозрително, ако ни издадат визии?

— „Заповядай, приятелко драга, ела — рекъл паякът на малката муха“^[1].

— Именно.

— Е, ако искаш моето мнение, самата идея е шантава. Обаче щом сме решили, запази параноята си за Етиопия.

— Дадено.

— А мислил ли си *защо* се връщаш в лапите на смъртта?

— Вече ти обясних.

— Повтори, ако обичаш.

— За да намеря Светия Граал, Хенри, и да изцера измъчената си душа. Също като тебе.

— Е, да оставим този разговор за после, когато дойде и Вивиан.

Пърсел не отговори.

Меркадо отново напълни чашите.

— Ще помоля полковник Ган също да дойде в Рим.

— Защо?

— Може да получим ценна информация от него, преди да заминем. Освен това искам да го видя и да му благодаря.

— Аз също.

— Предлагам да го поканиш на пищна вечеря в „Хаслер“.

— На тебе не ти ли се полагат представителни, Хенри?

— Да, при това доста, и тъкмо затова ме настаниха в „Екселсиор“, докато си намеря квартира.

На Пърсел му се струваше, че Хенри Меркадо има по-голямо влияние в „Л’Осерваторе Романо“, отколкото предполагат кабинетът и постът му. Хрумна му, че Хенри е разговарял с някого във Ватикана за тяхното етиопско приключение, включително — противно на неговото твърдение — за срещата с отец Джузепе Армано. Ако беше вярно, някой изгаряше от желание да разнищи тази история. И какъвто си беше стар мошеник, Хенри въртеше своите шефове на пръста си и източваше средства от ватиканската хазна. При това го правеше от няколко месеца и бе настъпил моментът да се задейства или да се чупи.

— Ще пуснеш ли материал за отец Армано във вестника? — попита Франк.

— Разбира се. Само че чак след като се върнем. А ти?

— И аз работя тук, Хенри, забрави ли?

— Да бе. — Меркадо пресуши чашата си. — Ще напишем поредица сензационни статии, ти на английски, аз на италиански, и ще ги преведат на всички езици в света. Ти ще получиш славата и почитта, които винаги са ти убягвали, а аз ще увелича световната си известност.

Пърсел се усмихна.

— Ще обиколим всички възможни телевизии. Кой ще носи Граала?

— Вивиан.

— Да, хубавицата. И ще направим изложба с нейните снимки.

Замълчаха и Франк се замисли какво ще се случи, ако наистина открият черния манастир и някак си вземат Светия Граал от коптските монаси.

— Внимавай какво си пожелаваш — посъветва той Меркадо.

Хенри смени темата.

— Ще е чудесно, ако и полковник Ган дойде с нас.

— Етиопското правителство много ще му се зарадва.

— Тъй де, ако го помилват или оправдаят.

— Което е невъзможно.

— Може да им предложи услугите си като военен съветник.

— Едва ли, Хенри. Пък и той със сигурност няма такова желание.

— Ще разберем, когато се срещнем. Ще потърся телефона и адреса му във Великобритания и ще му се обадя или ще му пиша. Предлагам срещата да е в началото на януари.

— Тук съм.

— Надявам се Вивиан също да дойде.

— Ще те държа в течение.

— И ще отидем в Сицилия, там е по-топло. Ще посетим селото на отец Армано и ще потърсим роднините му.

— Чудесна първа стъпка в нашето пътешествие.

— Да, точно с това трябва да започнем — съгласи се Меркадо. — Дотогава, ако не си прекалено зает, вдругиден ще се срещнем в осем

сутринта във Ватиканския архив и ще ти покажа какво съм открил.

— Това няма особено значение, Хенри. Ще разчитаме на вярата си.

— Да, но може да ти се стори интересно, даже информативно и полезно. Добро начало за твой репортаж.

— За нашия репортаж.

— За нашия репортаж. Написал ли си вече нещо по въпроса? — любопитства Меркадо.

— Да.

— Добре. Това ще ни спести малко работа. Пропусни извънбрачния секс за публикацията в „Л’Осерваторе Романо“.

Пърсел не се усмихна.

— В Рим ли ще прекараш Коледата? — попита го по-възрастният журналист.

— Още не съм решил.

— Откъде си?

— От едно градче в северната част на щата Ню Йорк.

— Приятели? Роднини? Стари гаджета?

— От всичко по много.

— Тогава се прибери у дома.

— Ами ти?

— Коледа в Рим.

— Можеше да е и по-зле.

— Ако си тук, мога да уредя да се вмъкнем през задния вход на службата на Бъдни вечер в „Свети Петър“. Папската благословия няма да ти е излишна.

— Ще те държа в течение.

Меркадо се изправи.

— До вдругиден. Името ти ще е в списъка на входа на библиотеката.

Пърсел също стана и си облече шлифера.

— Няма значение дали ще успеем да се върнем в Етиопия, а ако отидем там, няма значение какво ще се случи — каза той на тръгване. — Важното е да опитаме.

— Аз винаги съм живял така, Франк. Това ще е третото ми пътуване до Етиопия, а предишните два пъти за малко да ме убият —

напомни му Меркадо. — Както се казва, корабите са на сигурно място в пристанището, но не са направени за това.

Пърсел излезе от сградата на „Л’Осерваторе Романо“ и тръгна по обточената с голи дървета алея. Вече се беше стъмнило, но тесните улички бяха осветени и тъй като нямаше друга работа, той навлезе навътре в папския анклав, стигна до полята и парковете зад базиликата и седна на пейка край един фонтан — Фонтана на орела. Запали цигара и се загледа в стичащата се вода.

Хрумна му смуцаващата мисъл, че Хенри Меркадо може да е прав за мотивите на Франк Пърсел. Че някъде дълбоко в съзнанието или душата си той вярва в същото, в което вярваха Хенри и Вивиан. В което бе вярвал и отец Армано. И че вярва, защото е невъзможно.

[1] „Паякът и мухата“, Мери Хоуит (1799–1888). — Б.пр. ↑

Франк Пърсел и Хенри Меркадо седяха на дълга маса в една частна читалня в голямата Ватиканска библиотека. Безличното помещение нямаше прозорци и по пожълтелите стени висяха само няколко задължителни религиозни портрета. От високия таван висяха три пищни полилея, а на дървения кръст в дъното висеше Иисус Христос.

Върху махагоновата маса грижливо бяха подредени документи, поставени в папки от зелен филц.

— Събрах ги през последния месец — осведоми Меркадо помладия си колега. — Някои от тези пергаменти и папируси датират отпреди близо две хиляди години.

— Може ли да запаля цигара?

— Монасите, които се грижат за библиотеката, ще те екзекутират.

Пърсел прие отговора му за отрицателен. Освен това го заинтригува фактът, че Хенри е прекарал тук толкова много време.

Меркадо носеше куфарче, чието съдържание изпразни на масата, и Франк видя куп листове с ръкописни бележки. Хенри му даде бележник и посочи документите.

— Възползвах се от услугите на библиотечните преводачи — от старогръцки и класически и църковен латински, староеврейски...

— Ясно.

— Ще започнем с Тайната вечеря.

— Кафе?

— След Тайната вечеря. Опитвам се не само да докажа съществуването на Граала, но и да картирам дългото му пътуване от Йерусалим до Етиопия — обясни му Меркадо.

— Защо?

— Тази информация ще ни е от полза, когато пишем поредицата статии. И може би книга. Мислил ли си за книга?

— Да.

— Когато приключим тук, ще отидем в Етиопския колеж — каза Хенри. — Той също се намира във Ватикана.

— Защо е във Ватикана?

— Точен въпрос. Отговорът е, че италианците и Ватиканът отдавна проявяват интерес към Етиопия, още от пристигането на етиопски поклонници в Рим през петнайсети век. Интересът им се възобновил през хиляда осемстотин шейсет и девета, когато италианците колонизирали Еритрея, а през хиляда осемстотин деветдесет и шеста се опитали да завладеят и съседна Етиопия, която отново нападнаха през хиляда деветстотин трийсет и пета.

— Всичките тези войни ли си отразявал?

Меркадо не обърна внимание на забележката му и продължи:

— Етиопският колеж е и семинария, в която Ватиканът обучава и ръкополага католически свещеници и подготвя миряни, главно етиопци, които праща в Етиопия да разпространяват католическата вяра.

— А може би и да търсят Светия Граал.

Хенри не отговори и на тази реплика, но за сметка на това го информира:

— Етиопският колеж притежава богата библиотека, в която се съхраняват редки древни карти на Етиопия, както и труднодостъпни съвременни карти, изработени през трийсетте години от италианската армия. Може да ги използваме, за да ограничим местонахождението на черния манастир въз основа на онова, което знаем от отец Армано.

— Добра идея. Да вървим.

— Трябва да започнем от самото начало. — Меркадо притегли към себе си дебела библия и запрелиства страниците. — Ето — Матей, Тайната вечеря: „И като взе чашата и благодари, даде им и рече: пийте от нея всички; защото това е Моята кръв на новия завет, която за мнозина се пролива за опрощаване на грехове“.

Хенри го погледна.

— Марк и Лука дават подобни бегли описания на този момент, който се е превърнал в главното тайнство на християнството — Светото Причастие, преосъществяването на хляба в тялото на Христос и на виното в Неговата кръв. Обаче Йоан не споменава абсолютно нищо за това.

В репортажите на Пърсел също имаше такива пропуски — липсващи или омаловажени епизоди, които впоследствие се оказваха изключително важни.

— Може да е бил излязъл за малко от стаята.

— Фактът, че евангелията се различават, всъщност им придава достоверност — отбеляза Меркадо. — Тези хора разказват спомените си за видените и преживени от тях неща и разликите доказват, че евангелистите не са се наговорили да си измислят историята.

— Тъкмо това повтарям и аз на редакторите си.

— Обърни внимание, че чашата, Граалът, няма особено значение в разказа за Тайната вечеря — продължи Хенри. — Но по-късно, в митовите и легендите, тя заема специално място.

— Става вълшебна.

— Наистина. Както и копието на римския войник Лонгин, хитонът на Христос, трийсетте сребърника, които взел за предателството му Юда, и всичко останало, което има нещо общо с Иисусовата смърт.

— С което доказваш, че чашата, използвана от Христос на Тайната вечеря, е съвсем обикновена — посочи Пърсел.

— Може би... но от всички предмети, свързани с Новия завет, тъкмо чашата, Граалът, в продължение на две хиляди години упорито продължава да има особено значение. И една от причините за това, струва ми се, е фактът, че потирът се използва в светото тайнство Причастие. Свещеникът буквално или образно превръща виното в кръвта на Христос и това чудо или тайнство е внушено дълбоко във всеки християнин, който поне веднъж е ходил на черква в неделя.

— Сигурно... Никога не съм мислил сериозно за това.

— Тогава не е зле да си водите бележки, господин Пърсел. Имате да пишете материал.

— По-важното е, че имаме Граал, който трябва да бъде открит.

— Ние го откриваме — първо в главите, а после и в сърцата си. Това първо е духовно пътуване, преди да стане физическо — напомни му Меркадо.

Франк взе химикалката си.

— Ще си го отбележа.

— Потирите, които използват свещениците, често са разкошни златни чаши, украсени със скъпоценни камъни. Иисус обаче използвал

проста чаша за кидуш — навярно бронзов бокал, с какъвто се извършват ритуали на Пасха. Та тая чаша за кидуш, както и самата история, е разкрасена през вековете и сега изглежда съвсем различно на олтара. Тя блести. Само че на нас не ни трябва такава. На нас ни трябва бронзова чаша на две хиляди години, което е щяло да разочарова мнозина от нейните търсачи, ако я бяха открили.

Пърсел кимна и се опита да си спомни какво им бе казал отец Армано — ако изобщо им беше казал нещо — за чашата, която твърдеше, че видял.

— В тази история обаче има една съществена истина — отново поде Меркадо. — Иисус действително казва: „Аз превърнах това вино в Своята кръв за опрощаване на вашите грехове“.

— Но това е свързано повече с Иисус, отколкото с виното и чашата.

— Имаш право.

— А и в Стария и Новия завет има адски много алегии и символика — отбеляза Франк.

— Някои християни, юдеи, атеисти и агностици не са съгласни с това твърдение.

— Така е.

— Човек или вярва, или не вярва. Няма почти никакви доказателства. Чудеса се случват, само че рядко, а и за тях има и други обяснения.

— Трябваше да споменем това на отец Армано.

— Напълно разбирам скептицизма ти, Франк. Аз също не мога да кажа, че ми е чужд.

Преди беше твърдял друго, но Пърсел си премълча.

Меркадо отново разтвори библията.

— От Тайната вечеря минаваме през кръста и стигаме до Йосиф Ариматейски, който играе главна роля в по-късните легенди за Граала. — Той сведе поглед към Светото писание. — Евангелие от Марка, глава петнайсети, стихове от четирийсет и втори до четирийсет и шести. „И когато вече мръкна, — понеже беше петък, сиреч, срещу събота, — дойде Йосиф Ариматейски, виден член от съвета, който и сам очакваше царството Божие, дръзна, та влезе при Пилата, и измоли тялото Иисусово. Пилат се почуди, че Той вече е умрял; и, като повика стотника, попита го: дали отдавна е умрял? И като узна от стотника,

даде тялото Йосифу. А Йосиф, като купи плащаница, сне Го, па Го обви в плащаницата и положи в гроб, изсечен в скала; и привали камък върху вратата гробни“.

Хенри вдигна очи.

— Тук за последен път в Новия завет чуваме за Йосиф Ариматейски, но за него има и други извори.

— А колко са достоверни тия извори?

Меркадо придърпа един бележник към себе си.

— Прочетох няколко разказа за пътуването на Светия Граал. Можеш да ги наречеш легенди, митове или квазиисторически съчинения. Тук получих достъп до някои първични извори, написани върху пергаменти и папируси... — той посочи папките от зелен филц, — и най-ранният паметник, който успях да открия, е един старогръцки папирус, датиран четирийсетина-петдесет години след смъртта на Христос. Накрая обобщих съвпадащите моменти във всички източници.

Пърсел беше съгласен с колегата си, че е полезно да разполагат с предварително проучване, но бе дошъл тук главно за да... е, за да угоди на Хенри. Да заздравя връзката си с него. Или пък в това чудесно слънчево утро беше дошъл в миришещата на мухъл Ватиканска библиотека, защото изпитваше угризения, че му е отмъкнал Вивиан. Това бе изкупление. Всъщност наказание. И той си го заслужаваше.

Хенри преглеждаше записките си.

— Ето как съм обобщил прочетеното. Започва като продължение на новозаветния разказ за разпятието. „И Йосиф Ариматейски повярва в Исуса, и пожела да притежава нещо, що му е принадлежало, и затова отнесе чашата от Тайната вечеря...“

— Да не е ходил да раздигне масата?

Меркадо не му обърна внимание.

— „И след като измоли тялото Господне от Пилата, събра в чашата кръвта, що течеше от раните Иисусови. През ония дни Пилат взе Йосифа и го хвърли в тъмница за доброто му дело по настояване на същата гневна тълпа, що беше поискала смъртта на Исуса. И лежа Йосиф четирийсет години в таен затвор, ала го подкрепяше Светият Граал, що още беше у него“.

Хенри спря да чете и погледна Пърсел.

Франк кимна. В древния разказ наистина имаше нещо от историята на отец Армано. Който сигурно го беше знаел.

Меркадо продължи:

— „И на четирийсетата година от заключението Йосифово кърпата на света Вероника изцери римския кесар Веспасиан от проказа, и понеже беше повярвал в Христа, лично отиде в Йерусалим да отмъсти за Христовата смърт, ала всички, що бяха виновни за нея, бяха мъртви. Но ето, яви се видение Веспасиану и узна той, че Йосиф, когото смятаха за умрял, още лежи в тайния затвор, и нареди да го спуснат в затвора, та освободи Йосифа. И сетне двамата заедно бяха кръстени от свети Климент“.

Хенри остави бележника настрана.

— В тази история има много исторически грешки и преувеличения. Тя обаче се е съхранила две хиляди години и милиони католици и други християни вярват в нея.

— А на какво мнение е Римската църква?

— Римската църква нито я потвърждава, нито я отрича. Римската църква обича такива истории, но разбира, че са преувеличения. Те обаче са добра реклама и циркулират сред християните, укрепвайки тяхната вяра.

— Ето какво се постига с умела пропаганда.

— Та научаваме, че Йосиф взел чашата на Иисус след пасхалната вечеря и Граалът бил при него в затвора, където го подкрепял четирийсет години.

Пърсел си го записа, за да покаже, че слуша внимателно.

Меркадо прелисти бележника си на следващата страница.

— После Йосиф се отправя с множество новопокръстени християни през Светите земи и стига до Сарас в Египет. Там Бог му заповядва да постави маса в памет на Христовата Тайна вечеря и той извършва светото тайнство Причастие с Граала за новопокръстените. След време Господ му нарежда да замине за Британия, където Граалът се пази в замък, според някои, край Гластънбъри. Всичките му пазители са потомци на Йосиф Ариматейски. След четиристотин години последният от рода се разболява и умира.

Хенри отново го погледна.

— Та значи сега Граалът е в Британия, което също изглежда преувеличение, но Британия е римска провинция, част от римския свят

на Йосиф, следователно е възможно.

— Не искам да прозвучи цинично, Хенри, обаче цялото това нещо е преувеличение.

— Ако беше прочел всичко, което прочетох аз...

— Ти поначало си вярвал, подбирал си само фактите, които потвърждават историята, и си отдавал предпочитание на непотвърдени извори. Най-лошият вид репортаж. И си наясно с това. — Хенри може би прекалено отдавна работеше в „Л’Осерваторе Романо“, помисли си Пърсел.

— Аз не съм първият, който прави това проучване и стига до същото заключение.

— Има един, дето пише книги въз основа на проучванията си и твърди, че Земята била посещавана от извънземни, които построили пирамидите.

Меркадо помълча няколко секунди.

— Всички търсим отговори на въпросите кои сме, какво е мястото ни в този свят, в тази вселена. И се надяваме, че съществува нещо повече от онова, което знаем и виждаме. Че има Бог.

— И аз се надявам, Хенри, обаче... Добре де. Светият Граал е в Гластънбъри.

Меркадо погледна записките си.

— Стигаме до момента, когато римските легиони се изтеглят от Британия. Римският свят се разпада и Британия е нападната от различни германски племена. Легендарният или исторически Артур е крал на бритите и с това започва добре известната легенда за Артур и рицарите на Кръглата маса.

Пърсел беше гледал филма, но остави колегата си да продължи.

Хенри вдигна поглед от бележника.

— Магьосникът Мерлин съобщава на крал Артур, че Светият Граал е в Британия, и му нарежда да събере добродетелни рицари, за да го търсят. Така възниква Кръглата маса, на която оставят свободно място, символизиращо предателството на Юда, в традицията на Тайната вечеря и масата на Йосиф Ариматейски. След много приключения и опасности един от рицарите, сър Пърсивал, който е потомък на Йосиф, макар да не го знае, открива чашата и копието на римския войник Лонгин, пронизало Христа на кръста. То виси във въздуха и капещата от върха му кръв се събира в Граала.

Млъкна и Пърсел впери очи в него. Днес тази история бе известна на всички, ала никой не вярваше в нея. Освен може би Хенри Меркадо и отец Армано, както навярно и Вивиан и още неколцина избраници. Но дори легендите да не бяха верни, съзнаваше Франк, това не означаваше, че Граалът не съществува. Павеото с отпечатъка на Христос съществуваше в реалния свят, както и торинският саван и още хиляди религиозни реликви. Граалът обаче винаги се свързваше със способността да носи изцеление и ако откриеха черния манастир и чашата, щяха да разберат дали е истинската. Особено ако над нея висеше копие, от чийто връх капе кръв. Виж, в *това* щеше да повярва, ако го видеше.

Меркадо продължи разказа си.

— Старият пазител на Граала разкрива родствената им връзка със сър Пърсивал и когато умира, сър Пърсивал и сър Гауейн усещат, че настъпват зли времена, и разбират, че Граалът трябва да бъде скрит от грешното човечество. Господ им се явява, казва им, че край замъка е закотвен кораб, и им нарежда да върнат Граала и копието в Светите земи. Двата рицари отплават в мъглите и повече никой не ги вижда и чува.

Хенри затвори бележника си.

— Това ли е всичко? — попита Пърсел след няколко секунди.

— Не. Граалът, а понякога и копието, се срещат пак в други извори през Тъмните векове, Средновековието и по-късно.

Ясно, каза си Франк. Например преди няколко месеца.

— Ти намерил ли си нещо интересно и полезно? — поинтересува се Меркадо.

— Интересно, да, но не и полезно.

— Вярваш ли в нещо от тази история?

— След Марк, не.

— Защо да вярваме и на Новия завет?

— Задаваш ми въпроси, на които не мога да отговоря, Хенри.

— Тъкмо затова сме тук. Да потърсим отговори.

— Отговорите не са тук. Половината архив на огромната Ватиканска библиотека е само митове и легенди. Отговорът е в Етиопия.

— Отговорът е в сърцата ни.

— Хайде да започнем с Етиопия. И има по-малко от петдесет процента вероятност да ни позволят да се върнем там — напомни му Пърсел.

— Заминаваме за Етиопия.

— Да не си ни извадил визи?

— Не. Обаче ще ги извадя. — Меркадо го погледна. — Ти не разбираш, Франк. Ние — ти, аз, Вивиан и полковник Ган — сме избрани да се върнем в Етиопия и да открием Светия Граал.

Пърсел не си направи труда да го попита кой ги е избрал.

Хенри се съгласи, че е време да направят почивка за кафе, и излязоха на слънце.

Франк напълно разбираше защо древните хора са обожествявали слънцето — то имаше загадъчни проявления, изгряваше и се издигаше на небето, даряваше живот и светлина. Юдеите, християните и мюсюлманите обаче имаха по-сложна религия. Те искаха хората да вярват в неща, които не се виждат или усещат като слънчевите лъчи по лицето. Искаха вяра. Искаха да вярваш, защото е невъзможно.

И въз основа на това той се връщаше в Етиопия.

18.

Отидоха до близката лавка, взеха си кафе и бишкоти и седнаха на една пейка. Насреща се намираше казармата на швейцарските гвардейци, които се строяваха отпред по някакъв повод. Ватиканската поща също се управляваше от швейцарци.

— Швейцарска ефикасност и италиански бишкоти — отбеляза Пърсел. — Това място наистина е благословено.

— Италианците са единствените хора на света, които имат монументално его и в същото време страдат от комплекс за малоценност — отвърна Меркадо. — Намирам го за очарователно.

— Значи оставаш тук, така ли?

— Ще умра тук или в Етиопия.

— Може ли да те попитам... имаш ли си приятелка тук?

Хенри се поколеба.

— Ъъъ... Когато съм в Рим, се срещам с една жена на моята възраст.

Пърсел не попита повече. Запали цигара и се загледа в хората наоколо.

В тази част на Ватикана нямаше туристи и всички по улиците бяха служители на Светия престол или официални посетители като самия него. Този суверенен град-държава, знаеше Франк, имаше около хиляда жители, главно духовници, сред които папският щаб и свита или там както ги наричаха. Произведенията на изкуството и архитектурата във Ватикана нямаха равни в света и той разбираше защо папите, кардиналите и йерархията вярват, че това е единствената истинска църква на Иисус Христос. Тъкмо тук бяха костите на Петър, първия папа, погребани някъде под едноименната базилика. Онзи Петър, който поел чашата от Иисусовата ръка и пил от кръвта на своя Бог. Следователно би могло да се твърди, че тук е и мястото на същия този Свети Граал, ако изобщо съществуваше. Край на въпроса.

Ала дори отец Арmano се беше съмнявал в това. Съмняваше се и Франк Пърсел.

— За онова, което научи преди малко, ли мислиш? — попита Меркадо.

— Не. Мисля си за отец Армано и черния манастир.

— Ще стигнем и до черния манастир.

Пърсел не знаеше дали Хенри има предвид, че ще стигнат до манастира по време на следващата им дискусия в библиотеката, или че ще отидат при него в Етиопия. Надяваше се да е второто.

— Кафето си го бива — каза той.

— Направено е със светена вода.

Франк се усмихна.

— И етиопско кафе.

— Наистина ли?

— Италианците още имат плантации за кафе в Етиопия. Въпреки че сега сигурно са в ръцете на гадните тъпи марксисти.

— Сигурно.

— В Адис Абеба живее един познат, синьоре Бокачо. Има плантации за кафе из цялата страна. Обикаля ги с аероплана си.

Пърсел кимна.

— Може да са го изхвърлили, естествено, или да са го пратили в затвора, обаче ако още е в Адис Абеба, не е зле да го потърсим, когато отидем там.

— Какъв е аеропланът му?

— Не знам. Никога не съм летял с него, но е возил журналисти.

— Дали ще ни го даде под наем, ако не е с нас?

— Ще го питаме.

Франк не се смяташе за изключителен пилот, ала можеше да управлява почти всякакъв едномоторен самолет, стига някой да му направеше едночасов инструктаж. Освен това разбираше, че Хенри вече е мислил по този въпрос. Не можеха просто да влязат в джунглата и да очакват, че ще се натъкнат на черния манастир. Малцина имаха такъв късмет и както бяха установили отец Армано и войниците от неговия дозор, късметът им стигаше само до стената на манастира — или още по-рано, когато се сблъскат с племето гала. А сега от манастира се интересувахе и генерал Гетачу.

Така че наистина трябваше да направят въздушно разузнаване и да се опитат да забележат нещо, което прилича на черен манастир — както и всичко, на което не искат да се натъкнат на земята.

Меркадо си погледна часовника.

— Ще се върнем в библиотеката, после ще отидем в Етиопския колеж.

— Свободен ден ли си си взел?

— Не, на работа съм. Както и ти.

— Ясно. Нали работя тук. Кога ще си получа акредитацията?

— След една-две седмици. Или след три. — Хенри се усмихна.

— Тук не ти е Швейцария. След като снощи си тръгна от кабинета ми, пратих телекс до британското външно министерство, което се занимаваше с репатрирането на полковник сър Едмънд Ган. Помолих ги да му предадат да ми се обади в службата.

— Чудесно.

— Ти писа ли на Вивиан?

Беше ѝ писал същата вечер, след като напусна кабинета на Меркадо и се прибра в хотел „Форум“. В писмото се казваше просто: „В Рим съм, отседнал съм във «Форум». Хенри е тук, работи в «Л'Осерваторе Романо». Срегнахме се и разговаряхме. Бихме искали да дойдеш при нас в Рим, ако е възможно, преди Коледа. Обсъждаме възможността да се върнем в Етиопия и е добре да участваш в дискусиите, ако все още проявяваш интерес. Моля, прати ми отговора си по телекс във «Форум». Надявам се, че си добре. Франк“.

Усещаше, че също като предишното, и това писмо е малко дистанцирано, и му се искаше да получи отговор, затова прибави послепис: „Много съм самотен без тебе“.

— Франк?

— Да... Писах ѝ. Пуснах писмото вчера сутринта.

— Да се надяваме, че тази седмица италианската поща не стачкува. Половината послания на Павел до римляните още събират праха в пощата в Рим — пошегува се Меркадо.

Пърсел се усмихна.

— Всъщност го пратих по швейцарската поща.

— Разумно решение. Днес би трябвало да е в Женева. — Хенри се изправи. — Готов ли си?

Франк стана и тръгнаха към библиотеката.

— Тук се съхраняват над половин милион печатни томове и над петдесет хиляди редки ръкописи, много от които излезли от ръката на Цицерон, Вергилий и Тацит — каза Меркадо.

— Значи е забранено да се влиза с кафе.

— Нужен е цял живот, за да прочетеш дори само ръкописите, камо ли печатните томове — продължи другият журналист.

— Най-малко.

— Във всеки случай, след едномесечно проучване, не открих документални свидетелства за това как Граалът, след като отпътувал за Светите земи, се озовал в Етиопия. Обаче имам едно предположение. Ако си внимавал в часовете по история, би трябвало да знаеш, че през четиристотин петдесет и първа година в Халкидон е свикан Четвъртият вселенски събор, на който се опитват да решат някои теологически противоречия в раннохристиянската църква.

— Известно ми е.

— Папа Лъв Първи и християнският император на Източната римска империя Маркиан влизат в спор с египетските и етиопските представители, които отказват да приемат сложната доктрина за Светата Троица и твърдят, че Христос е един и е изцяло божествен. Та тия представители са прогонени и разколническите църкви са наречени „египетски“, а по-късно „коптски“. С това се поставя началото на изолацията на Етиопия от християнския свят, която продължава до ден-днешен.

— Забелязах.

— Така или иначе, липсващата част от пътуването на Граала може да е следната. Пърсивал и Гауейн...

— Които отплавали в мъглите...

— ... стигат до Светите земи, които са в границите на Източната римска империя и се управляват от константинополския император — продължи Меркадо. — Двамата рицари трябва да са предали Граала на християнския епископ на Йерусалим, който по онова време е влиятелна личност в Църквата. Във Ватиканския архив се пазят документални свидетелства, че през следващите няколко века Граалът е циркулирал из важните черкви в Йерусалим. През шестстотин трийсет и шеста година обаче градът е превзет от мюсюлманите и огромен брой важни християнски реликви са изгубени или пренесени в Рим.

— Тогава как се е озовал в Етиопия, Хенри?

— Предполагам, че Граалът е стигнал до Александрия или някъде другаде в Египет. След шест години, през шестстотин четирийсет и втора, християнски Египет също пада под ударите на исляма. По онова време Граалът вече се съхранява от коптски свещеници или монаси, които го пренасят с лодка по Нил в Аксум. Това е логично от историческа, географска и теологична гледна точка — поясни Меркадо. — Египтяните са копти и са получили Граала от християнски бежанци от Йерусалим, който е паднал под мюсюлманска власт. След шест години са завладени и те и за да спасят чашата, я пренасят по сигурен път при своите едновеци в Етиопия.

— Вълнуваща история.

— Която се основава на известни исторически събития. Освен това има по-късни исторически извори за Светия Граал в Етиопия — и никъде не се споменава, че се е намирал другаде.

Пърсел не отговори.

— Не искам от тебе сляпа вяра. Опитвам се да запълня празнотите от момента, в който Граалът напуска Гластънбъри, до времето, когато първичните извори посочват, че вече се намира в Етиопия.

Имаше много по-просто обяснение, помисли си Франк: че чашата, използвана от Христос на Тайната вечеря, изобщо не е напускала Йерусалим. Британците обаче обожаваха своята история за крал Артур, рицарите на Кръглата маса и Светия Граал и хора като Меркадо подреждаха фактите така, че да съответстват на легендата. В крайна сметка нямаше значение как Граалът се е озовал в Етиопия, стига да се намираше там. Ако изобщо съществуваше, разбира се.

— Нали разбираш, Хенри, че ние не се стремим да проследим пътя на Светия Граал, нито даже как е стигнал до Етиопия? — отбеляза Пърсел. — Имаме информация от достоверен източник, отец Армано, че е в черния манастир. Сега остава само да открием това място.

— А аз ти обясних, че нашето пътуване, духовно и интелектуално, започва тук.

— Не споря с тебе, Хенри. Просто искам тази част от пътуването да приключи до обяд.

— Ако намерим Граала, непременно трябва да установим неговия произход, също като на всяка друга антика — да докажем автентичността му.

— Ако намерим Граала, Хенри, ще разберем дали е автентичен. Особено ако над него виси копие, от което капе кръв. И даже да няма копие, пак ще разберем още щом го зърнем. Ще го *усетим*. Ето в какво вярвам аз. В същото би трябвало да вярваш и *ти*. Тъй че няма значение как е стигнал там и не сме длъжни да доказваме нищо на никого. *Res ipsa loquitur* — нещата сами говорят за себе си.

Меркадо го погледна.

— Нямах представа, че знаеш латински.

— И аз.

Известно време помълчаха.

— Все пак успях ли да те убедя? — попита накрая Хенри.

— Справил си се чудесно. В работно време ли свърши цялата тази работа? Или ти плащат, за да я вършиш?

Меркадо не отговори.

Пърсел затвори бележника си.

— Е, имам достатъчно информация, за да напиша материала. А сега да вървим да търсим черния манастир, за да допиша края.

Той се изправи.

— За журналиста едно пътешествие на хиляда и петстотин километра започва в библиотеката и свършва пред пишещата машина.

— Ще имаме невероятен късмет, ако нашето пътешествие свърши пред пишещата машина.

Излязоха от читалнята и Меркадо каза нещо на италиански на един монах, който се насочи към вратата с голям ключ в ръка.

Навън ги посрещна декемврийското слънце. Тръгнаха през парка към Етиопския колеж, където Пърсел се надяваше да открият карта с надпис: „Черният манастир — местонахождение на Светия Граал“.

Щеше да е невероятен късмет, ако се натъкнеха на такава. Или може би нямаше да е късмет?

19.

По алеите в парка се разхождаха духовници и монахини и Пърсел си помисли, че откъдето и да идват, те са дошли в сърцето на своя свят и вяра. Тяхното духовно пътуване нямаше да свърши, докато не се завърнеха у дома, ала физическото им пътуване беше приключило и те изглеждаха в мир със себе си.

От друга страна, на тях двамата с Хенри им предстоеше дълъг път, за да открият онова, което търсят. Вивиан, която беше щастлива просто да се махне от Етиопия и да е с него, също не можеше да изхвърли тази страна, Хенри и отец Армано от главата си. Но ако всичко минеше добре, тези три неспокойни души щяха да се съберат в Рим, да намерят покой и да се отправят на своето пътуване.

— Следващото важно споменаване за Граала в Етиопия датира от хиляда петстотин двайсет и седма година — каза Меркадо, докато вървяха.

— Пак ли сме в библиотеката?

— Да. Намерих доклад до папа Климент Седми, написан на латински от португалския йезуит Алвариш. Отец Алвариш съобщава на папа Климент, че наскоро се завърнал от Етиопия, където срещнал друг португалец, пътешественика Жуселино Аланкар, чиято експедиция четирийсет години преди това стигнала до етиопската императорска столица Аксум. По-нататък отец Алвариш пише, че Аланкар се радвал на добро отношение, ала коптският предстоятел бил поставил него и хората му под пожизнен домашен арест.

— Тая тема явно винаги е на мода в Етиопия.

— Освен това научих, че в резултат от появата на Аланкар в Аксум група етиопци, повечето от които коптски монаси, се отправят на поклонение в Рим, за да видят Вечния град, където папа Сикст Четвърти ги приема и им предоставя за ползване черквата „Свети Стефан“ близо до базиликата „Свети Петър“ и с това поставя началото на Етиопския колеж, където отиваме сега.

— Папата е проявил голяма щедрост. Какво е искал в замяна?

— Може би информация. — Меркадо се върна към историята на португалеца. — Отец Алвариш с още неколцина йезуити търсили Аксум, защото градът се споменавал в множество древни текстове, които се разпространявали през Ренесанса. Освен това той вярвал, че Аксум е легендарното изгубено християнско царство на презвитер Йоан.

— Открил ли го е?

— Не, всъщност открил столицата на Етиопия и седалището на Етиопската коптска църква. Освен това открил последния жив участник в експедицията на Аланкар — самия него. — И прибави: — В доклада си до папа Климент Седми отец Алвариш пише, цитирам: „Жуселино Аланкар ми каза, че намерил и видял чашата, gradale, която Негово светейшество Сикст го пратил да търси“.

— С което сеньор Аланкар си осигурил доживотен затвор в Етиопия.

— Очевидно. И понеже Аланкар разказал на отец Алвариш какво открил и видял, йезуитът също бил поставен под домашен арест в Аксум.

— Обаче се е измъкнал и писал на папата.

— Да. Етиопия била нападната от турците и етиопският император Клавдий^[1] освободил отец Алвариш, за да разкаже на португалския крал Жуау Трети за изгубената християнска империя Етиопия и да го помоли за военна помощ. Самият Аланкар вече бил мъртъв. Отец Алвариш напуснал Аксум заедно с другите йезуити и се завърнал в Португалия. Крал Жуау наистина пратил експедиционен корпус в Етиопия и през хиляда петстотин двайсет и седма година обединените етиопско-португалски сили разгромили турците. Император Клавдий се закле вечно приятелство с Жуау Трети и йезуитите, които, пише в доклада си до папата отец Алвариш, вече били желани гости в Етиопия.

Докато вървяха през обширния парк, Пърсел видя в далечината сграда и Меркадо потвърди, че това е Етиопският колеж.

Хенри забави крачка и продължи разказа си.

— Попаднах на друг доклад от йезуитския монах Лопеш до следващия папа Павел Трети, в който се съобщава за влиянието на йезуитските мисионери в Етиопия и за огромния им принос за разпространението на католическата вяра. Там също се казва обаче, че

йезуитите пак били прогонени, защото етиопският император и коптският патриарх ги обвинили, че прекалено се бъркат в делата на Коптската църква и разпитват за „обсидиановия манастир“. В този текст за пръв път се споменава за черния манастир и за вероятността Граалът да е там — прибави Меркадо.

— Където си остава и досега.

— Да. Освен това изглежда, че няколко римски папи проявявали интерес към Етиопия и черния манастир, а оттук и към Граала. Струва ми се, основателно може да се твърди, че тази тайна се е предавала от папа на папа и затова отец Армано е получил запечатания плик от Пий Единайсети. Ако се съди по други непреки свидетелства, изглежда също, че задачата да открият Светия Граал била възложена на йезуитите, които са ударният отряд на папството.

— Ако е така, явно не са се справили.

— Те са търпеливи. — Меркадо се замисли за момент. — Или пък най-вероятно те и последните папи са изгубили интерес, защото вече не вярват в съществуването на Светия Граал.

— Че то си е трудно да повярваш в него, Хенри.

— Така е. Обаче...

— Ти вярваш, защото е невъзможно.

— Да.

Стигнаха до Етиопския колеж, сграда в романски стил, по думите на Меркадо построена през 20-те години на XX век, когато колежът бил преместен от петвековния манастир „Св. Стефан“. Пърсел видя, че през главния вход влизат и излизат чернокожи монаси в черни раса, и нямаше как да не си спомни разказа на отец Армано за монасите в черния манастир, които посрещнали него и италианските войници с тояги.

— Тук не е ли опасно, Хенри?

Меркадо се усмихна.

— Те са добри католици. Не са копти, въоръжени с тояги.

— Хубаво.

На влизане Франк забеляза, че колегата му се прекръства, и последва примера му.

— Досега не съм идвал тук, но получихме разрешение и имаме среща — каза Меркадо. — Навреме сме.

Спряха в просторното преддверие и зачакаха.

Към тях се приближи висок и плешив чернокож монах и Хенри го поздрави на италиански. Двамата заговориха и Пърсел усети, че въпреки уговорената среща има някакъв проблем.

— Кажи му, че искаме само да видим картата, на която е посочен черният манастир — предложи Франк.

Отнякъде се появиха още двама монаси и дискусията продължи. Накрая Меркадо се обърна към по-младия си колега.

— Отказват да ни пуснат. Налага се пак да мина по същите канали.

— Опитай друг канал.

— Добре, да си вървим. Ще уредя въпроса.

Излязоха от Етиопския колеж и тръгнаха по алеята в парка.

— Какво стана всъщност? — попита Пърсел.

— Не съм сигурен.

— От кого поиска разрешение?

— Разговарях с един представител на папата. Светият отец се смята за личен закрилник на колежа — поясни Меркадо.

— Явно нямат нужда от външна закрила.

Хенри не отговори.

— И какво му каза на тоя представител на папата?

— Истината, естествено. Че наскоро съм се завърнал от Етиопия и искам да направя проучване за поредица статии за Коптската и Католическата църква в следреволюционна Етиопия, които ще публикувам в нашия вестник.

— Което е вярно, но не е цялата истина.

Меркадо отново премълча и двамата продължиха обратно към Ватиканската библиотека или, надяваше се Пърсел, към „Л’Осерваторе Романо“. Или пък още по-добре, към ресторанта.

— Предполагам, че не си споменал черния манастир — рече Франк.

— Не стана дума за него.

Пърсел се замисли за този инцидент. Ако Хенри наистина действаше в съучастие с някого или с някаква група във Ватикана, които искаха той да замине да търси Светия Граал, трябва да имаше друга група, която се противопоставяше на неговото заминаване. А може би Хенри Меркадо просто работеше за „Л’Осерваторе Романо“ и на Франк му се привиждаха съзаклятия там, където всъщност имаше

само бюрократични недоглеждания или недоразумения. Не можеше да е сигурен, но все някога, в Рим или Етиопия, щеше да разбере какво е намислил Хенри — ако изобщо беше намислил нещо.

— Нищо, до пристигането на Ган ще уредим въпроса — увери го Меркадо. — Полковникът определено се справя с картите по-добре от нас с тебе.

— И това е вярно.

— Искаш ли да се върнем в библиотеката? Има още неща.

— Монахът заключи вратата.

— Пак ще я отключи.

— Дай да те заведе на обяд.

— Добре...

— Във „Форум“. Чакам телекс — поясни избора си на ресторант Пърсел.

Хенри го погледна и кимна.

Излязоха от Ватикана през площад „Св. Петър“ и на Борго Санто Спирито взеха такси, което ги откара до хотела.

— Качи се в ресторанта, запази маса до прозореца и поръчай бутилка хубаво вино — каза Франк.

Меркадо се поколеба, после тръгна към асансьора, а Пърсел отиде на рецепцията и попита дали има нещо за него. Служителят провери в купчината телефонни съобщения и телекси и му подаде запечатан плик.

Той го разпечата и прочете телекса:

„ПРИСТИГАМ СЛЕДОБЕД НА ФИУМИЧИНО. ЩЕ
ВЗЕМА ТАКСИ ДО ГРАДА. ОЩЕ НЕ СЪМ
РЕЗЕРВИРАЛА ХОТЕЛ. ЩЕ СЕ СРЕЩНЕМ ВЪВ
«ФОРУМ» В ШЕСТ. И ТИ МИ ЛИПСВАШ.

В.“

Франк прибра телекса в джоба си и тръгна към асансьора.

Е... името на Хенри не се споменаваше. Нямахте резервация за хотел. Не ме посрещай на летището. Ще се видим в шест. Липсваш ми.

„И ти ми липсваш“ — помисли си той.

Качи се в ресторанта и завари Хенри да разговаря по телефона на салонния управител. По-възрастният кореспондент посочи една маса до прозореца и Франк седна.

— Нещо ново? — попита го Меркадо, когато се настани срещу него.

— Не.

Хенри го погледна.

— Всичко е наред.

Пърсел не беше сигурен какво означава това, но кимна.

— Поръчах същото амароне.

— Онази вечер не го ли изпихме всичкото?

— Чувстваш ли се интелектуално и духовно готов за това пътуване?

— Да, определено.

— А смяташ ли, че Вивиан ще дойде с нас?

— Ти май си мислиш, че Светият Дух ѝ е казал да дойде — напомни му Пърсел. — Питай него.

Меркадо се усмихна.

— Хайде да говорим за нещо друго — предложи Франк.

— Добре. Току-що се свързах с редакцията. Има телекс от полковник Ган. Може да пристигне в Рим веднага след Нова година и после да дойде с нас в Берини.

— Добре. Споменава ли за Етиопия?

— Пише, че ще дойде, ако може да влезе в страната.

— Влизането е лесно. Трудно е излизането.

— Предполагам, че има предвид, ако може да влезе, без да го арестуват.

Донесоха виното и Хенри сам напълни чашите. Вдигна своята.

— *Amicitia sine fraude* — за приятелство без измама.

— Наздраве.

[1] Европеизирана форма на етиопското име Гелаудеуос, който управлява Етиопия под името Аснаф Сагад I (1521/2–1559). — Б.пр. ↑

20.

В 17:30 барът на „Форум“ беше препълнен, затова Пърсел седна на една от масите до прозореца с лице към входа и си поръча чаша червено.

Не за пръв път в живота му бивша любовница или гадже държеше да се срещнат на обществено място. Понякога го предлагаше самият той. И като се имаше предвид, че Хенри още присъства в картината, идеята може би не беше лоша. Франк всъщност не знаеше точно какво иска да се случи тази вечер, освен че искаше Вивиан да отиде с него — и Хенри — в Етиопия. И тя очевидно имаше същото желание, въпреки че оставаше да се изясни дали е с него, с Хенри или с нито един от двамата.

Във всеки случай, въпреки тоста на Меркадо, Пърсел не изпитваше угризения, че го е излъгал за пристигането на Вивиан. Всъщност Хенри сигурно знаеше, че е получил телекс от нея, и разбираше, че една „тристранна“ среща не е подходяща първа стъпка към завръщането им в Етиопия. Франк беше сключил с Хенри Меркадо нещо като сепаративен мир и сега щеше да направи същото с Вивиан. Накрая тримата заедно щяха да изпият по чаша и да се държат цивилизовано — дори Вивиан да предпочетеше Хенри. Той обаче беше убеден, че Хенри няма да я приеме обратно дори тя да го желае. Подобно на своите италиански приятели, Меркадо притежаваше монументално его — и ако по-рано не бе страдал от комплекс за малоценност, със сигурност беше получил такъв в Етиопия.

Минаваше шест, но Пърсел знаеше, че тя ще закъснее, макар да нямаше представа по кое време пристига самолетът ѝ от Женева. Трафикът от „Фиумичино“ винаги бе натоварен, а в момента течеше пиковият час, пък и идваше Коледа и Вивиан може би си търсеше хотел, сложна задача през празничния сезон.

Запали цигара и се загледа в Колизея. А може и да беше променила намеренията си. Което също го устройваше. По-малко усложнения.

— Здравей, Франк.

Пърсел се изправи и погледите им се срещнаха. Вивиан се поколеба, после постави длан върху ръката му. Той се наведе напред и леко се целунаха.

— Изглеждаш чудесно — каза Франк.

— И ти.

Вивиан носеше зелена копринена рокля в тон с очите ѝ, дългата ѝ черна коса обрамчваше алабастровата ѝ кожа и той си я спомни такава, каквато я беше видял онази нощ в балнеокурорта, когато осъзна, че е хлътнал по нея.

— Франк?

— Тъъ... Ще седнеш ли?

Появилият се изневиделица келнер изтегли стола ѝ и тя седна. Пърсел се настани срещу нея.

— Un bicchiere di vino rosso, per favore — поръча си чаша червено и тя.

Известно време само се гледаха.

— Съжалявам — накрая наруши мълчанието Вивиан.

— Няма нужда да се извиняваш или да обясняваш.

— По-добре да го направя.

Той се усмихна.

— Просто исках да си изясня нещата.

— Успя ли?

— Нали съм тук.

Това не отговаряше на въпроса му.

— Благодаря ти, че дойде — все пак рече Пърсел.

— Изхвърли ли ми багажа?

— Изкушавах се.

Сервитьорът донесе виното ѝ и Франк вдигна чашата си.

— Sono adirato.

— Защо си ядосан?

— Мислех, че това означава „обожавам те“.

Вивиан се засмя и се чукнаха.

— Tì amo — каза тя.

— И аз теб.

Фотографката отпусна дланта си върху масата и той хвана ръката ѝ.

— Да се видиш с Хенри ли дойде в Рим? — след известно мълчание попита Вивиан.

— Да.

Тя кимна.

— Той знае ли, че съм тук?

— Не.

Ново кимване.

— Как е той?

— Adirato.

— Е... не го обвинявам... но... поне вие двамата си говорите.

— Мисля, че Хенри е готов да говори с тебе.

— Това е добре. Значи работи в „Л’Осерваторе Романо“, така ли?

— Да. Като че ли му харесва. Той обожаваше Рим.

— Радвам се за него.

— Някакви други чувства към Хенри, за които трябва да съм информиран?

Тя поклати глава.

— Добре... но когато се видите, можеш да уредиш въпроса с него.

— Ще го направя. Той го е преживял, сигурна съм — прибави Вивиан.

— Поне така твърди.

Тя смени темата.

— Докога ще останеш в Рим?

— Зависи. А *ти* докога ще останеш в Рим?

— Докато ти си тук.

— Добре. Напуснах бюрото на Асошиейтед Прес в Кайро.

— Защо?

— Защото Чарли Гибсън ме уволни.

— Чудесно. Тази работа не ти харесваше, нито пък Кайро.

— Да, не си падах по тях — призна Пърсел. — Но докато бяхме с тебе, поне беше поносимо.

Вивиан се усмихна.

— Аз мога да направя поносимо всяко място, Франк.

— Даже Етиопия.

— Виж, това може би няма да е по силите ми. Какво стана с апартамента ни в Кайро?

— Това е единственият ми дом за момента.
— И на мен.
— Ще го задържим за известно време. Къде отседна в Женева?
— В някогашния си пансион. Винаги сме добре дошли там — поясни тя. — Срещу двајсет франка на вечер. Най-добрата цена в Женева. Само че е забранено за мъже.
— Може ли поне да пиеш?
— Да. Трябва да пиеш, за да запазиш разсъдъка си.
Той се усмихна.
— Аз не съм по писането, обаче написах нещо като дневник за случилото се в Етиопия — осведоми го Вивиан. — И за нас в Кайро.
— Може ли да го видя?
— Някой ден... Още съм бясна, че изгубих всичките си снимки.
— Можеш да си ги поискаш от Гетачу, когато се върнем там.
Вивиан го погледна и след няколко секунди попита:
— Наистина ли ще го направим?
— Ами... така възнамеряваме. Още ли проявяваш интерес?
— Да. Изненадана съм, че Хенри иска да се върне.
— Аз не съм. Пък и ти всъщност не си. Той вярва, че Бог го е избрал да открие... онова — напомни й Пърсел.
Тя кимна.
— А ти?
Вивиан отново кимна.
— А *ти*?
— Според Хенри съм имал грешна мотивация, меко казано.
— Обаче *искаш* да се върнеш, нали?
— Да. Хенри ще ни извади журналистическа акредитация от „Л’Осерваторе Романо“, после трябва да кандидатстваме за визи. Ако не успеем, може да обмислим дали да не пресечем нелегално границата от Судан.
— Звучи опасно.
— Не по-опасно от преминаването през територията на Гетачу в търсене на черния манастир. Добрата новина е, че са освободили полковник Ган от затвора.
— Слава богу! Мислех, че ще го... убият.
— Щели са да го направят, но вместо това са го продали. Не знам къде е в момента, обаче Хенри получи телекс от него. Ган е готов да

дойде с нас в Етиопия.

— Пълна лудост!

— Той сигурно си мисли същото за нас.

— Но Ган е... враг...

— Може да промени решението си. Междувременно ще дойде в Рим след Нова година и ако си съгласна, четиримата ще се разходим до слънчева Сицилия. До Берини.

Вивиан се усмихна.

— С удоволствие.

— По новините съобщиха... Разстреляли са княз Иясу — каза Пърсел.

— Научих... Бедният човек... и всички други от императорското семейство, както и от бившето правителство... — Тя го погледна. — Как е възможно хората да вършат такива неща с други хора?!

— Случва се доста често.

— Знам... но... на света има толкова зло... Това не поставя ли на изпитание вярата ти в Бог?

— Отец Армано, а и Хенри биха ти отговорили, че всичко е част от Божия план.

— Не е възможно.

— Тогава, че е от дявола.

Вивиан кимна и го погледна в очите.

— Винаги съм искала да те попитам... онази вечер... докато пътувахме с джипа, защо внезапно отби от пътя?

— Не знам.

— Мина директно през гъсталака и излезе при балнеокурорта.

Франк също беше мислил за това и не си спомняше какво го е накарало изведнъж да завие към онези храсти. Усмихна се.

— Един глас ми прошепна: „Завий надясно“.

— Дръж се сериозно.

— Не знам, Вивиан.

— Но не ти ли се струва повече от странно, че отби от пътя точно към балнеокурорта?

— Ще си помисля. — Пърсел смени темата. — С Хенри обсъдихме възможността Гетачу или някой друг вече да е открил черния манастир.

— Не са го открили.

— Добре де... — Искаше му се първата им вечер да е по-романтична, затова я попита: — Ще вечеряме ли?

— Не. Разхожда ми се.

— Чудесна идея. — Той даде знак на келнера да донесе сметката. — Къде си отседнала?

— В цял Рим няма нищо свободно.

— Съжалявам да го чуя. Къде ти е багажът?

— В твоята стая.

Франк се усмихна.

— Как успя?

— Стига, Франк. Нали сме в Италия?!

— Откъде знаеше, че всичко ще е наред? — попита я той сериозно.

— Нямаше значение дали ще е наред. Тази нощ ще спим заедно.

Пърсел не възрази и ѝ предложи:

— Хайде да извадим багажа ти.

— Искам да се разходя. Вечерта е прекрасна.

— Добре. — Той плати, докато Вивиан си обличаше палтото. Взеха асансьора до фоайето и излязоха в хладната нощ.

Пиковият час беше отминал и улиците започваха да стихват. По широката Виа деи Фори Империали се разхождаха хора. Коледните украси, доколкото ги имаше, бяха главно от религиозен характер и нямаше и следа от Дядо Коледа и неговите елени.

Вървяха хванати за ръка и наблюдаваха града и хората почти без да разговарят.

— Тъкмо това си представих, когато получих романтичното ти писмо — по някое време каза Вивиан.

— Не знаех как да ти пиша.

— Затова реши да ми напишеш нещо като прессъобщение. Ако не беше послеписът ти, още да съм в Женева.

— Знам.

— Е, не те обвинявам, че си ми се сърдил.

— И не бива.

— Знам, че не трябваше да заминавам по измислен повод. И съжалявам. Но не можех да те погледна... и да ти кажа...

— Остави това.

Тя стисна ръката му.

— Все си мислех... „Върви в манастир^[1], Вивиан. Върви и премисли всичко!“

— Добре. Да продължим напред. *Avanti*.

— Сега се чувствам пречистена.

— По-късно ще се погрижим за това.

Вивиан се засмя и го попита:

— Кое е най-романтичното място в Рим?

— Моята стая.

— Следващото най-романтично?

— Ще те заведа.

Заобиколиха паметника на Виктор Емануил и се заизкачваха по стълбището на Кампидолио към площада на древния Капитолийски хълм, където край музеите и конната статуя на Марк Аврелий се разхождаха десетки двойки, хванати за ръце.

Пърсел я заведе в края на площада, откъдето се разкриваше гледка към осветения с прожектори Форум и извисяващия се над руините му Палатин. В далечината се виждаше и Колизеят.

— Изумително — ахна Вивиан.

— Пак ще се върнем тук след Етиопия.

— Ще се върнем.

Спуснаха се по дългото стълбище и тръгнаха към хотела.

[1] „Хамлет“ 3:1. — Превод Валери Петров. — Б.пр. ↑

21.

Пърсел позвъни на Хенри в редакцията, за да му съобщи, че Вивиан е в Рим, макар да не уточни кога е пристигнала, нито къде е отседнала, а и Меркадо не попита. Ако го беше направил, Франк щеше да му отговори, че е в банята.

Хенри предложи да обядват в ресторант „Етиопия“, който според него щял да е подходящо място за срещата им. Въпреки че не смяташе така, Пърсел си записа адреса, близо до гара „Термини“. Меркадо също предложи с Вивиан да се срещнат там в 12:30, а Пърсел да дойде към един или още по-късно.

Това не допадна особено на Франк, но щеше да остави Вивиан да реши сама.

По-късно, когато излязоха на утринна разходка, ѝ предаде разговора си с Хенри. Предполагаше, че Вивиан ще иска да се върне в хотела, за да смени за обед с бившето си гадже дънките, пуловера и туристическите обувки с нещо по-официално, ала тя отказа.

— И така съм си добре, ако ти не възразяваш.

— Не възразявам. Срещата е в някакъв етиопски ресторант — каза Пърсел.

— Типично в стила на Хенри.

Беше топла и слънчева сутрин, събота преди Коледа, затова нямаше много трафик и градът изглеждаше в празнично настроение.

Минаха през Кампо деи Фиори и той си спомни съвета си към Джийн, което на свой ред го накара да се замисли как Хенри я беше пратил на масата му под измислен претекст. Хенри Меркадо, разбираше Франк, го биваше да манипулира и компрометира хората. Ала бе и джентълмен от старата школа и нямаше да спомене на Вивиан за Джийн. Освен ако не смяташе, че така ще постигне конкретна цел.

Продължиха към фонтана Треви, намислиха си желания и хвърлиха през рамо монети във водата, което според традицията гарантираше, че някой ден ще се завърнат в Рим.

В 11:30 Пърсел предложи да се насочат към „Етиопия“. Пътят им минаваше покрай „Термини“, римската централна гара, около която се

намираше единственият голям квартал с чернокожо население в столицата, обитаван главно от емигранти от бившите италиански колонии Етиопия, Еритрея и Сомалия. Районът гъмжеше от африкански улични търговци, чиито туземни стоки бяха наредени върху одеяла на земята.

— Още ли не изпитваш съмнения за срещата? — попита Франк.

Вивиан кимна, но той усещаше, че се страхува. За последен път беше видяла Хенри на слизване от хеликоптера на Гетачу в Адис Абеба. По време на почти целия полет от лагера бяха мълчали — само Ган им каза, че като чуждестранни журналисти, най-лошото, което ги заплашвало, бил показан процес, присъда и експулсиране от страната.

Полковник Ган не каза нищо за себе си — очакваше него да го обесят или разстрелят, но все пак бе загърбил собствените си страхове, за да окуражи трима души, които едва познаваше. Истински офицер и джентълмен. И сега според Меркадо той искаше да се върне в Етиопия, където имаше смъртна присъда. Безстрашието беше едно, ала безразсъдството бе съвсем друго. Франк се зачуди какви са мотивите на британеца.

Както бяха оковани, от хеликоптера ги бяха накарали да тичат боси по пистата към четири полицейски коли. Преди да ги разделят, Вивиан извика на Хенри: „Обичам те!“ Но Хенри не ѝ отговори — а може и да не я беше чул.

После Вивиан се обърна към него и срещна погледа му. Преди полицаят да я натика в колата, му отправи малко тъжна усмивка.

И след това я видя чак в „Хилтън“. С Хенри пък не се бяха виждали до този момент.

— Ако имаш някакви съмнения, ще дойда с тебе — каза той.

— Не. Просто трябва да сложа точка, Франк. За да можем да продължим нататък.

— Добре. — Нямаше рецепти за такива неща — вечният триъгълник във Вечния град — и Пърсел предполагаше, че молбата на Хенри за половин час насаме с бившата му любовница е основателна и че неохотното съгласилата се с това Вивиан наистина възнамерява да сложи точка и да продължи нататък, както твърдеше. Хенри, от друга страна, преследваше много цели и Франк не знаеше коя от тях е на дневен ред.

Вивиан зяпаше стоките върху разгънатите на всяко свободно място около „Термини“ одеяла и уличните търговци й подвикваха на италиански. Тя каза нещо на амхарски на един от продавачите и той първо се изненада, после се зарадва.

Фотографката спря и разгледа стоката му. Човекът бързо й говореше на амхарски, след това премина на италиански.

Пърсел също насочи вниманието си към одеялото. Имаше няколко предмета от тиково дърво и абанос, мънистени гердани и скулптури от полиран до блясък черен обсидиан, сред които модел на осмоъгълната катедрала „Св. Георги“ в етиопската столица. Той се усмихна.

— Открихме черния манастир.

— Франк, това е „Свети Георги“ в Адис Абеба!

— Изглежда по-малка, отколкото си я спомням.

Една жена продаваше бродирани шами и Пърсел предложи:

— Хайде да отидем на обед, облечени така.

— Последния път, когато Хенри ни видя с шами, гледката не му хареса — отвърна Вивиан.

Франк не каза нищо. Премести се при друго одеяло с изделия от бронз и забеляза чаша за вино, която му напомни за бокалите в шатрата на княз Иясу. Продавачът искаше петдесет хиляди лири, Пърсел му предложи десет и се спазариха за двайсет.

Върна се при Вивиан, която се пазареше за цената на „Св. Георги“, и й показва бокала.

— Намерихме Светия Граал.

Тя се засмя.

— Ето, дай я на Хенри и му кажи, че задачата е изпълнена.

Вивиан разгледа чашата от кован бронз. Изглеждаше древна, но сигурно беше направена миналата седмица.

— Как ще разберем? — попита тя.

— Тя сама ще говори за себе си.

Тя кимна и му върна бокала.

— Ти му го дай.

Полицията правеше планова проверка в района на „Термини“ и гонеше уличните търговци, които пък събираха стоката си, сгъваха одеялата, преместваха се на няколко метра след ченгетата и отново нареждаха сергиите си. Явно никой не взимаше нещата сериозно,

помисли Франк, и Хенри може би беше намерил точното място, където да живее и умре, ако не умреше в Етиопия. Същото се отнасяше за него и Вивиан.

Помоли един полицай да го упъти към Виа Гаета и придружи донякъде Вивиан.

— Ще се видим след половин час — каза ѝ, когато спряха.

— Не закъснявай.

— Даже може да подраня.

Тя се усмихна, после стана сериозна.

— Ако той е готов да забрави миналото, да преглътне гнева си и да дойде с нас при тези... конфузни обстоятелства, да ги наречем, ти...

— Разбирам.

— Добре... — Вивиан го целуна по бузата и се отдалечи.

Пърсел си погледна часовника и се заскита из улиците около „Термини“. Стигна до една таверна и влезе. Повечето клиенти бяха чернокожи, макар че самото заведение изглеждаше традиционно италианско.

Седна на малкия бар и си поръча еспreso, после промени решението си и помоли за *vinò rosso*.

Хенри Меркадо имаше склонност към драматизъм и мизансцен. Всъщност беше роден актьор. Илюзионист. Усещаше се в някои негови публикации. Никога нямаше сигурни факти, а само намеци за такива, съчетани с интуитивни прозрения. Хенри манипулираше думите така, както манипулираше хората. Пърсел не се съмняваше, че мистичното му преживяване в съветския лагер е действително, ала скритият в Меркадо езичник си оставаше все същият. Ако не беше католик и журналист, сигурно щеше да е фокусник. Вивиан едва ли щеше да попадне отново под неговата магия, но Хенри щеше да използва угризенията ѝ в своя полза.

Поръча си още едно вино и се загледа в отраженията на клиентите в огледалото на бара. От Етиопия се изливаше огромен човешки поток, особено предприемачи и специалисти, както и старата аристокрация, успяла да избегне бесилките и разстрелите, и коптски и католически духовници, които се чувстваха застрашени от безбожните революционери. Повтаряше се историята от френската и руската революция — изолираният управляващ елит беше изгубил връзка с народа и действителността, затова народът стоварваше тази

действителност върху дворците и черквите. Установеният от три хилядолетия ред се сгромолясваше и по тази причина всеки можеше да отмъкне Светия Граал.

Беше само въпрос на време, помисли си той, докато революционерите открият черния манастир. Нищо не можеше вечно да остане скрито, макар Франк да знаеше, че изчезналите градове на маите са останали скрити стотици години в джунгли, далеч по-скромни от етиопските.

Ала Пърсел бе сигурен, че който и да намери манастира, Светият Граал или там каквото се пазеше зад черните стени, ще изчезне още преди първите натрапници да проникнат вътре. И все пак...

Извади бронзовия бокал от джоба на шлифера си и го заразглежда.

Италианският собственик също му обърна внимание, после кимна към клиентелата си и каза на английски:

— Етиопски боклук.

— Това е Светият Граал — осведоми го Франк, понеже не искаше човекът да го смята за лековерен турист.

Собственикът се засмя.

— Колко платихте за него?

— Двайсет хиляди.

— Много е. Десет.

— Тази чаша може да превръща вино в Христовата кръв.

Италианецът отново се засмя.

— Добре де, двайсет бива.

Пърсел остави на бара банкнота от десет хиляди лири, излезе и тръгна към „Етиопия“.

22.

Вивиан и Меркадо седяха в дъното на сумрачния ресторант. Позите им не предполагаха особена близост, но изглеждаха отпуснати, приказваха си и се усмихваха.

Пърсел подмина салонната управителка и се приближи до масата.

— Извинявам се за закъснението.

— Всъщност малко си подранил — отбеляза Хенри.

Пърсел не се ръкува с него и не целуна Вивиан — просто седна, както си беше с шлифера. Меркадо, забеляза той, изглеждаше малко по-наконтен, с черно кожено яке и черна копринена риза.

— Хенри ме въвеждаше в обстановката — осведоми го Вивиан.

— Добре.

На масата имаше бутилка вино и Меркадо наля на Франк, после вдигна чашата си.

— *Ad astra per aspera*. През трудностите към звездите.

Пърсел се зачуди колко латински наздравици помни повъзрастният му колега.

Чукнаха се и Вивиан предложи:

— За мира и приятелството.

Франк запали цигара и се огледа. Ресторантът като че ли беше украсен с боклуците от одеялата, включително самите одеяла, които висяха по стените. Половината маси бяха свободни и повечето клиенти бяха добре облечени африканци. Каймакът на етиопското общество, помисли си той, изхвърлен на бреговете на Тибър.

Вивиан се опита да съживи разговора.

— Хенри ми разказа за своето проучване във Ватиканския архив.

Пърсел мълчеше.

— Франк не се впечатли особено — осведоми я Меркадо.

Тя зачака отговора на Пърсел и след като не получи такъв, прибави:

— Странно, че не са ви пуснали в Етиопския колеж.

— Ще реша този проблем — увери я Хенри. — Точно такова практическо проучване ще допадне на практичния ум на Франк.

Меркадо и Вивиан продължиха диалога си, както и преди неговата поява, и Пърсел осъзна, че не се държи цивилизовано и изискано, което сигурно доставяше безкрайно удоволствие на по-възрастния журналист. За да избегне по-късни сцени с Вивиан и за да не доставя на Хенри удоволствието да го вижда в такова неловко положение, той каза:

— С Хенри се разбрахме, че макар да не се разбираме за някои неща, се разбираме тримата да се върнем в Етиопия, ако успеем да влезем в страната, и да започнем от там, откъдето тръгнахме, след като погребяхме отец Армано.

Вивиан кимна и му напомни:

— Носиш нещо за Хенри.

— Аз ли? А, да... — Той бръкна в джоба на шлифера си и постави бронзовия бокал на масата. Меркадо го вдигна и го разгледа.

— Открихме Светия Граал — заяви Пърсел.

— На една улична сергия край „Термини“ — прибави Вивиан.

Хенри се засмя и обърна бокала наопаки.

— Наистина. Произведен в Йерусалим през десета година след Христа, собственост на Й. Ариматейски.

Вивиан също избухна в смях.

— Добра работа сте свършили — продължи Меркадо. — Сега ние с Франк можем да допишем историята и после всеки да си хване пътя.

Пърсел си помисли, че това би било чудесно, но за да не допусне ледът да замръзне отново, отвърна:

— Сега трябва да проучиш този граал, Хенри.

И тримата се засмяха. Меркадо взе бутилката и наля вино в бронзовия бокал.

— Ще пием от тази чаша и това ще е нашият завет — тържествено произнесе той и подаде бокала на Вивиан, която го вдигна към устните си и отпи, след което го предаде на Пърсел. Накрая Хенри го пресуши. — Бог да благослови пътя ни.

Фотографката се пресегна и стисна ръцете на двамата мъже, макар че Пърсел и Меркадо не се хванаха за ръце. Тя сведе глава.

— Бог да даде покой на отец Армано и всички онези, които страдат и умират в Негово име в Етиопия и по целия свят.

— Амин — завърши Хенри.

Келнерът, висок и мършав чернокож мъж с пъстра шама, видя, че са приключили с молитвата, и се приближи с менюта, но Меркадо се изправи.

— Ще ви оставя да се насладите на прекрасната кухня и на компанията си след толкова дълга раздяла.

— Остани, моля те — насили се да отвърне Франк.

— Да, моля те, остани, Хенри.

— Натрупала ми се е доста работа.

Пърсел също стана и се ръкуваха. Меркадо заобиколи масата, целуна Вивиан по бузата и си тръгна.

Франк седна и сервитьорът им остави две менюта.

— Благодаря ти — каза му Вивиан.

Пърсел се задълбочи в менюто.

— Решихме проблема — осведоми го тя.

— Добре. Надявам се, че обичаш агнешко. Има и риба — казва се „Свети Петрова риба“.

— Той разбира какво и как се е случило, разбира и че с теб се обичаме.

— Добре.

— Ти каза ли му, че се обичаме?

Франк остави менюто.

— Когато разговарях с него, не знаех дали се обичаме.

— Е, вече знаеш.

— Да. — Той я погледна. — Един съвет, Вивиан. Хенри Меркадо е чаровен мошеник. Освен това е манипулатор и измамник. Не ме разбирай погрешно — прибави. — Хенри ми харесва. Но трябва да го държим под око.

Тя се замисли.

— Той не се опита да ме... съблазни пак.

— Ако можеше, щеше да го направи. Само че имам предвид съдружието ни с него. — Франк кимна към бокала. — Нашият нов завет.

Вивиан помълча няколко секунди, после проникателно отбеляза:

— Аз му бях лесна плячка. Според мен той разбира, че в теб е срещнал достоен съперник.

Самият Пърсел не би могъл да го изрази по-добре. Усмихна ѝ се.

— Аз пък срещнах достоен съперник в тебе.

— Ти просто нямаше шанс, Франк.

— Така е, нямах.

Тя напълни бокала с вино и му го подаде. Пърсел отпи и ѝ го върна.

— Ако вярваш в любовта, вярваш в Бог — каза Вивиан.

Къде беше чувал същото?

23.

През следващите няколко дни не се видяха с Хенри, но той или негов куриер им остави плик, в който бяха отчасти попълнените им молби за визи — само трябваше да въведат паспортните си данни и да се подпишат. В плика имаше и бележка от него: „При първа възможност ги подайте лично в етиопското посолство и стискайте палци“.

На другата сутрин Пърсел и Вивиан отидоха в посолството и половин час чакаха консулския служител, който приличаше на роднина на генерал Гетачу. Дипломатите на стария режим бяха уволнени, естествено, и несъмнено бяха предпочели да не се завърнат в родината си, където най-вероятно ги очакваше разстрел, затова сигурно бяха останали в Рим и киснеха с други свои сънародници в „Етиопия“. Колониалните връзки между двете страни не бяха здрави, но съществуваха, както се беше убедил Франк край „Термини“, и той предполагаше, че когато революцията загрубее още повече, в Италия ще се появят и по-високопоставени бежанци. Междувременно обаче трябваше да се изправи пред неприятния консул, който не знаеше английски и разговаряше с Вивиан на лош италиански. Тя беше запазила самообладание и се усмихваше. Онзи явно не вярваше, че някой има желание да посети Народната република със законни намерения, и имаше право. Взе паспортите им и ги информира, че щели да им ги върнат след около седмица на работното място, с други думи в „Л'Осерваторе Романо“, със или без визи. Освен това им взе по сто хиляди лири за експресна обработка.

В превод на Вивиан прощалният му съвет гласеше: „Ако ви откажат визи, не кандидатствайте повече. Ако ви приемат като журналисти, трябва да се въздържате от всякакви други дейности в Етиопия“.

Тя го увери, че разбират, и му пожела приятен ден.

През следващите дни преди Коледа разглеждаха града. Вивиан каза, че е била два пъти в Рим на ученически екскурзии, но не го познавала като възрастна, затова Пърсел ѝ го показва през нощта,

включително Трастевере и Виа Венето. Там се намираше „Екселсиор“, където живееше и сигурно пиеше Хенри. Не влязоха в бара на хотела, но той я заведе в „Харис“ и след като изпиха по едно, ѝ разказа, че е намерил Меркадо там.

— Благодаря, че си го направил.

— Нали ти го искаше?

— Беше ли... неловко?

— Да, обаче преминахме към по-важни въпроси.

— Знаех, че и двамата ще се държите като зрели хора.

— Не съм ти обещавал такова нещо.

Тя се усмихна, наведе се и го целуна.

— *Bellissimo* — отбеляза мазният барман.

През деня обикаляха из града и Франк ѝ показва някои по-далечни места, например параклиса „*Quo vadis*“. Вивиан се заинтригува от стъпката на Христос върху павето.

— Това би могло да е истинско — заяви тя.

— Не се знае.

След един телефонен разговор с Хенри имената на двамата се появиха в списъка на посетителите на Портата Санта Роза и те се разходиха из Ватикана. Пърсел ѝ показва сградата, в която работеше Меркадо, както и Етиопския колеж, в който влизаха и излизаха монаси и семинаристи в черни раса.

— Ще ме пуснат ли вътре? — поинтересува се Вивиан.

— Основателен въпрос. Съмнявам се, че семинарията е смесена, но ще опитаме.

— Ще облека твоя шлифер.

— Те само са девствени, Вивиан, не са слепи.

Хенри им беше осигурил пропуски за полунощната меса на Бъдни вечер в „Св. Петър“ и тримата се срещнаха в единайсет на Портата Санта Роза, откъдето отидоха в базиликата, без да се блъскат сред тълпите на Пиаца Сан Пиетро. Пърсел реши, че службата е също като по телевизията — веднъж я беше гледал в един нюйоркски бар.

Както се очакваше, Вивиан се трогна от зрелищността и папското слово, както и от съобщението на папата, че 1975-а ще е Юбилейна година. Великолепието на католическата меса впечатли и Франк, въпреки че не знаеше нито италиански, нито латински. Зачуди се дали ще поставят Светия Граал на олтара в базиликата, или ще го

приберат във Ватиканския музей. Залагаше на олтара и може би щеше да включи такова условие в сделката. Усмихна се на нелепите си мисли и Вивиан му прошепна:

— Приятно е да те видя щастлив.

Хенри им беше направил резервация за късна вечеря в еврейското гето.

— Тази вечер в Рим не е отворено нищо друго — обясни им.

Нямаше и таксито и обществен транспорт, затова отидоха пеш покрай Тибър и влязоха във „Векия Рома“ на Пиаца ди Кампители.

В ресторанта имаше места само за правостоящи, но салонната управителка ги настави веднага и Хенри им призна:

— Обещах им хвалебствен отзив в „Л’Осерваторе Романо“.

— Пишеш отзиви за ресторанти? — учуди се Вивиан.

— Не. А вестникът изобщо няма такава рубрика.

Вивиан и Пърсел се спогледаха.

— Червено или бяло? — попита Меркадо.

— И двете — отвърна Франк. Огледа фреските по стените и не забеляза нищо, което да му прилича на еврейско. Всъщност имаше коледна украса.

— В това гето живеят евреи още отпреди Христа и бих казал, че са по-истински римляни от римляните — отбеляза Хенри. — Сигурен съм, че Петър и Павел са се утешавали тук сред своите сънародници.

— Удивително — рече Вивиан.

Донесоха виното и Меркадо вдигна наздравица.

— Весела Коледа!

— И щастлива, здрава и мирна Нова година! — прибави Вивиан.

Пърсел не смяташе, че непосредствените им планове за новата година могат да се характеризират така, затова предложи:

— За едно безопасно и успешно пътуване!

— И ти благодарим за тази нощ — каза Вивиан на по-възрастния журналист.

— Ще си поделим сметката — заяви Франк.

— Не, не — възрази Меркадо. — Това е моят коледен подарък за вас двамата.

— Благодаря — повтори фотографката.

Пърсел забеляза, че на масата има прибори за четирима, и се зачуди дали няма да се появи приятелката на Хенри, ала не попита.

Въпросът обаче повдигна самият Меркадо.

— Имам една стара приятелка в Рим, Джийн, за която съм споменавал на Франк, но тя няма да може да се присъедини към нас.

Франк се съмняваше, че жената се казва така, и погледна Хенри, който му се усмихна. „Гад такъв!“

— Много бихме искали да се запознаем с нея — каза Вивиан.

Прегледаха менюто и фотографката се изненада от традиционно италианската кухня, обаче Меркадо я увери, че имало тънки разлики, и предложи да поръча за всички, както и направи. Продължи да е център на вниманието до края на вечерята и ако не беше убеден в обратното, Пърсел щеше да си помисли, че Хенри се опитва отново да завърти главата на Вивиан, която отлично балансираше и обръщаше еднакво внимание както на своя домакин и бивш любовник, така и на новото си гадже.

Тръгнаха си от ресторанта към три през нощта и Меркадо ги изпрати донякъде, после продължи към „Екселсиор“.

Пърсел и Вивиан тръгнаха ръка за ръка по смълчаните улици.

— Не знаех, че Хенри има приятелка в Рим — каза Вивиан.

— Хенри сигурно има приятелки във всички градове.

— А ти?

— Само в четири — Адис Абеба, Кайро, Женева и Рим.

Тя се наведе към него и го целуна. Продължиха нататък и Вивиан каза:

— Месата беше прекрасна, нали?

— Наистина.

— Би ли могъл да живееш в Рим?

— Ще трябва да си намеря работа.

— Ако открием Светия Граал, сигурно няма да се наложи — посочи Вивиан.

— Да бе, хайде да поискаме десет милиона. Долара, не италиански лири.

— Нито ще крадем Граала, нито ще го продаваме. Но вие с Хенри ще напишете книга с мои снимки и тримата ще се прочуем.

— Гледай да не си забравиш фотоапарата.

Що се отнасяше до парите, в Кайро Пърсел й беше казал, че от Асошиейтед Прес, за която работеше преди изчезването си в пленническия лагер на червените кхмери, след освобождаването му

щедро са му изплатили едногодишна заплата. Също като заплата на Хенри след четирите години в Гулаг, това не бяха най-лесно спечелените от Франк пари, но му дойдоха добре в Ню Йорк. Още пазеше повечето и сега плащаше с тях за ваканцията в Рим, а от „Л’Осерваторе Романо“ щяха да покрият разходите му в Етиопия, макар че нямаше да му дават заплата. Предполагаше, че Меркадо ще уреди нещо подобно и за Вивиан.

Що се отнасяше до нейното финансово състояние, в Кайро Вивиан му беше казала, че има малък попечителски фонд, макар да не спомена нищо за източника му, нито за семейството си. Пърсел знаеше за миналото ѝ само, че е учила в женевски пансион. Ако тя искаше да му съобщи нещо друго, щеше да го направи. Но сега бяха в Рим и се обичаха. *La dolce vita*.

Повечето ресторанти в Рим бяха затворени на Коледа, но портиерът им беше резервирал празнична вечеря в Гранд Хотел де ла Минерва, защото, по собствените му думи, Вивиан била красива като тази римска богиня. Това струва на Пърсел трийсет хиляди лири, но самата вечеря плати Вивиан вместо коледен подарък за него. Неговият подарък за нея щеше да е екскурзия до Тоскана.

Пърсел взе под наем кола и заминаха за Тоскана, където останаха цяла седмица — отсядаха в провинциални странноприемници, после отидоха във Флоренция, вляха се в тълпите на Пиаца дела Синьория и отпразнуваха Нова година в студената и ясна зимна нощ.

На първи януари потеглиха обратно за Рим и следобед пристигнаха в хотел „Форум“.

На рецепцията ги очакваше писмо от Хенри, което гласеше: „Полк. Ган ще кацне на «Фиумичино» на 4 януари. Ще се настани в «Екселсиор». Вечеря в 20:00 на покрива в «Хаслер». Обадете ми се, когато се приберете. Може ли да отидем в Берини другата седмица? Добра новина за визите ни. С обич, Хенри“.

— Е, явно заминаваме за Етиопия — отбеляза Пърсел.

Вивиан кимна.

Върнаха се в стаята си и Франк позвъни в редакцията на Меркадо.

— Честита Нова година.

— И на тебе. В Рим ли сте?

— Да. Получихме писмото ти.

— Добре, елате да пием по коктейл при мене в „Екселсиор“ и ще обсъдим нещата. Да речем, в пет.

— В шест. До скоро. — Пърсел затвори и се обърна към Вивиан.

— Мога да отида и сам.

— Ще дойда с теб. Има много за обсъждане.

— С Хенри винаги е така.

— Сега започва да ми изглежда реално и ме... хваща страх.

Той я погледна.

— Винаги съм се чувствал така преди задача във вражеска територия. Нормално е.

— В Етиопия за пръв път попаднах в бойни действия. — Вивиан се усмихна. — Бях развълнувана и си нямах никаква представа от действителността.

— Вече си опитен ветеран.

— Бог ще бди над нас. Като предишния път.

Пърсел си помисли, че Божието търпение към тях може да е на изчерпване, и не отговори.

24.

Барът на „Екселсиор“, каза си Пърсел, май датираше от Стария свят. Хенри обаче се чувстваше като у дома си и като че ли всички го познаваха. Някой ден сигурно щяха да кръстят на него коктейл.

Отведоха ги при маса до прозореца и те дадоха поръчките си на келнера, Джанкарло, който поздрави синьоре Меркадо по име, естествено, и знаеше какво пие.

Франк си спомни, че в „Харис Бар“ същият този синьоре Меркадо го беше предупредил никога да не прекраща прага на „Екселсиор“. Оттогава бяха изминали дълъг път. Направи му впечатление, че Хенри носи модерен син костюм, бяла копринена риза и италианска копринена вратовръзка. Явно бе обиколил магазините. Вивиан беше направила същото във Флоренция и изглеждаше чудесно в бялата си зимна копринена рокля, за която Меркадо ѝ направи комплимент.

Самият Пърсел се чувстваше почти гол в единственото спортно сако, което си носеше от Кайро. И той би отишъл на пазар, само че нямаше да се заседят тук още дълго.

Беше 1 януари, тиха вечер в Щатите, спомняше си Франк, но в бара на „Екселсиор“ цареше оживление.

— Италианците почиват до края на седмицата — осведоми го Хенри.

— А ти?

— Печатните преси никога не спират, както ти е добре известно. Но поне работят на половин ден.

— Джийн ще се присъедини ли към нас? — попита го Вивиан.

— Наложил се да замине за Лондон.

Пърсел запали цигара.

— Е, издали ли са ни визи? — попита фотографката.

Меркадо извади от вътрешния си джоб два паспорта и подаде синия на Франк, после разтвори червения швейцарски на Вивиан.

— Винаги съм смятал, че тази снимка не показва действителната ти красота.

Тя протегна ръка и Хенри ѝ връчи паспорта.

При други обстоятелства, помисли си Пърсел, вече да е фраснал нахалника, който го дразнеше нарочно, но сега реши да види дали Меркадо ще продължи да се държи като гъз и чак тогава да предприеме съответните действия.

— Също като предишния път, визите ни са отпечатани в паспортите — делово заяви по-възрастният журналист и извади два листа от джоба си. — А това са копия на молбите ви, подписани и подпечатани от генералния консул. — И им ги даде.

Франк провери в паспорта си и видя, че някой е задраскал юдейския лъв с червено мастило върху новата виза. Молбата му носеше същия печат, аналогично коригиран, за да се вижда, че положението в Етиопия се е променило.

Донесоха поръчките им и Хенри каза:

— Тази вечер е за сметка на „Л’Осерваторе Романо“.

— Носиш ли журналистическите ни акредитации? — попита Пърсел, след като се чукнаха.

— Да. — Меркадо им даде картите, наред с по-голям документ, написан на няколко езика, включително амхарски, арабски и тигриня, който, по думите му, бил нещо като журналистически пропуск. И се усмихна.

Пърсел и Вивиан не отговориха на усмивката му.

Келнерът донесе ядки, маслини и сирена, които, подозираше Франк, сигурно представляваха обичайната вечеря на Меркадо.

— Нещо ново за Етиопския колеж? — попита Пърсел.

— Още не. Колежът е затворен до Богоявление.

— Подходящ момент да проникнем вътре с взлом.

Хенри само го погледна.

Вивиан също нямаше какво да каже по въпроса, но любопитства:

— Мен ще ме пуснат ли там?

— Не.

— Какво смяташ за отказа да ни допуснат до тяхната библиотека? — продължи да го разпитва Франк.

Меркадо се замисли за момент.

— Зависи от мащабите на параноята ти. Етиопският колеж е изключително затворена институция. В отказа им няма нищо странно,

просто държат на уединението си.

— Всички държим на правото си на личен живот, Хенри, обаче това не е никакъв манастир на планински връх, нито пък в джунглата. Колежът се намира във Ватикана и е под властта на папската държава. Кой пише правилата, те или Ватиканът?

— Те се ползват с ограничена автономия. Аз им излизам с легендата, че правим проучване за етиопската си задача — което всъщност си е вярно. Обаче не ги притискам прекалено силно, за да не си помислят, че интересът ми е продиктуван от нещо друго.

— Добре — отстъпи Пърсел. — Тази библиотека изобщо струва ли си усилията?

— Предполагам, че техните карти ще са ни много полезни. Но може и да греша.

Франк кимна. Проучванията на Хенри във Ватиканската библиотека и неговата молба за достъп до Етиопския колеж не излизаха извън рамките на журналистическата му работа в „Л’Осерваторе Романо“. От друга страна, ако някой от ватиканската йерархия събереше две и две, включително искането на Меркадо да се върне в онзи ад със същия репортер и същата фотографка, с които беше лежал в затвора, щеше да се очертае подозрителна картина. Всъщност две картини: едната на журналист, който си върши работата, а другата на същия журналист, ровещ в нещо, което не би трябвало да знае. И картината щеше да е кристално ясна, ако Хенри беше съобщил във Ватикана за смъртта на отец Джузепе Армано, което щеше да означава, че е чул предсмъртните думи на италиански свещеник, някога получил папско писмо, нареждащо му да отмъкне Светия Граал от коптски манастир.

— За какво си се замислил, Франк? — попита го Меркадо.

— За нашата легенда.

— Нейният най-голям плюс е, че е вярна.

— Да. — Но само до навлизането им в джунглата. А и тогава пак щяха да си изпълняват задачата, макар и не непременно онази, която им бяха възложили от „Л’Осерваторе Романо“.

Освен това Пърсел виждаше, че Хенри проявява далеч по-голямо въодушевление, отколкото преди няма и месец в „Харис“. Зачуди се дали го е осенил Светият Дух, или просто е надушил добра история — Светия Граал на всички истории. А и искаше да компенсира

предишното си слабо представяне в Етиопия, разбира се. Вивиан и Франк Пърсел не биваше да си помислят, че е изгубил някогашната си дързост. Меркадо трябваше да послуша собствения си съвет за правилните мотиви.

Хенри явно приключи с деловата част, защото започна да ги разпитва за екскурзията им в Тоскана и Вивиан задоволи любопитството му. Той заяви, че сигурно са си прекарвали чудесно, и прибави:

— Ако още сте тук през пролетта или есента, това е най-прекрасното време в Тоскана. — След което ги посъветва: — Но не ходете там през лятото. Фрашкано е с британци. Италианците й викат Тосканшир.

Меркадо продължи с туристическите си препоръки и на Франк му хрумна, че Хенри може би се чувства самотен. Явно имаше доста познати в Рим, например колегите му в редакцията, както и всеки барман и келнер по Виа Венето. После пък идваше загадъчната жена, която не се казваше Джийн. Пърсел обаче усещаше самотата му — беше я преживял самият той. В рядка проява на съчувствие Франк осъзна, че Меркадо не е изгубил в Етиопия само любовницата си — беше изгубил приятел. Или като се имаше предвид възрастовата разлика, беше изгубил младо протеже. Човек, когото да наставлява. Или да манипулира?

Докато Хенри разказваше нещо за Перуджа, Пърсел насочи вниманието си към Вивиан и му се стори, че и тя, от своя страна, е изгубила романтичните си чувства към Меркадо. Всъщност преживяванията в Етиопия я бяха преобразили, също като самия него. Тогава му изглеждаше малко... незряла, почти като момиче, и в Адис Абеба, и по пътя за фронта, и още повече в балнеокурорта и шатрата на княз Иясу. Ала бързо беше пораснала — травмите на войната имаха такова въздействие върху хората. Той знаеше и че срещата с отец Армано дълбоко ѝ е повлияла, както и неотдавнашните ѝ любовни усложнения. Оценяваше нейното „оттегляне в манастир“ като зряло решение и макар да обичаше жената, която го беше напуснала в Кайро, харесваше и жената, която бе дошла при него в Рим.

Хенри, от друга страна, преживяваше обратното развитие. Само че Пърсел нямаше намерение да подценява старата лисица.

Меркадо се прехвърли на Милано и Вивиан съсредоточено кимаше, въпреки че очите ѝ започваха да губят фокус.

На Франк му хрумна и че Хенри най-вероятно вече чува „на времето крилатата каляска“^[1] и че за него новото им пътуване до Етиопия във всички случаи е печеливша комбинация. Ако умреше там, нямаше да изгуби много от живота, но ако се завърнеше, със или без Светия Граал, щеше да има какво да разказва до края на дните си. За предпочитане на някоя красива жена, обаче и всякаква щеше да му свърши работа.

За Вивиан и Пърсел обаче въпросът с жизнения път не стоеше така. Особено за Вивиан. Хенри Меркадо се намираше в края на този път, а Пърсел — някъде в средата, докато Вивиан едва започваше живота и кариерата си на фоторепортерка. Тя вече трябваше да е разбрала, че животът не е лек и бляскав, но затова пък е безкрайно вълнуващ и интересен. За нещастие вълнуващите части бяха опасни, а интересните нямаша нищо общо с работата. И често щеше да я съпътства самота.

Франк не знаеше дали Хенри някога е водил този разговор с Вивиан, а и във всеки случай самият той не би го направил. Франк Пърсел нямаше да ѝ изнесе Урока. Тя трябваше да го научи сама. Засега Вивиан смяташе, че между тях има нещо, и наистина имаше, ала бъдещето беше друга работа. В живота му се бяха изредили няколко като нея и имаше голяма вероятност в нейния живот да се изредят още няколко като него, а може би и още един-двама като Хенри Меркадо.

А можеше и Етиопия завинаги да ги свърже — по един или друг начин.

— Франк?

Той погледна Хенри.

— Тук ли си мислено?

— Не.

Меркадо се засмя.

— Научи се да послъгваш. Иначе е обидно.

— Уча се от майстор, Хенри.

— Така си е. Тъкмо обяснявах на Вивиан условията на редакцията. Покриват ви всички разходи, без да ви дават заплата.

— Ясно. Ватиканът е в криза.

Хенри се засмя.

— Вестникът се опитва да се самоиздържа.

— Пускайте реклама на цигари.

— Назначени сте за един месец. — Меркадо ги погледна. — Това време би трябвало да ни стигне... по един или друг начин.

Те не отговориха.

— Трябва да си подпишете договорите.

— Още преди години престанах да подписвам договори в барове — информира го Пърсел.

— Договорите са в редакцията, Франк, не ги нося със себе си — отново се засмя Хенри. — Всичко, което напишете и снимате, става изключителна собственост на „Л’Осерваторе Романо“.

— У кого остава Светият Граал?

— Ще видим.

Келнерът им донесе още по едно и плато хапки. Основното ястие.

— Между другото, писмено уведомих Ватикана за смъртта на отец Джузепе Арmano от Берини, остров Сицилия — каза Меркадо. — Пратих копия от писмото до няколко ватикански служби, какъвто е бюрократичният обичай, и до военното министерство, понеже покойният е бил в армията, служила на отечеството в Етиопия.

— Получи ли отговор? — попита го Пърсел.

— Не.

— Описа ли им обстоятелствата на смъртта му? — поинтересува се Вивиан.

— Да, разбира се, но пропуснах да спомена за черния манастир и Светия Граал.

— Посочи ли нашите имена в писмото си? — Франк впери очи в него.

— Да. Не исках да си мислят, че съм получил халюцинации заради серните изпарения в банята — поясни Хенри.

— Не е зле да ни го покажеш това писмо — заяви Пърсел.

Меркадо извади от джоба си фотостатно копие и му го подаде. Франк го прочете и видя, че е сравнително вярно описание на случилото се онази нощ, макар че разказът на отец Арmano за залавянето му от етиопски сили — които всъщност бяха коптски монаси — и четирийсетгодишното му затворничество в крепост на

императорската армия беше съкратен до няколко реда. Забеляза също и че Хенри не пише нищо за голото им къпане.

Пърсел подаде писмото на Вивиан и се обърна към по-възрастния си колега.

— Струва ми се логично някой да ти отговори.

— Кореспонденцията с Ватикана обикновено е еднопосочна. Същото важи за министерствата.

— Добре, но няма ли да поискат още информация?

— Не непременно.

— Поне едно „благодаря“ няма ли да кажат?

— Доброто дело не чака благодарност. — Той лапна един от миниатюрните сандвичи. — Понеже не бях сигурен кого трябва да уведомя, пратих копия до шест ватикански служби и признавам, самият аз малко съм изненадан, че не ме потърси никой от Ватикана — обаче ме потърсиха от другаде.

— Откъде?

— От Францисканския орден. И в техния архив нямало човек с името Джузепе Армано от Берини, Сицилия.

Вивиан вдигна поглед от писмото и се вторачи в него.

— Какво мислиш за това? — попита го Пърсел.

— Не съм сигурен. Отец Армано със сигурност съществуваше. Видяхме го със собствените си очи. Или поне видяхме някого.

— На смъртния си одър човек не лъже, че е някой друг — отбеляза Вивиан.

Меркадо се съгласи с нея.

— Става все по-любопитно. Обадох се на францисканците в Асизи да проуча въпроса и някой там ми каза, че щели да се свържат с мен, само че не го направиха. После опитах във военното министерство и един майор ми съобщи, че войната в Етиопия през трийсет и пета не била най-неотложният му проблем. Все пак ми обеща да направи проверка.

Пърсел се замисли за всичко това.

— Ватиканската бюрокрация е мудна, не се съмнявам, но скоро може да те потърсят — каза на Хенри.

— От коя дата е писмото ми?

Вивиан погледна листа.

— От десети ноември.

— С други думи, по-малко от седмица след пристигането ми от Лондон. Тъкмо затова, както ще видите в писмото, не се извинявам, че съм се забавил да съобщя за смъртта на този човек на съответните власти.

— Нали ми каза, че не си уведомил Ватикана? — напомни му Франк.

— Излъгах те — усмихна се Меркадо. — Тогава не те харесвах. Сега сме приятели и съдружници в това голямо приключение и подпечатахме завета си с кръв. Е... с евтино вино. И както се казва, сваляме всички карти на масата.

Пърсел си помисли, че Хенри продължава да крие някой и друг коз, така че попита:

— Според тебе какво всъщност става?

Меркадо допи джина си.

— Ами, явно става нещо. Някой, сигурно от Ватикана, е поръчал на францисканците да пратят отговор и да ми кажат, че отец Армано не съществува.

— Защо?

— И аз съм на тъмно като теб.

— Във Ватикана знаят кой е отец Армано и какво е правел в Етиопия — каза Вивиан. — И сега се чудят какво пък знаем ние.

— Много проникателно заключение, Вивиан. И ще продължават да се чудят какво знаем — какви са били последните думи на отец Армано.

Франк не вярваше в световни конспирации, нито си падаше по хора, които вярват в тях. Отец Армано обаче им беше разкрил конспирация във Ватикана, целяща открадването на Светия Граал. Следователно все още съществуваше конспирация, пазеща в тайна неугасналия стремеж на Светия престол да лиши Коптската църква от Граала.

— Ще правиш ли още запитвания? — попита Вивиан.

— Това няма да е много разумно — отвърна Меркадо.

Тя кимна.

— Щеше да е по-разумно някой от Ватикана просто да ти каже: „Благодаря, ще уведомим роднините и Бог да ви благослови“ — отбеляза Пърсел.

— Наистина щеше да е по-разумно от тяхна страна — съгласи се Хенри. — Подозирам обаче, че моето писмо ги е разтревожило и са решили да... как се казваше? Да се направят на глухи.

— Може би изобщо не е трябвало да им пращаш това писмо — прибави Франк.

— Отначало и аз мислех така. Мислех да не им съобщавам нищо. Но после изникна работата в „Л’Осерваторе Романо“ и понеже се канех да пиша по въпроса, нямаше как месеци или години по-късно да разкрия тази история, без да обясня защо съм я пазил в тайна.

— А може би тъкмо писмото ти е причината да те вземат на работа във Ватикана — предположи Пърсел.

Меркадо се вторачи в него.

— Да. Може би.

— И да вземат на работа във Ватикана нас с Вивиан.

— Всъщност вие ще работите във вестника на Ватикана, Франк, обаче няма да се хващам за думата.

— Постъпил си правилно, като си съобщил за смъртта на отец Армано, Хенри — заключи Вивиан.

— Да, никога не можеш да навредиш, като постъпиш правилно. — Меркадо спря за момент. — Хайде да оставим конспирациите и да приемем, че това е типично бюрократично безразличие, придружено от нехайно водене на архиви във всички институции. И италианците като немците мразят да им се напомня за трийсетте и четирийсетте години.

— Това може да обясни безразличието на военното министерство, но не и на Ватикана — възрази Пърсел.

Хенри не отговори.

— Отец Армано е реална личност и ние ще се погрижим хората, които са го пратили на война, да признаят неговите страдания и смърт — заяви Вивиан.

Меркадо се вгледа в нея и на Франк му се стори, че по-възрастният журналист едва сега забелязва промяната в бившата си приятелка.

— Ще отидем в Берини и ще открием роднините му — прибави тя.

— Такъв е планът — съгласи се Хенри и поръча по още едно.

Пред Вивиан имаше две пълни чаши червено вино, а Пърсел още работеше по последния си „Джак Даниълс“. Зачуди се къде слага

целия този джин неговият колега.

Обсъдиха пътуването си до Берини и Етиопия, както и проблема как да изпълнят възложената им от вестника задача, като в същото време търсят черния манастир, намиращ се на територията на Гетачу.

Вивиан изненада всички, включително себе си, с думите:

— Надявам се да арестуват и разстрелят Гетачу, преди да отидем там.

— Революцията не изяжда такива като него — осведоми я Меркадо. — Тъкмо те изяждат другите.

Тя кимна и каза:

— Може би не бива да предлагаме на полковник Ган да дойде с нас.

— Хайде да говорим за това по-късно, когато се срещнем с него — предложи Хенри.

Вивиан отиде до тоалетната и Пърсел каза на Меркадо:

— Както ти споменах в редакцията, входните визи не са непременно и изходни.

— И както ти отговорих аз, запази параноята си за Етиопия.

— Само се упражнявам.

Меркадо смени темата.

— Тя изглежда много щастлива.

Франк запази мълчание.

— Казах ти: преживях го, преживях и гнева си. Не го ли усещаш?

— Този разговор е излишен.

— Не става дума за нас, Франк. Нито пък за нея. А за нашата... задача.

— И тримата сме наясно с това. Нали затова сме тук.

— Ще ми се да сме истински приятели.

— Какво ще кажеш за близки колеги?

— Да не би аз да съм ти я отмъкнал?! Ти я отмъкна от мен!

— Май си ядосан.

— Постави се на мое място. Вися аз на тъпия стълб и какво гледам? *Ебане!*

— Ти си пиан, Хенри.

— Прав си... Извинявай.

— Извинен си. — Пърсел стана. — И ако още веднъж споменеш името Джийн, ще те фрасна.

— Това пък какво означава?

— Не ти трябва да знаеш.

Меркадо се изправи неуверено и му подаде ръка. Франк видя, че Вивиан се връща, затова я стисна.

— Тръгваме ли си? — попита тя.

— Да.

— Пътят от Флоренция беше уморителен — каза Вивиан на Хенри. — Благодаря ти за виното.

— Благодари на нашия вестник.

Тя се втренчи в него и каза:

— По-добре си тръгвай и ти.

Той се наведе към нея, Вивиан се поколеба, после се целунаха по бузите. И по двете.

— Buona notte, signorina.

— Buona notte.

Пърсел я хвана за ръка и излязоха от ресторанта.

— Никога не съм го виждала толкова пиян — каза тя, докато портиерът им спираше такси.

Франк не отговори.

Вивиан го погледна.

— Е, аз го познавах само няколко месеца...

Таксито спря пред тях и се качиха.

— Хотел „Форум“ — каза Пърсел.

Известно време пътуваха в мълчание, после Вивиан каза:

— Ако не го бях срещнала, нямаше да срещна и теб.

Франк запали цигара.

Тя стисна ръката му.

— Да не сте се скарали, докато ме нямаше?

— Не.

— Обичам те.

Той измъкна ръката си от нейната и я прегърна през раменете.

— Веднъж ме прати по дяволите.

— Бях ти сърдита. — Вивиан го имитира: — „Щеше да е по-добре, ако бях сам. Може ли да оставим тази тема за бара в «Хилтън»?“ Мръсник!

Пърсел я притегни към себе си и тя отпусна глава на рамото му.

— Аз дадох идеята да те поканим да дойдеш с нас.

— Нали беше Божият план?

— Да де. Просто се съобразих с него.

— И какво предвижда планът по-нататък?

Таксито спря.

— „Форум“.

— Да се качим горе и да се съблечем — каза тя.

— Страхотен план.

[1] „На неговата свенлива любима“, Андрю Марвъл (1621–1678).

— Б.пр. ↑

25.

Златните кубета и кръстове на черквите улавяха първите слънчеви лъчи. Пърсел се любоваше на изгряващото над града утро.

Обърна се към голата Вивиан. Кожата ѝ беше по-бяла от чаршафите, толкова бяла, че тя приличаше на безплътна видение.

— Ела при мен, Франк.

Пърсел седна на ръба на леглото и Вивиан прокара длан по гърба му и каза тихо:

— Говореше насън.

— Извинявай.

Вивиан се надигна.

— Сънувах, че сме в балнеокурорта. Плувахме в басейна и се любихме във водата.

Пърсел се зачуди къде е бил Хенри, ала не я попита.

— И после се върнахме при джипа, и там беше отец Армано... и ние още бяхме голи...

— Истински кошмар за малката католичка.

Тя се засмя, после се умълча за малко.

— Защо отец Армано носеше онзи череп?

— Не знам.

— Дали е някакво предупреждение?

— Не ме бива в символиката, Вивиан.

— А *ти* какво сънува?

— Хенри във Ватиканския архив. Кошмар.

— Разкажи ми го.

— Хенри е разкрил как Светият Граал се е озовал в Етиопия.

— Има ли значение?

— Това го попитах и аз. — Той легна до нея. — Вярваш ли, че в черния манастир е истинският Граал?

— Казах ти, вярвам в онова, което ни разказа отец Армано. Вярвам, че Бог ни е отвел при него и него — при нас. Вярвам и че ако открием Светия Граал и ако вярваме в него, той ще ни се разкрие. Ако

не вярваме, за нас той няма да е истински. Не ни изцелява самият Граал, а нашата вяра.

Това му прозвуча почти толкова сложно, колкото доктрината за Светата Троица, ала разбра какво иска да му каже.

— Добре де... но вярваш ли, че трябва да рискуваме живота си, за да го открием?

Вивиан се замисли.

— Ако такава е Божията воля... няма значение какво ще се случи с нас. Важното е да опитаме.

Пърсел я погледна и се зачуди дали Меркадо ѝ е казал същото като на него.

— Ти вярваш ли в това, Франк? — на свой ред го попита тя.

— Хенри смята, че вярвам.

— А ти какво смяташ?

— Ту така, ту иначе.

— Тогава не бива да идваш в Етиопия.

— Ще дойда.

— Само че с правилни мотиви.

— Точно така.

Вивиан се притисна към него.

— Има още едно чудо. Ние.

— Виж, в това вече вярвам. Искаш ли закуска в леглото?

— Още е рано за закуска.

— Докато от румсървиса ни донесат поръчката, ще минат два часа. Това да не ти е Швейцария?

Тя се засмя.

— Искам да напълниш ваната и да ме любиш във водата. Искан го още в онзи балнеокурорт.

— Нямах представа.

— Айде бе!

— Изобщо не ми хрумна.

— Ти да не си си помислил, че се събличам пред всеки непознат?

Всъщност си беше помислил, че двамата с Хенри просто се правят на много печени и искат да шокират американския му морал.

— Франк?

— Въпросът не беше ли реторичен? — Той стана от леглото. — Отивам да пусна водата. Ти поръчай кафе.

Пърсел напълни ваната. Тя дойде в банята и двамата влязоха във водата. Наведоха се един към друг, прегърнаха се и устните им се сляха. Вивиан опря гърдите си в него, после се надигна, отпусна се върху втвърдения му член и започна да описва въртеливи движения с таза си в топлата вода. Свършиха едновременно.

Отдръпнаха се в двата края на ваната и Вивиан се отпусна назад със затворени очи; вдишваше дълбоко влажния въздух.

Франк си помисли, че е заспала, но тя тихо каза:

— Няма значение какво ще се случи с нас, стига да сме заедно.

— Вярвам в това... но искам да сме сигурни, че не избираме смъртта пред живота.

— Избираме вечния живот. Като свети Петър.

— Добре... само че аз не съм мъченик, нито пък ти. Ние сме журналисти.

Вивиан се засмя.

— Журналистите отиват в ада.

— Сигурно... Не сме и светци, Вивиан.

— Говори само за себе си.

Останаха във водата със затворени очи и Пърсел се унесе в сладостна дрямка. Стори му се, че чува Вивиан да казва: „Вземи тази чаша и пий от нея, защото това е моята кръв“.

— Франк?

Той отвори очи.

Вече по халат, Вивиан се бе навела над него с чаша в ръка.

— Кафе.

Пърсел взе чашата и отпи.

26.

Хотел „Хаслер“ се издигаше високо над Испанското стълбище и оттам се разкриваше панорамна гледка към Рим и Ватикана. Беше събота и в елегантния ресторант на покрива имаше много заможни туристи, бизнесмени и известни личности, но Меркадо им осигури чудесна маса до прозореца.

Пърсел не се съмняваше, че синьоре Меркадо използва връзките си с „Л’Осерваторе Романо“ из целия град. Всъщност никой не четеше този вестник, естествено, но медиите масово го цитираха и името му беше символ за качество, особено в Рим.

Хенри Меркадо и полковник Ган бяха дошли заедно от „Екселсиор“. Полковникът поначало си беше мършав, но сега имаше вид на човек, който поне няколко месеца е карал на минимални дажби, което си бе самата истина, и в Лондон явно не беше наддал. Туидовият костюм висеше на тялото му, а кожата му бе с типичната затворническа бледнота. Както Пърсел знаеше от личен опит, трябваше да мине известно време, докато тялото отново привикне към храната.

Ала очите на Ган бяха ясни и будни и в поведението му не се забелязваше особена промяна. Беше запазил разсъдъка си в затвора и организъмът му просто се нуждаеше от малко италианска храна. И после пак в Етиопия за поредната среща със съдбата. Франк отново се зачуди какви са мотивите на този човек.

Направи му впечатление, че Хенри подчертава британския си акцент, за да накара госта да се чувства като у дома си, и че сега полковник Ган е станал сър Едмънд.

Меркадо ги осведоми, че е въвел сър Едмънд в обстановката на по няколко чашки в „Екселсиор“, но Пърсел нямаше представа дали го е запознал с всички подробности. Сър Едмънд обаче явно знаеше, че госпожица Смит вече е с господин Пърсел и господин Меркадо няма нищо против това — така че по време на вечерята нямаше да има недоразумения.

Донесоха им коктейлите и Хенри вдигна наздравица.

— За това, че сме живи и отново сме заедно!

— И благодарим на сър Едмънд, задето ни спаси живота — прибави Вивиан.

Чукнаха се и сър Едмънд скромно заяви:

— Всъщност се опитвах да спася собствената си кожа и се радвах, че имам компания — както и подкрепа.

Франк виждаше, че Ган няма желание да говори за трите си месеца в етиопски затвор, затова поде друга тъжна тема.

— Предполагам, сте научили за княз Иясу.

— Научих, да.

Полковникът очевидно не желаше да говори и за това, така че се задълбочиха в менюто. Пърсел си спомни, че тази вечер черпи той. Цените, в италиански лири, приличаха на дълги телефонни номера, но Франк знаеше, че е длъжник на Ган, задето им е спасил живота, както и на Хенри, задето му е отмъкнал гаджето.

Келнерът дойде и дадоха поръчките си. Хенри намери същото амароне на два пъти по-висока цена, отколкото във „Форум“.

— Съобщих на сър Едмънд, че сме получили визи, и си позволих волността да му призная, че този черен манастир може да представлява интерес за нас, след като се приберем — информира Вивиан и Пърсел по-възрастният журналист.

— Когато го обсъждахме предишния път, в дерето, спомняте ли си, не ми ли казахте, че никога няма да се върнете в Етиопия? — попита полковникът Франк.

— Сега съм на друг акъл. Всъщност всички сме си *изгубили* акъла.

Полковник Ган се усмихна широко и зъбите му лъснаха.

— Израснах с крал Артур и рицарите на Кръглата маса, господин Пърсел. И като малък най-голямата ми мечта беше да се отправя да търся Светия Граал.

— Значи сте луд и вие.

Всички се засмяха и Ган продължи:

— Сега, разбира се, като повечето разумни хора, не вярвам в тези неща... но историята е прекрасна — история за вечното ни търсене на нещо добро и красиво... и тъкмо затова ни харесва... допада на сърцата и душите ни. Обожавах историите за Артур и неговите рицари, те ми оказаха огромно въздействие. И после пораснах.

Другите мълчаха и той прибави:

— Но не съм ги забравил... те все още са част от мен.

След малко Меркадо им призна:

— Аз *вярвам*, че крал Артур е съществувал, както и Камелот. Вярвам също, че са съществували добродетелните рицари на Кръглата маса, вярвам и че са търсили Светия Граал. — Поколеба се. — Освен това вярвам, че Пърсивал и Гауейн са открили замъка на Граала в Гластънбъри и са отплавали в мъглите, за да върнат чашата в Йерусалим.

Отново се възцари тишина. Наруши я Ган.

— Това за Йерусалим като че ли не си го спомням.

— Това е мое предположение — осведоми го Хенри.

— Аха... Е, възможно е.

Меркадо използва момента да обясни на Ган, а също и на Вивиан, че според него Светият Граал бил пренесен от Йерусалим в Египет и после в Етиопия, само на крачка пред ислямските войски.

Сър Едмънд и фотографката се съгласиха, че заключенията му изглеждат правдоподобно и логично.

— По-важното е, че според отец Армано, за когото ни разпитваше Гетачу, Граалът или нещо, което наричат Граал, се намира в онзи черен манастир — каза Пърсел на полковника.

— Разбирам.

— Та затова ще се върнем в Етиопия да видим кой е по-шантав — ние или отец Армано.

— Между смелостта и лудостта има почти незабележима граница, господин Пърсел.

— Няма две мнения.

— Някои хора приемат нещата на вяра. Други полагат невероятни усилия да намерят и видят онова, в което вярват. *Vide et crede*. Виж и повярвай. И точно тук смелостта и лудостта се сливат в едно.

— И тогава си купуваш билет за Етиопия.

Ган се усмихна и каза:

— Е, докато вървите по следите на Светия Граал, спокойно може да потърсите и Ковчега на завета.

— И той ли е там?

— Така изглежда. Само че не в черния манастир, а в древните руини на Аксум.

— Чувал ли си за това? — обърна се Франк към по-възрастния си колега.

— Да.

Явно в Етиопия се намираха поне две удивителни библейски реликви, което накара Пърсел да се зачуди за най-ранната и той попита полковника:

— Да не би и Ноевият ковчег да е там?

Ган отново се усмихна.

— Поне на мен не ми е известно. Обаче съм виждал къде пазят Ковчег на завета.

Вивиан го помоли да им разкаже и на Франк му се прииска да си бе замълчала.

— Ковчегът на завета е скрит в една коптска черква в Аксум — започна сър Едмънд. — Пази го монахът Аба, когото наричат атанг — пазител на ковчега. Аба никога не напуска района на черквата и ще остане атанг до края на живота си.

— Вие виждали ли сте го? — попита го Вивиан.

— Даже съм разговарял с него. Той е единственият жив човек на света, който е виждал Ковчег, но никога не го е отварял, за да види каменните скрижали с десетте Божии заповеди. Каза ми, че който отвори Ковчег, моментално ще бъде поразен от смърт.

— Ковчегът на завета заедно със Светия Граал ли е пристигнал в Етиопия? — попита Пърсел.

— Не, той се е озовал там в съвсем друго време и при различни обстоятелства — отвърна полковникът. — Както знаете, Савската царица, която управлявала Аксум преди три хиляди години, отишла в Йерусалим и забременяла от цар Соломон. Върнала се в царството си, родила дете, което нарекла Менелик, и това е началото на Соломоновата династия, властвала над Етиопия до... е, допреди няколко месеца. Още съвсем млад, Менелик отишъл в Йерусалим да се срещне с баща си и останал там три години. На тръгване Соломон наредил Ковчегът на завета да придружи сина му, за да го пази. Менелик го занесъл в светилището Тана Киркос на източния бряг на езерото Тана, от което извира Сини Нил. Светилището, сега манастир, още съществува и аз дори съм гостувал на тамошните монаси.

— Монасите не настояха ли да останете при тях завинаги? — попита Франк.

— Моля?

— Продължавайте, полковник.

— След смъртта на Менелик следващият император Езана пренесъл Ковчег в Аксум, където е и до ден-днешен.

— Защо марксисткото правителство още не го е отмъгнало? — попита Пърсел.

— Интересен въпрос. Те наистина са експроприирали част от имотите на Църквата, но сред коптските вярващи се надига брожение и властите са поотпуснали юздите. Тъпите марксисти всъщност са предизвикали религиозно възбуждане сред селяните.

Франк кимна. Знаеше, че същото се случило в Русия, когато комунистите започнали да разрушават черквите, но му се струваше странно, че историята се повтаря в Етиопия. Нещо повече, щом Ковчегът на завета засега се намираше в безопасност, може би нямаше да пострадат и черният манастир и Светият Граал — поне до пристигането на екипа от „Л’Осерваторе Романо“.

Меркадо явно стигна до същото заключение, защото каза:

— Това ще спечели известна отсрочка и за черния манастир.

— Новият режим се опитва да утвърди властта си и не иска да разгневи масите, които уж представлявал — поясни Ган. — Но самият вие казахте, че е въпрос на време пак да започнат да конфискуват църковно имущество. Засега се задоволяват да екзекутират членовете на императорското семейство и князете и да експроприират дворците и богатствата им.

— Още ли работите за роялистите? — попита го Пърсел.

Сър Едмънд се поколеба, после каза:

— Поддържам връзка с контрареволуционни елементи в Рим, Лондон, Кайро и Етиопия.

— Как се очертава тази контрареволуция?

— За момента не особено добре. Но не губим надежда.

Донесоха ордъвъра и след като го опита, Меркадо каза:

— Ако се докопат до Светия Граал, марксистите може и да не го продадат на онзи, който им предложи най-висока цена. Може да го унищожат.

Франк впери очи в него. Или Хенри, или някой друг от тях, помисли си той, неизбежно щеше да намери оправдание за кражбата на

Граала от манастира — за да не попадне в лоши ръце, естествено. И честно казано, Меркадо имаше право.

— След три хиляди години на относителна стабилност при Соломоновата династия цялата страна е в хаос — продължи Хенри. — И ако революционната армия плякоса черния манастир, например войниците на Гетачу, Граалът е в опасност. Даже да го продадат на онзи, който предложи най-висока цена, купувачът спокойно може да се окаже някой от саудитското кралско семейство — те харчат милиарди за всевъзможни прищевки. Не искам Светият Граал да се озове в Мека.

— Ти направи истински квантов скок, Хенри — отбеляза Пърсел.

— Добре де, нали разбираш какво искам да кажа?

— Искаш да кажеш, че трябва да вземем от коптските монаси нещо, което им принадлежи.

— Просто се опитвам да защита Граала.

— И къде според тебе ще е в безопасност?

— Във Ватикана, естествено.

— Така си и мислех.

Всички се подсмихнаха.

— Съгласна съм с Хенри — заяви Вивиан.

— И аз смятам, че трябва да изнесете... да изнесем тази реликва от Етиопия — каза Ган.

Пърсел също изрази съгласието си, но с едно условие:

— Не завинаги обаче. Само докато в Етиопия не настъпят подобри времена.

— През последните две хиляди години се е налагало да пренасят Граала на огромни разстояния, за да го защитят от злото — доразви тезата си Меркадо. — И мисля, че се е паднало на нас да го направим пак.

— Значи сме единомдушни, че ако открием черния манастир, имаме моралното право да откраднем Светия Граал, за да го защитим — обобщи Франк.

Всички кимнаха.

Полковник Ган ги изгледа поред и каза:

— Трябва да ви предупредя — аз не вярвам, че тази реликва е истинската чаша, от която е пил на Тайната вечеря Христос, нито че в аксумската черква е скрит Ковчегът на завета с десетте Божии заповеди. Но тези реликви са от изключително значение за Коптската църква в

Етиопия и Египет. Египет може би никога повече няма да е християнски, обаче Етиопия ще се върне към християнството. И всички застрашени религиозни реликви трябва да бъдат защитени до свалянето на марксистите и възстановяването на императорската власт.

Франк си помисли, че ако по някакво чудо наистина открият Светия Граал и го пренесат във Ватикана — само на съхранение, естествено, — чашата няма да излезе оттам чак до Второто пришествие. Ала това не беше негов проблем.

— Разкажете ми малко по-подробно за този отец Армано — помоли ги Ган.

Меркадо погледна Пърсел и Вивиан и те му кимнаха.

— Сигурен съм, че знаете къде е италианският балнеокурорт, за който говореше Гетачу — започна Хенри.

— Да, знам го. Не е трябвало да нощувате там. Войните гала много обичат това място. Едва ли се къпят в римската баня — всъщност едва ли изобщо се къпят, — но има достатъчно прясна вода за конете им, а и за тях. Човек трябва да го избягва.

— Пътеводителят ни беше стар — подметна Франк.

— Така или иначе, решихме да останем за през нощта — продължи Меркадо. — Набързо се измихме и когато се върнахме при джиба, заварихме там отец Армано, ранен и умиращ.

— И преди да умре, той определено ви е казал повече, отколкото признахте на Гетачу.

— Така е. — Хенри предложи на Вивиан да довърши разказа и тя се съгласи.

Ган я изслуша внимателно, като от време на време кимаше.

— Удивително — каза той, когато фотографката свърши. — Вярвате ли в твърдението на този човек, че копие на Лонгин висяло във въздуха и от него капела кръв? И че тази кръв го е изцелила?

— Според нас неслучайно сме се озовали по едно и също време на едно и също място с отец Армано — отвърна Вивиан. — А сега вие ни съобщавате, че войните гала обикновено се отбивали там. Само че онази нощ ги нямаше. Според нас това беше чудо — заключи тя.

Полковник Ган кимна учтиво.

— А и фактът, че отец Армано и Хенри са участвали в битката на планината Арадам през трийсет и пета, е почти свръхестествено съвпадение — прибави Вивиан.

— Да... поразително съвпадение. — Ган погледна Пърсел.

— Аз вярвам в истинността на историята на отец Армано, обаче съм малко скептичен по отношение на копието на Лонгин, дето висяло във въздуха, и в това, че Светият Граал е изцелил свещеника — заяви Франк.

— Да... изглежда малко неестествено — потвърди сър Едмънд. — Но всички сме съгласни, че реликвата най-вероятно е в черния манастир, нали така?

Тримата кимнаха.

— Имате ли някакъв конкретен оперативен план за търсенето на този манастир? — попита Ган.

— Надявахме се вие да ни помогнете — каза Меркадо.

— Всъщност мисля, че мога да ви помогна. Имам обща представа за местонахождението му.

— Ние също — въз основа на разказа на отец Армано за пътуването му с военния дозор от езерото Тана до черния манастир, после отвеждането му пеш в роялистката крепост, бягството му след четирийсет години и озоваването му онази вечер в италианския балнеокурорт — каза Пърсел. — Сигурно ще можем да го локализираме, ако имаме подробна карта.

— Добре е като начало — съгласи се Ган. — Освен това, ако е възможно, е най-добре да започнете с въздушно разузнаване.

— Може би ще успеем да наемем малък аероплан в Адис Абеба — каза Франк.

— Чудесно. Това ще ви спести време и усилия и ще ви помогне да избегнете племето гала и Гетачу.

— Във ватиканския Етиопски колеж сигурно има точни италиански военни карти — каза Меркадо.

— Отлично. Няма да е зле да ги проуча.

— Работя по въпроса.

— Както споменах на господин Пърсел на плаца в лагера на Гетачу, наблизо има фалашко село — продължи полковникът. — Тези юдеи може да ни помогнат да намерим черния манастир. Тук като че ли има някаква... древна връзка...

— Каква връзка? — Вивиан повдигна вежди.

— Членовете на императорската династия, естествено, имат еврейска кръв от Соломон и се гордеят с това — поясни сър Едмънд.

— Гордеят се и че чрез Коптската църква са пазители на Ковчега на завета, който уж съхраняват за евреите. Тамошните юдеи, фалашите, смятат Иисус за велик юдейски пророк и го почитат, и сигурно вярват и в Светия Граал — чашата за кидуш от последната пасхална вечеря на Христос. Виждате ли връзката?

Всички кимнаха.

— Освен това изглежда, че този черен манастир общува с външния свят единствено чрез фалашкото село Шоан.

— Как по-точно? — попита Пърсел.

— Духовно — отвърна Ган. — Но и физически. Храна, лекарства...

— Те си имат Светия Граал — напомни му Франк. — Който изцелява всички болести.

— Хм... основателен аргумент — съгласи се сър Едмънд. — Подобно на повечето свети обители, манастирът се самоиздържа, но даже на монасите от време на време им трябва ново бельо. Сандали и свещи. И вино също.

— Откъде знаете всичко това?

— Хайде да обсъдим този въпрос в Етиопия.

— Добре. В такъв случай изглежда, че фалашите знаят къде е манастирът.

— Предполагам, че някъде между манастира и селото има място, където се срещат — отвърна полковникът.

Франк кимна. Както и в Етиопия, имаше чувството, че е попаднал в страната на чудесата.

— Това ще е цяла глава в нашата книга, Хенри — обърна се той към по-възрастния си колега. — Евреи, които почитат Иисус.

Ган смени темата.

— Мислили ли сте точно как ще проникнете през стените на манастира, ако го откриете?

— Не сме правили чак толкова далечни планове — призна Пърсел. — Сигурно не е лесно да ограбиш манастир, пълен с монаси, които размахват тояги.

Сър Едмънд кимна и каза:

— Е... може да го обсъдим ако и когато му дойде времето.

— Добре — отвърна Франк. Но колкото повече мислеше за това, толкова повече се убеждаваше, че това време може изобщо да не

настъпи. По-скоро пак щяха да се озоват в лагера на Гетачу, а ако късметът съвсем ги изоставеше, щяха да се натъкнат на войните гала. Хенри и Вивиан обаче вярваха, че са избрани да открият Светия Граал и Бог ще бди над тях. Що се отнасяше до него, той наполовина вярваше в половината от тези неща.

— Ако има възможност да се върнете в Етиопия, наистина ли ще дойдете с нас да търсим манастира? — попита Пърсел полковника.

— Това покана ли е?

— За вас ще е по-опасно, отколкото за нас — предупреди го Вивиан. — А и как ще влезете в страната?

— Официално аз съм избягал от етиопското правосъдие, затова няма да кандидатствам за виза — напомни им сър Едмънд. — Ще стигна до Адис Абеба с пътнически самолет от Кайро. Под чужда самоличност, разбира се. Няма проблем да си осигуря фалшив паспорт с виза.

— Доста рисковано.

— Не особено. Охраната на адисабебското летище е абсолютно некадърна — поясни той. — Е, освен онези, които са корумпирани. Така влязох в страната и предишния път. Тогава се казвах Чарлз Лоусън, канадски гражданин, и след няколко дни бях на север при княз Иясу, където пак станах полковник сър Едмънд Ган.

— Само че сега знаят как изглеждате — отбеляза Вивиан.

— Когато се срещнем в Етиопия, госпожице Смит, и вие няма да ме познаете.

— Какви са мотивите ви да рискувате живота си, полковник? — попита го Франк.

— Струва ми се, че веднъж вече водихме този разговор на един хълм. — Ган се обърна и към тримата. — Етиопската емиграция наистина ми плаща добре, но даже да не ми плащаха, пак щях да го направя, защото вярвам в каузата.

— В коя кауза?

— Във възстановяването на монархията и освобождаването на етиопския народ от комунистическата тирания и терор.

— Плащат ли ви за самото участие? Или само при евентуален успех?

— И за двете. Е, царско възнаграждение ще получа чак когато императорът или неговият наследник се върне на трона — призна той.

— С дворец ли ще ви възнаградят?

— Ще получа удовлетворение от добре свършената работа — и честта да съм променил историята.

— Ще дойдете ли в Сицилия с нас? — попита Вивиан.

— Опасявам се, че няма да мога. Както вече обясних на господин Меркадо, имам работа в Рим.

— Изглежда, че нито Ватиканът, нито военното министерство, нито францисканците имат каквито и да било данни за отец Джузепе Армано, така че трябва да отидем в Берини, за да установим самоличността му — каза Хенри. — И да съобщим на роднините му какво се е случило с него.

Ган се замисли.

— Е, да речем, че името му може да се изгуби. Но ако са *искали* да се изгуби, от Ватикана вече са ви изпреварили в Берини.

Същата идея беше хрумнала и на Пърсел, но му се струваше прекалено да смята, че отец Джузепе Армано е потънал в някаква оруелска черна дупка. Е, може пък и да не беше чак толкова прекалено. Щяха да разберат в Берини.

— През хиляда осемстотин шейсет и осма етиопският император Теодрос праща писмо на кралица Виктория — каза Меркадо. — Тя не отговаря и за да си отмъсти за обидата, Теодрос хвърля в затвора неколцина британски поданици, сред които и консула. Тогава Короната стоварва на африканския бряг експедиционен корпус и напада Етиопия, за да им се притече на помощ.

— А сега плащаме на тия гадни просяци да освобождават поданиците на нейно величество — уж на шега подметна полковник Ган.

Пърсел не знаеше дали наистина пак е в читалнята на Ватиканската библиотека, или сънува един и същи кошмар. Вивиан обаче изглеждаше запленена от това място и събраните от Хенри документи ѝ направиха огромно впечатление.

Меркадо беше уверил Франк, че ще дойдат тук за кратко, за да приключат с предварителната подготовка. След това щяха да отидат в Етиопския колеж и ако ги пуснеха да влязат, щяха да разполагат с един час в библиотеката. Заради пола си Вивиан нямаше да може да ги придружи.

— Начело на британския експедиционен корпус е сър Робърт Нейпиър — продължи Меркадо. — Той настъпва към новата етиопска столица Магдала и след като разбива Теодрос, императорът се самоубива на Великден хиляда осемстотин шейсет и осма.

Пърсел си погледна часовника. Докато тях тримата ги нямаше, Вивиан щеше да остане тук и да прегледа бележките на Хенри. Тя носеше и фотоапарата си, чисто нов „Канон Ф-1“, и щеше да започне да документира историята им, започвайки от читалнята и свършвайки, надяваше се Франк, с коктейлите на папския прием, където всички заедно щяха да държат Светия Граал като хокеисти — купата Стенли.

Вивиан забеляза, че Пърсел се усмихва, и го снима.

— Съобразно добрата стара имперска традиция Нейпиър плякосва императорския дворец и библиотеката в Магдала и се натъква на истинска съкровищница от древни документи — продължи

Меркадо. — Пренася около четиристотин от най-обещаващите паметници в Англия, плюс древната императорска корона, която попада в Британския музей.

— Май им я върнахме — отбеляза Ган.

— Да — потвърди Меркадо. — И сега сигурно е в ръцете на марксистите — а може да са я продали или да са я претопили заради златото и скъпоценните камъни.

— Схванахме идеята, Хенри — въздъхна Франк.

— Под долния ръб на короната са гравирани следните думи на древноетиопския език геез. — Той погледна записките си. — „Цар на царете, победоносен юдейски лъв, потомък на рода Давидов, пазител на Ковчега на завета и пазител на светия съсъд“. — Огледа ги един по един. — Може да приемем, че става въпрос за Светия Граал.

Никой не оспори това тълкуване, ала всички знаеха, че царете и императорите обичат да се титулуват. Теодрос сигурно наистина произхождаше от Давидовия род, помисли си Пърсел, но не можеше да се каже, че на Великден 1868-а е бил победоносен юдейски лъв. Нито цар на царете. Просто защото е бил мъртъв. Що се отнасяше до пазителя на Ковчега на завета и светия съсъд, императорът трябваше да е вярвал в това, което обаче не правеше реликвите истински.

— Нейпиър, вече лорд Нейпиър Магдалски, продава част от откраднатите документи на търг и няколко паметника попадат във Ватиканския архив. — Меркадо извади спаружен жълтеникав пергамент от една кадифена папка. — И това тук е един от тях.

Вдигна пергаментата, като го държеше за ъгъла.

— Написан е на геез и помолих един етиопски семинарист да ми го преведе.

Ган внимателно се вторачи в листа, сякаш можеше да го прочете, но после призна:

— Това нещо ми е тъмна Индия.

Хенри се усмихна любезно и прибра документа в папката.

— Въз основа на палеографските особености и описаното историческо събитие семинаристът го датира към седми век — горедолу по времето, когато ислямските войски завладяват Египет.

Отново сведе поглед към бележките си.

— Авторът е анонимен и пергаментът не е подписан, но сигурно е дело на църковен писар или монах и разказва за чудотворното

изцеляване на някой си княз Яков, който едва не умрял от раните, получени в битка срещу мюсюлманите, нахлуващи от египетски Судан. Занесли княз Яков в Аксум на мястото — не се посочва кое е това място, — където се пазел светият съсъд. Аксумският абунa, архиепископът, дал последно причастие на княза, помазал го с кръвта от светия съсъд и понеже Яков вярвал в Бог, обичал Иисус и се сражавал храбро срещу мюсюлманите, раните му били изцелени от святата Христова кръв и той станал и пак се отправил на бой. За съжаление копиецо на Лонгин не се споменава конкретно.

Пърсел си помисли, че в тази история има и други проблеми. Звучеше му като пропаганден текст, целящ да въодушеви войската и народа по време на война. Но тъй като всички го разбираха, той си замълча.

Меркадо също виждаше, че историята е предназначена да повиши бойния дух и навярно е попреувеличена.

— Това не доказва нищо, естествено, обаче потвърждава, че по онова време Светият Граал е бил в Аксум, и е един от най-ранните извори за целебната сила на Граала.

— Силата да изцелява онези, които вярват — посочи Вивиан.

Хенри кимна на бившето си протеже и се обърна към всички.

— По-късно, когато Аксум бил застрашен от ислямските войски, пренесли Граала на сигурно място — а може да е обиколил много скривалища — и ние смятаме, че знаем къде се намира сега.

Помълча, после прибави:

— В „Залез и крах на Римската империя“ Едуард Гибън пише: „Заобиколени от всички страни от врагове на тяхната религия, етиопците заспали за близо хиляда години, забравили за света, от който били забравени“.

Погледна си часовника и каза:

— Време е да отидем в Етиопския колеж.

28.

В преддверието ги посрещна нисък дебел етиопски монах и безмълвно ги отведе в библиотеката на втория етаж. Колежът, изглежда, продължаваше да е затворен за дългата коледна ваканция и те като че ли бяха единствените посетители.

Друг монах, изключително едър, стоеше на входа на библиотеката, в която нямаше прозорци. Отрупаните с книги лавици стигаха до високия таван. В центъра на помещението имаше дълги маси.

Ниският монах си тръгна, но не и едрият. Меркадо му каза нещо на италиански и етиопецът му отговори на същия език, макар и със запъване.

— Той ще остане тук — каза Хенри на двамата си спътници.

— Има ли значение? — попита Пърсел.

— Струва ми се, не. Тук някъде има картографски отдел, който всъщност ни интересува.

— Не се насочвайте направо към него — посъветва го Ган. — Първо да се поогледаме тук, после ще търсим картографския отдел.

Меркадо кимна, отиде до лавиците и започна да чете заглавията. Полковникът последва примера му и Франк се присъедини към тях. Повечето книги като че ли бяха на латински, някои на италиански. Имаше и много на амхарски.

— Ето една библия на геез — посочи Хенри.

Трите минути преструвки на Пърсел изтекоха и той тръгна към затворената врата в дъното на дългата зала. Очакваше монахът да му се развика, ала етиопецът не каза нищо, така че Франк отвори вратата и влезе в помещението, което наистина се оказа картографският отдел.

В средата имаше продълговата маса с мраморен плот, а на лавиците бяха подредени стотици навити на руло карти, всяка със закачен етикет. Първият, който погледна, имаше надпис на италиански, на латински и амхарски.

Чу зад себе си шум и се обърна. Монахът стоеше на няколко крачки зад него.

— Нещо против да запаля цигара? — попита Пърсел.

Етиопецът не отговори.

Франк продължи покрай лавиците, като разглеждаше висящите етикети на картите, въпреки че не разбираше нищо от надписите.

Меркадо и Ган също влязоха в картографската зала и видимо се зарадваха, като видяха всички тези карти. Хенри веднага почна да чете етикетите.

— Ето ги италианските военни карти — бързо се ориентира полковник Ган и свали от една лавица няколко прашасали рула. Пърсел ги разви върху масата и затисна ъглите им с месингови тежести, оставени специално за тази цел.

Каталог, изглежда, нямаше, но Меркадо скоро разбра как са подредени картите и извади няколко древни документа, начертани на ръка върху пергаменти и папируси.

Монахът ги наблюдаваше и мълчеше.

Ган седна на масата и започна да проучва военните карти. Пърсел се настани от дясната му страна, Хенри — от лявата. Сър Едмънд отново се беше превърнал в полковник Ган.

Военните карти бяха цветни: зелените оттенъци означаваха растителност, кафявите — сухи области, бледосините — водни басейни. Височинните линии бяха тъмнокафяви, малобройните пътища бяха обозначени с черен пунктир. Символите за създадени от хора обекти също бяха черни, както и координатната мрежа, меридианите и паралелите. Легендата и всички други надписи бяха на италиански.

— През четирийсет и първа използвахме пленени карти и моят италиански се изчерпва с написаните на тях думи — каза Ган и посочи една от картите. — Това е източният бряг на езерото Тана в мащаб едно към петдесет хиляди. Районът донякъде е обходен от военнотопографската служба на италианската армия, но по-голямата част на картата е направена по въздушни снимки. А това тук е карта на града крепост Гондар и неговата околност. Тя е в мащаб едно към двайсет и пет хиляди и е обходен целият район. Всичко останало като че ли е в мащаб едно към сто хиляди или двеста и петдесет хиляди и теренът не е проверен на място.

Пърсел можеше да чете авиационни карти, но тези бяха топографски и му приличаха на цветни бои, разлети върху разграфена

хартия.

— Колониалните сили са картографирали точно по-голямата част от Африка — продължи Ган. — Етиопия обаче стана европейска колония чак след италианската окупация и самите етиопци не са имали представа нито как се правят, нито как се използват карти. Затова повечето, с което разполагаме, е резултат от кратката власт на италианската армия.

— Нищо ли не е направено оттогава? — попита Меркадо.

— Бившето етиопско правителство имаше картографска служба, но тя тиражираше главно италиански карти — отвърна полковникът. — От време на време пускаха по някоя градска или пътна карта, въпреки че изобщо не ги проверяваха на терен. Двете армии в сегашната гражданска война използват карти като тези тук, направени от трийсет и пета до четирийсет и първа година.

— Предполагам, че черният манастир не се е преместил — отбеляза Пърсел. — Тъй че по-добре такива карти, отколкото никакви.

— Абсолютно.

Ган внимателно проучи картите и разви още няколко.

— Това тук е районът, в който бяхме, и това е същата карта като онази, която носех тогава. — Очерта с показалец кръг около един зелено-кафяв участък. — Това е долината в джунглата, в която се намира балнеокурортът, а това е черният път, по който сигурно сте пристигнали.

— Къде е балнеокурортът? — попита Франк.

— Всъщност не е нанесен. Сигурно е построен след съставянето на картата. Но се намира точно тук. — Той посочи с пръст. — Княз Иясу разположи лагера си на ето тези хълмове... А ето тук е лагерът на Гетачу. Това е платото между лагерите... където се срещнаха двете армии.

Пърсел се вторачи в картата, същата като онази, която навремето му беше показал Ган, и споменът за онзи неприятен ден го връхлетя, както току-що бе споходил полковника.

— Това пак ме връща в Етиопия, Хенри — каза той. — А тебе?

— Кара ме да се питам защо изобщо си тръгнахме.

И тримата избухнаха в смях. Ган погледна монаха до вратата и подметна:

— Не виждам знака за таен черен манастир.

— Виждате ли нещо, което би могло да е крепост? — попита го Франк. — Четирийсетгодишният затвор на отец Армано.

— Не... не забелязвам никакви постройки...

— Онази вечер отец Армано е стигнал *неш* от крепостта до балнеокурорта — напомни им Меркадо.

— Да... но в каква посока е вървял?

— Той спомена нещо за Гондар на север — отвърна Пърсел. — Предполагам, че крепостта е в джунглата — в ето това тъмнозелено петно.

— Да, възможно е... тук има нещо, от което може да се стигне за една вечер до балнеокурорта... — Ган посочи едно черно квадратче с надпис *incognita* — „неизвестно“. — Сигурно се вижда от въздуха и са го нанесли на картата, но изобщо не са го проверили на терен.

— Може да е крепостта — съгласи се Хенри. — Не виждам други постройки в долината.

Полковникът кимна, но ги предупреди:

— Тази карта е в такъв мащаб, че даже хълмовете, които обхващат доста голяма площ, както знаем от личен опит, изглеждат съвсем малки.

Същите тези хълмове, помисли си Франк, едва не бяха погубили Хенри.

Монахът се приближи и се втренчи в тях.

— Надявам се, че не знае английски — отбеляза Ган.

— Все пак няма да е зле да се поотдръпне — каза Пърсел.

Меркадо каза нещо на етиопеца и той отстъпи няколко крачки назад.

— Свещеникът ни каза, че монасите го отвели от черния... от черното място и го предали на войниците на княз Теодрос, които го конвоирали до крепостта — почти шепнешком произнесе Франк. Замисли се за предсмъртните думи на отец Армано. — Не спомена нищо за дълъг преход, тъй че едва ли е продължил повече от един ден.

— Не съм сигурен, че можем да направим такова предположение — каза Хенри. — Ще ми се да бяхме знаели, че ще търсим това място. Тогава щях да го помоля да е по-конкретен.

— В един момент вече знаехме, но той умираше.

— Опитайте се да си спомните всичко, което ви е казал — каза Ган. — Може да ви е загатнал нещо.

— Добре, да се върнем малко по-назад — каза Франк. — Според свещеника неговият батальон се установил на лагер на източния бряг на езерото Тана. — Той посочи езерото на картата. — Дозорът тръгнал да търси мястото, където воините гала били издебнали от засада предишния дозор. Открили го... може би същия ден... и тръгнали да търсят черните стени и кулата, които онзи сержант, Джовани, видял по време на предишния дозор.

— Каза и че това им отнело още няколко дни — допълни Хенри. — Може би три? Или четири? Обаче се били изгубили и може да са обикаляли в кръг.

— Спокойно може да допуснем, че един километър от този терен отнема цял час — каза полковникът. — Ако са вървели по десет часа на ден, тръгвайки някъде от източния бряг на езерото Тана, за три дни са изминали трийсетина километра, а може и по-малко, ако дозорът се е придвижвал предпазливо.

Извади от джоба си бележник и химикалка.

— Не! — каза високо монахът.

— Успокойте го, че няма да му драскам по картата — каза полковникът на Меркадо.

Хенри преведе и Ган пренесе мащаба от легендата върху един лист.

— Това са десет километра. Но за да установим мястото на засадата, трябва да знаем къде приблизително е бил батальонният лагер, защото брегът на езерото е дълъг осемдесет километра. После трябва да начертая десеткилометров радиус около него и някъде по радиуса е мястото на засадата. Само че не ни е известно от коя точка на брега да започнем.

— И след това са обикаляли още няколко дни до черната стена и кулата — прибави Меркадо. — Успяхме малко да стесним района, но това пак са си доста квадратни километри, при това в джунглата.

— Тъкмо затова няма да е зле да се направи въздушно разузнаване — отвърна полковникът.

Продължиха да проучват картата, като променяха изчисленията си въз основа на различни точки по брега на езерото Тана и различно време за придвижване и се опитваха да отгатнат какво е имал предвид отец Арmano под „няколко дни“ от мястото на засадата до черния манастир. След това подходиха към проблема по друг начин: от

установеното местонахождение на крепостта до манастира, макар свещеникът да не беше посочил колко е продължил този преход. А и онова, което смятаха за крепостта, спокойно можеше да е нещо друго, въпреки че районът *incognita* се намиреше на около пет километра северно от балнеокурорта — една вечер път.

Меркадо и Пърсел се помъчиха да си спомнят дали отец Армано е споменал нещо друго, което може да ги насочи, и Франк посочи на по-възрастния журналист, че свещеникът е говорил на италиански и че Меркадо и Вивиан са превеждали, така че той може да не е чул цялата история или да не я е разбрал вярно.

— Вивиан може би ще си припомни още подробности — каза Хенри.

— Свещеникът спомена нещо за скала, поток и дърво — каза Франк на полковника.

— За жалост на тази карта няма скали и не съм сигурен кое от милионите дървета е имал предвид, но тук има едно пресъхнало поточе... още едно тук... и едно по-голямо ето тук. Всички се вливат в езерото Тана. Потърсете ги, когато отидете там, но сега изобщо не са ни от полза.

— Къде е това фалашко село? — попита Пърсел.

— Няма го на тази карта. — Ган придърпа към себе си друга. — Ето го, откъм юг... село Шоан. — Поставете картите една до друга. — На четирийсетина километра югозападно от вероятната крепост.

— Те може да знаят къде се намира манастирът — каза Франк.

— Знаят къде се срещат с монасите — възрази военният. — Само че няма да ни заведат там.

Отново заразглеждаха картите.

— Италианските картографи са видели от въздуха тази неизвестна постройка и са я отбелязали, но явно не са видели това, което търсим, или поне не са го отбелязали — заключи Ган.

— Монахът твърдеше, че това нещо се намирало в дълбока долина и дърветата стигали до самите стени — каза Хенри.

— Разбирам... Е, човек лесно може да не го забележи от въздуха.

— Зад стените пък имало дървета, градини и езерце, доколкото си спомням — прибави Пърсел.

Полковникът кимна.

— Целият този район е заснет и картографиран. Онова, което търсим, е било на една от снимките, но когато са съставяли картите, картографите са го пропуснали. Въздушните снимки обикновено са черно-бели и някои неща — и постройки, и природни особености — не си личат толкова добре в черно, бяло и нюанси на сиво, колкото на цветни снимки. Тук всъщност виждаме онова, което си е мислил, че вижда на черно-белите снимки картографът. Почти нищо не е проверявано на терен. Можем също да допуснем, че картографите са били немарливи и сигурно са били претоварени с работа, а и са бързали да доставят тези карти на армията на Дучето.

— Когато облетим района, може да имаме повече късмет — отвърна Франк.

Ган се съгласи с него, но го посъветва:

— Недейте да прекалявате с облитането обаче, защото ще привлечете ненужно внимание. Правилно ли разбрах, че разполагате със самолет и пилот?

— Работим по въпроса — увери го Пърсел и призна: — Аз съм пилотът.

— Ясно. Е, успех.

— Нали щяхте да идвате с нас?

— Ще направя всичко възможно.

— Ще успеем, полковник — заяви Франк. — И ще открием каквото търсим.

— Убеден съм. Това обаче може да е по-лесната част.

Меркадо се изправи и отиде до лавиците с древните карти.

— Там няма да намериш каквото търсим, Хенри — каза Пърсел.

Ган се съгласи с него.

— Тези карти по-скоро са фантасмагории, отколкото вярно представяне на действителността. Змейове и така нататък.

Меркадо не им обърна внимание и разви няколко пергамента, на които имаше нарисувани на ръка езера, планини и черкви. После каза:

— Тук пише на геез.

Двамата мълчаха.

— Това май е Аксум — продължи Хенри. — Виждам корона, а на тази рисунка като че ли са каменните скрижали на десетте Божии заповеди.

— Е, това го доказва — отбеляза Пърсел.

— А тук, на югоизток от това езеро, което прилича на Тана... със Сини Нил... има рисунка на... — Той плъзна картата към тях и Ган и Франк видяха красиво изображение на златна чаша и черен кръст, заобиколени от палми. Полковникът отбеляза, че ако били съобразени с мащаба, дърветата трябвало да са високи поне половин километър.

— Значи точно с тази карта трябваше да започнем, Хенри — подметна Пърсел.

— Купете я от монаха с някой сребърник — прибави Ган.

Шегите им очевидно не допаднаха на Меркадо и той каза:

— Вижте, това тук може да не е много подробно и точно. Важното обаче е, че показва... че вероятно показва нашата цел. Кръстът и чашата. Манастирът и Граалът.

— Досетихме се и сами.

— И ги показва на югоизток от езерото Тана — каза полковникът. — Кое то може би е реално указание.

Етиопецът каза нещо на италиански.

— Отпуснатият ни час изтече — преведе Меркадо.

29.

Вивиан седеше на една пейка пред Етиопския колеж и ги чакаше. Посрещна ги с думите:

— Помолиха ме да напусна читалнята.

— Защо? — изненада се Хенри.

— Архивните материали били останали навън прекалено дълго, а и други хора също искали да ползват читалнята.

— Злоупотребил си с привилегиите си в библиотеката, Хенри.

— Не е смешно.

— Нали и без това каза, че сме приключили? — отбеляза Пърсел.

— Така е, но... — Той погледна Вивиан. — Къде ми е бележникът?

— В чантата ми. — Фотографката го извади и му го подаде.

— Ако бях параноик, щях да те посъветвам да не оставяш този бележник в кабинета си — каза Франк.

Меркадо кимна.

Тежки облаци покриваха привечерното небе и Хенри каза, че в редакцията имал бутилка ликьор „Стрега“, който щял да повдигне духа им.

— Как мина? — попита Вивиан по пътя.

— Стеснихме района — отвърна Хенри.

— Има ли вероятност пак да ни пуснат там? — попита Ган.

— Това вече ще е прекалено.

— Ако се свържете с военното министерство, там имат пълен комплект военни топографски карти на Етиопия — посъветва го полковникът. — А ако установите бойната част на отец Армано, можете да поискате информация къде точно на брега на езерото Тана е бил лагерът им.

Меркадо се замисли.

— Ще попитам за картите. Само че не знаем в коя бойна част е служил отец Армано, а пък във военното министерство не са и чували за него.

— Някой в Берини може да пази писма от свещеника с обратен адрес — предположи Вивиан.

— Чудесна идея — похвали я Хенри.

— Има вероятност обаче архивът на бойната част изобщо да не е стигнал до Италия — предупреди ги Ган.

— И даже да е стигнал, може да не ни допуснат до военния архив — отбеляза Пърсел. — Или пък онова, което ни трябва, вече да не е там.

Никой не му отговори.

Пътят им минаваше през парка на Ватикана. Франк насочи вниманието си към „Св. Петър“ и осъзна, че отзад катедралата изглежда много по-голяма, отколкото откъм прочутата ѝ фасада. Базиликата и площадът с опасващите го колони бяха публичното лице на Светия престол. Това обаче не изчерпваше всичко. Тук имаше канцеларии и архиви, имаше хора, които да управляват парите, да ръководят благотворителни заведения, да изобличават ересите, да разпространяват вярата и словото Божие, както и словата на папата и кардиналската колегия — както правеше Хенри в „Л’Осерваторе Романо“.

Пърсел се съмняваше, че зад затворените врати на всички тези служби се крият някакви големи конспирации, ала разбираше, че зад Ватикана и папството лежат две хилядолетия институционална памет и съществуват неизречени и неписани правила за поведение.

Най-често, подозираше той, всички бяха на едно мнение — ватиканските духовници, йерарси и бюрократи. От време на време обаче се явяваха скрити противоречия. И сега може би се случваше нещо подобно, ако се допуснеше, естествено, че онези хора търсят същото като него и тримата му спътници.

— Ако не успеем тук, в Италианската библиотека в Адис Абеба има колекция военни карти — продължи Ган. — Проблемът е, че временното революционно правителство може да ги е конфискувало с оглед на сигурността или да ги е разпратило по бойните си части.

— Онова село, Шоан, е едно от първите места, които трябва да открием — намеси се Франк. — Знаете ли как да стигнем до него?

— Ходил съм там — отвърна полковникът. — Вече ви споменах, че локализирането на манастира може да не е толкова трудно, колкото

си мислим. Както с всяка военна операция обаче, проблемът е да проникнем вътре, да вземем каквото ни трябва и да се измъкнем.

Начинът на мислене на Ган допадаше на Пърсел. Военната логика обикновено беше ясна и ориентирана към практически въпроси и решаване на задачи. От нея зависеше животът на много хора. Вивиан и Хенри, от друга страна, се концентрираха върху мотивите за тяхната мисия и само мимоходом обръщаха внимание на логистиката и бойния план — като средновековни кръстоносци, тръгнали да освобождават Светите земи. Но светът сигурно имаше нужда и от такива хора.

Що се отнасяше до него, беше му писнало от карти, архиви и религиозни преживявания. Нямаше търпение да пристъпят към действие.

Стигнаха в редакцията и Меркадо извади бутилката „Стрега“. Заговориха за пътуването до Сицилия и той погледна календара си и отбеляза:

— Италианците имат най-много празници в цяла Европа. Общо четирийсет и два дена, струва ми се. Четиринайсети ми изглежда подходяща дата. Съгласни ли сте?

Пърсел и Вивиан кимнаха и Меркадо попита Ган:

— Сигурен ли сте, че не искате да дойдете в слънчева Сицилия?

— Опасявам се, че съм възпрепятстван.

— Няма да използвам ватиканското пътно бюро и предлагам всички да си купим самолетните билети до Палермо чрез различни туристически агенции — продължи Хенри. — Там ще наемем кола и ще отидем в Берини.

— Докато сме на тази тема, предлагам още сега да изберем датата за полет до Адис Абеба — каза Пърсел.

Никой не отговори и той прибави:

— Както ще потвърди полковник Ган, трябва да престанем да обмисляме самото нападение и да определим началната му дата.

— Аз всъщност трябва да тръгна някъде към дваисет и четвърти януари — каза британският военен.

— Добре. Екипът от „Л’Осерваторе Романо“ трябва да тръгне поединично, в случай че от отсрещната страна възникне проблем. Аз ще замина пръв, да речем на осемнайсети януари. Ако пратя телекс, че всичко е наред, Вивиан ще пристигне на дваисети януари...

— Ще заминем заедно, Франк.

Той не ѝ обърна внимание.

— Ако не се обадя, приемоте го като знак, че е възможно да са ме отстранили. — Обърна се към Меркадо. — За тебе май е най-рисковано, като се има предвид присъдата ти за съучастие с враг на етиопския народ. Но ако при нас с Вивиан не възникнат проблеми, накрая ще дойдеш и ти.

— Звучи разумно — съгласи се Ган.

— Освен ако не ни изчакат да се съберем всичките — посочи Франк.

— Ако параноята ти е основателна, би трябвало аз да отида пръв, за да видим как стоят нещата — отвърна Хенри.

— Предложението ти е отбелязано в протокола. Заминавам на осемнайсети — заяви Пърсел.

— Разполагам с няколко скривалища в Адис Абеба — каза полковникът. — Къде ще отседнете?

— При всички други журналисти в столичния „Хилтън“.

— Колективна безопасност, а? — усмихна се Ган.

— В журналистическите среди, полковник, по-скоро важи принципът за оцеляване на най-приспособения.

— „Алиталия“ все още поддържа ежедневни полети до Адис Абеба и не е трудно да си намериш билет — напомни им Меркадо. — Същото се отнася за стаите в тамошния „Хилтън“. Идната седмица ще съобща за плановете ни в редакцията и пътното бюро. Така ще имаме време да го обмислим.

— Няма какво да обмисляме — възрази Франк.

Хенри кимна.

Обсъдиха още няколко оперативни подробности и Меркадо провери разписанието на „Алиталия“ във връзка с пътуването им до Берини на 14-и.

— Вземете си билети за полета до Палермо в девет и шестнайсет сутринта — каза на Пърсел и Вивиан. — Ще се срещнем на летището.

После се извини, че имал работа, и се сбогува с гостите си.

Ган каза, че искал да се поразходи из седалището на папата, и им пожела приятен ден.

Франк и Вивиан излязоха от Ватикана и тръгнаха покрай Тибър.

— Всичко започна да става реално — отбеляза тя.

— И ще стане още по-реално в Етиопия.

30.

Кацнаха в Палермо, взеха под наем един фиат и си купиха пътна карта на Сицилия.

До Берини водеха няколко пътя. Селото се намираше в планината край град Корлеоне и те решиха да минат по същия маршрут като отец Армано през 1935-а — от Алкамо до Палермо, — макар че вместо влак използваха новата магистрала. Оттам продължиха по разбитото шосе из хълмовете — същото, което преди четирийсет години несъмнено беше извървял свещеникът с другите новобранци, заминаващи за Палермо, а после и за Етиопия. Отец Армано обаче се бе отклонил през Рим и Ватикана, преди да се отправи за фаталната си среща със съдбата в Африка.

Беше слънчев ден, много по-топъл, отколкото в столицата. Бели облачета се рееха по яркосиньото небе над далечните планини. В тесните долини растяха лимони и портокали, терасираните склонове бяха покрити с маслини и лозя. Пинии хвърляха сянка върху белите къщи, в подножието на хълмовете стояха на пост високи кедри.

Пърсел си помисли, че това е последният образ на родната земя, който е зърнал отец Армано, и че докато е крачел към Алкамо с другите младежи, сигурно е съзнавал, че може никога повече да не я види.

— Красиво е — каза Вивиан. — Абсолютно девствено.

На Франк му направи впечатление, че почти няма автомобили, за сметка на магаретата, каруците, колелата и пешеходците. Както очакваше, селата бяха живописни — бели къщи с червени керемидени покриви, черкви с камбанарии дори в най-малките населени места.

— Сигурно се молят непрекъснато.

— Всички със сигурност ходят на черква всяка неделя и в празничен ден — отвърна Меркадо. — И разбира се, на сватби, погребения, кръщенета и прочее, да не споменавам за съботната изповед. Хората тук живеят просто и са много набожни — прибави той. — В Европа вече няма много такива.

— Трябва да се преселиш тук, Хенри — посъветва го Пърсел.

— След тебе, Франк.

— Бих си купила вила в Сицилия — замечтано рече Вивиан.

— Не знаеш местния диалект — напомни ѝ Меркадо.

— И двамата разговаряхте с отец Армано — отбеляза Франк.

— Той говореше на книжовен италиански, сигурно в резултат на обучението в семинарията и службата в армията — поясни по-възрастният журналист.

— Искаш да кажеш, че ще имаме проблем да разговаряме със селяните в Берини ли?

— Сицилианците разбират италиански, когато решат. Свещеникът ще ме разбере, както и младежите — заради телевизията и киното.

— Значи може да ни отговорят на някои въпроси.

— Сицилианците не обичат да отговарят на въпроси, особено ако са зададени от чужденци — осведоми го Хенри.

— От „Л’Осерваторе Романо“ са ни възложили да напишем материал за техния съселянин.

— Няма значение. Те са подозрителни към външния свят.

— При това основателно.

— Вкарай в действие чара си, Хенри — предложи Вивиан.

— Тогава да обръщаме още сега — подметна Пърсел.

Меркадо не му обърна внимание.

— Селският свещеник ще ни помогне.

Стигнаха в Корлеоне, направиха справка с картата и знаците и поеха на югозапад към по-високите хълмове.

Франк си помисли, че спускането по склона към Алкамо не е било особено трудно. Завръщането пеш у дома в Берини обаче едва ли би било леко, макар че войникът, който се завръща у дома, не мисли за такива неща.

Тук-там по пътя бяха забелязали римски и гръцки руини и Хенри ги осведоми:

— Тук са идвали и картагенците, както и викингите, ислямските войски и още десетки нашественици. — Продължи да ги просветява: — Сицилия е била ценна плячка в древния свят, а сега е земя, забравена от времето, също като Етиопия.

— Светът се променя — съгласи се Пърсел. — Войните си имат последици.

— Един мой братовчед е служил при Монтгомъри и може да е минал оттук през четирийсет и трета.

— Ще се оглеждаме за човек, който прилича на тебе.

Берини имаше стратегическо разположение на върха на хълм, който се издигаше над долината. Еднолентовият път се виеше спираловидно по склона и изведнъж свършваше с каменна арка, бележеща входа на селото.

Франк вкара фиата през арката и продължи между белосаните къщи. Неколцината пешеходци се отдръпваха от пътя им и любопитно ги проследяваха с поглед.

След малко стигнаха до слънчево площадче, в отсрещния край на което се извисяваше доста голяма каменна черква — „Сан Анселмо“ според информацията от Ватикана. Ако данните бяха актуални, енорийският свещеник се казваше отец Джорджо Рули. Не се посочваха други свещеници.

Отдясно на площада имаше редица двуетажни сгради, една с оранжев навес и лаконична табела „Таверна“. От другата страна видяха „Кафене“ и „Табакерия“, нещо като ъглова дрогерия. Това явно изчерпваше търговския живот в селото. Всички други постройки явно бяха къщи, имаше и общински съвет. Пред сградите бяха паркирани няколко фиатчета, ала основното транспортно средство в Берини, изглежда, бяха колелата. На Пърсел му направи впечатление, че няма магарета.

Външните маси под навеса и чадърите на таверната и кафенето бяха пълни с хора и Франк забеляза, че са само мъже. Освен това видя, че техният по-голям фиат е привлякъл известно внимание. Тъкмо минаваше три следобед.

— Това е *giposo*, традиционната четиричасова следобедна почивка.

— Почивка от какво? — попита Пърсел.

— Паркирай някъде — предложи Вивиан.

— Търся паркинг метър.

— Тук паркирането е позволено навсякъде, Франк.

— Ясно.

Той бавно продължи по калдъръма и спря на порядъчно разстояние от черквата. Всички слязоха и се разкършиха. На тази височина беше по-студено и във въздуха миришеше на дим.

Един от колегите на Меркадо ги бе посъветвал да се облекат скромно и в убити цветове. Според него сицилианските селяни буквално се смеели на пъстрото облекло, както повечето хора биха се смели, ако видят на улицата човек с клоунски костюм. Франк и Хенри носеха черни панталони, бели ризи и тъмни спортни сака, а Вивиан — черна рокля, широк черен пуловер и практични обувки. Беше си взела и черен шал, за да си покрие главата, ако влязат в черквата.

По стълбището на храма се качваха или слизаха неколцина възрастни мъже и жени и Меркадо се обърна към една старица с черна рокля.

— *Mi scusi, Signora...* — После бавно и отчетливо я попита нещо.

Тя отговори, посочи с ръка и продължи, като след миг се обърна и огледа Вивиан. Хенри им каза, че жилището на енорийския свещеник било зад черквата, и ги поведе натам.

Озоваха се пред малка къща с двор и минаха по алеята до вратата. Бяха обсъдили какво ще говорят и се бяха разбрали да поверят инициативата на Меркадо. Той натисна звънеца и те зачакаха.

Вратата се отвори и на прага се появи съвсем млад свещеник.

— *Si?*

— *Padre Rulli?* — попита Хенри.

— *Si.*

Меркадо представи себе си и спътниците си и обясни, че са от „Л’Осерваторе Романо“. Пърсел разбра само последните думи: „*Padre Armano*“.

Свещеникът не им затръшна вратата под носа, но видимо се поколеба, после ги покани да влязат. Заведе ги в малка сепла дневна, даде им знак да седнат на тесен тапициран диван и се настани срещу тях на стол с висока облегалка.

Макар да беше млад и доста нисък, забеляза Франк, отец Рули имаше излъчване. Носът му изглеждаше така, като че ли има собствен пощенски адрес, а очите му бяха тъмни и интелигентни. Тънките устни и мургавата кожа придаваха на лицето му странна красота.

В печката горяха дърва, лампионът в ъгъла хвърляше слаба светлина, по грапавата мазилка на стените бяха закачени цветни щампи на брадати мъже и забулени жени. Белият мраморен Иисус висеше на кръст от маслинено дърво над стола на свещеника.

Очевидно малка и бедна селска черква в бедна енория, помисли си Франк, място, където свещеникът сам отваря вратата на дома си. Това не беше Ватиканът.

Меркадо каза нещо на отец Рули: произнасяше всяка дума отчетливо, та сицилианският свещеник да го разбере.

— Можете да преминете на английски, ако го говорите по-добре от италиански — увери го младежът.

Хенри се изненада, но бързо си възвърна самообладанието.

— Простете ни, отче, че не ви се обадохме предварително...

— Звънецът на вратата ми звъни всеки ден. Това е единственият звънец в Берини. Аз винаги съм тук.

— Да... Е, както казах, ние сме от „Л’Осерваторе Романо“. Синьорина Смит е моята фотографка, а синьоре Пърсел ми е... асистент.

— Разбирам. Аз сам съм учил английски. От книги и касети. Защо ли? Това е езикът на света, като някога латинският. Някой ден...

— Свещеникът не довърши мисълта си. — Тъй че предварително се извинявам, ако не разбере нещо или сбъркам произношението.

— Английският ви е перфектен — увери го Меркадо.

— С какво мога да ви помогна? — попита отец Рули.

— През септември с колегите бяхме в Етиопия и срещнахме един умиращ свещеник...

— Отец Армано.

— Точно така. Съобщиха ли ви за смъртта му?

— Да.

— Разбирам... Кога ви съобщиха?

— През ноември. Защо питате?

— Пишем статия за отец Армано и събираме информация — заобиколи въпроса Пърсел.

— Да, разбира се. Но доколкото разбрах, пресслужбата на Ватикана ви е предоставила цялата необходима информация.

Франк знаеше, че ватиканската пресслужба и „Л’Осерваторе Романо“ не са едно и също, въпреки че понякога изглеждаше така.

— Не съм се обръщал към пресслужбата на Ватикана — каза Хенри.

— Те ми казаха, че били във връзка с „Л’Осерваторе Романо“

— Възможно е... само че не с мене.

— Нямам представа как стават тези неща в Рим — призна отец Рули.

— Аз също — увери го Меркадо.

Младият свещеник се усмихна.

— Но сигурно знаете, че са предприети стъпки за беатификацията на отец Армано.

Хенри буквално онемя.

— Нещо ми убягва — за пръв път се обади Вивиан.

— Предложили са отец Армано за канонизиране — за причисляването му към лика на светиите — поясни Меркадо.

— О...

— Не знаехте ли? — учуди се отец Рули.

— Тъъ... чухме нещо...

— Това е истинската цел на идването ви тук, нали?

— Да... Е, искахме да съберем малко сведения за началото на живота му. За службата му в армията... може би писма, които е пращал на роднините и приятелите си.

— Можехте да си спестите пътя — осведоми ги отчето. — През ноември идваха представители на Ватикана и ми съобщиха за смъртта и предстоящото канонизиране на отец Армано. Както знаете, ако бъде въведен в сонма на светиите и ако построят храм в негова чест, за освещаването на храма е нужна реликва. Съставя се и пълна биография на бъдещия светец. Затова пуснахме обява в Берини и преровихме избата на тази къща. Намерихме куфари с негови стари одежди, а и роднините му бяха запазили снимки и писма. Включително от Етиопия. Човекът от ватиканската пресслужба интервюира близките и неколцина приятели от детството на Джузепе Армано. Тъй че цялата работа е свършена.

— Редакцията на „Л’Осерваторе Романо“ предпочита да я свършим независимо от тях — заяви Хенри.

— Както желаете. — Отец Рули сви рамене. — Когато ватиканските пратеници ни го съобщиха, отслужихме специална меса. Всички в село бяха развълнувани и камбаните на „Сан Анселмо“ биха цял ден. Роднините му много се зарадваха на неговата беатификация и на новината, че е правил чудеса в Етиопия.

Меркадо кимна.

— Съжаляваме, че сме го пропуснали.

Е, помисли си Пърсел, полковник Ган беше познал. От Ватикана ги бяха изпреварили и тук ги бе довело останалото без отговор писмо на Хенри. Естествено, в това можеше и да няма нищо особено. Може би от Ватикана просто изпълняваха задължението си да съобщят за смъртта на свещеник. И междувременно бяха пратили цяла делегация да обяви, че са предложили отец Джузепе Армано за канонизиране. И бяха взели всичко, каквото им трябва. Тази ефикасност му направи изключително впечатление.

— Казвате, че сте присъствали на смъртта на отец Армано, така ли? — попита отец Рули.

— Да.

— Обстоятелствата на смъртта му не са ми известни. — Никой не отговори и свещеникът продължи. — Монсеньор Маца от службата за беатификация ми разказа, че отец Армано лежал в затвора от хиляда деветстотин трийсет и шеста, после избягал и в предсмъртния му час го открили трима военни кореспонденти от Англия, които почти не говорили италиански. Значи сте били вие?

Меркадо потвърди.

— Е, това само по себе си е чудо — въздъхна отец Рули. — След четирийсет години да те открият... англичани на служба в „Л'Осерваторе Романо“. Ще ми разкажете ли за срещата си с него?

Хенри му предаде редактирана версия на случилото се онази нощ. Селският свещеник заинтригувано кимаше.

— Погребахме го в една градина в италианския балнеокурорт... и се помолихме на гроба му — заключи възрастният журналист.

— Чудесна история! Чудесно е и че човекът не е умрял сам.

— Той намери покой — отвърна Меркадо.

— Да. Добре. — Отчето се замисли. — Добре ли знаете италиански?

— Сносно.

Отец Рули отново се умълча, после рече:

— Но монсеньор Маца ми каза, че получил писмо от един от хората, които открили умирация отец Армано, и той не съобщавал почти нищо за последните думи на отца — поради езиков проблем и защото умрял скоро след като го намерили.

— Той... през повечето време беше в безсъзнание.

— Разбирам. — След малко младият свещеник прибави: — Както знаете, за причисляването на някого към светиите са нужни три чудеса. Питам се откъде в Рим биха могли да знаят за тях.

— Нямам представа — отвърна Меркадо притеснено.

— Може би тези чудеса са станали, докато е служел в армията през онази ужасна война.

— Възможно е.

— И за тях са съобщили оцелелите от неговата бойна част.

— Може би. Точно върху това работим за нашата публикация.

— Имате ли някакви данни за бойната част на отец Армано? — попита Пърсел.

— Ами, на писмата му трябва да е имало обратен адрес, но вече всичко е в Рим. — Отец Рули отново се вгледа в гостите си. — Цялата тази информация би трябвало да ви е достъпна във Ватикана.

— Разбира се.

— Предупредиха ме да не разговарям за това с външни хора — осведоми ги той. — Според вас защо?

— Не знам — излъга Хенри. — Рим си е Рим.

Отец Рули кимна и смени темата.

— Най-важната реликва от един светец е част от тялото му. Монсенъор Маца каза, че щял да прати хора в Етиопия да потърсят балнеокурорта и да пренесат тленните му останки.

Меркадо явно искаше да си даде вид на по-информиран, отколкото беше в действителност.

— Да, известно ни е и даже самите ние може пак да заминем за Етиопия.

— В Етиопия става опасно — предупреди ги свещеникът.

— Били сме там — напомни му Пърсел.

— Да, разбира се. — Отец Рули си погледна часовника. — След половин час имам опело.

— Можете ли да ни свържете с някой роднина на отец Армано? — попита го Франк. — И изобщо с някого от онова време? Той ни спомена, че имал брат и две сестри.

— Да, Ана още е жива. Вдовица е. И ако искате, мога да я помоля да се срещне тук с вас и да доведе други негови роднини и приятели.

— Ще ви бъдем безкрайно признателни.

— Срещата с последните хора, които са видели брат й жив, ще донесе известна утеха на Ана. Тя много страда за него, но сега й се случи истинско чудо.

Свещеникът се изправи и гостите му го последваха. Отец Рули ги изпрати до изхода.

— Ще ви очаквам в пет. Ще направя кафе.

Те му благодариха, тръгнаха си, заобиколиха черквата и излязоха на площада. Следобедната почивка, изглежда, беше свършила и таверната пустееше. Тримата пресякоха площада и седнаха на една маса под навеса.

— От Ватиканската пресслужба са ни изпреварили — каза Меркадо.

— И са заличили всички следи от отец Армано — прибави Пърсел.

— Не е за вярване... тъй де, това канонизиране... законно ли е? — попита Вивиан.

— Възможно е — отвърна Хенри.

Пърсел запали цигара и се вторачи в него.

Меркадо срещна погледа му.

— *Наистина* е възможно, Франк. Военните му писма им трябва, за да проверят дали не споменава за нещо, което може да се изтълкува като чудо.

— Военните му писма им трябва, за да проверят дали не споменава нещо за писмото от папата, което е носел.

— Не можем да сме сигурни.

— Не трябва ли да има свидетели на тези чудеса?

— Впечатлен съм от познанията ти за канонизационната процедура. Ватиканската служба за беатификация ще се опита да открие и интервюира хора, които са служили с отец Армано в Етиопия.

— Дори да не е направил чудо, той е преживял още по-голямото чудо да бъде... да бъде изцелен — каза Вивиан.

— Това брои ли се? — поинтересува се Франк.

Отговорът на Меркадо го изненада.

— Даже Тома Неверни е имал място сред апостолите. Винаги се нуждаем от скептик.

Вивиан се усмихна.

— С нетърпение очаквам да те видя в черния манастир, Франк, в присъствието на Светия Дух.

— Тогава ще си взема думите обратно.

Тя се замисли за момент.

— Отец Армано ни помоли да разкажем на сестра му Ана за неговата смърт.

Никой не ѝ отговори.

— Защо точно на нея? Защо не спомена другата си сестра или брат си?

Очевидният отговор, знаеха и тримата, предполагаше, че Джузепе Армано всъщност се е прибрал в Берини и после се е завърнал в Етиопия щастлив, че Ана още е жива и ще очаква да научи от тях за сетните му мигове на тази земя.

— Логично погледнато, предполагам, че е бил най-близък с нея — отвърна Пърсел.

Двамата му спътници мълчаха.

— Но повече ми харесва втората възможност — продължи той. — Че се е завърнал у дома.

Собственикът дойде и Меркадо го поздрави и учтиво помоли за три чаши *vinò rosso* и *acqua minerale*. Човекът явно нямаше нищо против и се скри вътре.

— Последните чужденци, които е виждал, са носели британска военна униформа — отбеляза Хенри.

— Като че ли е на подходящата възраст да е оня твой братовчед.

Вивиан се върна на въпроса.

— Отец Рули, изглежда, малко се смути, че не знаем за идването на хората от Ватикана и за всичко останало.

— Католическите свещеници са абсолютно наясно, че Ватиканът често действа тайнствено — увери я Меркадо. — Рим си е Рим.

— Според мене Римската църква е продължение на Римската империя, която също не се е отличавала с особена откритост — заяви Франк.

— Римската църква проповядва и следва словото Божие — възрази Хенри.

Пърсел си помисли, че всеки път щом чуе думата „Бог“, Хенри Меркадо чува и звуците на ангелски хор.

— Ти излъга свещеника — каза му той.

— И аз се смутих не по-малко от него, тъй че може и да не съм се изразил съвсем точно — отвърна Меркадо.

— Трябва да идеш да се изповядаш.

Хенри смени темата.

— Може би ще успеем да научим нещо за бойната част на отец Армано от неговите роднини. Честно казано обаче, военното министерство едва ли ще ни съдейства както за картите, така и за архива на неговия батальон. Тук ударихме на камък.

— Да, от това пътуване всъщност няма особена полза — съгласи се Франк. — Обаче може да стане подходящ фон за нашата история — но не и за статията ни в „Л’Осерваторе Романо“.

— Дойдохме тук и за да разкажем за смъртта му на неговите роднини, на Ана, и да ги успокоим, че накрая сме били с него — напомни им Вивиан.

— Ватиканът ни е изпреварил със съобщението за неговата смърт — отбеляза Пърсел. — А каквото и друго да им разкажем, то може да влезе в противоречие с думите на ватиканските представители. Тъй че не се разпростирай нашироко, генерале, и давай по-оптимистично.

— Той беше в безсъзнание през повечето време — подсети я Меркадо.

— Лъжите само раждат нови лъжи — сопна му се тя.

— Когато си в Рим... — усмихна се Франк.

Донесоха виното и минералната вода, наред със сметка, написана върху дъска, и Хенри даде на собственика банкнота от петдесет хиляди лири и осведоми спътниците си:

— Тук се плаща на момента.

— Да, имаме съмнителен вид — отбеляза Пърсел.

Италианецът извади шепа дребни от джоба на престилката си и Меркадо ги взе с обяснението:

— Прекалено щедрият бакшиш е проява на лош вкус. — После остави няколко монети на масата.

— Бог да даде покой на душата на отец Джузепе Армано. — Хенри вдигна чашата си.

— За сан Джузепе — последва примера му Франк.

Меркадо обяви виното за поносимо, после каза:

— Канонизирането е извънредно бавна процедура и няма да приключи до края на живота ни.

— Е, поне на твоя живот, Хенри.

— Никой не знае колко време ни остава на този свят, Франк. — Меркадо кимна към „Сан Анселмо“. Мъже, жени и деца, всички в черно, се качваха по стълбището на черквата. Камбаните бавно биеха и звънът им отекваше над площада.

— Хайде да отидем на опелото — предложи Вивиан.

— Познаваш ли покойника? — любопитства Пърсел.

— Искам да видя черквата на отец Армано.

Пърсел и Меркадо се спогледаха.

— Добре — отвърна Хенри, влезе вътре да каже *arrivederci* на собственика и отново се присъедини към тях. — Тук човек не си тръгва, без да се е сбогувал.

— Впечатлен съм от познанията ти за селския етикет — похвали го Франк.

— Струва ми се, че бих могла да живея в Сицилия — каза Вивиан.

— Половината италианци в Америка са от Сицилия — осведоми я Пърсел. — Защото не са можели да живеят тук.

— Навярно през лятото.

Тръгнаха към храма и когато се заизкачваха по стълбището, тя покри главата си с шала.

„Сан Анселмо“ се оказа голяма черква и Франк си помисли, че е построена, когато Берини е било по-многолюдно село. Гредите и мертеците на островърхия покрив бяха открити, дебелите каменни стени бяха белосани. Разкошният олтар от полиран камък и позлатено дърво обаче изглеждаше неуместно в тази скромна обстановка, както и пищните витражи.

Върху олтарния парапет лежеше ковчег, покрит с бял сатен. Отец Рули го благослови и се качи на олтара. Застана в средата, вдигна ръце и поздрави паството си на италиански. Всички се изправиха и опелото започна.

Пърсел впери очи в свещеника и видя отец Армано преди четирийсет години, млад селски свещеник, който завършил семинарията и се завърнал в родното си село при своите роднини и приятели, в същата черква, в която е бил кръстен. В един съвършен

свят, в който не съществуваше война, отец Джузепе Армано може би щеше да остане тук, докато не опеят самия него. Ала новият Цезар в Рим беше имал много по-грандиозни планове за италианския народ и ветровете на войната бяха връхлетели Берини, отнасяйки неговите синове.

Отец Рули вече стоеше на аналоя и говореше, предположи Франк, за тайнството на смъртта и обещанието за вечен живот. А може и да възхваляваше покойника, защото хората плачеха. Дори Вивиан, която нямаше представа кой лежи в ковчега, бършеше очите си с кърпичка.

Мислите на Пърсел се върнаха към отец Армано и той се зачуди дали е смятал живота си за погубен, или за блажен, тъй като е видял и преживял чудо. Каза си, че навярно и свещеникът е имал мигове на съмнение в затворническата си килия, ала вярата и преживяването в черния манастир са го подкрепяли. И накрая, точно преди смъртта си, сигурно пак се е смятал за блажен, защото завършва живота си свободен, в компанията поне на един, а може би и на двама вярващи, които ще съобщят на роднините му и на света за неговата съдба и какво е видял и преживял. В предсмъртния си час, спомняше си Франк, отец Армано изглеждаше спокоен, готов да се завърне у дома.

Хрумна му, че не са били длъжни да идват в Берини, но са постъпили правилно, защото това е мястото, от което е редно да започнат собственото си завръщане там, откъдето е започнало всичко.

ЧАСТ III

ЕТИОПИЯ

Най-дълго е пътуването към себе си и на него се отправят онези, които са избрали своята съдба, които поемат към извора на собственото си съществуване...

Даг Хамаршелд,
„Бележки“

31.

Франк Пърсел стоеше с лице към входа, с чаша в едната ръка и цигара в другата.

Барът на адисабебския „Хилтън“ беше пълен с обичайната клиентела, която човек може да види по време на война, епидемия и глад, макар на Пърсел да му се струваше, че има доста по-малко журналисти, отколкото през септември, и повече хора от ООН и охрана на посолства. И както винаги, тук-там се мяркаха тъмни субекти, чиито намерения бяха неизвестни, но трябваше да са свързани или с пари, или с шпионаж.

Друга разлика от предишния път беше изчезването на богатите етиопци. Онези, които не бяха убити или хвърлени в затвора, киснеха в римската „Етиопия“. Нямаше ги и италианците и бизнесмените.

Пърсел се радваше, че новодошлите съветски и кубински съветници не идват да пият в столичния „Хилтън“. В хотела се плащаше само в твърда валута, което държеше на разстояние отрепките и комунягите.

Преди два дни беше пратил на Вивиан във „Форум“ и в редакцията на Меркадо телекс, в който им съобщаваше, че е жив и здрав в „Хилтън“. Сега чакаше пристигането на фотографката.

През тези два дни се видя с неколцина от бившите си колеги, ала те съблюдаваха неписаното правило да не задават въпроси на друг журналист. Той обаче сам им разказа някои подробности за пътуването си до фронта през септември, както и за арестуването и изхвърлянето му от страната. Сега се бил върнал, осведоми ги Франк, като кореспондент на „Л’Осерваторе Романо“. Това не бяха новини и не му осигуриха безплатна почерпка, но колегите все пак му пожелаваха успех.

— Шантавата забавна фаза от революцията приключи — бе го информирала една симпатична журналистка от Асошиейтед Прес, казваше се Фран. — Почти всички, които комунистите искаха да отстранят, или са мъртви, или са в затвора, или са емигрирали. Сега

новите трябва да управляват и не могат да се справят с глада и еритрейските бунтовници.

Франк я попита за племето гала, но тя не знаеше или не я интересуваше особено. От тях не се вълнуваше никой в столицата — те бяха като освирепели лъвове някъде из пустошта и не преследваха политически цели. А и не бяха налични за коментар.

— Ами роялистките партизани? — полюбопитства Пърсел.

— С тях е свършено.

Той си помисли за полковник Ган, който се завръщаше, за да се бори за изгубена кауза. Този път британецът щеше да намери смъртта си.

Франк също му каза, че фалашките юдеи започвали да се преселват в Израел. Тази новина си я биваше.

Той вдигна поглед към огромния витраж, който разсейваше помръкващите привечерни лъчи в модерния бар и който щеше да направи чест на всяка европейска катедрала. Произведение на съвременен етиопски художник в неопримитивистки стил, витражът изобразяваше основаването на етиопската царска династия. На първия панел чернокожата Савска царица се отправяше за Йерусалим със свитата си. На следващия ги приемаше цар Соломон. После царицата се завръщаше в родината си и раждаше син, Менелик, прародител на настоящия император, който щеше да е и последният император на Етиопия, освен ако полковник Ган не направеше чудо. Пърсел се зачуди дали новото правителство ще допусне витражът да остане тук. Гостите на хотела го харесваха.

Той си погледна часовника: 16:36. Самолетът на Вивиан трябваше да е кацнал. Влюбените се посрещаха на летището. За разлика от репортерите и фотографите, ако освен това бяха и любовници и не искаха да демонстрират връзката си пред органите на сигурността, които можеха да се възползват от тази информация. По същата причина и тъй като „Л’Осерваторе Романо“ беше католически вестник, Вивиан имаше отделна стая.

Франк обаче бе пратил шофьор с кола от хотела да я посрещне и да потвърди по телефона, че гостенката е пристигнала и е минала паспортната проверка.

Поръча си още един „Джак Даниълс“ и се зачете в оставения на бара англезичен вестник. Кратък материал, скрит на вътрешните

страници, съобщаваше, че бившият монарх, г-н Хайле Селасие, все още бил под арест по нареждане на временното революционно правителство.

Ако г-н Селасие беше по-млад, знаеше Пърсел, отдавна да са го екзекутирали. Това обаче бе едно от предимствата на старостта, ако изобщо имаше такива — хората, които искат смъртта ти, просто трябва да проявят малко търпение. А и г-н Селасие продължаваше да е популярен на Запад и убийството му щеше да влоши отношенията с Европа и Америка още повече. В случая срещу цареубийството щяха да се възпротивят дори съветските и кубинските съветници. Убитите Романови се бяха превърнали в мъченици и съвременните марксисти искаха този път да избегнат това.

Франк се замисли за Берини. Кафето и канолите в дома на отец Рули не бяха чак толкова ужасни, колкото очакваше. Сестрата на отец Армано, Ана, се оказа мила жена и очевидно хареса Вивиан въпреки нейната екзотична външност.

Фотографката ѝ разказа, че брат ѝ я споменал по име, което разплака старицата. Ана сподели с тях, че миналата година, когато имало много новини за Етиопия, сънувала брат си усмихнат, което според сицилианските поверия означавало, че е в рая. За съжаление тя не успя да си спомни точната дата на съня си, макар с известно окуражаване от страна на Вивиан да се съгласи, че може да е било през септември.

Съвпадение? Не и според Вивиан и Меркадо, които приеха съня като поредния знак за божествено предопределение. Дори на него, Франк Пърсел, му се искаше да вярва, че отец Армано за последен път се е завърнал у дома.

Малката къща на отец Рули се напълни с близки и далечни роднини на покойния Джузепе Армано. Както излишно поясни свещеникът, „Сицилианските семейства са големи“.

Имаха известни езикови проблеми, но общо взето се разбираха и Меркадо и Вивиан разказаха как тримата със синьоре Пърсел, който не знаел италиански, намерили смъртно ранения отец Армано и той ги помолил да предадат на роднините му, че в сетните си мигове мисли за тях. Всички много се трогнаха и никой не попита защо тримата *giornalisti* идват в Берини чак сега, макар Хенри да им спомена, че е

лежал в етиопски затвор. Един старец, който се бил сражавал в Етиопия и се падал братовчед на отец Армано, им каза:

— Етиопия е гробище. Не бива да се връщате там.

Вивиан осведоми както него, така и останалите, че ще отидат при гроба на отец Армано и ще пренесат мощите на бъдещия светец в Италия. Пърсел намираше този обичай за отвратителен, но като че ли никой друг не смяташе така.

Към шест часа жените изчезнаха и бяха сервирани освежителни напитки. Към седем мъжете се извиниха и отец Рули покани тримата си гости да останат на вечеря. На Вивиан ѝ се искаше да остане, но тъй като беше ясно, че свещеникът ще настоя да изяснят някои противоречия между тяхната версия и тази на хората от Ватикана, Меркадо ѝ напомни, че трябвало да хванат самолета за Рим — въпреки че всъщност щяха да летят на другия ден.

Благодариха на отец Рули за гостоприемството и помощта и му обещаха пак да посетят Берини след завръщането си от Етиопия. Свещеникът ги благослови и им пожела лек път.

— Беше невероятно трогателно и прекрасно преживяване — на път към колата каза Вивиан.

Хенри се съгласи, както и Пърсел, въпреки че за преживяването се беше наложило да разчита на техния превод.

— Ана ми продиктува военния адрес на отец Армано — каза Вивиан във фиата. — Знаеше го наизуст.

Пренощуваха в малък хотел в Корлеоне и на другия ден взеха обедния полет от Палермо за Рим.

Меркадо писа до военното министерство върху бланка на „Л'Осерваторе Романо“: заявяваше, че подготвял статия за етиопската война и искал сведения за батальона или полка, чийто военен адрес посочваше в писмото.

Необичайно бързият отговор гласеше, че всички данни за въпросния полк били изгубени в Етиопия.

И толкова.

Що се отнасяше до италианските военни карти, които щяха да са от решаващо значение за предстоящата им мисия, полковник Ган ги осведоми, че в Лондон можел да намери пленени италиански карти. Също така ги посъветва да не посещават Италианската библиотека в Адис Абеба, защото установил, че органите на сигурността са я

поставили под наблюдение. Така че сега имаха нужда от него и неговите карти, за да се отправят на своето пътешествие. Британският военен трябваше да пристигне на 24-ти. Щял да се свърже с тях в „Хилтън“, но ако не ги потърсел до 28-и, повече никога няма да го видят.

Пърсел пак погледна телефона на бара. Вече два пъти беше питал за телекси, за да провери дали Вивиан или Меркадо не са му пратили съобщение. Вдигна слушалката и отново се обади на рецепцията.

— Ако се получи телекс, веднага ще ви го пратим горе, господин Пърсел — увери го служителят.

— Прехвърляйте тук и телефонните обаждания за мене.

— Разбира се, господине.

Знаеше, че би трябвало да я посрещне на летището, но в Рим се бяха уговорили да не го прави. Тогава планът им се беше сторил добър.

Поръча си още едно и запали нова цигара. Вече беше 17:24 и Вивиан отдавна трябваше да е минала паспортната проверка. Но самолетът на „Алиталия“ от Рим можеше и да е закъснял.

Той се обърна и плъзна поглед по клиентите, които седяха по масите. Във време на стрес хората имаха склонност да се навъртат из хотелските барове. Идваха да научат новините и слуховете или заради колективната безопасност. Някои посетители бяха мълчаливи и затворени, други бяха по-шумни. Тези дискретно осветени островчета на комфорт бяха обгърнати в някакво усещане за недействителност, а понякога се просмукваше и угризение — там навън вилнееха смърт и глад.

Пърсел отново вдигна очи към витража. Скоро януарското слънце съвсем щеше да потъне под хоризонта и светлината падаше върху огромния прозорец под такъв ъгъл, че той забеляза черква — или манастир, — представена и в древната сцена, и в нейното съвременното изображение. Художникът бе избрал за черквата черно стъкло и наоколо се издигаха тъмнозелени палми. Франк се зачуди дали самият храм е черен, или това просто е творческо хрумване. Черната черква едва се различаваше на тъмнозеления фон на палмите, и то само на определена светлина, и все пак останалата част от сцената беше изпълнена в контрастни светли и тъмни багри. Той продължи да се взира в прозореца, докато слънцето се спусна още по-ниско и двете

изображения на черквата, и в съвременната, и в древната панорама, изчезнаха, и мекото осветление на бара придаде на витража съвсем различен вид.

Телефонът иззвъня и барманът вдигна, после му подаде слушалката.

— Пърсел.

— Тук автомобилната служба на „Алitalia“ — произнесе с италиански акцент женски глас.

— Да?

— Имаме доставка на една млада дама за вашата стая.

Франк се усмихна и попита:

— Гола ли е?

— Due minuto.

— Веднага идвам.

32.

През следващите два дни Пърсел и Вивиан отново опознаваха града и възстановяваха някои журналистически контакти и местни връзки.

„Л’Осерваторе Романо“ нямаше бюро в Адис Абеба, но си поделеше едно малко помещение в стария хотел „Империял“ с други приходящи журналисти и репортери на свободна практика, които плащаха скромна такса, за да има къде да си окачат шапката и да използват пишешите машини и телекса.

Освен това се отбиха в американското посолство, за да регистрират присъствието си и да се срещнат с Ан, консулската служителка, която навремето ги беше взела от затвора. Вивиан ѝ подари саксия с черни африкански теменужки, купени от един уличен продавач.

— Не биваше да се връщате — каза им дипломатката.

— Ще гледаме този път да не ни арестуват — увери я Франк.

Написа и прати в редакцията материал за етиопските католически бежанци от размирната еритрейска граница. Не знаеше нищо по въпроса и затова по примера на Меркадо си измисли по-голямата част, но за да придаде известна правдоподобност, спомена за посещението си във ватиканския Етиопски колеж и благодари на тамошните католически братя за тяхното гостоприемство и задето са благословили пътуването му до Етиопия.

— Тук изобщо има ли нещо вярно? — попита го Вивиан, след като прочете текста.

— Истината е първата жертва, която пада във всяка война — напомни ѝ той. — Трябва да си заслужим прехраната. Снимай някой просяк и ще пуснем фотографията с надпис „католически бежанец“.

По два пъти дневно проверяваха за телекси, за да видят дали в крайна сметка Хенри Меркадо не е решил, че предпочита да си остане в Рим. Единственият телекс от него обаче се получи тази сутрин и гласеше: „ПОТВЪРЖДАВАМ ПРИСТИГАНЕТО СИ С «АЛИТАЛИЯ» В 16:23“.

Пърсел му прати отговор, потвърждаващ, че още са живи и здрави и с нетърпение очакват неговото пристигане.

Франк остави на рецепцията съобщение за Меркадо, че в 18:00 ще бъде в бара, и двамата с Вивиан се настаниха на една от масите и зачакаха да видят дали Хенри е минал проверката на летището.

Вече беше 18:35.

Вивиан отправи поглед към витража.

— Къде държат императора?

— Не казват.

— Мислиш ли, че още е жив?

— Ако беше мъртъв, щяха да обявят, че е починал от естествена смърт. Той е причината князете да продължават съпротивата.

— Кой трябва да го наследи на трона?

— Престолонаследникът княз Афса Восен, който успя да избяга в Лондон. Сигурно са дружки с Ган.

Тя кимна.

Пърсел си погледна часовника. 18:46. Хенри закъсняваше много.

— Знаеш ли, че растафарианите на Ямайка смятат Хайле Селасие за бог? — попита той.

— Нямах представа.

— После трябва да отидем там и да напишем материал за тях.

Вивиан се усмихна принудено.

Явно се безпокоеше за Хенри, ала не искаше да го признае от страх, че Франк ще изтълкува тревогата ѝ погрешно.

— Ей там. — Франк посочи дългия бар. — Точно там седях и си гледах работата, когато двамата с Хенри дойдохте при мене.

Тя отново се насили да се усмихне.

— Здравсти — имитира Франк британския акцент на Меркадо. — Познаваш ли моята фотография?

Усмивката ѝ стана по-искрена.

— Веднага си паднах по теб.

— Всъщност ви трябваше моят джип.

— Нямах представа, че имаш джип.

— Е, вече нямам. Сега трябва да е при племето гала. Сигурно са впрегнали конете си в него. Трябва да потърся човека, от когото го взех

под наем, и да си получа трите хиляди долара депозит.

— Мислиш ли, че ще ти ги върне? Ти си изгубил джипа му.

— Вината не беше моя.

— Нито пък негова. От кого всъщност взе джипа? Пак ще се наложи да наемем кола.

— От един тукашен италианец. Сигурно вече го няма.

— Трябва да го откриеш.

— Предполагам, че са му взели всички джипове. Един друг италианец, синьоре Бокачо, има или по-точно имаше малък аероплан. Разпитах за него, но явно никой не знае дали още е тук.

Вивиан кимна и си погледна часовника.

— Ще слеза на рецепцията да проверя дали е пристигнал. Ако го няма, ще видя дали полетът му не е закъснял.

— Добре.

Тя стана и излезе от бара.

Пърсел отпи глътка уиски. Бяха му дали телефонен номер за спешни случаи на британското, американското и швейцарското посолство.

Хрумна му, че без Меркадо и Ган търсенето на Светия Граал няма да стигне доникъде. Естествено, двамата с Вивиан можеха да направят опит, но това означаваше да прекратят границата между смелостта и лудостта. И все пак... нещо му подсказваше, че след като вече е тук, всичко ще се нареди — че предчувствията и вярата им не лъжат и че наистина са избрани да го направят.

Освен това разбираше, че не са избрани непременно да успеят и дори да останат живи. Бяха избрани да открият Граала в себе си. И той си помисли, че всъщност винаги е било така, че Граалът е химера и пътуването е към самите тях, към сърцата и душите им.

Вивиан и Меркадо влязоха в бара усмихнати и хванати под ръка. Пърсел се изправи и също се усмихна.

— Познаваш ли моята фотографка, Хенри?

— Да. Обеща да ме черпи едно. И тебе също.

33.

Пърсел крачеше по ветровитата писта. Изгряващото слънце започваше да разнася влагата, която все още забулваше дъното на долината. Мъглата се вдигаше по-бързо в по-високите части и Адис Абеба вече се мержелееше в далечината.

Направи му впечатление състоянието на бетонната настилка, по която вървеше. Подобно на много граждански и военни обекти в страната, тази стара писта беше италианско наследство. Италианците бяха добри строители, ала четирийсет години бяха много време. Бетонните писти бяха осеяни с лошокачествени асфалтови кръпки и покривът на хангара беше поправен с преплетена тръстика. Край самия хангар се строяваше взвод войници. Роялистите може и да бяха победени, но еритрейците, които сега се бореха за независимост от новата етиопска власт, побеждаваха и цялата страна беше на военна нога.

Етиопските военновъздушни сили поддържаха тук крило транспортни самолети С-47 американско производство и синьоре Бокачо, италианският търговец на кафе, когото Хенри все пак успя да открие, също държеше тук своя американски „Нейвиън“. Каза на Пърсел, че преди го държал на адисабебското международно летище, но етиопските ВВС го накарали да премести престарелия аероплан по-близо до тях, та при нужда да им е подръка. Всъщност вече го използвали за разузнавателни полети в еритрейския конфликт и в резултат под корпуса на нейвиъна вече имаше ракетно устройство, което синьоре Бокачо посочи на господин Пърсел. Това ракетно устройство се използвало за изстрелване на димни маркери по еритрейските бунтовници, роялистките сили и всеки останал, по когото не си падали. После новите френски самолети „Мираж“ на етиопците бомбардирали означения с димни маркери район — с променлив успех.

Франк се приближи до стабилния нискокрил самолет и го огледа. Черната му боя се лющеше и навсякъде имаше голи алуминиеви участъци, освен по написаното с червена боя име, „Мия“. Гумата на

носа се нуждаеше от напомпване и самолетът стоеше наклонен напред. Плъзгащият се люк бе отворен докрай. На едно от задните стъкла се виждаше дупка от куршум.

— Ще ме таксуват ли допълнително за ракетното устройство?
— попита Пърсел.

Синьоре Бокачо му отговори с типично италианско свиване на рамене.

— Какво да правя? Да не си мислите, че тук е Америка? Или Италия? Те правят каквото си искат. Днес няма война, тъй че може да вземете аероплана. Ако го управлявате добре, сигурно ще ви произведат в полковник от военновъздушните сили. Това е Етиопия.

— Да, знам.

— Ако не бяхте журналист, изобщо нямаше да ми позволят да ви го дам. И без това ми създадоха проблеми. Наложих се да им платя.

— Тъкмо затова създават проблемите. — Франк отново обиколи самолета. Имаше поне шест дупки от куршуми. — Карат ли ви да подавате план на полета?

— Да. Задължително. Преди не ги интересувахе, но сега държат. Смятат всички за шпиони на императора. Затова искат плана. В цялата страна има всичко на всичко десет летища, а те искат план на полета?! Ха! Днес само ще го изпробваме и не ни трябва план, обаче, когато летите за Гондар, ще се наложи да им го съобщите.

Не бяха предвидили този проблем. Тази сутрин просто щеше да полети със синьоре Бокачо, за да се увери, че нейвиънът още е годен. Ала с Вивиан, Меркадо и Ган — ако полковникът се появи, разбира се, — щяха да извършат въздушно разузнаване и той нямаше желание да каца в Гондар, където се намираше щабквартирата на Северната армия на Гетачу. Можеше обаче да заяви полет до Хартум, където уж отиват по работа.

— Може ли да летя до Хартум?

— Можете, ако искате да ви арестуват.

— Значи не се разбират със суданците.

— Определено. Пък и предпочитам да не летите с „Мия“ толкова надалеч. — Италианецът потупа написаното върху корпуса име. — Хартум е максималното разстояние за нейния капацитет, но при насрещен вятър или лошо време ще ви свърши горивото. — Усмихна се и имитира с ръка рязко пропадане във въздуха.

— Добре... Утре или вдругиден ще имам един пътник. А може да са двама-трима. Има ли задни седалки?

— Не, за съжаление. Свалих ги, за да има къде да товаря кафето — поясни Бокачо.

— Добре, но...

— Понякога взимам проби от плантациите. Нося стока и храна. Извън Адис Абеба не се намира нищо италианско за ядене. Всъщност, заради глада, понякога не се намира никакво ядене.

— Лоша работа. Може ли пак да монтирате седалките?

— Откраднаха ги.

— Естествено. Е, пътниците ми може да поседят и на вашите чували с кафе. Как се справя „Мия“ с четирима души на борда?

— А вие как бихте се справили с четирима души на гърба? Кои са другите?

— Giornalisti.

— Надявам се, че имат положително отношение към новата власт.

— Разбира се. — Пърсел се уплаши синьоре Бокачо да не се разколебае, затова отвлеche вниманието му с технически въпроси. — Кога е произведена „Мия“?

— Преди двайсет години. „Мия“ е малко момиченце, обаче аеропланът е стар — усмихна се търговецът.

— Каква е скоростта на заглъхване?

— Тя си заглъхва при всякаква скорост. Тъй че си летете колкото бавно искате. „Мия“ заглъхва, когато ѝ скимне, затова гледайте да сте достатъчно нависоко и да има време за нормализиране на скоростта.

— Каква е скоростта на заглъхване, синьоре Бокачо?

Италианецът сви рамене.

— Индикаторът не е верен и стрелката подскача. Състоянието на аероплана е доста окаяно. Атакуващият ръб на крилете е поочукан.

— Забелязах.

— Добре де, започва да заглъхва някъде към сто и десет километра в час. Но когато беше малка, „Мия“ можеше да лети и с осемдесет. Всъщност има ли значение? Движете се достатъчно високо, за да има време да се нормализира — пък и защо ви е да летите толкова бавно?

— Искам да летя ниско и бавно. И да правя резки завои. „Мия“ ще се справи ли с това?

Синьоре Бокачо се втренчи в него изпитателно.

— Пътят до Гондар не е такъв, приятелю. Гондар е на по-малко от петстотин километра северно от столицата. И няма никакви резки завои.

— Ние сме тук, за да отразяваме войната, синьоре.

— Този аероплан не е за такива неща. Той си знае пътя до Гондар по права линия. Не обича да стрелят по него. — Търговецът завря показалец в една от дупките от куршуми, после погали корпуса и изтупа длани. — Властите не искат никой друг да наблюдава войната от въздуха. Това е тяхна работа. Ако имате такива намерения, ще си помислят, че шпионирате за роялистите. Или за еритрейците, британците или американците...

— Полетна скорост? Височина?

— Тази писта е на две хиляди и четиристотин метра надморска височина. Ще наберете оптимална полетна скорост, ако се издигнете, да речем, на три хиляди и шестстотин. Ще ви отнеме прекалено много време да се издигнете по-нависоко. Особено с четирима души на борда. Когато летите над долини, може да се спускате по-ниско, ако искате, само недейте забравя, че при полет на височина две хиляди и петстотин метра може да се блъснете в някоя планина, висока две хиляди и седемстотин. Разбирате ли?

— Si. А максимална скорост?

— Сигурно може да наберете до двеста и осемдесет километра в час. Аз обикновено стигам до Гондар за два часа и половина.

— Как е витлото?

— Различно. Понякога сто-двеста оборота в минута. Не го мислете.

— Не ме интересува, стига да не отхвърчи от аероплана.

— Главината е здрава. Няма пукнатини.

— Да се надяваме.

— Да не ме мислите за... razzo? — Италианецът се почука с пръст по слепоочието.

— Е, ако вие сте луд, синьоре Бокачо, и аз не съм наред.

Търговецът се засмя, после впери очи в Пърсел и го посъветва сериозно:

— Не си правете майтапи с „Мия“, приятелю. Иначе ще ви убие.
— Capisco. А сега ще ме научите ли да я управлявам?
Бокачо се усмихна.
— Още ли искате да летите с нея? След всичко, което ви казах?!
— Щом могат етиопците, мога и аз.
Бокачо отново се вторачи в него.
— Каквато и да е целта ви, явно е много важна.
— Не по-малко от вашето кафе, синьоре Бокачо.
— В тази страна стана много тягостно — изведнъж без връзка заяви италианецът.
— Най-добре да си заминете.
— Ще си замина... — Той се усмихна. — „Л’Осерваторе Романо“ не иска ли да купи „Мия“?
— Ще попитам. — Франк погледна нагоре към кабината. — Готов ли сте?
— Аз ще пилотирам, вие ще ме гледате, после обратно. А следващия път вие ще пилотирате и аз ще ви гледам от земята.
— Дано има следващ път.
Синьоре Бокачо пак се засмя и двамата се качиха в самолета.

34.

Хенри Меркадо седеше на балкона на хотелската си стая и пиеше кафе по халат и гащета. Мъглата се вдигаше и той видя в далечината черен едномоторен самолет, който излетя от пистата на хълмовете.

— Това трябва да е Франк — каза Меркадо и посочи.

— Той каза да се оглеждаме за него към седем — отвърна седналата на другия стол Вивиан.

Меркадо я погледна. Беше с къса бяла шама, която си беше купила отнякъде и очевидно я използваше вместо нощница. Шамата му напомни за лагера на Гетачу. За плаца. И стълба. Зачуди се дали Вивиан понякога си мисли за това.

— Франк каза, че щял да прелети наблизко и да ни даде знак с крилата — прибави фотографката.

Това сигурно означаваше, че тя трябва да се върне в стаята си — или в стаята на Пърсел, — за да не ги види Франк, че пият заедно кафе на балкона на Хенри Меркадо в седем сутринта. Ала Вивиан си седеше съвсем спокойно.

— Този град е върхът на мизерията — смени темата Меркадо.

— Това не ти е Рим.

— Не. Това е адът.

Вивиан се засмя.

Меркадо мразеше Адис Абеба още от 1935-а и през изтеклите оттогава четирийсет години не беше видял нищо, което да промени мнението му. Мразеха го и самите етиопци. Подобно на всички полуетропеизирани градове в Африка и Азия, които бе посещавал, етиопската столица съчетаваше най-лошите черти на всяка култура. Единственото хубаво нещо в нея беше разположението ѝ на около две хиляди и четиристотин метра надморска височина, което правеше климата приятен, освен през дъждовния сезон от юни до септември, когато стичащата се от хълмовете кал заливаше улиците.

Той отново напълни чашите им с кафе. Вивиан опря босия си крак на парапета и шамата се вдигна до бедрата ѝ.

Хенри се изненада, когато фотографката прие поканата му за кафе на балкона, и още повече, когато я видя да влиза само по шама и почти нищо друго. Или направо нищо друго.

Вивиан обаче принадлежеше към друго поколение. И той понякога я смяташе за рожба Божия: природно невинна и в същото време несъзнателно чувствена.

Впери очи в черния самолет, който кръжеше над хълмовете и правеше опасни наглед завои, и отбеляза:

— Надявам се, че е добър пилот.

Вивиан се взираше в самолета и не отговори.

Хенри отново насочи вниманието си към Адис Абеба. Мразеше я наред с всички други градове от младостта си, защото му напомняше за времето на младежките му надежди и оптимизъм — когато вярваше в Москва, а не в Рим. Сега върху плещите му тежеше бремето на годините и разочарованията — и на Бог.

Ако се вгледаше внимателно в стелещата се под тях мъгла, можеше да види как Хенри Меркадо тича към телеграфа по площад „Св. Георги“. Можеше да чуе рева на италианските бойни самолети в небето. Можеше да си спомни и усети — и той си го спомни и го усети — удоволствието от любовеното с деветнайсетгодишната дъщеря на един американски дипломат в затъмненото фоайе на „Империял“. Защо във фоайето? Нали имаше стая в хотела? Ами ако включеха осветлението? Меркадо се усмихна.

— На какво се усмихваш, Хенри?

— На нещо, което винаги ме кара да се усмихам.

— Разкажи ми го.

И той ѝ разказа как е правил любов в затъмненото фоайе на хотел „Империял“ по време на въздушно нападение.

Вивиан го слушаше, без да го прекъсва, после известно време помълча.

— Значи разбираш.

Меркадо не отговори.

— Когато ни е страх, правим най-различни неща.

— Нас не ни беше страх от въздушното нападение.

— Вкопчваме се в някого.

— Аз не тръгнах с онова момиче за Кайро.

Тя остави думите му без отговор.

Меркадо отправи поглед към „Империял“. Опасващите хотела веранди като че ли бяха провиснали. Хрумна му носталгичната идея да се пренесе там, но навярно стигаше и да се отбива веднъж дневно, когато ходеше в пресслужбата. Всъщност беше най-добре местата, които човек свързва с хубави спомени, да си останат само спомени.

Самолетът се издигаше на север и Хенри видя, че за малко се е разминал с един далечен връх. Вивиан явно не го забеляза.

— Надявам се, че си готова за въздушни снимки с малък аероплан, управляван от начинаещ пилот — все пак й каза той.

— По-добре е ти да останеш тук, Хенри.

— Не ме е страх от смъртта, Вивиан. Страх ме е да не умреш ти.

— Никой не бива да умира. Но... думите ти ме трогват.

— Защото те обичам.

— Знам.

Меркадо не й зададе логичния следващ въпрос и се загледа в Адис Абеба. Улиците бяха мръсни и воняха отвратително. Старци с липсващи части на тялото напомняха за старорежимното етиопско правосъдие. До жертвите на съдебното членовредителство се нареждаха ранените в скорошни и отдавнашни войни. После пък идваха уродливите просяци, болните проститутки и гладните боси дечурлига, които тичаха из потъналите в магарешки изпражнения сокаци. Сегашният глад вече беше отнесъл четвърт милион души. Как се очакваше да вярва в Бог?

— Как е възможно?

— Кое?

— Ей това. — Хенри махна с ръка към града.

Вивиан се замисли за момент.

— Чудесно е, че още те е грижа.

— Вече не.

— Напротив.

— Понякога ми се струва, че съм живял прекалено дълго.

— Май веднъж ми го каза.

— Нима? И ти какво ми отвърна?

— Не си спомням.

Ала *той* си спомняше. Беше му отвърнала: „Как можеш да говориш така, щом имаш мен?“

Меркадо я погледна и сърцето му буквално секна за миг.

Сега самолетът описваше тесни кръгове точно над града, както щяха да правят по време на въздушните снимки. Той си помисли, че не е зле Вивиан да си тръгне, преди Пърсел да е решил да прелети покрай „Хилтън“. Тя обаче просто си седеше на мястото и опряла крака върху парапета, спокойно наблюдаваше полета на любовника си.

— Най-добре се премести на твоя балкон — накрая й рече Хенри. — Или на неговия.

Вивиан пак не отговори.

Той се изправи, но не влезе вътре.

Слънцето се издигаше над хълмовете и разнасяше последните остатъци от мъглата. В столицата на доскорошната империя имаше много пустеещи участъци с дерета и хълмчета. Малкото високи сгради бяха разделени едни от други с километри бедняшки колиби, скупчени като първобитни села. Бананови дървета и палми пазеха гофрираните им ламаринени покриви от палещите лъчи. Адис Абеба гъмжеше от плъхове и насекоми, нощем из околните хълмове виеха хиени. Каквато и надежда да бе имало за града и страната при вялите опити за реформи на императора, сега тя беше удавена в море от кръв. Над тази древна земя се спускаше дълга нощ и дори някога отново да изгрееше зора, Меркадо нямаше да доживее да я види.

— Добре ли си? — попита го Вивиан.

— Сега виждам нещата по-ясно. И ми е жал — и за самия мен, и за тези хора.

— Ти си добър човек, Хенри.

— Бях.

— Пак ще открием този добър, щастлив и оптимистичен човек. Нали затова сме тук.

Той кимна. Това беше последното пътуване. Надяваше се да намери спасение, но бе готов и за окончателно разочарование.

Меркадо отправи поглед надолу към площада, над който се извисяваше единствената красива постройка в града, катедралата „Св. Георги“. Денем около нея пъплеха просяци, нощем — проститутки. Бяха я построили италиански войници, пленени в Адова по време на първото италианско нашествие през 1896-а, факт, който още повече оскверняваше огромния коптски храм. Каква ирония, помисли си той, или пък грандиозна космическа шега.

— Той идва, Хенри. — Вивиан посочи.

Черният самолет се приближаваше от изток, така че страната на пилота да е обърната към хотела. Меркадо забеляза, че аеропланът лети опасно ниско и бавно. Ако заглъхнеше, нямаше достатъчно височина за нормализиране на скоростта.

Фотографката явно не разбираше риска и усмихнато му махаше с ръка.

Хенри не можеше да откъсне очи от самолета и очакваше всеки момент да се забие надолу. Какви ги вършеше Пърсел? Ето какво се случва, когато се перчиш пред някоя жена, помисли си Меркадо. Умираш. А ако Франк умреше... Той се озърна към Вивиан.

Тя стоеше изправена на пръсти и енергично размахваше ръце.

— Франк! Ехо! — Вивиан чак заподскача.

Самолетът разклати крила на стотина метра от балкона в знак, че пилотът ги е видял. Хенри вяло му махна и когато машината прелетя покрай тях, зърна лицето на Пърсел. Наблюдаваше ги.

— Видя ни! — извика Вивиан. — Ти видя ли го, Хенри?

Възрастният журналист не отговори. Самолетът набра скорост и се отдалечи на запад. Меркадо очакваше Пърсел да направи кръг и пак да мине покрай тях, но той продължи нататък и постепенно се сля с фона на високата планина.

Фотографката остана права до парапета, вторачена в забулените в мъгла върхове.

На Меркадо му се прииска да я помоли да си отиде, ала не го направи.

— Надявам се това да не предизвика проблем — каза накрая.

Вивиан завъртя глава към него.

— Ние просто пихме кафе. Докато чакахме Франк.

Хенри кимна.

Тя се обърна и се облегна на парапета.

— Ти не беше ревнив.

— Не бях.

— Тримата се къпахме заедно.

— Да... Е, едно е да се изкъпеш с някого, а съвсем друго — да спиш с него.

— Едното е прелюдия към другото. И ти го знаеше.

— Не ми излизай с тоя аргумент, Вивиан.

Тя мина покрай него и влезе в стаята.

Меркадо остана на балкона още няколко секунди и я последва през плъзгащата се врата.

Вивиан лежеше на неоправеното му легло, все още по шама, но я беше запретила до кръста си, разкривайки черния си полов триъгълник.

— Това ще оправи нещата помежду ни — каза му.

Хенри разбра смисъла на тези думи. „Съжалявам — означавахте. — Връщам ти твоята гордост. Освобождавам те от гнева“.

Той пусна халата си на пода, събу си гащетата, качи се на леглото и като коленичи между широко разтворените ѝ крака, понечи да съблече шамата ѝ.

— Недей — спря го Вивиан. — Така.

Меркадо я погледна въпросително.

— Така, Хенри. Нали разбираш.

Той кимна.

Тя протегна ръка, хвана твърдия му член и го притегли към себе си. Хенри се отпусна върху нея и Вивиан го вкара в себе си, обгърна го с бедра и го придърпа още по-близо.

Меркадо започна да тласка и след малко тя свърши, издавайки тих стон — същия като стона, който беше чул онази нощ. Той продължи движенията си и Вивиан свърши отново, после Хенри усети, че се изпразва в нея.

* * *

Лежаха един до друг и се държаха за ръце, загледани в бавно въртящия се вентилатор на тавана.

— Сега разбираш ли? — попита тя.

— Да.

— И разбираш, че това е между приятели.

Той не отговори.

— Нараних те и сега се чувствам по-добре. Искам да се успокоят и твоите чувства. Към мен. И към... всички нас.

— Разбирам.

— Надявам се. Ако не веднага, постепенно.

Когато Хенри отново видеше Пърсел, искаше да каже Вивиан. Когато седнеха заедно на по чаша, тримата щяха да са квит, макар че Франк нямаше да го знае. Но щеше да го знае Хенри Меркадо.

Сега той наистина се чувстваше по-добре. Не изпитваше гняв или ако изпитваше, вече го нямаше онова усещане за безпомощност. Ала изпитваше усещане за загуба. Искаше да е с нея.

— Поне ми кажи, че ти е доставило удоволствие — каза ѝ.

— Винаги ми е доставяло удоволствие.

— Още веднъж?

Вивиан погледна часовника.

— Трябва да тръгвам.

— Някой друг път?

— Не. Това няма да се повтори. — Тя се надигна и понечи да спусне крака на пода, но Хенри постави длан на тила ѝ и нежно я притегли към себе си.

Вивиан се поколеба, после му позволи да наведе лицето ѝ към влажния си пенис и го пое в устата си. Застана на колене между краката му и дългата ѝ черна коса се посипа върху бедрата му. Меркадо свърши, извивайки гръб, и Вивиан не се изправи, докато в него не остана нищо. След това клекна върху прасците си и го погледна. Спермата му се стичаше по брадичката ѝ.

Погледите им се срещнаха и тя се усмихна, смъкна шамата и се изправи върху леглото, после направи кръг около Хенри, който безмълвно я наблюдаваше.

Вивиан скочи на пода, избърса лицето си със салфетка, облече си шамата и тръгна към вратата.

— Благодаря за кафето.

— Пак заповядай.

Тя излезе и Меркадо впери очи във вентилатора.

— Обичам те.

35.

Пърсел взе такси от летището до хотела и се обади в стаята на Меркадо. Сремнаха се на кафе в коктейлната на „Хилтън“, където поднасяха и закуската.

Меркадо се надяваше да дойде и Вивиан — така щеше да преживее онзи посткоитален миг, който според нея щял да го накара да се почувства по-добре. Срещата само на двамата рогоносци някак си не му донесе такова удовлетворение.

— Къде е Вивиан? — попита той.

— Позвъних и в двете стаи, но не ми вдигна.

На Хенри му се искаше да каже, че тя *вече* не е в неговата стая, ала вместо това отвърна:

— Може да е заспала, сутринта стана много рано. Потърси я пак.

— Сама ще слезе.

Келнерът им донесе менюто за закуска.

— Всяко ядене ми напомня за глада в страната — отбеляза Меркадо.

— Поръчай си нещо леко.

— Ти си голям циник, Франк. Ако Вивиан беше тук, нямаше да го кажеш.

Пърсел го погледна над горния ръб на менюто, но не отговори. Избра си богата закуска и поясни:

— Огладнявам от летенето.

Освен кафе Меркадо си поръча портокалов сок и корнето.

— Как е аеропланът?

— Не е особено повратлив, но изглежда достатъчно стабилен. На тебе как ти се стори от разстояние?

— Е, не мога да преценя, естествено, обаче ти явно си разбираш от работата.

— Вивиан на какво мнение е?

— Развълнува се, когато ти прелетя покрай нас. Сам я видя.

— Видях я.

— Да, ние също те видяхме в кабината.

— И как ти се сторих, Хенри?

— Моля?

— Сторих ли ти се приятно изненадан да видя Вивиан на балкона на твоята спалня?

Меркадо не отговори директно на въпроса.

— Я стига, ние просто пихме кафе, докато те чакахме. Надявам се, не си мислиш, че е имало нещо друго.

Пърсел безмълвно го измери с поглед.

Моментът не носеше на Меркадо онова удовлетворение, което очакваше. Щеше да е много по-добре, ако Вивиан и Пърсел вече се бяха сдърпали за случилото се и Франк се мусеше по време на коктейлите или на вечеря.

Хенри нямаше желание да се кара, затова отбеляза:

— Ние сме цивилизовани хора, Франк. И тримата непрекъснато ще сме заедно, когато се наврем в гъсталака. — Моментално съжали за избора на думи. „Да се наврем в гъсталака ли?“ Мръсно подсъзнание? Потисна усмивката си.

— Добре де. Няма нищо — каза по-младият журналист.

„Как така нищо?!“ На Меркадо му се искаше да му каже, че всъщност я е чукал, но така щеше да прати целия им план по дяволите.

— Тя е много привързана към тебе, Франк — вместо това каза той.

— Точка по въпроса.

— Впрочем, според мен трябва да обсъдиш този въпрос с нея.

Пърсел не отговори. Меркадо започваше да го дразни. Темата за Вивиан обтягаше отношенията им и фамилиарността на другия мъж щеше да му донесе най-малкото юмрук в корема, както го беше предупредил в Рим. Само че Франк не искаше да провали мисията им. Пък и Хенри му харесваше.

— Не съм сигурен, но ми се струва, че когато минаваше покрай нас, летеше прекалено бавно — рече Меркадо.

— Остави пилотирането на мене, Хенри.

— Мисля за себе си. аз съм твой пасажер. Както и Вивиан.

— Не се бой. Ако това ще те успокои, пилотските ми качества направиха силно впечатление на синьоре Бокачо.

— Добре. Обаче дали ще ти позволи пак да пилотираш аероплана му?

— В момента мисли по въпроса.

— Този аероплан ни е нужен. А как е самият синьоре Бокачо? Преструва ли се, че марксистите не са взели властта и досегашният му спокоен живот продължава постарому?

— Не, като че ли е наясно, че това е краят.

— Явно е по-голям реалист от мнозина мои сънародници в бившите британски колонии.

— Така е.

— Със стария световен ред е свършено.

— Абсолютно. Синьоре Бокачо се интересува дали нашият вестник иска да купи „Мия“.

— Кого?

— Аероплана. „Мия“.

— Ааа... едва ли.

— Попитай, ако обичаш. Синьоре Бокачо иска да се измъкне оттук — поясни Франк.

— И ще постъпи правилно. Трябваше да му кажеш, че обмисляме да купим неговия аероплан, за да продължи да ни го дава под наем.

— Може и да съм му намекнал нещо подобно.

— Голям си измамник, Франк.

— Аз ли?! *Ти* току-що ми каза, че е трябвало да го излъжа.

Донесоха им закуската и Пърсел каза:

— На отиване към летището с таксито видях деца с подут коремчета.

Меркадо помълча малко, после призна:

— Понякога ми се плаче за тази страна.

— Ако беше видял каквото видях в Камбоджа аз, щеше да ти се плаче и за нея. — Погледна го в очите. — Може да плачем за целия свят, Хенри, само че с това няма да го променим.

Меркадо кимна.

— На моята възраст, Франк, човек започва да си задава въпроса... какво се е объркало, по дяволите.

— Всичко се е объркало.

— Да. Но после срещаш... е, срещаш отец Армано. И онези от ООН. И всички доброволци и мисионери, които идват в страни като Етиопия да вършат добро. Да помагат на своите събратя.

— Звучи обнадеждаващо.

— За всеки Гетачу има по един свестен човек, който се бори със страданията на човечеството.

— Надявам се да е така — каза Пърсел и добави: — И кога ще победят добрите?

— Когато свърши последната битка между силите на доброто и злото. Когато Христос и Антихристът се срещнат при Армагедон.

— Ще е страхотно събитие. Дано си уредя да го отразявам.

— Ние го отразяваме всеки Божи ден, Франк.

Пърсел кимна.

Установи, че всъщност не е толкова гладен, колкото си мислеше, и след като си изпи кафето, запали цигара.

Меркадо — взираше се във витража — каза:

— Не е показано как се любят Соломон и Савската царица.

— Използвай въображението си.

— Такава сцена щеше да увеличи клиентелата.

— Или да докара полицията. Чувал ли си нещо за господин Селасие, както вече го наричат?

— Носи се слух, че предпазливо го разпитвали за авоарите му в страната и чужбина и той им давал по лъжичка на час в замяна на живота на свои роднини.

— А какво ще се случи, след като им даде всичко?

— Марксистите удушиха с възглавници няколко стари аристократи и обявиха смъртта им за естествена — отвърна Хенри. — Такава ще е и неговата съдба. Или нещо подобно.

Пърсел отново кимна.

— Според тебе императорът знае ли къде е черният манастир?

— Интересен въпрос. Императорският двор обикаляше страната, за да раздава правосъдие, да помилва осъдени, да дарява пари на черквите и така нататък. Редовно посещаваха Ковчега на завета в Аксум. Тъй че е възможно императорът да е ходил и в черния манастир, обаче инстинктът ми подсказва обратното. И даже да е ходил, не би могъл да даде координатите му на тъмничарите си.

— Да де, нали не е бил зад волана на туристическия автобус.

— По-скоро са му донасяли Граала някъде извън манастира.

— Например в Шоан.

— Възможно е. Императорският двор е бил забулен в тайнственост в продължение на три хилядолетия. В сравнение с него японският императорски двор е като разграден двор.

— А в сравнение с Ватикана всяка друга затворена институция прилича на бюро „Справки“.

— Твоите антипапистки възгледи ме дразнят, Франк. Не забравяй, че си на работа във ватиканския вестник.

— Бог да ми е на помощ.

— Така или иначе, етиопският императорски двор вече не съществува.

— Освен ако Ган не постигне своето.

— Това е невъзможно. Няма връщане назад.

— Според мене си прав, Хенри. И като стана дума за сър Едмънд, къде е той?

— И аз започвам да се чудя.

— Каза, че щял да пристигне на двайсет и четвърти, което беше вчера. Но помоли да го почакаме четири дни, преди да го отпишем.

— Значи ще го чакаме. Ако обаче не се появи, ще тръгнем. Без него.

— Онези карти ни трябват.

— Имаме аероплан.

— Въздушното разузнаване не може да замени топографските карти. Едното допълва другото. Пък и полковник Ган притежава умения, каквито ние нямаме.

— Мисля, че ще се справим и без него. Но няма да се справя без вас с Вивиан.

Пърсел го погледна.

— Би ли ми обяснил пак защо всъщност рискуваме живота си?

— Моите мотиви, Франк, както и твоите, се менят ежедневно. Понякога мисля за безсмъртната си душа, друг път си мечтая как ще стана богат и прочут и ще обикалям света с Граала. Сигурен съм само в едно: тримата сме избрани да го направим и ми се струва, че ще разберем причината чак в присъствието на Граала и Светия Дух.

— Добре. Брой ме, даже Ган да не се появи. Ще питам и Вивиан.

— Излишно е да я питаш. — Меркадо завъртя глава към фойето. — Но ако непременно държиш, тя идва.

Вивиан влезе в коктейлната с голяма найлонова торба в ръка. Носеше панталон каки, торбест пуловер и практични обувки. Видя ги веднага и усмихнато се насочи към масата им.

Хенри се изправи, усмихна ѝ се и изтегли стола ѝ назад.

Вивиан целуна по бузата и двамата и седна.

— Предположих, че ще ви заваря в бара, както обикновено.

— Сега тук сервират закуската — осведоми я Меркадо. — Но мога да ти поръчам „Блъди Мери“.

— Не, мерси. За какво си приказвате?

— За въздушното разузнаване — отвърна Пърсел.

Тя го хвана за ръката.

— Ти беше невероятен, Франк! Имаш ли и други способности, за които още не си ни споменавал?

— Не мога да връзвам папийонка.

Вивиан се засмя и грабна препечената филийка от чинията му.

— Умирам от глад.

— Тъкмо разправях на Франк, че пилотирането му ни направи страхотно впечатление — каза Меркадо.

Тя погледна Пърсел, който се опитваше да привлече вниманието на келнера, после се обърна към Хенри. Той ѝ се усмихна. Фотографката направи престорено сърдита гримаса.

Сервитьорът дойде и Вивиан си поръча чай и плодове, след това изяде една от наденичките на Франк.

— И двамата изпитваме угризение заради глада — каза ѝ Меркадо.

— Ти ли си го предизвикал, Хенри?

— Аз си взех само едно корнето.

— Е, трябва да си поддържаш силите. Ще имаш нужда от тях.

— Основателен аргумент. — Меркадо не получаваеше пълно удовлетворение от тази среща, така че предложи: — Може би не е зле да се изясним за сутринта.

Вивиан реагира с известно закъснение.

— Какво искаш да кажеш?

— Франк се чудеше защо сме пили заедно кафе на моя балкон.

Тя се обърна към Пърсел.

— Наистина ли си се чудил?

— Хенри вероятно е изтълкувал въпроса ми неправилно.

Вивиан отново погледна Меркадо, който каза на Пърсел:

— Извинявай. Стори ми се, че нещо ревнуваш.

Франк впери очи в него.

— Всъщност се чудех, че толкова рано си вдигнал дъртия си задник от кревата.

— Нагласих будилника, за да те гледам, Франк. И после си рекох: „Ами ако Вивиан се успи?“ Затова й позвъних и я поканих на кафе. Ако не ни беше видял, сигурно щеше да се чудиш къде сме. — И се засмя.

На Пърсел не му беше смешно и Вивиан скрита Меркадо под масата.

— Хайде да сменим темата. Нещо ново за сър Едмънд?

— Не — отвърна Хенри.

— Не трябва ли вече да се безпокоим?

— Според Франк не.

— Ще се справим ли без него?

— Франк смята, че няма. Заради картите.

Тя бръкна в найлоновата торба, извади дебел кафяв плик и го остави на масата.

— Дадоха ми го на рецепцията.

Пликът бе адресиран на ръка до „Меркадо, Пърсел, Смит, «Л’Осерваторе Романо», хотел «Хилтън»“. Нямаше подател.

— Да го отворя ли? — попита Вивиан.

Франк се огледа дали не ги гледат и каза:

— Давай.

Тя срязва с ножа за масло здраво залепения капак, надникна в плика и възкликна:

— Карти!

— Виж дали няма писмо — каза Пърсел.

Вивиан бръкна ръка в плика, извади един лист и прочете на глас:

— „В Адис Абеба съм. Ще се свържа с вас. Чудесен полет, господин Пърсел“. Не е подписано.

— Слава богу, че е тук и е в безопасност — въздъхна Меркадо.

— Това, че е тук, не означава, че е в безопасност — поправи го Франк.

— Е, във всеки случай имаме картите и ако не се свърже с нас, можем да продължим и само тримата.

Вивиан погледна Пърсел и попита:

— Откъде е разбрал за полета?

— Предполагам, че роялисткото нелегално движение ни наблюдава.

— Колко вълнуващо! — възкликна тя.

— Ще стане още по-вълнуващо, когато на вратата ти почука държавна сигурност — увери я Франк.

След закуската Пърсел им каза, че ще се обади на синьоре Бокачо да види дали ще могат да разполагат със самолета в седем на другата сутрин.

— Не е задължително да идваш и ти, но още едни очи ще са ни от полза — каза на Меркадо.

Хенри се поколеба, но отвърна:

— За нищо на света не бих пропуснал такова преживяване, Франк.

— Добре.

От своя страна, Меркадо щеше да се отбие в „Имperiал“ да провери за телекси и да чуе слуховете и клюките.

— Ще напиша и материал за глада — каза той и се обърна към Пърсел. — Видях статията ти за католическите бежанци, в която пишеш, че временното правителство не им помагало.

— Надявам се, че ти е харесала.

— В това изобщо има ли някаква истина?

— Взимам пример от тебе, Хенри, и проявявам творчество.

— Вярно е, че вестниците са чернова на историческо повествование, но все пак не са чернова на исторически роман.

На Пърсел започна да му писва.

— С нетърпение очаквам твоя достоверен репортаж за глада.

— В моя материал ще се подчертава, че правителството продава национални богатства, за да купува храна за народа.

— Само че това не е вярно. Те купуват оръжие.

— Не говоря за истините и измислиците, Франк. Не бива да пишем нищо, заради което може да ни експулсират от страната. Или да ни арестуват.

— Това ми е известно, Хенри.

— Хубаво. Ще казваме истината, когато се махнем оттук.

— Не „когато“, а „ако“. Все пак сме в Етиопия.

— Междувременно съобщих в редакцията да задържат статията ти.

— *Когато* се махнем оттук, ще имаме да разказваме нещо много по-важно — обади се Вивиан, която ги слушаше внимателно. — Разбрахме се да работим заедно, Хенри, да сме приятели и колеги и да забравим миналото. — Тя впери очи в Меркадо. — Нали така?

Възрастният кореспондент се усмихна.

— Да.

Пожела им приятен ден и излезе.

Фотографката помълча, после погледна Пърсел.

— Съжалявам.

— За какво?

— Ти знаеш.

— Виж, Вивиан, знам, че още го обичаш, и в това няма нищо лошо. — Той си спомни думите на Меркадо. — Когато напуснем Адис Абеба, ще сме непрекъснато заедно, затова трябва да преглътнем... ревността.

Тя се усмихна.

— Значи може всички заедно да се къпем голи?

— Не.

— Виждаш ли? Все пак ревнуваш.

— Какво ти се прави днес?

— Искам да снимам всичко, което изгубих предишния път, след като онези гадове претършуваха стаята ми.

— Звучи добре.

— Трябва да си взема фотоапарата. — Вивиан стана. — Ще се качите ли с мен, господин Пърсел? Искам да ви покажа новия си „Канон“.

Той се усмихна и също стана.

— Не забравяйте, че сме на служба във Ватикана, госпожице Смит.

— В нужния момент ще извикам: „О, Господи!“

Пърсел вдигна плика и двамата тръгнаха към нейната стая.

Докато се събличаше, той забеляза бялата й шама, преметната на един стол. На леглото забеляза и хотелския й халат. Хрумна му, че Вивиан е трябвало да си го облече, преди да излезе на балкона на Хенри — сутринта беше доста хладна.

Малкото такси „Фиат“ се изкачваше по мъгливия склон към летището. Пърсел и Вивиан седяха отзад, Меркадо — до шофьора.

Стелещата се мъгла скриваше пистата и хангарите.

— Няма проблем, ако решиш да не идваш — увери Франк своя по-възрастен колега. — Не е зле да се подсигурих все някой от нас да оцелее.

Хенри не отговори.

— Някой трябва да продължи мисията. И да разкаже нашата история.

Меркадо отвори вратата и слезе от таксито.

Пърсел каза на шофьора да почака и се обърна към Вивиан.

— В случай на проблем с властите. Или с Хенри.

— Сутрин никога не е в настроение.

— Няма откъде да го знам. — Той отиде в хангара да завери плана на полета и по пътя с изненада установи, че още е ядосан на Хенри, пък и на Вивиан, за кафето на балкона. Тя нямаше защо да остава насаме с Меркадо. Ала и тримата съзнаваха, че през идващите седмици ще има още такива моменти.

Зад бюрото в канцеларията седеше и пушеше млад лейтенант от военновъздушните сили. Синьоре Бокачо беше дал на Пърсел няколко заявки за план на полет, като го посъветва да ги попълни предварително, и Франк го бе направил на английски, международния език на въздухоплаването — освен в Етиопия, очевидно.

Лейтенантът хвърли поглед на формуляра и веднага си пролича, че не може да го прочете.

— Къде отива?

— В Гондар. — Пърсел посочи съответната графа.

— Защо?

Франк му показва журналистическата си карта и паспорта си.

— Газетана.

Етиопецът махна с ръка към пистата.

— Кой пътува с вас?

— Газетана. — Пърсел вдигна два пръста.

Лейтенантът поклати глава.

— Не. — И му даде знак да си върви.

Франк измъкна индиговото копие на заявката от джоба си и го остави на бюрото. Етиопският бир беше тотално обезценен, но с кламер за формуляра бе прикрепена банкнота от петдесет хиляди лири — четирийсетина долара.

Лейтенантът погледна парите, приблизително равняващи се на една негова месечна заплата, взе печата, подпечата копието и записа часа.

— Върви!

Пърсел грабна заявката и излезе от хангара.

Хенри не се беше възползвал от таксито и разговаряше с Вивиан край нейвиъна. Франк плати на шофьора и тръгна към самолета.

— Проблеми? — поинтересува се Меркадо.

— Ще ни компенсират ли подкупите?

— В Народната република няма подкупи. Само потребителски такси.

Вивиан намести чантата с фотоапарата си на рамо и се обърна към Франк.

— Тъкмо казвах на Хенри, че успях да взема няколко широкоъгълни обектива от бюрото на Ройтерс. Те имат и добра лаборатория за увеличения. — И добави: — И не задават въпроси.

— Чудесно. Готови ли сме? На някого да му се ходи до тоалетната? Как си с мехура, Хенри?

— Цялата система функционира перфектно.

Пърсел потупа брезентовия си сак.

— Взех от хотела едно шише с широко гърло, ако ни се наложи да го използваме. Сети ли се да купиш бинокъл?

— Взех назаем от пресслужбата — отвърна Меркадо, после, когато се приближиха до крилото, посочи ракетното устройство и попита: — Какво е това?

— На тебе на какво ти прилича, Хенри?

— На ракетно устройство. Ще обстрелваме ли нещо?

Докато Пърсел му обясняваше, Меркадо забеляза дупките от куршуми по корпуса и им ги показа.

— Случайни попадения — увери двамата си спътници Франк, покатери се на лявото крило, отключи люка и го плъзна назад. От кабината се разнесе мирис на мухлясала кожа и хидравлична течност. Пърсел подаде ръка на Меркадо и му помогна да се качи.

— Избери си което и да е място отзад.

— Няма седалки.

— Седни върху чувалите с кафе.

Хенри недоволно се вмъкна вътре и Франк помогна на Вивиан. Тя се настани на дясната седалка.

Пърсел влезе последен и затвори капака.

— Там отзад има предпазен колан, Хенри.

— Работя по въпроса.

Франк закопча своя колан. Фотографката последва примера му.

— В заявката на полета пише, че излитаме в шест трийсет и осем. Би трябвало да стигнем до Гондар за по-малко от три часа. Ако се забавим, онзи, който приеме заявката ни на тамошното летище, ще го направи на въпрос. Но понеже се налага да се отклоним от заявения маршрут, може да кацнем след десет. Ще се оправдая с насрещните ветрове.

— А ако знаят, че няма насрещни ветрове? — Меркадо повдигна вежди.

— Те знаят само онова, което им съобщават другите пристигащи пилоти. А се съмнявам, че от столицата до Гондар има особено голям въздушен трафик.

Разтвори картата на синьоре Бокачо и я погледна.

— Значи ще направим така. Издигаме се на три хиляди и шестстотин метра и се опитваме да развием двеста и осемдесет километра в час. Щом забележим езерото Тана, ще се спусна максимално ниско и бавно ще обиколим районите, където смятаме, че може да е черният манастир. Освен това ще хвърлим един поглед на балнеокурорта и постройката, означена като *incognita*. Вивиан ще направи широкоъгълни снимки, после по някое време ще трябва да се издигнем на хиляда и осемстотин метра, надморската височина на Гондар. С малко късмет ще кацнем там най-късно в десет.

— А ако някой ни пита каква работа имаме в Гондар? — попита Вивиан.

— Пишем статия за древния град крепост.

— Това е малко прекалено, Франк — възрази Меркадо.

— Добре тогава, искаме да вземем интервю от генерал Гетачу.

— Първата ти идея ми харесва повече — заяви фотографката.

— Ние сме журналисти — напомни им Пърсел. — Нямаме представа какво правим. — Погледна си часовника: вече закъсняваха с излитането. — Готови ли сте?

— Да, щом ти си готов.

Франк завъртя ключа, изтегли щурвала и Вивиан се сепна, когато щурвалът пред нея повтори движението на неговия. Той натисна кормилните педали и нейните също потънаха под краката ѝ.

— Управлението е дублирано, което не означава, че ще пилотираме и двамата — обясни ѝ Пърсел. — Гледай да не пипаш щурвала и да не настъпваш педалите.

— Слушам, господин капитан.

Той напомпи няколко пъти гориво, натисна един бутон и двигателят се закашля. Изпод обтекателя блъвна черен дим. Витлото се завъртя веднъж, после пак и моторът заработи равномерно.

Вивиан забеляза, че синьоре Бокачо е закачил над таблото медальон със св. Христофор. Докосна го и каза:

— Покровителят на пътешествениците. Той ще бди над нас.

— Чудесно.

Пърсел плъзна поглед по уредите, повечето от които не функционираха. Под пулта имаше нов ключ с надпис „предпазител“ и „огън“. Димните ракети се изстрелваха с отделен червен бутон. На въртящо се рамо пред него беше монтиран кръгъл мерник от прозрачна пластмаса. Франк знаеше, че в устройството са останали четири ракети. Според синьоре Бокачо това не било необичайно — етиопските наземни екипи не си давали много труд. Италианецът го бе посъветвал да не настоява да свалят ракетите. Както и да не ги изстрелва за развлечение.

Франк погледна към далечния ветропоказател, освободи ръчната спирачка и потегли към пистите. В края на дългата писта, от която бяха излетели предишния ден, стоеше транспортен С-47. Нямаше време да го чака да се премести, затова се насочи към по-късата писта, която според синьоре Бокачо спокойно можел да използва в зависимост от вятъра, количеството гориво и товара. Датчикът за горивото

показваше, че резервоарът е пълен, но Вивиан не тежеше много, а Меркадо беше пропуснал закуската.

Пърсел продължи към по-късата писта. Шумът в кабината се търпеше и можеха да разговарят, ако повишат глас.

— Всички добре ли са? — попита той.

Вивиан кимна. Меркадо не отговори.

Франк направи предстартова проверка и излезе на пистата. Мъглата почти се беше разнесла. Той ориентира носа по останките от бялата линия. Състоянието на бетонната настилка малко го смущаваше и той се поколеба, после даде газ и нейвиънът се понесе напред и заподскача бясно по разбития бетон.

Пултът завибрира, плексигласовият люк се разхлопа и щурвалът затрепери в ръцете на Франк. В кабината закънтя неравномерното тропане на предното колело. Той погледна към Вивиан и видя, че настройва фотоапарата.

Нейвиънът набра осемдесет километра в час, после деветдесет и пет. Мъглата обгръщаше края на пистата, но Франк знаеше, че това е и край на равния участък от хълма — беше го забелязал, когато летяха с Бокачо. Теренът от двете му страни рязко потъна в мъгла. Вече не можеше да се откаже от излитането.

— Франк!

Викаше го Меркадо, ала нямаше какво да обсъждат.

Вивиан вдигна поглед от фотоапарата, но не каза нищо.

Пърсел погледна скоростомера и установи, че показва нула. Движеше се с максимално ускорение, а „Мия“ все още не даваше признаци, че се готви да се издигне.

Пистата внезапно свърши и Вивиан сепнато възкликна, протегна ръка и пипна медальона със св. Христофор.

Щурвалът в ръцете на Франк изведнъж олекна и нейвиънът увисна за миг, сякаш се колебаеше дали да излети, или да падне в долината.

Носът се наклони надолу и Пърсел бавно изтегли щурвала, след това дръпна лоста за колесниците. „Мия“ леко се издигна. Съседният хълм прелетя покрай лявото му крило и той забеляза, че върхът се извисява над тях. Трясъкът на прибралите се колесници стресна Вивиан. Меркадо ахна.

Самолетът започна да набира височина. Франк погледна висотомера. Намираха се на две хиляди триста и петдесет метра и това не му хареса, като се имаше предвид, че е излетял от две хиляди и четиристотин. Върховете на околните хълмове бяха високи от три до три хиляди и петстотин метра и сякаш го притискаха от всички страни. В момента се насочваха точно към един от тях.

Нейвиънът продължи да се издига и на три хиляди и петстотин метра Пърсел си поотдъхна. Зави на северозапад и попита:

— Нещо против да запаля?

Очевидно никой нямаше нищо против и Франк запуши.

— На някого да му трябва шишето?

— Вече е късно — отвърна Вивиан.

— Как се справяш, Хенри? — осведоми се Пърсел.

Никакъв отговор.

Вивиан завъртя глава.

— Добре ли си?

— Нищо ми няма.

— Искаш ли вода?

— Нищо ми няма.

— Вчера опитва ли се да излетиш? — обърна се тя към Франк.

— Вчера оставих синьоре Бокачо да излети. Освен това използвахме по-дългата писта.

— Може ли другия път пак да използваме нея?

— Може.

— А как мина кацането?

— Не се тревожи.

— Може ли да си дръпна?

Той ѝ подаде цигарата.

Продължиха на северозапад и Пърсел предложи на Меркадо:

— Не е зле да се запознаеш с топографските карти.

— Не ги ли взе ти?

— Майтап ли си правиш, Хенри?

— А... ето къде били.

Вивиан се засмя.

Пърсел се отпусна назад, провери уредите и с радост установи, че скоростомерът е проработил.

— Съгласен съм другия път да играя ролята на потенциалния оцелял — информира го Меркадо.

— С удоволствие ще се лиша от малко баласт при излитането.

Франк погледна наляво. От въздуха пейзажът изглеждаше невероятно красив. Ето какво беше подарил на човечеството Бог. Всъщност най-древните останки от предшественици на човека, датиращи отпреди повече от три милиона години, бяха открити в долината на река Аваш. И оттогава хората дълго и мъчително се бяха изкачвали към... нещо.

Вивиан го снима, после снима седящия върху чувалите с кафе Хенри. Той взе апарата от ръцете ѝ и каза:

— Обърни се насам.

Тя усмихнато се обърна и Меркадо я щракна.

— Е, нашето пътуване започна — каза Вивиан.

— За малко да го приключим още при излитането — отвърна Хенри.

— Усетих как свети Христофор и ангелите повдигат крилете ни — увери го тя.

Пърсел понечи да отговори нещо остроумно, но като се замислеше за излитането, не можеше да открие причина за случилото се.

Вивиан отново докосна медальона със св. Христофор.

— Благодаря ти.

— Ами на мене?

— Другия път използвай по-дългата писта.

Продължиха в мълчание. Етиопия се носеше под крилата им. Някъде долу, каза си Франк, се намираше обектът на тяхното търсене. И може би ги очакваше.

На около час от Адис Абеба Пърсел забеляза големия завой на Сини Нил, наклони самолета надясно и последва течението на север. Летяха с двеста и осемдесет километра в час и засега всичко вървеше нормално, като се изключеха планинските течения. От кафето в конопените чували се разнасяше приятен аромат.

Франк си мислеше за логистиката на тяхното пътешествие, за изненадите, които се криеха в дреболиите.

— Ако възникне проблем, когато се приземим в Гондар, може да конфискуват лентата ти — каза той на Вивиан. — А ако видят, че сме снимали с широкоъгълен обектив, ще има да се обясняваме.

— Ще скрия заснетите филми.

— Може да те претърсят.

— Веднъж скрих един филм на онова място, дето не го огрява слънцето — сподели с тях Меркадо.

— Не ме изкушавай, Хенри. Не бива да открият филма в нас. Може би в чувалите с кафе — предложи Пърсел.

— Наземният екип в Гондар няма да пропусне да свие един-два чувала — предупреди Меркадо.

Франк забеляза, че сенникът над предното стъкло е разкъсан и е залепен с тиксо. Дръпна лепенката и каза.

— А тук може да скрием картите.

— Даже в Гондар да не възникнат проблеми, когато слезем от аероплана, властите ще го претърсят и сигурно ще намерят този тайник — отбеляза Хенри.

Пърсел не отговори.

— Ако заявим, че нямаме нищо общо с картите и филма, синьоре Бокачо ще трябва да дава обяснения в столичната полиция, докато ние даваме обяснения в гондарската щабквартира на Гетачу — прибави Меркадо.

Франк се замисли и реши, че колегата му е прав.

— Ти какво предлагаш?

— Предлагам да рискуваме и да приемем, че на летището в Гондар всичко ще е наред. И да носим филма и картите с нас. Ако все пак ни задържат, те вече ни очакват и филмът и картите ще са най-малкият ни проблем.

Инстинктът подсказваше на Пърсел да не се размотава с инкриминиращи доказателства в една полицейска държава. Особено след предишните им арести. Ала Хенри Меркадо участваше в тази игра много по-отдавна от Франк Пърсел. Пък и явно нямаха избор.

— Ще нося филма в чантата си — каза Вивиан. — Най-доброто скривалище е пред очите на всички. Още щом се опиташ да скриеш нещо, вече си загазил.

— Никой не го знае по-добре от тебе — отбеляза Меркадо.

Тя не му обърна внимание.

— Франк ще носи картите. Не е като да носим оръжие или портрет на императора.

Пърсел кимна.

— Добре. Кацаме в Гондар и взимаме всичко с нас. Аз давам плана на полета на дежурния и после хващаме такси до града.

Хенри също имаше известни съображения за целта на тяхното пътуване.

— Ако Гетачу някак си е научил, че сме се завърнали в неговото леговище, според мене той няма да се появи веднага. Ще ни наблюдава, за да види какво правим пак в Етиопия.

— Едва ли е толкова умен — възрази Пърсел. — Мисля, че се подчинява на първичните си импулси.

— Ще разберем в Гондар.

— Може ли да сменим темата? — обади се Вивиан.

— Да помислим по следния въпрос — предложи Франк. — Когато се отправим да търсим черния манастир, не бива да пътуваме на север от Адис Абеба като предишния път. Какво ще кажете?

— Аз лично не бих го направила — съгласи се фотографката.

— По някое време след въздушното разузнаване, когато установим възможните местонахождения на манастира, ще се върнем в Гондар, ще оставим там аероплана и ще купим или вземем под наем джип — продължи Пърсел. — Пътят от Гондар до района, който трябва да проучим, е пет-шест часа, докато от столицата е три-четири дни.

— Гондар наистина е най-подходящата отправна точка — потвърди Меркадо.

Известно време летяха в мълчание. Франк следваше Сини Нил на север и поддържаше еднаква скорост и височина.

— Ходи ми се по нужда — каза Вивиан.

Меркадо й подаде празното шише.

— Затвори си очите — помоли го фотографката. — И ти, Франк. — После си смъкна панталона и гащичките и се облекчи.

— Сега е мой ред — обяви Пърсел. — Затвори си очите, Хенри. — И си свали ципа.

— Ще ти го поддържа, за да можеш да пилотираш. — Вивиан се засмя. — *Шишето* де!

Франк подозираше, че на Хенри не му е смешно. Хвана щурвала с лявата си ръка и члена си с другата, докато Вивиан му държеше шишето.

— Готов съм.

Тя протегна шишето на Меркадо, който също го използва. Всъщност, помисли си Пърсел, през идните дни и седмици непрекъснато щяха да са заедно и в много по-интимни моменти. Добре че и тримата бяха приятели.

В 08:32 Франк забеляза сред хълмовете езерото Тана. Висотомерът показваше три хиляди и шестстотин метра и водната повърхност изглеждаше на около два километра под тях, което означаваше, че се намира на около хиляда и шестстотин метра надморска височина. Гондар трябваше да е някъде в мъгливата далечина на трийсетина километра северно.

Франк посочи езерото и каза:

— Стигнахме доста бързо и сигурно ще имаме около час да огледаме района.

Започна да се спуска. След трийсет минути бяха на около триста метра над земята и висотомерът показваше хиляда и деветстотин метра надморска височина.

Бавно завиха над източния бряг на езерото и Хенри, който беше разгърнал една от картите пред себе си, заяви:

— Ей там е манастирът „Тана Киркос“, за който спомена полковник Ган. Виждате ли го? На онзи скалист полуостров, който се вдава в езерото.

Вивиан вдигна фотоапарата и снима през плексигласа.

— Преди близо четирийсет години някъде край този бряг се е установил на лагер батальонът на отец Армано — каза Меркадо.

Езерото лежеше сред скалисти хълмове, лесно отбраняем терен за останалия без хора батальон на отец Армано. Същото се отнасяше за разположения на скалист полуостров манастир „Тана Киркос“, помисли си Пърсел. Черният манастир обаче нямаше нужда да се отбранява, защото беше скрит. Не се забелязваше дори от въздуха.

Франк направи поредния бавен завой и каза:

— Да опитаме да открием балнеокурорта.

Меркадо вдигна бинокъла пред очите си, а Вивиан прилепи нос към плексигласа.

— Ей там! Виждате ли го?

Пърсел наклони самолета надясно и намали скоростта. Под края на крилото ясно различи белия балнеокурортен комплекс и тревистия район наоколо. Забеляза главната сграда, в която бяха паркирали джипа и бяха открили отец Армано, както и тесния път, по който бяха стигнали до баните. И отново се зачуди защо е завил точно по тази обрасла просека.

— Ето го серния басейн! — развълнувано съобщи Вивиан.

Франк впери очи в басейна, после я погледна. Онази нощ там долу бяха станали участници в невероятно стечение на обстоятелства и сега от въздуха и на светло всичко това си оставаше също толкова непонятно, колкото беше и в нощния мрак.

— Оттук е адски красиво! — каза Вивиан и направи няколко снимки. — Трябва да се върнем и да открием останките на отец Армано. Ватиканът има нужда от мощите му — напомни им тя.

Пърсел нямаше какво да каже по въпроса, но ги информира:

— Продължаваме по пътищата на спомените.

Зави на север.

— Мястото на последната битка.

Под тях се издигаха хълмовете, където последните роялистки сили под ръководството на княз Иясу се бяха установили на лагер, бяха се сражавали и бяха разгромени. Франк се спусна на височина шейсет метра. Пъстрите шатри на княжеската армия отдавна ги нямаше и от нея бяха останали само пръснати кости и черепи.

— Тук загина една цивилизация — каза Меркадо.

Пърсел кимна.

По голите склонове на хълмовете още имаше кратери от снаряди и освен костите те бяха единственото свидетелство за събитията, които се бяха разиграли на това място, докато те тримата се бяха къпали в италианския балнеокурорт. Ако бяха пристигнали един ден по-рано или по-късно, кой знае какво щеше да се случи.

Продължиха на север към хълмовете на Гетачу. Войниците отдавна бяха вдигнали лагера и само окопите и огневите точки напомняха, че там е имало хиляди хора.

Пърсел не можеше да определи къде е била щабната шатра, но после видя мястото, на което Гетачу беше обесил войниците на телефонен кабел, и забеляза дерето, където бяха чакали оковани, както и хеликоптерната площадка, от която бяха напуснали този ад.

Спусна се още по-ниско и съвсем бавно прелетя над естествения амфитеатър — плаца, — и Вивиан и Хенри със сигурност видяха петте стълба, които още стояха забити в земята, ала никой не каза нищо. Никой не посочи и дъсчения подиум, на който двамата с Вивиан се бяха вкопчили един в друг през последната си, както си мислеха тогава, нощ на земята.

За разлика от балнеокурорта, от тази перспектива събитията на това място бяха по-разбираеми.

Вивиан не направи нито една снимка.

Хенри, естествено, нямаше какво да каже, но на Пърсел му се искаше да научи за какво си мисли по-възрастният му колега.

Насочи се към платото между двата лагера. Наляво забеляза склона, по който се бяха измъкнали от воините гала, и върха, на който Хенри и полковник Ган бяха избрали неподходящ момент да подремнат. Наклони самолета надясно и пред тях се ширна тревистото плато между хълмовете.

— Там ли бяхме? — попита Вивиан.

— Да.

— Оттук изглежда красиво.

— Всичко изглежда красиво от въздуха. — Пърсел посочи. — Ето го склона, по който се изкатерихме, за да поискаме помощ от генерал Гетачу.

В ретроспекция звучеше смешно и тя се засмя.

— Как сме си го представяли?

— Изобщо не се замислихме.

Той зави на изток и прелетя над района между хълмовете, в който навремето бяха лагерите на двете армии.

Нещо привлече вниманието му във високата трева: десетина конници гала яздеха на запад към тях.

Меркадо също ги видя и каза:

— Тия гадини още са тук. Обстреляй ги с ракетите си.

— Ракетите не са мои. А и са обикновени димни маркери.

— Гадове!

Хенри си беше спомнил за планината Арадам, помисли си Франк, където воините гала за малко не го бяха кастрирали.

Конниците забелязаха летящия към тях аероплан и Пърсел понечи да завие надясно и да излезе извън обсега на оръжията им, но размисли и насочи нейвиъна рязко надолу.

— Какво правиш? — попита Вивиан. — Франк...

— За бога бе, човек... — изкрещя Меркадо.

Франк се спусна надолу. Воините гала спокойно седяха на конете си, втречени в бързо приближаващия се самолет. Вероятно обаче видяха ракетните устройства, защото изведнъж започнаха да се пръскат. Уплашени от воя на двигателя, няколко коня се изправиха на задните си крака и хвърлиха ездачите си на земята.

Той се спусна още по-ниско и профуча над тях с максимална мощност. После рязко зави надясно, за да не им позволи да стрелят по него, продължи над роялисткия лагер и се насочи към долината, за да се скрие зад хълмовете от разлютените воители.

— Какви ги вършиш, по дяволите? — надвика рева на мотора Меркадо.

— Търсех си джипа.

— Да не си се побъркал?

— Извинявай. Изпуснах си нервите.

Вивиан дълбоко си пое дъх.

— Не го прави пак.

Пърсел пое на югоизток над долината в джунглата.

— Ще потърсим крепостта на княз Теодрос.

Намали скоростта и височината. Долината се разшири и се превърна в огромно зелено море между хълмовете.

Хенри се наведе напред между двете седалки с картата на района.

— Ето го мястото, означено като incognita.

Пърсел погледна картата, посочи, отново насочи вниманието си напред, за да се ориентира, и леко зави надясно.

— След няколко минути би трябвало да го видим някъде напред и надясно от нас.

Намали още повече скоростта и нейвиът се спусна над джунглата. Франк беше започнал да разпознава предупредителните признаци на заглъхването, но капризите на самолета като цяло си оставаха непредвидими.

Вече летеше на височина шейсет метра.

— Всичко профучава покрай нас прекалено бързо — възнегодува Вивиан.

— Когато летим ниско, виждаме терена с по-големи подробности, но колкото и бавно да се движим, всичко пак ще профучава прекалено бързо покрай нас — поясни той. — Ако се издигнем по-нависоко, ще ни се струва, че земята лети по-бавно под нас, но пък няма да виждаме по-малките обекти.

— Благодаря, Франк, направо ми отвори очите.

— Казвам ти го, защото ти си фотографката. Как искаш да процедираме?

— Трябва ми височина за широкоъгълните снимки. Ще поръчам да ги уголемят и ще ги проучим с лупа.

— Добре... Малко надясно от нас има нещо.

Хенри се наведе напред и тримата се втренчиха в мястото, което им сочеше Пърсел. Той издигна носа на самолета, за да намали скоростта, и те видяха пред себе си открито пространство, сред което се издигаха разрушени стени и изгорели постройки. Ако не знаеха, че допреди пет месеца всичко това е било непокътното, щяха да го помислят за древни руини — само че джунглата още не ги беше погълнала.

Пърсел се замисли за свещеника. Отец Армано бе избягнал смъртта в крепостта на княз Теодрос и нещо, Бог, спомен или пътека, го беше отвело на юг, в италианския балнеокурорт. Ала Франк знаеше, че той не е вървял към балнеокурорта, защото минералните бани още не са били построени по време на неговото пленяване. Нямаше ги и на

картата. Тогава какво го бе насочило на юг към балнеокурорта, за да се срещне с трима души, които също не бяха подозирали за съществуването на това място? Може би пътека в джунглата, предположи Пърсел, навярно животинска. Ако попиташе Вивиан и Хенри, щеше да получи прост отговор: Бог е отвел отец Армано при тях. Самият той залагаше на версията с животинската пътека.

Докато се приближаваха, Вивиан направи няколко снимки, след това разрушената крепост се стрелна покрай тях.

— Може ли да се върнем и да прелетим по-високо?

— Разбира се. — Франк зави по посока на часовниковата стрелка и се насочи нагоре.

След няколко минути крепостта отново се появи от дясната им страна на около триста метра под тях.

— Какво ли е четирийсет години да лежиш в килия в джунглата? — тихо каза Вивиан, докато снимаше, сякаш размишляваше на глас.

На Пърсел му се прииска да й каже, че ако открият черния манастир, има голяма вероятност и сама да си отговори на този въпрос.

По-важно обаче беше, че са потвърдили още една подробност от разказа на отец Армано. Бяха установили и няколко точки от неговото пътешествие — източния бряг на езерото Тана, балнеокурорта и крепостта. Сега оставаше само да намерят манастира.

Той се вгледа в гъстия килим на джунглата под тях. Веднъж пътуваше с разузнавателен самолет във Виетнам и пилотът му каза: „Под плътния покров на джунглата има вражески бази. И хиляди хора. А ние не виждаме нищо“.

Точно затова американците разчистваха и изгаряха с напалм джунглата. Но тук имаше безкрайни пространства гъсти девствени гори и дори под техния покров да се издигаше цял град, никой нямаше да го види. А и имаха съвсем смътна представа къде да търсят.

Меркадо явно мислеше за същото.

— Тук джунглата обхваща доста обширен район.

— Сериозно? Как забеляза?

— Ключът може да е в онази стара карта, която видяхме в Етиопския колеж.

— Я стига, Хенри.

— И в хилтънския витраж.

— Мозъкът ти май не се оросява достатъчно.

— Общото между тях са изобразените палми. А ако се вгледаш, ще видиш, че тук няма много палми.

Пърсел впери очи в джунглата. Вярно, нямаше много палми, но... това не беше сериозна следа.

— Добре, ще се оглеждаме за палми — отстъпи Франк. — Междувременно, след около половин час трябва да потегляме за Гондар, затова ще се издигна по широка спирала и Вивиан ще снима всичко долу. Опитвай се да застъпваш заснетите участъци, нали, Вивиан?

— Знам.

— Тогава да започваме. — Пърсел насочи нейвиъна нагоре и се обърна към Меркадо. — Наблюдавай с бинокъла и ни кажи, ако забележиш нещо необичайно. Ще отворя малко люка, за да не пречи на Вивиан. — Отключи плексигласовия капак, плъзна го назад и ревът на двигателя нахлу в кабината.

Вивиан откопча предпазния си колан, наведе се напред и насочи фотоапарата към отвора.

Закръжиха на изток от Тана над гористия район от разказа на отец Армано, който започваше от брега на езерото и стигаше до неговия затвор. Сто и трийсет километровият бряг беше известна величина в тяхното уравнение, макар че нямаха представа точно откъде е тръгнал свещеникът. Бяха намерили и крепостта на княз Теодрос. Неизвестно оставаше какво се крие под покрива на джунглата, включително местонахождението на черния манастир.

Пърсел насочи вниманието си към терена под тях. В зеления килим като че ли нямаше направени от хора просеки. Това обаче вече го знаеха.

Доверявайки се на идеята на Хенри, Вивиан направи много снимки на групи палмови дървета. Видяха и няколко езерца и тя засне и тях, защото свещеникът беше споменал, че зад стените на манастира имало езерце.

Що се отнасяше до дървото, потока и скалата, както бе посочил Ган, дърветата бяха много, а скалата нямаше да се забелязва, освен ако не е огромна или не се намира сред гол участък. Пърсел и Меркадо откриха на картата потоци, ала не успяха да ги видят в гъстата джунгла.

Франк се замисли за италианските картографи, които бяха направили десетки топографски карти въз основа на снимки от въздуха. Те бяха забелязали крепостта и още някои човешки обекти на снимките и ги бяха нанесли на картите. Не бяха забелязали обаче черния манастир или нещо друго, което да означат като *incognita*.

Игла в копа сено. Манастир в джунгла.

Ключът, знаеше Пърсел, най-вероятно се криеше в село Шоан. Погледна си часовника. Скоро щеше да стане десет и трябваше да се отправят за Гондар, иначе безпричинно щяха да закъснеят.

Изчака Вивиан да заснеме още няколко кадъра и надвика рева на двигателя:

— Край! — После затвори люка и го заключи. В кабината стана по-тихо, но никой не проговори. Дори да бяха разочаровани от въздушното разузнаване, никой не го каза.

Пърсел взе курс на северозапад и започна да се издига, за да набере надморската височина на Гондар.

Нямаше представа какво ги очаква там, далеч от относителната сигурност на столицата. Но ако резултатите от предишното им пътуване към територията на Гетачу бяха предвидими, тяхното търсене на Светия Граал можеше да приключи след половин час.

Имаше достатъчно гориво да обърне към Адис Абеба, само че нямаше как да обясни причините за това.

— Ще кацнем след двайсестина минути — каза той.

Не получи отговор.

38.

Езерото Тана се приближаваше от лявата им страна, а зад него се издигаше планината Симиен.

— На връщане ще минем над Шоан — каза Пърсел.

— Може да не видим никого — обади се Меркадо. — В момента фалашките юдеи масово се изселват.

— Чух. Но защо?

— Чувстват се застрашени.

— Това чувство ми е познато. Според Ган фалашите имали специално място в етиопското общество — напомни Франк на по-възрастния си колега.

— Вече не.

— Къде отиват? — попита Вивиан.

— В Израел, естествено. Израелците са организирали въздушен мост. По силата на Закона за завръщането всеки юдей по света има право да емигрира в Израел.

Пърсел си помисли, че всъщност си тръгват всички, които могат. Скоро в страната щяха да останат само марксисткото правителство, руските и кубинските съветници, селяните и побърканите журналисти. Монасите от черния манастир също спокойно можеше да са заминали и да са отнесли със себе си Светия Граал.

— Фалашите са единствените юдеи на света, които не са част от диаспората — продължи Меркадо. — Те са етиопци и изповядват юдаизма още отпреди времето на Савската царица. Етнически произхождат от тук, а не от Израил и Юдея, затова Законът за завръщането формално не се отнася за тях. Но израелското правителство ги приема с отворени обятия.

— Хубаво. Обаче се надявам още да са в Шоан, защото непременно ще включим селото в маршрута си.

— Струва ми се, че прекалено залагаш на Шоан за нашата мисия.

— Ще видим, когато стигнем там.

В десет и двайсет Пърсел видя града крепост Гондар да се издига над хълмовете. Приличаше на кинодекор за фантастичен филм, в който

се разказва за дракони и магьосници. Всъщност обаче представляваше нещо много по-неприятно — щабквартирата на генерал Гетачу.

Летището, едновременно гражданско и военно, се намираше на едно недалечно плато и тъй като нямаше радиовръзка, Франк трябваше да се спусне, за да види ветрения конус и на свой ред да бъде видян от кулата, което го накара да се почувства като нарушител на вражеско въздушно пространство.

Контролната кула му даде зелена светлина, международния сигнал, означаващ разрешение за кацане.

Той се насочи към ориентираната в посока север-юг писта.

— Не виждам да ни очаква наказателен взвод — отбеляза Меркадо.

— Зад хангара са, Хенри.

— Може ли да престанем с черния хумор? — предложи Вивиан.

Нейвиънът стигна до дългата писта, Пърсел изтегли ръчката докрай и самолетът кацна.

— Добре дошли в Гондар.

Продължи до самия край на пистата, като се оглеждаше за признаци, че трябва да обърнат и да излетят за Судан или Френска Сомалия^[1] на около четиристотин километра на изток.

Хенри също се взираше към хангарите и паркираните около тях военни коли.

Нейвиънът спря и Франк рулира към хангарите.

Вивиан вдигна фотоапарата си, но Меркадо я спря.

— Тук не може да снимаш.

Тя прибра фотоапарата в чантата си.

Един транспортен С-47 бе кацнал наблизко и Пърсел се зачуди дали е онзи, който му беше попречил да излети по по-дългата писта на летището в Адис Абеба. Номерът на опашката му се струваше същият, ала не бе сигурен.

Спря до хангара и угаси двигателя. След четири часа във въздуха най-после се възцари тишина и можеха да разговарят спокойно, но никой нямаше какво да каже.

Франк отключи люка, плъзна го назад и студеният планински въздух нахлу в задушната кабина.

— Вземете всичко, оставете само шишето — каза той.

Измъкна се на крилото и се обърна, за да помогне на Вивиан и Меркадо.

Четирима мъже в масленозелени униформи и с кобури на кръста ги наблюдаваха.

Познаваха нейвиъна, естествено, и Франк виждаше, че са очаквали от кабината да излезе синьоре Бокачо или някой от етиопските пилоти, които използваша самолета, за да изстрелват димни ракети по враговете на държавата.

— Радостното е, че изглеждат изненадани от нашата поява — отбеляза той.

Тримата скочиха на бетона и тръгнаха към военните. Единият от етиопците, капитан, им даде знак да влязат в офиса на хангара, настани се зад бюрото и вперя очи в тях.

Носеше червената звезда на новата марксистка власт, но допреди шест месеца сигурно беше носил юдейския лъв. Пърсел се надяваше, че няма да се окаже племенник на Гетачу и че знае международния език на пилотите, а също и че вярва в международното братство на хората, които покоряват висините. А можеше да се окаже и задник.

— Кой сте вие? — попита на английски капитанът.

— Журналисти от Адис Абеба и приятели на синьоре Бокачо — отвърна Франк.

— Каква е целта на посещението ви?

— Идваме да разгледаме древния град Гондар.

— Защо?

— Защото е много прочут.

Капитанът се позамисли, после каза:

— Планът на полета, паспортите и акредитациите ви.

Пърсел му даде формуляра, после му дадоха и паспортите и журналистическите си карти. Етиопецът проучи паспортите и провери имената им в някакъв напечатан списък. Франк, Вивиан и Меркадо се спогледаха.

Капитанът хвърли поглед на картите им, после върна всичко на Пърсел и каза:

— Има такса за кацане.

— Колко е днес?

Военият се втренчи в него.

— Каква валута имате?

— Лири.

— Петдесет хиляди.

Франк се обърна към Меркадо.

— Плати на господина, Хенри.

Меркадо изглеждаше едновременно облекчен и ядосан. Извади от портфейла си банкнота от петдесет хиляди лири и я подаде на капитана.

— Колко ще останете? — попита военният.

— Няколко часа.

— Дълъг полет за само няколко часа в Гондар.

— Аз съм фотографка — поясни Вивиан и потупа чантата си. —

Днес ще направим пробни снимки и ако нашият вестник ги хареса, ще се върнем и ще подготвим фотосе за древния град.

Капитанът я измери с поглед. Явно анализираше тази информация. После попита Пърсел:

— Имате ли друга работа тук?

— Не.

— Познавате ли някого в Гондар?

— Не. — Освен генерал Гетачу, естествено, но не си струваше да го отбелязва.

Етиопецът дълго ги наблюдава, после каза:

— Ако възникне военна необходимост, военновъздушните сили на временното революционно правителство имат правото да използват вашия самолет. Сигурен съм, че синьоре Бокачо ви е предупредил.

— Наясно сме с това.

— Като военни кореспонденти ли сте тук?

— Днес не.

— Каква е следващата ви дестинация?

— Адис Абеба.

— Докато ви няма, ще напълнят резервоара ви. Ще платите в западна валута. Ще заявите плана на полета и ще внесете такса за излитане.

— Разбирам.

— Преди да излетите, ще потърсите лично мен. Аз съм капитан Шареу.

— Добре.

— Можете да тръгвате.

Те се насочиха към изхода.

— Чакайте!

Тримата се обърнаха и Пърсел видя, че капитан Шареу чете формуляра.

— Излетели сте от Адис Абеба преди повече от четири часа — каза етиопецът.

— Имаше насрещен вятър.

Капитан Шареу посочи транспортния С-47 през прозореца.

— Онзи самолет е излетял от същото летище след вас. Пристигна преди два часа и не съобщи за насрещен вятър. Да не сте се отклонили от заявения маршрут?

— Всъщност се заблудих по картата и понеже не познавам района, се изгубих за около час.

— Значи сте имали насрещен вятър и сте се изгубили. Нямате късмет.

— Явно.

— Ще обърна внимание на използваното гориво от Адис Абеба дотук.

— Имайте предвид, че излетяхме с три четвърти резервоар.

— Сигурен съм, че някой в столицата ще си го спомни.

— Определено.

Известно време капитанът продължи да се взира в тях, после повтори:

— Можете да тръгвате.

Те се обърнаха и излязоха от хангара.

— Капитан Шареу не се върза на насрещния вятър и изгубването, Франк — каза Меркадо.

Пърсел беше забелязал малкия граждански терминал от въздуха и те тръгнаха натам, за да вземат такси.

— Моето обяснение като пилот беше логично и правдоподобно — увери Франк двамата си спътници.

— Според мен моето обяснение като фотографка за целта на двучасовия ни престой тук беше по-правдоподобно от твоето за четиричасовия ни полет — възрази Вивиан.

— Значи и двамата сме добри лъжци.

— Ще видим колко сме добри, когато се върнем на летището.

— Докато ни няма, може да ни реквизируют аероплана — напомни Меркадо.

— Ще ни го върнат, ако междувременно някой не го свали.

— В този град има ли хотел? — попита Вивиан.

— Предишния път, когато идвах, имаше няколко доста прилични — отвърна Хенри.

— Кога е било това?

— През хиляда деветстотин четирийсет и първа.

Стигнаха до терминала и влязоха през задния вход. Малката сграда пустееше.

— Оттук изобщо има ли граждански полети до Адис Абеба? — полюбопитства Вивиан.

— По-рано имаше по един дневно — осведоми я Меркадо. — Доколкото чух, сега имало веднъж седмично.

— Явно сме го пропуснали — отбеляза Пърсел.

— Може за дълго да останем в Гондар. — Фотографката се намръщи.

— Това съвсем не е най-страшното, което може да ни се случи — посочи Пърсел. Забеляза, че единственото гише за автомобили под наем е затворено, и предложи: — Докато сме тук, хайде да потърсим джип под наем.

Излязоха от предния вход на терминала. На таксиметровата стоянка чакаше самотен черен фиат. Меркадо събуди шофьора и се качиха. Хенри седна отпред и каза:

— Гондар.

Шофьорът изглеждаше смутен, сякаш не е имал клиент отпреди революцията.

Пърсел потупа Меркадо по рамото и каза:

— Дай му дваисет хиляди.

— Това са петнайсет долара, Франк. Той печели по около един долар дневно.

— Това е повече, отколкото ми плаща „Л’Осерваторе Романо“. Да тръгваме.

Хенри неохотно даде на етиопеца банкнота от дваисет хиляди лири и шофьорът потегли.

Докато се спускаха от платото, Меркадо се опита да поведе разговор с шофьора на амхарски, италиански и английски.

— Според мен другия път не бива да идваме с нейвиъна — каза фотографката на Пърсел. — Това вече ще е прекалено. Може да дойдем с редовен полет, когато сме готови да започнем нашето пътуване.

— Трябва да направим още един разузнавателен полет, за да проверим всичко интересно на твоите снимки.

— Не съм сигурна, че изобщо ще се измъкнем оттук.

— Ние сме избрани да се измъкнем оттук.

Тя не отговори.

Меркадо се обърна към задната седалка.

— Шофьорът всъщност е чакал генерал от съветските военновъздушни сили.

Вивиан се засмя.

— Тогава защо ни взе?

— Защото Хенри му даде едномесечна заплата — обясни Пърсел.

— Днес нищо не върви както трябва — рече Хенри.

— Нито разбих аероплана, нито ни арестуваха — не се съгласи с него Франк.

— Денят още не е свършил — изсумтя Хенри.

[1] От 1977 г. Джибути. — Б.пр. ↑

39.

Меркадо насочи шофьора към построения от италианците площад в центъра на Гондар. Слязоха в студения слънчев ден и заразглеждаха магазините, киното и обществените сгради, проектирани от италиански архитекти в модерния за 30-те години на XX век фашистки стил.

— През четирийсет и първа изглеждаше по-добре — каза Хенри.

— Тогава и ти си изглеждал по-добре — отбеляза Пърсел.

По-възрастният журналист не обърна внимание на репликата му.

— През четирийсет и първа италианската армия превърна Гондар в последната си крепост срещу британците. — Замълча за миг, после продължи: — Тогава пътувах като военен кореспондент с британския експедиционен корпус... шест месеца преди това бяхме превзели Адис Абеба и Хайле Селасие се беше върнал на трона.

Пърсел впери очи в изправения на площада Хенри Меркадо. Този човек беше преживял какво ли не, бе видял много смърт и войни. А може би и малко мир. Всъщност беше преживял целия XX век дотук с всичките му триумфи и разочарования, успехи и провали.

Беше цяло чудо, помисли си Франк, че в Меркадо изобщо бе останало нещо. И че все още можеше да вярва в нещо като Светия Граал. И в любовта.

Погледна Вивиан, чието внимание беше насочено към Хенри. Не бе имал намерение да му я отнема.

Меркадо кимна към киното.

— Британските войници гледаха пленени италиански филми и аз стоях на сцената и превеждах на висок глас. — Засмя се. — Измислях си адски смешни еротични диалози.

Вивиан също се засмя и Пърсел се усмихна.

Хенри посочи една голяма обществена сграда.

— Британската армия установи там щабквартирата си и знамето ни се вееше отпред. Ган ми каза, че и той е бил тук, но не сме се срещали. А даже да сме се виждали, трябва да сме били толкова пияни, че не си спомняме.

Франк се зачуди дали след трийсет и пет години ще стои тук или на друго място от своето минало и ще разказва на спътниците си какво е било навремето. Навярно нямаше. Хенри имаше невероятен късмет, че толкова пъти е избягвал смъртта. Пърсел също се чувстваше късметлия, ала не *чак* толкова.

— Цели две години италианците водиха изненадващо ожесточена партизанска война в провинцията, преди накрая да отстъпят и този последен къс от своята Африканска империя. Само че тогава аз пътувах с британската армия в Северна Африка. — Меркадо направи нова пауза. — Винаги съм искал да се върна в Етиопия и особено в Гондар. И ето че сега съм тук.

— Покажи ни града, Хенри — помоли го Вивиан.

Напуснаха площада и навлязоха в стария град, който се оказва също толкова невероятен, колкото изглеждаше от въздуха: комбинация от тухлени и каменни дворци, черкви, укрепления, стара синагога, руини. Имаше почти средновековен вид, помисли си Пърсел, макар че не беше виждал подобна архитектура нито в Европа, нито никъде другаде.

Меркадо им сочеше сградите, които знаеше от едно време, и Вивиан ги снимаше.

— Като че ли хората са по-малко, отколкото си спомням — отбеляза Хенри. — Мнозинството от етиопските юдеи живееха в Гондар и неговите околности. Струва ми се обаче, че са заминали заедно с аристокрацията, търговците и последните италианци.

— И ти щеше да си отидеш, ако живееше в бърлогата на генерал Гетачу — отвърна Вивиан.

— Фалашите, последните роялисти и други традиционалистки елементи в околните провинции са организирали съпротива срещу марксистите — каза Меркадо. — Така че въпреки параноята си Гетачу има известно основание да смята, че отвсякъде е заобиколен от шпиони и врагове. Положението в страната е нестабилно и опасно.

— Това отнася ли се и за района, в който ще пътуваме ние? — попита Вивиан.

— Скоро ще разберем.

Повечето магазини и заведения бяха затворени, включително един италиански ресторант, който Хенри си спомняше. По почти

пустите улици патрулираха войници с калашници и ги оглеждаха подозрително.

— Зловещо е — прошепна Вивиан.

— Кажим им, че познаваш генерал Гетачу — посъветва я Пърсел.

Откриха магазин, в който продаваха бутилки вода и пакетирана храна, и запомниха къде се намира — следващия път трябваше да се запасят с провизии.

На едно площадче с черква видяха отворено кафене и се насочиха към него, за да изпият по бира, но там седяха шестима войници, несъмнено кубинци, и ги наблюдаваха. Единият подвижна нещо на сензоритата и Вивиан им прати въздушна целувка. Войниците се засмяха.

Пърсел искаше да намерят училището на английската мисия, в което бяха посинявали дупето на малкия Микаел Гетачу, но един старец, който знаеше италиански, осведоми Меркадо:

— Сега там е щабквартирата на войската.

Хенри предложи да пропуснат тази снимка.

— Микаел вероятно се опитва да преодолее известни проблеми от детството си — предположи Франк.

Запитванията им за най-добрия хотел в града ги отведоха при „Гоха“ близо до италианския площад. Поискаха да се срещнат с някой, който знае английски или италиански, и ги отведоха в кабинета на управителя, г-н Кидане, който знаеше и двата езика.

Поинтересуваха се за стаи за близкото бъдеще, въпреки че хотелът изглеждаше празен, както и за джип под наем. Г-н Кидане ги осведоми, че можел да осигури на бъдещите си гости британски ландроувър, но за съжаление, поради нестабилната ситуация, той щял да им струва по двеста щатски долара дневно. Отделно за шофьор и охрана, каквито настоятелно им препоръча. Освен това трябвало да дадат две хиляди долара депозит в брой — в случай че джипът и гостите му не се завърнат, макар че не го каза.

Те взеха визитката на управителя с телекса на „Гоха“. Пърсел му даде двайсет долара за отделеното време и г-н Кидане им повика такси.

Потеглиха обратно за летището.

— Тук е изумително — отбеляза Вивиан.

— Някой ден Гондар ще се превърне в туристическа атракция — увери ги Меркадо. — А сега е леговището на Гетачу, ако успее да се задържи.

— Май намерихме джип и ще можем да купим провизии в Гондар — каза Пърсел. — Само че трябва да действаме бързо, защото пак може да започнат сражения.

Хенри кимна и каза:

— Тези планини винаги са били място на отчаяна последна съпротива.

— Утре или вдругиден ще направим още един разузнавателен полет и ако още не сме се свързали с Ган, ще решим какъв да е следващият ни ход — обобщи Франк.

Всички се съгласиха и продължиха за летището, където ги очакваше капитан Шареу.

Нейвиънът още беше там, но капитан Шареу за щастие го нямаше. Друг клептократ прибра таксата за излитане от петдесет хиляди лири, която Меркадо плати, докато Пърсел бързо попълваше формуляра с плана на полета.

Франк нямаше нищо против подкупите — човек трябва да се тревожи тогава, когато властите престанат да взимат подкупи.

Офицерът записа като час на излитането им 13:30 и ги посъветва:

— Не се отклонявайте от маршрута. — После им връчи безбожна сметка за гориво, която трябваше да се плати в западна валута.

— Ти си на ред, Вивиан — каза Пърсел.

Качиха се на самолета и установиха, че липсват два чувала кафе, както и пълното с урина шише. Пърсел натисна ключа за запалване и каза:

— Надявам се, че са оставили свещите.

Двигателят заработи и той рулира с висока скорост към северния край на пистата. Кулата му даде зелена светлина и Франк натисна ръчката напред.

Нейвиънът излетя и Пърсел го насочи на юг към Адис Абеба.

След половин час взе курс на изток и се обърна към Меркадо.

— Подай ми картата, на която е означено Шоан.

— Не бива да закъсняваме.

— Имаме попътен вятър.

Хенри му даде картата и Франк я проучи.

— Искаш ли да прелетим над планината Арадам?

По-възрастният журналист не отговори и Пърсел не повтори въпроса.

Намери Шоан на картата и насочи вниманието си към терена под тях, после зави още по на изток. Откри еднолентовия път, по който бяха минали за фронта, и видя балнеокурорта. На картата забеляза, че Шоан се намира само на двайсетина километра източно от пътя, в район с по-голяма надморска височина, означен като земеделски и заобиколен от гъста растителност. Ако Ган не грешеше, че селото снабдява черния манастир със свещи и сандали, Шоан трябваше да е на един-два дни път пеш от мястото на срещата. Същото се отнасяше за манастира. Следователно селото можеше да е на четири дни път до манастира. Само че в каква посока?

Отново проучи топографската карта. Донякъде бяха ограничили района, но той пак обхващаше стотици квадратни километри, повечето в джунглата.

— Какво гледаш? — попита Вивиан.

— Търся черна точка в зелено море.

— Той е някъде там долу, Франк. Ще го открием.

— Може да обикаляме цяла година и пак да не го намерим. Може да минем на сто метра от него и да не го забележим.

— До утре по обед ще проявя снимките и ще ги уголемя.

— Добре. И ако не видим нищо... трябва да тръгнем от място, което се открива лесно. От Шоан. — Той погледна през предното стъкло. — А ето го и него.

Зави леко наляво и започна да се спуска.

Пред тях се очертаха бели стопански постройки с покриви от гофрирана ламарина, заобиколени от ниви, овощни градини и пасища, по които се виждаха кози и магарета. Край едно езерце имаше оградено място с коне. Изглеждаше идилично — остров на спокойствие в море от хаос.

Самото село беше сгъшено между два хълма — няколко къщи, разположени около площадче. Имаше и по-големи сгради, една от

които можеше да е синагога. Друга голяма постройка в края на селото имаше вътрешен двор с кръгъл басейн и палми.

— Удивително! — възкликна Меркадо, който наблюдаваше Шоан през бинокъла.

— Виждаш ли хора? — попита Пърсел.

— Да... виждам и... кола... прилича на джип.

— Военен ли е?

— Нямам представа, Франк. Трябва да се приближиш още.

Пърсел си погледна часовника, след това провери скоростта. Измислените насрещни ветрове, с които беше оправдал закъснението им по време на полета на север, сега бяха реални и трябваше веднага да се отправят към Адис Абеба.

— Нямаме време. Връщаме се.

И взе курс към столицата.

— Щом в селото има кола, значи дотам води проходим път — каза след малко. — Сигурно отбива от шосето, по което минахме за балнеокурорта.

— Не си спомням никакви отбивки — възрази Меркадо.

— Естествено, че няма да видиш знак „Шоан, население няколкостотин юдеи“. Пътят може да е скрит умишлено.

— Не им трябва гости, да — съгласи се Хенри.

— Е, въпреки това ще ги посетят трима души — отвърна Пърсел. — Според сегашните ни наблюдения и предишните ни преживявания теренът е почти непроходим даже с джип. Предлагам шофьорът, когото ще наемем в Гондар, да ни закара с ландроувъра до балнеокурорта и оттам да продължим за Шоан пеш. Не би трябвало да е на повече от няколко часа път.

Никой не му отговори.

— Може да използваме Шоан като оперативна база за проучванията си.

— Не съм сигурен, че фалашите ще ни приемат с отворени обятия — отбеляза Меркадо. — Едва ли ще се зарадват и че търсим черния манастир.

— Ган искаше да ни каже нещо. И според мене искаше да ни каже: „Вървете в Шоан“.

— Англичаните са доста директни, Франк — осведоми го Хенри. — Ако е искал да отидем в Шоан, щеше да ни го каже направо. Такива

сме си ние.

— Той беше пределно ясен.

— На мен ми е ясно само едно, а именно, че трябва да избягваме всякакъв контакт с хора в джунглата. Нищо няма да излезе, ако потърсим помощ от добронамерени туземци.

— Разбирам, Хенри, но както знаем и двамата, обикновено може да се разчита на отхвърлените елементи във всяко общество.

— Фалашките юдеи не са отхвърлени от обществото. Те просто искат да ги оставят на мира, както са живели в продължение на три хиляди години.

— С това е свършено.

— Явно. Обаче ако сър Едмънд е прав за връзката между фалашите и монасите и ако ние използваме фалашите, може да се окажем постоянни обитатели на черния манастир.

— Човек може да прекара остатъка от живота си и на по-лоши места, Хенри.

— Според мен и двамата сте прави донякъде — обади се Вивиан, която досега беше мълчала.

— С други думи, и двамата грешим донякъде? — Пърсел повдигна вежди.

— Може да изясним този въпрос, ако се появи полковник Ган — отбеляза тя.

Никой не ѝ отговори.

Продължиха на юг към Адис Абеба.

— Май забравихме нещо — наруши мълчанието Вивиан.

— Шишето ли?

— Отец Армано каза нещо... Упъти ни, без да го съзнава.

Франк се беше сетил за същото и оттогава се опитваше да го изрови от паметта си, ала без успех.

— Още тогава трябваше да го разберем — продължи Вивиан.

— Той не искаше да търсим нито черния манастир, нито Светия Граал, затова и не ни обясни точно къде се намира манастирът — напомни им Меркадо. — Но Вивиан е права, аз също го усетих. Той ни каза нещо и трябва да разберем какво е то.

Никой не отговори и тримата отново потънаха в мислите си. Двигателят бучеше равномерно, нейвиънът подскачаше и потъваше под напора на въздушните течения. Пърсел провери уредите. Този

самолет или гореше масло, или имаше изтичане. Моторът сигурно имаше няколко хиляди летателни часа и най-вероятно го бяха поддържали майстори на велосипеди.

Той погледна медальона на св. Христофор — навярно единственото нещо в самолета на синьоре Бокачо, което функционираше нормално.

Франк се опита да реши дали е изгубил здравия си разум, или това търсене на черния манастир и така наречения Свети Граал е в границите на психическото здраве. Всичко това до голяма степен беше свързано с Вивиан, разбира се. *Cherchez la femme*. Либидото и преди го бе вкарвало в неприятности, но никога чак толкова.

После пък идваше Хенри. Пърсел не само харесваше, но и уважаваше стария ветеран. Хенри Меркадо беше легенда и Франк Пърсел бе щастлив, че обстоятелствата — или съдбата — са го събрали с него.

Освен това съзнаваше, че цялото е повече от сбора на неговите части. Той нямаше да рискува живота си за нещо, в което не вярва, с които и да е други двама души. А и тримата споделяха еднакъв вкус към представителите на другия пол. Това обаче по-скоро представляваше проблем, отколкото сила.

Вивиан спеше, както и Хенри, свит върху останалите два чувала с кафе.

Три часа след излитането им от Гондар забеляза хълмовете около Адис Абеба, после видя летището. Южноафриканското небе беше пастелносиньо, осеяно с розови ивици на хоризонта.

Вивиан се събуди и погледна назад към Меркадо, който още спеше.

— Сънувах нещо...

Пърсел не отговори.

— С теб бяхме в Рим. Никога не съм била по-щастлива.

— Граалът с нас ли беше?

— Бяхме двамата с теб.

— Това е напълно достатъчно.

— Бил ли си женен? — попита тя.

— Не.

— Искаш ли да се оженим?

— Добре. Само че кой ще ни вземе?

Вивиан се засмя, но го смъмри:

— Не е смешно.

— Предлагам ти сделка, Вивиан. Ако открием Светия Граал и се окаже истински, ще се оженим.

— Дадено.

Чудеса се случваха, предполагаше той, ала човек не биваше да залага живота си на тях.

Изтегли ръчката и започна да се спуска към пистата.

Вивиан излезе от офиса на Ройтерс с брезентовата си торба, в която имаше три дебели кафяви папки, съдържащи общо деветдесет и две снимки формат дваисет на дваисет и пет сантиметра.

Пърсел и Меркадо я чакаха и тримата тръгнаха към „Ристоранте Везувио“, който се рекламираше като най-добрия италиански ресторант в цяла Африка и сигурно беше единственият, носещ името на прочутия вулкан.

За неестествената и почти комична атмосфера на Адис Абеба допринасяше и фактът, че покрай улиците се издигаха сгради в швейцарски алпийски стил, които привидно се вписваха в планинския пейзаж, но Меркадо ги смяташе за гротескови пародии.

— Менелик Втори, основателят на Адис Абеба, възложил на швейцарски архитект да проектира града и ми се струва, че този швейцарец си е направил майтап с императора — поясни Хенри.

— Получавах това, за което си си платил — отвърна Пърсел.

Влязоха във „Везувио“ и се настаниха на една от масите в дъното.

— Това заведение съществува откакто италианската армия е превзела града — осведоми спътниците си Меркадо.

— Явно не са променяли и обзавеждането — отбеляза Франк.

— Свалили са портрета на Мусолини. Преди висеше точно над главата ти.

— А къде е бил портретът на императора?

— Също там.

— Какво има сега над главата ми?

— Нищо. Собственикът чака да види кой ще оцелее след чистките на Дерга.

— Италианците са много практични хора.

Вивиан им подаде по една папка и те извадиха снимките и почнаха да ги разглеждат.

На някои се виждаше част от крилото, други представяха поглед почти право надолу към зеления килим на джунглата, без крило или

хоризонт, и човек трудно се ориентираше, но тъкмо те проникваха под горския покров. Като цяло Вивиан се беше справила отлично.

— Можеш да работиш в италианската картографска служба — похвали я Пърсел.

— А ти можеш да работиш в италианските военновъздушни сили.

Франк внимателно проучваше снимките, сравняваше големината, формата, цвета и сенките на различни особености на терена. После каза:

— Ще ги разгледаме с лупа на силна светлина в някоя от нашите стаи.

— От въздуха не забелязахме нищо, което би могло да е постройка, и се съмнявам, че ще видим на тези снимки нещо повече от италианските картографи преди четирийсет години — каза Меркадо. — Манастирът е *скрит*. Под короните на дърветата.

— Отец Армано каза, че слънчевите лъчи преминавали през полупрозрачния покрив на черквата — напомни му Пърсел. — Щом светлината е преминавала през него, значи покривът може да се види от въздуха.

Хенри неохотно кимна, но отвърна:

— Това е било преди четирийсет години. Оттогава дърветата са пораснали.

— Или са изсъхнали.

— Отец Армано спомена за зелени градини, каквито не могат да съществуват под покрива на джунглата — намеси се Вивиан. — Според мен манастирът е скрит под палми — палмовите листа се поклащат на вятъра и спират лъчите, но пропуска светлина.

— Пак се връщаме към палмите — отбеляза Франк.

— Звучи логично.

— Обаче не си спомням отец Армано да е споменал нещо за палми.

— Но каза, че на черковната порта имало раннохристиянски символи — риби, агнета и палми.

— Не е същото като истинските дървета.

— Знам, Франк, но... — Тя впери очи в снимката, която държеше.

Пърсел се замисли.

— Добре... в Югоизточна Азия палмите бяха отличен камуфлаж против въздушно разузнаване. Техните листа създават своеобразна илюзия заради формата и движенията си, както и заради сенките, които хвърлят. Разчленяват очертанията на терена и лъжат окото. Снимките обаче улавят и замразяват образа и ако имаш опит в анализа на въздушни снимки, можеш да разграничиш действителността от зрителната измама.

— Сега ли го измисли това? — попита Вивиан.

— Отчасти. Добре, да се съсредоточим върху палмите. Освен това съществува нещо, наречено „отблясък“.

— Какъв отблясък? — попита тя.

— Ще ти обясня, ако ме черпиш един обяд.

— Ще те черпя два.

Келнерът се приближи до масата им — истински италианец, който подобно на синьоре Бокачо още не си беше купил билет за родината. Повечето ястия от менюто, които търсели неговите клиенти, вече не се намирали, но засега имало предостатъчно паста, увери ги той, въпреки че днес не се предлагал сос, а само зехтин. Освен това имало малък и все повече намаляващ избор на вина и Меркадо поръча кианти, чиято цена беше скочила тройно.

— Липсва ми Рим — въздъхна по-възрастният журналист.

— Защо го казваш? — попита Пърсел.

— В страната има глад — напомни им Вивиан. — Върнете се в действителността, ако обичате.

— Обожавам да се храня на ресторант, когато има глад — заяви Франк.

— Това беше цинично — укори го Меркадо.

— Извинявам се. Само че аз за малко не умрях от глад в затворническия лагер на червените кхмери, затова мога да се шегувам с глада. Как се казва етиопец, който ходи по голяма нужда? Фукльо.

— Стига, Франк, наистина не е смешно — навъси се Вивиан.

— Извинявай. — Той се обърна към по-възрастния журналист. — Можеш да използваш същия виц и за Гулаг. — Запали цигара. — Този глад е дело на една глупава и корумпирана власт, която провежда глупава политика. Правителството краде половината от чуждестранните хранителни помощи и ги продава на черния пазар. Бирът не струва нищо и не можеш да си купиш храна на никаква цена,

само в твърда валута. Представителите на ООН са подложени на тормоз, а армията използва всички налични транспортни средства, за да придвижва войници вместо храна. — Обърна се към Меркадо. — Това ще е следващата ми статия за „Л’Осерваторе Романо“.

— Даже да я напишеш, няма да я отпечатат. А ако я пуснат, ще имаш късмет, ако само те експулсират от страната.

— Истината ще ни направи свободни, Хенри.

— Не и в Етиопия. Запази я за после, когато се махнем оттук.

— Кое е по-лошо: че аз не проявявам нужното угризение, задето ям по време на глад, или че ти не ми даваш да напиша истината за глада?

Меркадо помълча, след това отвърна:

— Имаш право, признавам. — Усмихна се. — От тебе някой ден ще се получи добър журналист.

— Свършихте ли с надприказването? — осведоми се Вивиан.

— Подай ми хляба — помоли Пърсел.

Донесоха виното и те продължиха да проучват снимките, като отпиваха от чашите си.

Франк се огледа. Ако можеше да говори, ресторантът щеше да разкаже страхотни истории. Клиентите бяха главно от западноевропейските посолства, макар че той забеляза на една от масите четирима руснаци с грозни костюми. За разлика от „Хилтън“ и други хотели, „Везувио“ не беше в положение да изисква само твърда валута, но пък собственикът и персоналът не се надпреварваха да заобикалят с грижи руснаците и кубинците, които плащаха с бирове.

Тази страна, помисли си Пърсел, се намираше в тежко състояние и най-лошото тепърва предстоеше. Старата Етиопия беше мъртва, а новата изобщо не трябваше да се е раждала.

— Предполагам, че в хотела не е имало съобщение от полковник Ган — наруши мълчанието Вивиан.

— Нямаше — потвърди Меркадо.

— Смяташ ли, че му се е случило нещо?

— Ако го бяха арестували и го държаха в Адис Абеба, все някой журналист щеше да научи от източниците си. Но ако са го убили в провинцията, може никога да не узнаем.

— Той ще се появи — уверено заяви Пърсел.

— Щеше да ни обясняваш за отблясъка — напомни му фотографката.

— „Отблясък“ е онова, което виждаш в очите ми, щом влезеш в стаята.

На Франк му се струваше, че отговорът му е забавен, за разлика от Вивиан, макар че може би и тя щеше да го намери за такъв, ако го нямаше Хенри. Явно отношенията им още я караха да се чувства неловко, но не повече от самия него. На Меркадо също не му беше смешно, въпреки че се усмихна за протокола.

— Отблясъкът просто е мигновено отражение на светлина в лъскава повърхност — поясни Пърсел. — Бойните пилоти внимават за отблясъци на вражески самолети или на метални обекти на земята. — Вдигна чашата си. — Стъклото също дава отблясък, например стъклените покриви, даже да не са прозрачни. — Отпи глътка вино.

Меркадо закима одобрително, а Вивиан отново се зае да преглежда снимките, като търсеше отблясъци.

— Слънчевите лъчи очевидно трябва да се отразят в обекта, който трябва да има достатъчно голяма отразяваща способност, за да даде отблясък — прибави Пърсел.

Хенри пак кимна и Франк продължи:

— Според отец Армано покривът бил от алабастр и пропускал слънчевата светлина. Тя окъпвала черквата в такова сияние, че му се завило свят и очите му засмъдели. Може също да е бил от кварц или рифлено стъкло, което обяснява странното сияние. Във всеки случай този материал не е пропускал свободно лъчите, което означава, че има известна отразяваща способност. Ще разберем, когато отидем там — завърши той.

Вивиан вдигна поглед от снимките и му се усмихна.

— Значи вече вярваме в палмите и отблясъците, така ли? — поинтересува се Меркадо.

— Мога да намеря повече аргументи в тяхна защита, отколкото в защита на съществуването на Светия Граал — отвърна Пърсел.

Хенри не отговори на думите му.

— В такъв случай, ако забележим отблясък между листата на палмите, според мене сме открили черния манастир — заключи по-възрастният журналист.

— Виждам палми, но не и отблясъци — каза Вивиан.

— Ще се наложи пак да извадим снимките, в гланц, и да ги проучим сантиметър по сантиметър — каза Франк.

— Човекът от фотолабораторията на Ройтерс е хлътнал по мен, но ако го помоля повторно да извади деветдесет и две снимки, и то в гланц, ще трябва да изляза на по чаша с него.

— Може и на няколко чаши — отвърна Пърсел.

Вивиан се усмихна.

— Той ме попита защо снимаме джунглата от въздуха.

— Не би трябвало да задава такива въпроси — намръщи се Меркадо. — Ти какво му отговори?

— Че търся подходящия зелен нюанс за завесите вкъщи.

— Дали споменаването за покрива на черквата е било онова неволно упътване на отец Армано към черния манастир? — замислено каза Хенри.

— Вероятно. Обаче има още нещо — отвърна Пърсел. — И продължава да ме гложди. Ще се сетя.

Вивиан напълни чашата му.

— Виното може да ти помогне.

— Във всеки случай няма да ми навреди.

Донесоха им обяда и Франк каза:

— Buon appetito.

41.

Подредиха новите гланцирани снимки до старите на леглото в стаята на Меркадо. Вивиан беше взела назаем от хлътналия фотолаборант две лупи с лампи.

Разтвориха завесите и наклеяха около леглото, Пърсел от едната къса страна, Вивиан и Меркадо — от двете дълги. Вивиан вдигна глава, за да каже нещо на Хенри, и установи, че се е вторачил в нея от отсрещната страна на кревата, който бяха споделили преди няколко дни. Тя срещна погледа му за миг и отново впери очи в снимката пред себе си.

Оградиха групите палми с восъчни моливи и се заеха да търсят отблясъци и изобщо всякакви странни източници на светлина.

— Когато търсите отблясъци, имайте предвид положението на слънцето и посоката на погледа ни — посъветва ги Пърсел.

Бяха разтворили и топографските карти, за да сравняват снимките с тях, но това се оказа трудно, освен ако на фотоса нямаше разпознаваема особеност, означена и на картата. Истинските въздушни фотографии, знаеше Франк, отпечатваха снимките си с координатни мрежи, докато те се опитваха да открият и отбележат мястото от съответния фотос на картата, която щяха да използват на терена.

— Тази задача се оказа по-сложна, отколкото си мислех — отбеляза Меркадо.

— Още отначало беше ясно, че няма да е нито лесно, нито забавно.

Вивиан откри край разрушената крепост нещо, което ѝ приличаше на отблясък, и всички се изредиха да го проучат.

— Определено е някакво отражение, обаче наоколо няма палми — заяви Хенри.

— Освен това е само на около петстотин метра от крепостта — прибави Пърсел.

Вивиан се съгласи, че манастирът няма как да е толкова близо до някогашния затвор на отец Армано.

— Може да е езерце или някой поток — предположи Меркадо.
— Ще проверим, когато отидем там.

Фотографката посочи серния басейн в балнеокурорта.

— Ето как изглежда водата на тези снимки. Тя по-скоро отразява светлината, а не хвърля отблясъци.

Франк кимна.

— Търсим нещо подобно... ако го видехме от въздуха, щяхме да кажем, че долу нещо блести. Или по-точно проблясва. Проблемът със снимките е, че трябва да уловиш отблясъка в точния момент. И даже тогава може да не излезе на лентата.

— Използвах и високочувствителен, и ниско чувствителен филм, но не съм сигурна кой е по-подходящ за улавяне на мигновен отблясък — отвърна Вивиан и прибави: — Всъщност на матовите снимки май по-добре ще се виждат светлинни аномалии.

— Денят общо взето беше слънчев, но тук-там на снимките има облаци и тогава няма да имаш отразена или пречупена светлина — отбеляза Франк.

— Следващия път ще се молим за ясно небе — отвърна Меркадо.

— Напомни на Бог, че ни е избрал — посъветва го Пърсел.

— Той ни поставя на изпитание.

— Добре де, обаче му кажи, че не е честно да ни праща облаци.

Продължиха да проучват снимките.

— Започвам да ослепявам и съвсем изгубих ориентация — заяви Франк след половин час, изправи се и взе снимките, които Вивиан беше направила в Гондар за измисленото си фотоесе.

Седна на стола и ги разглежда. Една от тях представляваше художествена фотография на дворецов парк с езерце и растения, които се отразяваха във водата — това явно беше и идеята на фотоса. Пърсел се замисли и след малко каза:

— В зависимост от какво е направен, покривът на черквата може да отразява не само нещата отгоре, но и тези наоколо. Търсете палмови листа или клони, които имат огледални образи.

Вивиан го погледна.

— Добре... Ще се включиш ли и ти?

— Аз съм обикновен пилот. Пък и лупите са само две.

— Мога да взема още една от моя познат от лабораторията, но това ще си има цена. — Тя се усмихна.

— Изобщо не се колебай.

Вивиан и Меркадо продължиха да проучват снимките. След известно време Хенри се надигна от пода.

— Имам нужда от почивка.

— Изненадан съм, че старите ти очи издържаха толкова дълго. — Пърсел се изправи и зае мястото на по-възрастния си колега отстрани на леглото, а Меркадо седна на стола и взе фотографиите от Гондар.

— Открих три вероятни отблясъка — каза Вивиан. — Но може да са езерца или дори влага по листата на дърветата.

— Това е поредният проблем със снимките. Те са двуизмерни и можем да съдим за перспективата само по онова, което знаем за изображението. Фотографията не е точна наука.

— Много ти благодаря, Франк.

— Няма за какво.

Пърсел отмести поредната снимка настрани и забеляза нещо върху чаршафа. Вгледа се по-внимателно и видя дълъг прав черен косъм. Не му трябваше лупа, за да разбере чий е.

Вдигна очи към наведената над лупата Вивиан, после хвърли поглед към Меркадо, който разглеждаше снимките от Гондар. Опита се да си спомни дали фотографката е приляквала от тази страна на леглото, но знаеше, че не е. Поне не днес.

Имаше две възможности: да вдигне косъма и да го постави на вниманието на другите двама или да забрави за него.

Отново погледна Вивиан. Ако я попиташе какво се е случило, тя щеше да му каже истината. Ала Пърсел вече я знаеше. Или се заблуждаваше? Беше типично в неин стил да се излегне удобно на кревата на свой приятел и да си приказва с него, докато нещастникът се мъчи да успокои оная си работа.

От друга страна... но защо Вивиан да прави секс с Хенри Меркадо? Франк си каза, че всъщност знае защо. Като се замислеше за промененото поведение на Хенри онази сутрин, можеше да си представи каква е била целта на Вивиан.

Или пък тълкуваше неправилно всички тези признаци по същия начин, по който можеше да изтълкува неправилно някоя снимка?

— Май открих двоен образ! — развълнувано каза Вивиан. — Две палмови листа, които са огледални образи едно на друго. — Огради мястото на снимката и му я подаде.

Пърсел го проучи с лупата.

— Не са съвсем еднакви — заключи той. — Просто две много сходни палмови листа.

— Сигурен ли си?

— Абсолютно.

— По дяволите.

— Нещата невинаги са такива, каквито изглеждат — осведоми я Франк.

Вивиан го погледна и някакъв инстинкт или предишно преживяване я накара да насочи вниманието си към отпуснатата му върху светложълтия чаршаф ръка. После отново вдигна очи към него.

— Понякога обаче нещата са точно такива, каквито изглеждат.

Той кимна и продължи да проучва снимката.

Точно в пет следобед Меркадо реши, че повече няма какво да разглеждат, и предложи да слязат в бара.

Преди това се отбиха през рецепцията и служителят им връчи надписан на ръка плик, адресиран до „Меркадо, Пърсел и Смит, «Л’Осерваторе Романо», хотел «Хилтън»“. Почеркът се различаваше от онзи върху кафявия пакет с картите, но нямаше съмнение от кого е пратката.

Франк го взе и тримата отидоха в бара.

— Той е жив и здрав — каза Вивиан, след като се настаниха на една от масите.

— Поне е бил, когато ни е пратил плика — отбеляза Пърсел.

— Не бъди песимист. Отвори го.

— Първо трябва да пийнем.

Меркадо даде знак на келнера и поръча бутилка „Моят“.

— Или ще празнуваме нещо, или трябва да удавим мъката си в шампанско — каза на спътниците си.

— Логиката ти ми харесва, Хенри.

— Само на шест от деветдесет и двете снимки има оградени обекти, които отговарят на нашите критерии — обобща резултата от работата им Вивиан и изброи критериите: — Палми и/или отблясък някъде не много близо до крепостта, балнеокурорта, пътя и изобщо на

място, неподходящо за скрит манастир. Само на един фотос има и трите — палми, отблясък и вероятно местонахождение.

— Обаче критериите ни може да са погрешни — предположи Меркадо.

— Всъщност може да сме се самонавили за палмите и отблясъците — съгласи се Пърсел. — Затова утре заран трябва да проучим снимките с нов поглед.

— Ти ще го направиш — каза Хенри. — Аз трябва да отида на работа, за да оправдая престоя ни тук.

— Е, ти си на заплата — отвърна Франк. — Ние с Вивиан работим само за хотела и храната.

Известно време обсъждаха анализа на снимките и следващия си разузнавателен полет над района.

Пърсел впери очи във Вивиан, после в Меркадо. От онази сутрин Хенри определено се беше оживил. Интересно обаче, Вивиан си изглеждаше същата. Всъщност по време на закуската в деня на неговия полет със синьоре Бокачо, което трябваше да е било скоро след като е правила секс с Меркадо, тя се държеше постарому — като че ли е прибрала случката в чекмедже и е забравила за нея.

И след това беше предложила на Пърсел да прави секс с нея.

Но можеше и да не се е случило нищо, включващо сексуален контакт. Със сигурност нямаше да му е приятно да разбере какво е станало в спалнята на Хенри, но то можеше и да не се вписва в правната дефиниция на това да мамиш гаджето си.

Хенри обаче явно беше доволен от случилото се, въпреки че обектът на неговите възжелания не изглеждаше особено трогнат от въпросното преживяване.

Франк отново погледна Вивиан, която весело си бърбеше със стария си приятел.

От гледна точка на фотографката в нейния свят вече всичко беше наред и тримата пак можеха да са приятели и да продължат своята мисия, което за Вивиан имаше много по-голямо значение от похотта на двама мъже. Тя несъмнено обичаше Франк Пърсел, който ѝ отговаряше със същото чувство и затова сега трябваше да реши как да реагира на постъпката ѝ.

Появиха се двама сервитьори с кофичка лед, високи чаши и бутилка „Моет & Шандон“, която единият показва на Меркадо.

Възрастният репортер обяви годината за „magnifique“^[1] и осведоми двамата си сътрапезници:

— Вестникът плаща.

— Кажи им, че си забавлявал член на Дерга — предложи му Пърсел.

— Винаги правя така.

Келнерът извади тапата, с което накара неколцина клиенти от съседните маси да завъртят глави към тях, после напълни чашите.

Хенри вдигна своята.

— За нас, за сър Едмънд и за нашето пътуване.

— Ооо, страхотно е! — възкликна Вивиан, след като отпиха.

— Ще вземем една бутилка с нас и ще я отворим, когато видим черния манастир в джунглата — обеща Меркадо.

— Това може да е последният алкохол в живота ти — предупреди го Франк.

— Глупости. Монасите пият вино.

Довършиха чашите и Хенри ги напълни отново.

— Добре, още един полет до Гондар и по пътя ще проверим всичко, което сме оградили на снимките — премина Пърсел към деловата част. — С малко късмет ще успеем да ограничим възможните места или да видим нещо друго. Във всеки случай ще кацнем в Гондар и ще отидем в хотел „Гоха“. Купуваме провизии, без да привличаме излишно внимание, след това пренощуваме и се качваме на ландроувъра. Ще кажем на шофьора и охранителя, че отиваме на разходка в джунглата. Слизаме при балнеокурорта, уговаряме се с тях да ни вземат оттам след шест часа и тръгваме. Първо ще минем през Шоан.

— Според мене първо трябва да обиколим местата от снимките, където е възможно да се намира нашата цел — възрази Хенри.

— Не искам да се мотаем цяла седмица из джунглата — отвърна Франк и му напомни: — Пътуването ще е тежко, приятелю, и нямам предвид само терена. Трябва да сведем до минимум ходенето и да не изразходваме провизиите си.

— Не ми е за пръв път, Франк.

— Добре. Значи си съгласен с мене. — Пърсел продължи: — Фалашите може да се окажат по-полезни от нашите снимки.

— Може да се окажат и обратното на полезни.

— Първата ни цел трябва да е балнеокурортът — включи се в дискусията Вивиан. — Обещахме да занесем реликва... кост от отец Армано.

— Ти ще носиш кокала. Довечера ще се обадя на синьоре Бокачо и ще осигуря аероплана. Искам да потеглим още утре.

Меркадо помисли над думите му, после попита:

— Това значи ли, че ще зарежем самолета в Гондар?

— Е, няма как да се върне сам. Обаче ще пратя телекс на синьоре Бокачо от „Гоха“ и ще му съобщя, че може да си го вземе от Гондар и да задържи депозита ни.

Другите двама не отговориха.

— След като се отправим на път, „Мия“ едва ли ще ни потрѣбва пак.

Отново мълчание.

— Няма защо да се връщаме тук — продължи Франк с обяснението си. — Не се налага да проявяваме повече снимки и е време да се задействаме — преди да ни попречат властите или нещо друго, над което нямаме власт. — Погледна Меркадо и Вивиан. — Цезар пресякъл Рубикон и изгорил мостовете зад себе си. Утре и ние ще направим така.

— Трябва да видим какво ни пише сър Едмънд — напомни му Хенри. — Това може да промени намеренията ни.

— Хайде първо да свършим със собствения ни план.

— Хубаво, Франк, вече имаме план. А сега отвори плика, ако обичаш.

Пърсел разкъса плика и извади един лист.

— Какво пише? — попита Вивиан.

— Ами... стихотворение. — Той се усмихна. — Озаглавено е „Пътешественикът“.

— От Киплинг е, ако не знаеш — осведоми го Меркадо.

— Много ти благодаря. — Франк прочете стиховете: — „Нещо скрито. Върви го намери. Върви и го търси оттатък планината — оттатък планината то е скрито. Изгубено е и те чака теб. Върви!“

Вдигна поглед към Хенри и Вивиан.

Двамата помълчаха, после тя попита:

— Само това ли е?

— Да, освен подписа.

— Сър Едмънд ли го е подписал?
— Не, нито пък Ръдиард Киплинг. — Пърсел сведе очи към подписа. — А. С. М. В. Шоан.
— Кой?
— Трябва да го произнесеш бързо, Хенри.
— Аз съм в Шоан — досети се Вивиан.
Франк ѝ подаде листа.
— Ти печелиш.
Тя прочете писмото и го протегна на Меркадо.
— Ще се срещнем със сър Едмънд в Шоан — заключи Пърсел.

Меркадо имаше среща за вечеря и ги остави в ресторанта. Дватама известно време седяха в мълчание, после Вивиан предложи:
— Не съм гладна. Хайде да си поръчаме бутилка вино в стаята.
— Можеш да си я поръчаш в своята стая — отвърна Франк.
Тя не отговори.
Пърсел се изправи.
— Лека нощ.
— Франк...
Той я погледна на слабата светлина и видя, че по лицето ѝ се стичат сълзи.
— Разбираш ли ме?
— Да.
— Съжалявам.
— Тримата ще останем приятели докато напуснем Етиопия.
Тя кимна.
Пърсел се обърна и си тръгна.

[1] Великолепна (фр.). — Б.пр. ↑

42.

Нейвиънът се оказа свободен за следващия ден, включително пренощуването в Гондар. Синьоре Бокачо ги посрещна на летището по обед, за да вземе наема и да им съобщи новината.

— За съжаление това е последният ви полет. Създавате ми проблеми.

— Нали пилотирам аз?

Италианецът се усмихна, после лицето му отново стана сериозно.

— Не искам неприятности с властите.

— Разбирам.

— И вие трябва да внимавате с властите — посъветва го собственикът на самолета. — Вашите полети до Гондар ще породят подозрения.

— Ние сме журналисти.

— Веднъж седмично има пътнически самолет. Те сигурно ще се поинтересуват защо ви е моят „Нейвиън“.

— Не искаме да губим цяла седмица в Гондар. Как ви звучи това?

— На мене ми звучи добре, но на тях... Кой знае? — Синьоре Бокачо посочи стоящите до самолета Вивиан и Меркадо. — Вие сте добри хора, затова ви моля да внимавате.

— Не сме чак толкова добри. — Пърсел му плати двудневния наем в долари и го информира: — В Гондар откраднаха част от вашето кафе.

— То е за това: да го крадат.

— Ясно.

Уговориха се да се срещнат в „Хилтън“ на вечеря след завръщането им от Гондар. Тогава италианецът трябваше да им върне и депозита.

— Само че ще ми позволите да платя сметката, а аз ще задържа депозита като първоначална вноска за „Мия“ — усмихна се той.

Пърсел отговори на усмивката му.

— В седем вечерта обаче проверете на рецепцията за телекс от нас, в случай че не успеем да излетим от Гондар навреме.

Синьоре Бокачо го погледна.

— Внимавайте.

— До скоро.

Италианецът щеше да вечеря сам, но техният депозит от две хиляди долара щеше да му прави компания — и да покрие цената на самолетния му билет до Гондар, за да си прибере нейвиъна.

Франк понечи да каже *arrivederci*, но промени намерението си и го посъветва:

— Виждал съм емигранти и колонисти по целия свят да чакат подходящия момент да напуснат страна, която е станала враждебна към тях. Този момент е настъпил.

Синьоре Бокачо, собственик на плантации за кафе и други неща в Етиопия, кимна и каза:

— Обаче не е лесно. Моят дом е тук. Обичам Африка.

— Но тя вече не ви обича.

Италианецът се усмихна.

— Това е същото като с жените. Нима зарязвате любимата си само защото тя преживява тежък момент?

Пърсел не отговори.

— Съпругата ми е етиопка — осведоми го синьоре Бокачо. — Както и децата ми. Те ще бъдат ли щастливи в Италия?

— В Рим видях много етиопци.

— Да, знам.

— Поне си вземете дълга почивка.

— Още щом замина, властите ще конфискуват цялата ми собственост.

— И без това ще ви я конфискуват.

— Така е... Е, може би все пак ще си взема дълга почивка. — Той пак се усмихна. — Ще откарам семейството си в Рим с „Мия“.

— Лоша идея. Доведете жена си на вечерята в „Хилтън“ — предложи Франк.

— Много любезно от ваша страна.

Ръкуваха се и синьоре Бокачо им пожела *buona fortuna*^[1].

— Чао.

Пърсел вече беше подал плана на полета и като редовен клиент с банкнота от петдесет хиляди лири, прикрепена с кламер за формуляра, получи червения си печат без проблеми. Дежурният офицер записа като час на излитане 12:15 и оттогава бяха изтекли петнайсет минути, затова Франк се обърна към двамата си спътници.

— Да тръгваме.

Меркадо и Вивиан бяха натоварили багажа, съдържащ повече, отколкото им трябваше за една нощ в Гондар, и повечето от онова, което щеше да им върши работа в джунглата, както и бутилката „Моет“, за да отбележат откриването на черния манастир. Рано сутринта Хенри беше пратил един хотелски служител с триста долара и списък за покупки, включващ три раници, фенерчета и друга екипировка, налична в многобройните магазини за употребявани вещи в Адис Абеба, които бяха претърпани с неща, продавани от хора, бягащи от страната или нуждаещи се от пари, за да си купуват храна. Момчето бе намерило почти всичко от списъка, не на последно място компас. Трябваша им само хранителни провизии, каквито можеха да си осигурят в Гондар, и късмет, какъвто не се продаваше никъде.

Пърсел се покатери на крилото и помогна на Меркадо да се качи, след това хвана Вивиан за ръката и я изтегли горе. Дватама се спогледаха за миг, после тя пусна ръката му, вмъкна се в кабината и се настани на дясната седалка.

Франк я последва, натисна главния ключ и провери уредите, натисна ръчката и запали двигателя, който реагира бързо. Той погледна пулта. Налягането на маслото продължаваше да е ниско.

— Тук отзад е възтясно заради багажа — измърмори Меркадо.

— Не смущавай пилота, докато си върши пилотските работи — скастри го Вивиан.

— Коланите — напомни им Пърсел.

Освободи спирачката и обърна нейвиъна. Видя, че синьоре Бокачо стои до стария си фиат и им маха. Франк му отвърна, затвори капака и рутира към началото на дългата писта, която този път беше свободна.

— Налага ли се да се моля на свети Христофор? — поинтересува се Вивиан.

Франк не ѝ отговори.

Фотографката още от сутринта се опитваше да го въвлече в лек разговор, ала Пърсел не беше в настроение. Предишната вечер Вивиан бе проявила достатъчно разум да не му се обади в стаята и да не почука на вратата му и той бе абсолютно сигурен, че не е разговаряла с Меркадо за новото нощно прегрупиране, защото Хенри изглеждаше както обикновено.

Увеличи подаването на гориво, провери уредите още веднъж и излезе на пистата.

— Пригответе се за излитане. — Натисна ръчката и нейвиънът се понесе напред.

Самолетът се издигна и Пърсел зави на север към Гондар. Надясно се разстиляше Адис Абеба, град, който сигурно никога повече нямаше да види, а ако го видеше, щеше да е от затворническа килия — освен ако пак не го хвърлеха в предишната, с изглед към вътрешния двор с бесилките.

Насочи нейвиъна между два високи планински върха и погледна назад. Надяваше се, че това е последният му поглед към етиопската столица.

Беше се оказало, че онази сутрин Хенри не е отишъл в пресслужбата, а от хотела е пратил в „Л’Осерваторе Романо“ телекс, с който съобщава на шефовете си, че групата им заминава за няколко дни в Гондар, за да отрази преселението на фалашите.

Пърсел, Вивиан и Меркадо прекараха сутринта в стаята на Хенри, прегледаха пак снимките и отбелязаха на картите още няколко подозрителни местонахождения на черния манастир. Другото подозрително нещо в стаята, черният косъм, продължаваше да си е там. Хенри трябваше да се оплаче от камериерката си. Само че те повече нямаше да се върнат в хотела. Както ги съветваше полковник Ган, беше време да тръгнат и да ГО открият.

Що се отнасяше до това накъде ще се насочат, в случай че наистина ГО открият, сред пратените им от полковника карти имаше листове, покриващи района от Гондар и езерото Тана до крайбрежието на Френска Сомалия. Ган очевидно им предлагаше план за изтегляне.

Тъй че, със или без Светия Граал, щяха да отидат във Френска Сомалия, най-близкото убежище, където бяха избягали много западници и етиопци. Френските власти помагаша на всеки пресякъл границата. Само трябваше да се доберат дотам.

— Нали ми каза, че ще бъдем приятели — прошепна му Вивиан.

— Приятели сме.

— Цяла сутрин почти не си ми продумал. — Хвърли поглед назад към Хенри, който разглеждаше с лупа една от снимките, и добави: — Това няма да се повтори. Обещавам ти.

— Хайде да го обсъдим в Гондар. В момента пилотирам.

Вивиан го погледна, после се извърна и се вторачи през страничния прозорец.

— Стигнахме до онази точка от нашето пътуване, от която няма връщане назад — каза Меркадо след малко.

— Още не сме — възрази Франк. — Не сме изгорили мостовете. Мога да обърна към Адис Абеба и да им кажа, че сме имали проблем с двигателя.

Отговори му Вивиан:

— *Avanti!*

[1] Късмет (ит.). — Б.пр. ↑

43.

Пърсел забеляза еднолентовия път и го последва на север. Десетина километра напред и надясно видя Шоан, зави натам и започна да се спуска.

— Искам полковник Ган да знае, че пристигаме — обясни на спътниците си.

Когато наближиха, Меркадо се наведе напред с бинокъла.

— Не виждам колата.

— Не знаем дали тази кола има нещо общо с Ган — отвърна Пърсел.

Прелетя на около сто и двайсет метра над селото и разклати крилата на самолета.

— Виждам някой да маха — съобщи Хенри.

— Има ли мустаци и камшик за езда?

— Облечен е с бяла шама... но може да е той.

— Смесва се с местните.

Прелетяха над балнеокурорта, после Пърсел зави надясно към района на изток от еднолентовия път, където бяха заснети повечето им фотографии на джунглата между езерото Тана и разрушената крепост — район, който според Франк обхващаше около хиляда и триста квадратни километра.

Вивиан беше разгърнала едромащабните карти в скута си и той я помоли да му покаже тази на терена под тях.

Тя я повдигна към него и след като видя къде са оградените точки, Пърсел зави на изток към първата. Спусна се на деветдесет метра височина и намали скоростта максимално.

Меркадо се надвесваше между седалките и разделяше вниманието си между картата и гледката през плексигласовия капак.

Франк наближи мястото, означено на картата като № 1 — отблясък на съответната снимка, — и се спусна още по-ниско. Направи остър завой по посока на часовниковата стрелка и наклони надолу дясното крило, за да не им пречи да виждат. „Мия“ се разтърси, за да

го предупреди, че двигателят заглъхва. Пърсел натисна ръчката и изравни крилата.

Хенри отпусна бинокъла.

— Струва ми се, че видях езерце... а може да е било мочурище.

— Вода беше — потвърди Вивиан. — Не е стъклен покрив.

— Поне се уверихме, че отблясъкът на снимката не е илюзия и че точно сме означили мястото на картата — каза Пърсел. — Това е добра новина.

— Един от нашите кръгове е черният манастир — съгласи се фотографката.

— Ако се окаже, че не е, най-малкото ще елиминираме някои места.

Продължиха към следващия кръг, който показваше голяма група палми на снимките, и Франк повтори същите маневри. Не забелязаха нищо, затова прелетяха повторно и този път Вивиан възкликна:

— Със сигурност видях вода под палмите!

— А лъскави покриви?

— Не.

Насочиха се към поредната точка, номер три, която Вивиан му показва на съответната снимка. Пърсел хвърли поглед и видя много палми, заобиколени от по-ниска растителност. Изглеждаше обещаващо и той намали скоростта и спусна задкрилките като за кацане. Стрелката на скоростомера заподскача между деветдесет и пет и сто и пет километра в час. Висотомерът показва деветдесет метра, после слезе на шейсет.

Палмите бързо се приближиха отпред и отдясно и Франк наклони надолу дясното крило. Нейвиънът отново започна да се тресе, но пък Вивиан и Меркадо имаха пълна видимост.

— Видях нещо! — извика тя. — Някакъв отблясък... не от вода.

Хенри потвърди. Пърсел също беше зърнал нещо, което определено не бе вода.

Той се издигна колкото може по-бързо на сто и осемдесет метра, обърна и отново се насочи натам, този път от запад, с гръб към следобедното слънце. Сега летеше по-високо, за да може да наклони носа на самолета надолу, докато летяха право към палмите.

Вивиан взе бинокъла от Меркадо, разкопча предпазния си колан и се надвеси над пулта, вперила поглед през прозореца.

Пърсел продължи спускането до последния възможен момент, натисна ръчката напред, изтегли щурвала и вдигна задкрилките. Нейвиънът продължи да се движи надолу още няколко секунди, след това носът му бавно се издигна и те прелетяха на шейсетина метра над върхарите, после постепенно набраха височина.

— За малко да ни утрепеш — отбеляза Хенри.

— Аха. — Франк хвърли поглед към Вивиан, която се беше отпуснала назад с бинокъла в скута си. — Видя ли нещо?

Тя кимна.

— Беше... черна скала. Просто скала.

Пърсел също кимна. И на него му се бе сторило така. Лъскава черна скала — сигурно обсидиан.

— Е, в този район има черни скали.

— Отец Армано спомена за скала, дърво, поток... — каза Вивиан.

— Да, само че там долу има по много от всичко това — каза Франк. — Утре ще проверим мястото.

Погледна си часовника. От излитането им бяха изтекли три часа. Можеха да продължат да облитат района още около половин час и освен това трябваше да разузнаят всички означени на картите точки. Навярно щеше да им остане малко време и да потърсят нещо друго обещаващо. Пак щяха да закъснеят с кацането в Гондар, но не с цели два часа като предишния път. Щеше да мисли за това, когато кацнеха. Сега трябваше да завършат въздушното си разузнаване, което, ако имаха късмет, щеше да им разкрие местонахождението на черния манастир.

— Картата — каза Пърсел.

Вивиан я вдигна към него и той я погледна в опит да реши в каква посока да продължи, за да стигне до следващата оградена точка.

— Вижте! — изведнъж извика фотографката, която гледаше през предното стъкло, и пусна картата.

Франк бързо проследи погледа ѝ. На по-малко от километър от тях пътя им пресичаше хеликоптер.

— Мамка му!

— Може да са видели маневрите ни — предположи Меркадо.

— Мислиш ли? — Пърсел нямаше откъде да знае дали вертолетът е в района случайно, или е пратен да ги следи. — Ако имат

радиостанция, а със сигурност имат, вече са се свързали с летището в Гондар.

— Може да не са ни забелязали — каза Вивиан.

— Щом ги видяхме ние, те също са ни видели.

Хеликоптерът зави на северозапад към Гондар, закъдето уж пътуваха и те. Затова Франк продължи в същата посока, но остана отляво на вертолета и запази дистанцията от около осемстотин метра.

— Откъде ще знаят, че сме ние? — попита Вивиан.

— В Източна Африка едва ли бъка от стари черни нейвиъни, Вивиан — въздъхна Пърсел. — Сигурно е само един.

Тя кимна.

— Всъщност не правим нищо нередно — обади се Меркадо.

— Не правехме нищо нередно и предишния път, когато се озовахме в затвора, а сега подозрително сме се отклонили от плана на полета — отвърна Франк.

— Така е. Какво ще правим?

Пърсел наблюдаваше хеликоптера, който летеше на същата височина и определено беше намалил скоростта си спрямо тяхната. Дистанцията се скъсяваше. Той изтегли ръчката и също намали.

— Франк?

— Ами... най-малкото няма да продължим към летището в Гондар, където вече ни очакват.

Никой не му отговори.

— Трябва да отидем във Френска Сомалия — заяви Меркадо след малко. — Ще успеем ли?

Пърсел хвърли поглед към датчика на резервоара.

— Горивото би трябвало да ни стигне. — Само че можеха да възникнат други проблеми.

Хеликоптерът отново намали скоростта, за да запази дистанцията. Пилотът му явно искаше да го следват до Гондар.

— Сега може би трябва да завиеш на изток — предложи Хенри и му напомни: — Френска Сомалия е натам.

— Знам.

Вивиан се беше свлякла на седалката.

— Всичко свърши — промълви тя. — Дори нямахме шанс да...

— Пак ще се върнем — опита се да я утеши Меркадо.

Франк забеляза, че вертолетът е завил надясно и сега е по-високо, тъй че не само той го виждаше отстрани, но и пилотът виждаше нейвиъна по-добре.

— Трябва да завием на изток — настоя Хенри. — Можем ли да му избягаме на тоя хеликоптер?

— Зависи от прекалено много неизвестни... — Пърсел се обърна към Вивиан. — Дай ми бинокъла.

Тя му го даде и Франк го вдигна пред очите си с лявата си ръка, като продължаваше да пилотира с дясната. Вертолетът беше масленозелен, определено военен, с червена звезда отстрани.

— „Хюи“ е — каза той. — Ю Ейч Уан Ди... във Виетнам съм виждал милиони такива... — Всъщност той беше същият като на Гетачу и имаше вероятност тъкмо с него да ги бяха откарали в затвора в Адис Абеба. — Максималната му скорост е горе-долу като нашата. — Отпусна бинокъла. — Освен това видях картечар на вратата.

— Какво си видял?!

— Стрелец, който седи зад монтирана на вратата картечница. Сигурно Ем шейсет. От другата страна би трябвало да има още една. Не забелязах никой в кабината, тъй че генерал Гетачу не е на борда.

Никой не му отговори.

Дистанцията между тях и хеликоптера се скъсяваше. Самолетът летеше едва със сто и десет километра в час, а стига да поискаше, пилотът на вертолета можеше да виси неподвижно във въздуха, естествено, така че Пърсел щеше да мине покрай картечницата, ако не завиеше.

— Наистина се налага да завиеш, Франк — за трети път му каза Меркадо.

— Да де... ама ми се струва, че тоя тип ще ни последва към Френска Сомалия и даже да му избягам, не мога да избягам от седем цяло шейсет и два милиметрови картечни куршуми.

Вивиан ахна.

— Божичко...

— А даже да можех да остана извън огневия му обсег, той ще повика подкрепления по радиостанцията и етиопските военновъздушни сили може да изнамерят някакъв изстребител — прибави Пърсел.

Хенри обмисли тази информация.

— Значи нямаме избор... трябва да продължим към Гондар — заключи накрая.

— Едва ли ще имаме същия късмет в щабквартирата на генерал Гетачу като предишния път — отвърна Франк.

Никой не му отговори, но след малко Меркадо повтори:

— Не правим нищо нередно. — После му хрумна нещо. — Да изхвърлим всичко инкриминиращо — фотоапарата, картите, снимките, лентата... екипировката за пътуването... абсолютно всичко.

— Това се подразбира от само себе си, Хенри — съгласи се Пърсел. — Но трябва да ви предупредя, че Гетачу знае или ще узнае какво вършим тук и няма да се поколебае да използва всички средства, които хрумнат на болния му мозък, за да ни принуди да признаем каквото го интересува.

Вивиан скри лицето си в шепи.

— Божичко...

— И ако ни попита за полковник Ган, някой от нас ще каже за Шоан — продължи Франк.

Видимо потресена, фотографката все пак се поизправи на седалката и дълбоко си пое дъх.

— По-добре да умра, но да се опитам да се измъкна.

— За предпочитане е пред онова, което ни чака в Гондар — съгласи се Пърсел. — Хенри?

Меркадо млчеше.

Франк погледна през предното стъкло и видя, че е само на петстотин метра зад и вляво от хеликоптера. Вече различаваше надвесилия се от лявата врата и обезопасен с ремъци картечар, който ги наблюдаваше, насочил картечницата към нейвиъна.

Зави надясно, за да мине точно зад вертолета, ала пилотът направи същото, за да позволи на картечаря си да ги държи на мушка. Пърсел знаеше, че не може да играе тази игра с високоманеврения хеликоптер, затова запази позицията си, но намали скоростта колкото може повече, без двигателят да заглъхне. Искаше да спечели време, за да помисли.

Вивиан се обърна към него.

— Франк... трябва да им се измъкнем. Ще можеш ли?

Той вече обмисляше опциите. Ако направеше внезапен завой наляво или надясно, един от картечарите лесно щеше да го свали. Ако

се издигнеше, може би щеше да успее да прелети над вертолета и ако продължеше право напред и се отдалечеше, картечарите нямаше да могат да завъртят картечниците чак дотам — но пилотът само трябваше да завие, за да даде възможност на единия или другия да обстреля отдалечаващия се нейвиън.

Оставаше му само един шанс — да се понесе напред и надолу и да се вмъкне в сляпата зона под пилота и картечарите. По този начин евентуално щеше да набере достатъчна скорост, за да излезе извън обсега на точност на картечниците преди пилотът да успее да завърти вертолета така, че да позволи на единия от картечарите да открие огън.

Вивиан сложи ръка на рамото му.

— Франк?

— Реши ли вече, Хенри? — попита той Меркадо. — Ще бягаме ли, или ще следваме тоя задник до Гондар?

По-възрастният журналист пак не отговори.

Пърсел впери очи в хоризонта. Езерото Тана се приближаваше, а съответно и Гондар. Имаше вероятност, помисли си той, етиопските военновъздушни сили вече да са изнамерили изтребители или още хеликоптери, за да са сигурни, че няма да ги изпуснат. След броени минути нямаше да има никакъв шанс.

— Ще бягаме — заяви Меркадо.

— Добре... — Франк провери скоростомера и висотомера и се замисли какво да направи и как най-добре да го постигне. Скоростта му на спускане щеше да е по-висока от тази на хюито, но както сам беше казал, не можеше да избяга от куршум.

Вертолетът вече висеше почти неподвижно на триста метра от тях и картечарят на лявата врата му даваше знак с ръка да мине пред тях, за да се насочи към Гондар.

Пърсел обаче нямаше такова намерение... и изведнъж му стана ясно как трябва да постъпи. Всъщност го беше знаел още отначало.

Пресегна се и премести монтирания на подвижно рамо прозрачен пластмасов диск на мерника пред лицето си.

— Какви ги вършиш? — възкликна Меркадо.

— А ти как мислиш?

— Да не си се побъркал?

Франк натисна ключа под таблото в положение „Огън“.

Вивиан го наблюдаваше мълчаливо.

Хеликоптерът се намираше на по-малко от двеста метра и картечарят продължаваше да му маха с ръка да мине отпред.

Пърсел наклони дясното крило, като че ли се готви да завие, и пилотът на вертолета, който или видя маневрата му, или научи за нея от картечаря, се плъзна надясно, за да остави нейвиъна от лявата си страна.

Франк натисна ръчката напред и рязко зави надясно, насочвайки носа на самолета към хюито. И когато хеликоптерът попадна в центъра на червените концентрични кръгове на мерника, натисна бутона за стрелба — молеше се електрическата връзка с ракетното устройство да работи.

Ракетата със свистене се стрелна към хюито, като оставяше бяла димна следа.

Вивиан ахна.

— Боже господи! — извика Меркадо.

Ракетата прелетя над вертолета и за малко не улучи роторната му ос.

Картечарят се беше вцепенил зад картечницата си.

Пърсел изстреля втората ракета, която мина ниско — между плазовете и корпуса, точно под краката на картечаря.

Войникът пусна дълъг откос по нейвиъна и трасиращите куршуми засвириха над плексигласовия капак. Вивиан запищя и се свлече на пода.

Пилотът на хеликоптера допусна инстинктивната грешка да предприеме избягваща маневра, която наруши прицела на картечаря и превърна машината в още по-добра мишена за Франк, защото хюито се завъртя странично и се наклони надолу. Пърсел зави още по-надясно и натисна щурвала напред, за да наведе носа на нейвиъна. И през цялото време не откъсваше поглед от пластмасовия диск — чакаше вертолетът да попадне в средата на концентричните кръгове. Картечарят отново откри огън и Франк чу характерния звук от куршум, улучил самолета. Натисна червения бутон, после още веднъж, изстрелвайки последните си две димни ракети.

Първата прелетя през отворената от двете страни кабина покрай главата на картечаря, а втората се заби в плексигласовия капак и избухна вътре. От дупката в плексигласа и вратите блъвнаха валма бял дим.

Пилотите бяха или ранени, или ослепени от дима, или пък в кабината беше повредено нещо важно, защото опашката на хюито започна да се клати наляво-надясно.

Пърсел не промени курса, а продължи право към изгубилия равновесие хеликоптер. Виждаше картечаря през дима, но войникът, явно ужасен, беше пуснал картечницата и дулото ѝ висеше към земята.

Вертолетът бавно се наклони надясно, после внезапно се преобърна и падна като камък към джунглата точно в момента, в който нейвиънът прелетя през заеманото допреди миг от хюито пространство. Франк натисна ръчката докрай и започна стръмно издигане. Зад тях се разнесе далечна експлозия.

Той натисна ключа за стрелба, отмести пластмасовия мерник и се обърна към Вивиан.

— Готово.

Тя бавно се надигна и се отпусна на седалката си.

— Нещо против да запалия цигара? — попита Пърсел.

Никой не му отговори и той запали. Ръката му трепереше.

Погледна Вивиан. И без това светлата ѝ кожа беше побеляла съвсем.

— Добре ли си?

Тя кимна.

— Хенри?

Мълчание.

Вивиан рязко се завъртя назад.

— Хенри? Хенри? — Тя се извърна към задното отделение. — Добре ли си? Да не си ранен?

— От какво?

Фотографката известно време се визира в Меркадо, после отново се обърна напред.

Пърсел натискаше ръчката докрай и нейвиънът продължаваше да се издига.

— Какво стана? — попита Хенри.

— Хеликоптерът... падна — отвърна Вивиан.

Възрастният журналист не каза нищо.

Тя погледна Франк.

— А сега?

— Хм... Френска Сомалия продължава да е възможност. Обаче е на повече от два часа път... и етиопските военновъздушни сили скоро може да започнат да ни търсят.

Меркадо окончателно дойде на себе си и се прокашля.

— Мислиш ли, че пилотът на вертолета е имал време да се свърже с някого по радиостанцията?

Пърсел се съмняваше, че пилотът е имал време дори да се напикае след прелитането на първата димна ракета над главата му.

— Едва ли. Но радиовръзката с хеликоптера е прекъсната и от Гондар ще го търсят. Нас също.

Хенри, помълча, после каза:

— Не виждам да ни остава друга възможност, освен Френска Сомалия... или пък Судан. Колко далече е Судан?

Пърсел погледна картата.

— Суданската граница е на малко повече от триста километра — на около час и половина път. Само че етиопските военновъздушни сили няма да се поколебаят да ни преследват и на суданска територия. Няма обаче да нарушат територията на Франция.

Хенри се замисли.

— Аз гласувам за френската граница — реши накрая и им напомни: — Там ще ни приемат по-добре, отколкото в Судан.

Пърсел кимна и хвърли поглед към Вивиан.

— А ти как гласуваш?

Нейният отговор вече беше готов.

— Можеш ли да кацнеш някъде наблизо?

— На моята карта няма писти в този район.

— В Шоан. Можеш ли да кацнеш там?

Той се замисли. Еднолентовият път беше прекалено тесен и дърветата от двете му страни бяха високи. Откритите пасища обаче определено бяха възможност.

— Не те разбирам, Вивиан — обади се Меркадо.

— Много добре ме разбираш, Хенри. Оставаме в Етиопия — заяви тя. — Дойдохме да търсим Светия Граал и никъде няма да бягаме.

— Ние вече сме бегълци, преследвани от властта — отбеляза Меркадо. — Току-що извършихме убийство.

— Просто свалих вражески хеликоптер — поправи го Пърсел.

— Наричай го както щеш, щом така ще се чувстваш по-добре, когато ти надянат примката на шията. — Меркадо се обърна към Вивиан. — Трябва да се махнем оттук.

— Ще се махнем, когато свършим онова, за което сме дошли.

Франк продължаваше да лети на изток към Френска Сомалия и ако щяха да променят курса към Судан, трябваше да го направят скоро, преди пътят дотам да стане по-дълъг, отколкото до френската колония.

— Имаме две възможности и кацането тук не е сред тях — каза той на Вивиан.

— Сигурен ли си, че ще успееш да стигнеш до границата преди етиопските военновъздушни сили да ни свалят?

— Не.

— Тогава *кацни*. В Шоан. Колко далече е оттук?

— Ами... на двайсет-трийсет минути.

— Там е полковник Ган — каза тя. — И ни чака. Там е и черният манастир. И също ни чака.

Пърсел се замисли. Вивиан пресичаше тънката линия между смелостта и безумието — или в най-добрия случай фиксидеята. Обаче изтъкваше сериозни аргументи.

В момента бяха на деветстотин метра височина и продължаваха да се издигат. Движеха се със сто и шейсет километра в час, но при спускане можеше да вдигне близо двеста и петдесет. Той наклони самолета надясно и нейвиънът започна да завива на юг.

— Какво правиш? — попита Меркадо.

— Ще кацнем в Шоан, Хенри. — И за да е съвсем честен, Пърсел прибави: — Или ще загинем при опит да кацнем.

— Не!

Вивиан се завъртя назад.

— Да!

Двамата с възрастния журналист се гледаха няколко секунди и Франк си представи как зелените очи на фотографката се впиват в душата на Хенри.

А после Меркадо каза:

— Е... добре. Изминахме дълъг път, за да търсим Граала, и сме прекалено близо, за да се откажем.

Вивиан протегна ръка и го погали по лицето, после се обърна напред и се вторачи през предното стъкло. Нейвиънът летеше на

югозапад към Шоан и започваше да се спуска.

Тя завъртя глава към Пърсел и го гледа, докато и Франк не обърна глава към нея.

— Обичам те — каза Вивиан.

— Ти обичаш всеки, който ти играе по свирката.

Фотографката се усмихна.

— Каквото е най-добро за мен, е най-добро за всички нас.

Пърсел не отговори.

Продължиха бързото спускане и след малко той каза:

— Шоан е на десетина минути. — И прибави: — Ще *опитам* да кацна.

— Не искам нищо повече — каза Вивиан и след миг го увери: — Можеш да го направиш.

— Е, ще видим.

Франк намали скоростта и постепенно се сниши към селото, което вече се виждаше.

Ако дадеше воля на въображението си и се абстрахираше от джунглата наоколо, нивите край Шоан спокойно можеха да са в северната част на щата Ню Йорк, където се беше учил да пилотира като младеж. Майка му твърдеше, че пилотирането било рисковано, и го убеждаваше да се захване с нещо по-безопасно, например с писане.

— Радвам се да видя, че се усмихваш.

— Някога пишех в гимназиалния вестник и в седмичника в родния ми град. После завърших журналистика. Майка ми искаше да си намеря безопасна работа.

Тя също се усмихна.

— Чела съм само една твоя статия. Бива ли те?

— Майка ми е убедена в това.

— Бях дванайсетгодишна, когато изгубих родителите си. В самолетна катастрофа.

— Моите съболезнования.

— Може би трябваше да избира по-подходящо време да ти го кажа.

Пърсел не знаеше колко време всъщност им остава, но отвърна:

— Имаме да си разказваме много един на друг в Рим.

Вивиан свали медальона на св. Христофор и го закачи на ризата му.

— Христофор спасил едно дете от удавяне в река и въпреки че бил едър и як, под изненадващата тежест на малчугана едва не се препънал и паднал в бушуващите води. Обаче не изпуснал детето — и когато вече били в безопасност, то му разкрило, че е Иисус, понесъл цялото бреме на света.

— Познато ми е това усещане.

Тя сложи ръка на рамото му.

— Ти ще ни отведеш на сигурния бряг.

— Ще го направя.

Изтегли ръчката и продължи да се спуска към земята.

44.

Франк се взираше в едно открито пасище сред стотици акри овощни градини и ниви. Трябваша му поне триста метра гол и сравнително равен терен, но парцелите бяха разделени с каменни и дъсчени огради, а и около повечето пасища растяха дървета.

Предпочиташе да кацне със спуснати колесници, обаче ако земята се окажеше прекалено влажна, камениста или изровена, можеше да се наложи да се приземи „по корем“, а и трябваше да се съобразява с ракетното устройство.

Нещо повече — имаше прекалено много гориво, около половин резервоар, а не можеше да рискува да остане във въздуха, за да го изразходва, така че каза на Вивиан и Хенри да скачат от самолета и да бягат надалече веднага щом кацнат.

Докато обикаляше над селото, видя няколко души, които гледаха нагоре към самолета. Надяваше се, че Ган е сред тях.

— Откри ли подходящо място за кацане? — попита Вивиан.

— Само едно. Онова пасище пред нас.

— Достатъчно ли е дълго? — обади се Меркадо.

— Ще гледам да е достатъчно.

Пасището се намираше върху полегат склон и Пърсел реши да заходи от долния му край, така че наклонът да намали скоростта им по-бързо.

Насочи се към дългото около триста метра пасище и видя в края му каменна ограда... но пък нямаше дървета и кладенци.

Не знаеше откъде духа вятърът и колко е силен, ала вече нямаше значение. Това щеше да е неговата писта и посоката беше нагоре по склона.

Спусна колесниците и задкрилките и изтегли ръчката. Летеше само с деветдесет и пет километра в час и предполагаше, че е на височина сто и петдесет метра, после на сто и двайсет, сто... Погледна приближаващата се ниска кафеникава трева. Козите се бяха пръснали, но виждаше камъни и дупки.

— Дръжте се!

Изтегли ръчката докрай, вдигна носа и нейвиънът кацна тежко, подскочи и продължи да се друса по каменистата повърхност. Франк угаси двигателя и натисна спирачките. Каменната ограда се приближаваше. Той задейства руля, с което накара самолета да поднесе, и започна да намалява скоростта, ала оградата беше на по-малко от сто метра, после петдесет...

— Франк...

— Дръжте се!

Натисна силно педала на руля и нейвиънът се запързала странично. Очакваше колесниците да поддадат, но старата машина беше направена стабилно и издържа, докато колелата се въртяха косо по тревата.

Самолетът спря с разтърсване само на пет-шест метра от каменната ограда.

— Великолепно! — похвали го Вивиан.

— Браво — включи се и Меркадо.

Грабнаха раниците и Пърсел отвори капака и стъпи на крилото. Вивиан бързо се измъкна от кабината и скочи на земята, последвана от Хенри. Франк ги последва и затичаха настрани, в случай че нейвиънът реши да избухне в пламъци.

Пърсел впери поглед в самолета на синьоре Бокачо. Беше се приземил малко по-добре, отколкото бе летял. Вивиан откачи медальона на св. Христофор от ризата му, целуна го и го пхна в горния му джоб.

Франк чу зад себе си шум, обърна се и видя приближаващ се ландроувър. Джипът спря, от него слезе полковник Ган — с бяла шама и по сандали — и тръгна към тях.

— Това кацане ли беше, или ви свалиха? — извика отдалече.

— Просто се отбихме да ви видим — в същия дух на британска налудничавост му отговори Меркадо.

— Тъкмо е време за чай — засмя се Ган.

Сега косата му беше съвсем къса и черна. И явно някъде бе изгубил рижите си мустаци и камшика за езда. Нямаше я и затворническата му бледност, заменена от чудесен загар.

Полковникът дойде при него и му стисна ръката.

— Всъщност кацнахте много добре. Е, подплашихте козите, но ще го преживеят.

— Аз също.

Белите зъби на Ган блеснаха в усмивка и той се ръкува с Вивиан.

— Прелестна, както винаги.

— И вие изглеждате чудесно с шама.

— Да не повярва човек. — Полковникът стисна ръката и на Меркадо и попита: — Гондарското летище да не е затворено днес?

— За нас е затворено.

— Е, сигурно имате много за разказване. Но първо да ви запозная с една приятелка.

Махна към ландроувъра и предната дясна врата се отвори.

От джипа слезе млада жена със зелена шама и Ган ги поведе към нея.

— Това е Мириам.

Жената кимна.

Пърсел я огледа. Трийсетинагодишна, може би дори по-млада, с къса къдрава черна коса. Определено имаше семитски черти, въпреки че кожата ѝ беше много тъмна и очите ѝ бяха тъмнокафяви. И бе много красива.

Полковникът ги запозна и тя каза:

— Добре дошли.

Ган не каза, че Мириам му е гадже, но това беше очевидно и обясняваше някои неща. Всичко винаги се свеждаше до *cherchez la femme*, Пърсел го знаеше много добре и отдавна.

— Преследват ли ви? — попита полковникът.

— Сигурно по въздух — отвърна Франк.

— Добре тогава... ще покроем аероплана с палмови клони. — Погледна Мириам и тя каза на английски:

— Аз ще се погрижа за това.

— Мириам е... е, тя командва тук — обясни Ган и добави: — Тя е княгиня от императорския род.

— Извиняваме се за натрапването, ваше височество. — Меркадо ѝ се поклони.

— Наричайте ме просто Мириам, моля.

— Всъщност ни покани сър Едмънд — напомни на всички Пърсел.

— Така си е — потвърди Ган. — Радвам се, че сте разбрали писмото ми. Е, щом вече сте тук, да вървим. — Отвори вратата на

ландроувъра на княгинята. — Качвайте се. Има кой да донесе багажа ви.

Пърсел, Меркадо и Вивиан се натикаха на задната седалка, Ган седна зад волана и потеглиха към селото.

— Опасявам се, че Шоан ще ви се стори малко пуст, както може би сте забелязали, когато прелетяхте оттук предния път. Почти всички заминаха за Израел. Останаха само десетина души, които скоро също ще заминат.

Никой не му отговори и той сложи ръка върху рамото на Мириам и добави:

— Но всички ще се върнат. Ще видите. След една-две години.

Княгинята не каза нищо.

Селото се състоеше от петдесетина измазани къщи и ако не бяха ламаринените покриви и непавираните улици, спокойно можеха да са в Берини. Нямаше черква, но Пърсел видя на площадчето сградата, която беше забелязал от въздуха, и тя наистина се оказа синагога. Над вратата синееше Давидовата звезда.

Площадът пустееше, както и тясната уличка, по която завиха и която свършваше в края на Шоан. Там се издигаше голямата къща, която също бяха видели по време на първото си въздушно разузнаване — дворецът на княгинята.

Ган паркира под няколко високи палми.

— Стигнахме.

Слязоха и полковникът отвори малка дървена врата в голата фасада без прозорци. Мириам влезе и той покани гостите си вътре.

Всъщност не беше дворец, установи Франк, но варосаните стени бяха чисти и светли, както и настаният с червени плочки под. В ниши в стените имаше керамични гърнета с цветя.

Последваха Мириам и Ган през сводест портал в павиран вътрешен двор с кръглото езерце, което бяха видели от въздуха. Под издигащите се наоколо палми растяха черни африкански теменужки, по стените на къщата пълзяха екзотични храсти.

Полковникът посочи няколко стола от тиково дърво и всички седнаха.

— Мога да ви предложа само плодови напитки и хляб — каза княгинята.

— В самолета имаме петдесетина килограма кафе на зърна — отвърна Пърсел. — Смятайте го за подарък за вас.

Мириам се усмихна, обърна се към Ган и му каза нещо на амхарски.

Той отговори на усмивката ѝ и Франк си помисли, че сигурно ѝ е разказвал за тях.

— Много красива къща — отбеляза Вивиан.

— Благодаря — отговори княгинята.

Пърсел премина към очевидния въпрос.

— Е, как се запознахте с княгинята?

— С бащата на Мириам бяхме приятели още от четирийсет и първа — отвърна Ган. — Запознахме се в Гондар, след като изхвърлихме италианците. Повечето тъкачници и магазини за сребро в Гондар са собственост на фалашите, а гадните фашисти им отнеха всичко, понеже са юдеи, и арестуваха всеки, който се опитваше да им се противопостави. Открих Сахле полумъртъв в затвора и му дадох хляб и чаша джин. Изправих го на крака за нула време. Та със Сахле се сприятелихме и преди да си замина през четирийсет и трета, дойдох в Шоан, за да присъствам на раждането на дъщеря му. — Погледна нежно Мириам. — Тя е хубавица като майка си.

Вивиан се усмихна и попита княгинята:

— Родителите ви... тук ли са?

— Починаха.

— Мириам има по-голям брат, Давид, който за съжаление отиде по работа в Гондар преди няколко месеца и не се върна — поясни Ган. — Твърди се, че бил жив. Гетачу го е арестувал.

Една прислужница донесе поднос с плодове, хляб и керамични чаши с някакъв лилав сок. Мириам я попита нещо и после каза на гостите си:

— Самолетът е скрит и багажът ви е донесен. Кафето също. После ще ни сервират.

Полковникът вдигна чашата си.

— Добре дошли в Шоан.

Отпиха от тръпчивия сок — леко газирани и ферментирани.

— Е, разкажете ми всичко — подкани ги Ган.

— Хенри го бива да разказва всичко — отбеляза Франк.

Меркадо започна с пристигането им един по един в Адис Абеба и как открили синьоре Бокачо и неговия самолет. Полковникът кимаше, но като че ли знаеше повечето неща, и Пърсел се впечатли от нелегалната роялистка организация — или там с каквито контрареволуционери имаше връзка Ган.

Хенри продължи с въздушното им разузнаване и чудесните снимки на Вивиан и не забрави да благодари на полковника за картите, обаче пропусна да спомене за доброто пилотиране на Пърсел. А и не каза на сър Едмънд, забеляза Франк, че наскоро е чукал гаджето на Франк Пърсел. Но пък това не беше тема за смесена компания — може би по-късно Хенри можеше да осведоми сър Едмънд по мъжки.

Пърсел погледна Ган и Мириам, после Меркадо и Вивиан. Надяваше се на шейсет и той да има същия късмет. Помисли си и за синьоре Бокачо с неговата етиопска съпруга и деца. Ако всичко минеше добре, което едва ли щеше да се случи, след няколко седмици всички те щяха да са в Рим: той, Вивиан, Хенри, полковник Ган, Мириам и семейство Бокачо; щяха да седят в „Ресторанте Етиопия“ и да пият вино от Светия Граал. И това нямаше да се случи, но беше приятно да си го мисли.

Хенри вече стигаше до най-хубавата част — когато Франк Пърсел бе свалил хеликоптера на етиопските военновъздушни сили.

— Може би трябва да го разкажеш ти, Франк — предложи му Меркадо.

Пърсел разбираше, че това е подходящ разказ за бар, далече от Етиопия, но не и тук. Той всъщност беше изложил спътниците си на смъртна опасност. Въпреки че в тази страна опасността се срещаше под път и над път.

— Франк?

— Ами, според мене хеликоптерът търсеше нас и мисля, че го е пратил нашият стар приятел генерал Гетачу. Тъй че залозите бяха направени и ние... аз де, реших да го извадя от играта.

— Въоръжени ли сте? — попита Ган.

— Не. — Пърсел му обясни за ракетното устройство и за това как се бе сетил да използва димните ракети. Не навлезе в подробности, но посочи: — Когато отразявах войната във Виетнам, съм се возил на много хюита и знам доста за димните ракети. Стори ми се лесно... а и без това бяхме мъртви, ако кацнехме в Гондар. Даже по-зле от мъртви.

— Съвършено вярно — съгласи се полковникът.

— Обстрелваха ни с картечница — каза Вивиан. — Франк беше невероятно смел. Аз се бях вцепенила от страх.

— И аз се бях поуплашил — призна Меркадо.

Ган се замисли, после попита:

— Срецнахте ли друг хеликоптер или самолет?

— Не — отвърна Пърсел.

— Сигурно ви търсят някъде към Френска Сомалия.

— Мислехме дали да не се насочим натам вместо към Шоан. Или към Судан.

— Е, добре че не сте. Нямаше да успеете. Етиопците нямат много самолети, само няколко миража, обаче им пращат руски бойни хеликоптери с руски пилоти и сигурно щяха да ви пресрещнат по пътя към Сомалия или Судан.

Франк кимна и каза:

— Все пак съжалявам, ако сме ви поставили в трудна ситуация.

Отговори му Мириам:

— Ние вече сме в трудна ситуация. Добре сте дошли при нас.

— Благодаря.

— Няма да останем дълго — увери я Вивиан.

Княгинята я погледна.

— Добре сте дошли, ако решите да останете. А ако искате да заминете за Френска Сомалия, можем да ви помогнем. Но бих предпочела да не ходите там, закъдето сте тръгнали.

— Изминахме дълъг път, за да намерим това място — отвърна фотографката. — Не желаем злото на тези монаси, нито на техните светини.

— Едмънд ми каза. Знам също, че според вас сте избрани да откриете това място. И уважавам вашата вяра. Но не мога да ви помогна в търсенето.

— Защо? — попита Пърсел и повдигна вежди.

Тя се обърна към него.

— Ние в Шоан имаме свят завет с монасите от черния манастир.

— Вие сте юдеи, а те са копти — напомни ѝ Франк.

— Това няма значение. Имаме обща двехилядолетна традиция.

— Ясно. Е, тогава ще ви помолим само да ни позволите да се насипим и да ни снабдите с храна за из път.

— С удоволствие ще го направя, но бих искала да се откажете от пътуването.

— Това е невъзможно.

Мириам не отговори.

— И по някое време може да се наложи да се върнем тук — прибави Пърсел.

— Добре сте дошли, но когато се върнете, нас вече може да ни няма.

Франк погледна Ган и каза:

— Вие ни съобщихте, че сте тук. Защо?

Полковникът се поколеба.

— Искам да дойда с вас — отвърна накрая и поясни: — Разговарях с Мириам и тя разбира, че според нас онова, което търсите, е застрашено от опасност и трябва да бъде отнесено на сигурно място, макар да смята, че монасите могат да го направят и сами.

— Може и да е така. Но ако го вземем *ние*, къде да го отнесем?

Ган хвърли поглед към Меркадо.

— Аз не мога да взема такова решение. Ще трябва да го обсъдим.

— Още не сме го намерили и честно казано, сигурно няма да го намерим — отбеляза Пърсел. — Тъй че в момента навярно говорим чисто хипотетично.

— Когато го открием, ще разберем какво да направим — заяви Вивиан.

Франк смяташе, че Хенри несъмнено е обещал Граала на Ватикана, а Ган — може би на Британския музей, за да заеме мястото на етиопската императорска корона, която британците бяха отмъкнали и впоследствие бяха върнали. Така или иначе, Граалът, ако изобщо съществуваше и ако го намереха, трябваше да се съхранява на сигурно място до освобождението на Етиопия. Поне това можеха да обещаят.

— Какво е положението в провинцията? — попита Меркадо.

— Малко нестабилно. — И Ган им разказа за контрареволуционерите и роялистките партизани, двете организации, с които поддържал връзка. Накрая каза: — Гала като цяло се изтеглиха на изток, където еритрейците се борят за независимост от Етиопия. Отделни групи обаче останаха, за да видят дали сраженията тук няма да се възобновят.

— Видяхме ги от въздуха — каза Пърсел. — Отдавна искам да ви питам: какво правят с всичките тия ташаци?

— Ядат ги, приятелю. Не християнизираниите и ислямизираниите гала, естествено. Езичниците. Това им дава смелост.

— Ясно. Нужна е много смелост, за да правиш такова нещо.

— Не ми беше хрумвало. — Ган продължи отговора си на въпроса на Меркадо. — Израелците доставиха известно количество оръжие на фалашите, за да се погрижат преселването им да мине безпроблемно. — Бръкна в едно гърне и извади автомат „Узи“. — Добра стока. — Подаде го на Пърсел. — Ще го вземем с нас.

Франк разгледа компактното оръжие, чийто пълнител беше подълъг от цевта.

— Това би трябвало да изкара ангелите на ония монаси.

Ган се усмихна.

— По-скоро си мислех за племето гала — или който и да е друг, когото срещнем в джунглата. Гетачу прати насам военни части, обаче роялистките партизани и антимарксистките контрареволуционери не ги посрещнаха особено любезно.

— Чудесно. Имате ли още три узита?

— Не, съжалявам. Те са нужни на ония неколцина, които останаха в селото.

Пърсел подаде автомата на Меркадо.

— Напомня ми за стария британски картечен пистолет „Стен“ — отбеляза възрастният репортер и го протегна на Вивиан.

— Узито е просто оръжие — обясни полковникът. — Ще ви покажа как се бораи с него, в случай че... не съм с вас.

Мириам погледна любимия си, ала не каза нищо.

— В Шоан безопасно ли е? — попита Хенри.

— Доколкото временното правителство се съгласи да позволи на юдеите да заминат, без да им пречи. Засега преселението върви нормално в цялата страна, макар че има някои инциденти. Затова са и узитата.

— Как се свързвате с роялистите тук и в Адис Абеба? — полюбопитства Франк.

— Имам късовълнова радиостанция. Пазя я извън селото, за да не компрометирам тукашните хора.

— Ще ни я покажете ли?

— Разбира се. Само че батериите ми се изтощиха и чакам нови.
— И прибави: — Стихотворението на Киплинг, което ви пратих, беше последното ми излъчване.

— Можехме да ви донесем батерии, ако ни бяхте съобщили.

— Ако ви бяха заловили с батерии за късовълнова радиостанция, щяха да ви разстрелят. И то след като ви подложат на изтезания.

— Вярно. — Можеха да обяснят наличието на картите и снимките, но щеше да им е също толкова трудно да обяснят наличието на батериите, колкото и ако ги бяха хванали с оръжие. Пърсел всъщност предпочиташе да има оръжие, което можеше да се обяснява само.

Ган взе узито от Вивиан и каза:

— Трябва да тръгнем още утре. Имате ли представа къде да търсим?

— Надявах се вие — или Мириам — да предложите нещо — отвърна Франк.

— Боя се, че не мога, приятелю. Не сте ли видели нещо от въздуха?

— Видяхме. Обаче не искаме да проверяваме всичките тези места.

— Е, може и да ни се наложи. — Полковникът помълча, после погледна Мириам за миг и каза на гостите си: — Както ви споменах в Рим, фалашите от Шоан поддържат връзка с манастира. Само че онези, които поддържат връзката, са заминали.

Пърсел също погледна княгинята.

— Тайната се пази от старейшините, които заминаха и я отнесоха със себе си — каза тя.

— С тази връзка... с това приятелство, продължило четиристотин години, още от построяването на манастира, вече е свършено — обясни Ган. — Последната среща е била преди две седмици, когато е било съобщено на монасите.

Франк отново изпита усещането, че се е озовал в алтернативна вселена, и попита Мириам:

— Колко дълго отсъстваха хората, които ходеха на тези срещи?

Княгинята го погледна, ала не отговори.

— Накъде тръгваха?

— Всеки път в различна посока и се връщаха след различен брой дни — отвърна тя.

— Е, това ще ни е от голяма полза.

— Държиш се невъзпитано, Франк — смъмри го Вивиан.

— Извинявам се. Просто искам да открием това място и да се махнем оттук — обясни той безцеремонността си.

— Ще помисля над въпросите ви — обеща му Мириам.

— Благодаря.

— Това време е трудно за всички — тихо каза тя. — С християнската и юдейската цивилизация е свършено. Ала трябва да гледаме към бъдещето, което ще е по-хубаво. Сега всички трябва да си заминем, но когато се върнем, трябва да възстановим своите обичаи и традиции, своите завети.

— Разбирам. — Пърсел кимна.

— Ние сме тук, за да направим същото като вас — увери я Вивиан. — Да отнесем нещо, което не бива да остава тук. Да го съхраним, докато този кошмар не свърши.

— По-добре оставете монасите да се погрижат за това — отвърна Мириам и се изправи. — Трябва да се погрижа за настаняването ви. Скоро ще се върна.

Мъжете също станаха и княгинята се оттегли.

— С Мириам вече водихме този разговор и ви уверявам, тя не знае нищо повече от онова, което ви каза — осведоми гостите си Ган.

— Сигурен съм, че е щяла да ви каже, ако е знаела нещо повече — отговори Меркадо.

Пърсел се зачуди дали Хенри наистина вярва, че жените нямат тайни от мъжете. Ако вярваше, поне веднъж годишно щяха да му слагат рога.

— Утре искаме да отидем до балнеокурорта — каза Вивиан и обясни на Ган, че не става дума за носталгична разходка, а за експедиция за издирване на мощи.

— Доста странен обичай, не смятате ли? — Той повдигна вежди.

— Това е изключително важно за Римската църква, когато предлагат някого за канонизиране — поясни Меркадо, някогашен атеист, а сега набожен служител във ватиканския вестник. — Тленните останки се смятат за първокласни реликви. Късчетата от дрехи са второкласни, а другите...

— Добре, можем да се отбием до балнеокурорта и да изровим една-две кости. Набързо. Най-много за половин ден.

— Бихме искали да видим и крепостта, в която отец Армано е бил затворен почти четирийсет години — продължи фотографката.

— Забелязахме от въздуха постройката, означена на картата като incognita, и тя наистина се оказа крепостта на княз Теодрос — прибави Меркадо.

— Провели сте истинско разузнаване. И това ли е свързано с канонизирането? — попита полковникът.

— Свързано е с историята на отец Армано. Просто трябва да я видим — обясни Вивиан.

— Разбирам... Е, ако ни е на път...

— Повечето вероятни местонахождения на черния манастир са на един-два дни път от крепостта — каза Хенри.

— Там може да открием нещо, което да ни насочи — отбеляза Вивиан.

— Може би — съгласи се Ган.

Уговориха се пътуването им да продължи една седмица — или по-кратко, ако открият каквото търсят. В противен случай щяха да се върнат в Шоан и както се изрази полковник Ган:

— Ще се прегрупираме, ще се снабдим с провизии и ще ударим пак.

— Когато се върнем, тук ще е останал ли някой? — попита Вивиан.

Отговорът му се позабави.

— Всички ще са заминали. С Мириам ще се срещнем в Йерусалим.

Фотографката се усмихна.

— Много мило.

— Ще можеш ли пак да излетиш? — обърна се към Пърсел Меркадо, който отново обмисляше стратегия за измъкване.

— Не съм сигурен.

— Защо?

— Излитането е най-трудното, Хенри.

— Щом се приземи, можеш и да излетиш.

— Може да съм спугал гумите. Ще проверя. Къде искаш да отидеш?

— Във Френска Сомалия.

— Според мен трябва да се измъкнем пеш — намеси се Ган. — Доста роялистки партизани ходят до Сомалия и се връщат. Имам неколцина приятели, които ще дойдат с нас.

Мириам дойде и им съобщи, че след час ще поднесат вечерята. Междувременно им предложи да ги настанят в стаите им.

Всички се изправиха и тя ги отведе в сводеста галерия, покрай която имаше дървени врати. Посочи първата и каза:

— За господин Меркадо. — След това, като си мислеше, че знае кой с кого спи, посочи втората. — За господин Пърсел и госпожица Смит. Надявам се, че не сме объркали багажа ви.

Ган махна към дъното на галерията.

— Банята е там. Предлагам да се срещнем на по чашка след час във вътрешния двор.

Пърсел, Вивиан и Меркадо благодариха на домакините и влязоха в стаите си.

Франк огледа малката варосана стая с гредоред на тавана. Нямахме прозорци, но високо на стената имаше малък отвор, през който проникваха въздух и светлина и не можеха да влизат животни и нежелани гости.

До едната стена имаше две сиви метални легла, които сякаш излизаха от болнично заведение. До отсрещната стена имаше дървена маса, на която бяха оставили багажа им и една газена лампа. В единия ъгъл имаше стол, а в другия — леген и кана върху подставка.

— Прилича на монашеска килия — отбеляза той.

— След една седмица в джунглата ще ти изглежда добре.

— Ще ми прилича на царски палат.

— Имаш ли нещо против, че сме заедно? — попита го Вивиан.

Пърсел не отговори.

— Мога да помоля за самостоятелна стая.

— Остави на мене.

— Франк. Погледни ме.

Той се подчини.

— Съжалявам. И те обичам.

— Ще го обсъдим в Гондар.

— Няма да ходим в Гондар.

— Именно.

Тя смени темата.

— Не подозирах, че сър Едмънд е такъв романтик.

— И аз се изненадах малко — призна Пърсел.

— Любовта побеждава всичко.

— Някакви добри новини?

— Отивам да потърся банята.

И излезе.

Той остана в стаята известно време, после реши, че също има нужда от баня.

Намери една врата в дъното на галерията и влезе в помещение без таван, в отсрещния край на което имаше басейнче. В стената беше вградена муцуна на лъв от черен камък, от устата течеше вода. Дрехите на Вивиан лежаха върху каменна пейка, а самата тя, чисто гола, плуваше по гръб в басейна.

Франк се съблече и влезе във водата, която се оказа топла.

— Никой няма да повярва, че наред етиопската джунгла има юдейско село — каза фотографката. — Или римска баня. И коптски манастир.

— Не забравяй за юдейската княгиня.

— Всичко това може би е сън.

Само че малко кошмарен сън, помисли си той.

Вивиан се умълча, отпусната със затворени очи на повърхността.

— Съвсем близо сме — промълви след малко.

— По-близо, отколкото изобщо предполагах, че ще стигнем.

— Смяташ ли, че Мириам ще ни помогне?

— Тя мисли по въпроса.

— Благодаря ти, че остана с нас — след кратко мълчание каза Вивиан.

Франк не отговори.

— Можеше да си тръгнеш. Нямах да те обвинявам.

— От това ще излезе страхотен репортаж.

Вратата се отвори.

— Опа... извинявам се — възкликна Меркадо, после попита: — Нещо против да се включа и аз?

Вивиан не каза нищо, но Пърсел отвърна:

— Не ще и питане. Нали сме приятели!

45.

Освежени след съвместната баня, Пърсел, Вивиан и Меркадо се присъединиха към княгинята и полковника във вътрешния двор. Вивиан носеше най-хубавите си зелено-кафяви панталони и зелена тениска, а двамата господа бяха облечени в дрехи за джунглата.

Слънцето залязваше и се спускаше приятно прохладна вечер. Виолетовото африканско небе над палмите изглеждаше великолепно, помисли си Пърсел, и ако узито на полковник Ган не лежеше на масата, можеше да си представи, че е на друго място.

Полковник сър Едмънд Ган беше сменил туземното си одеяние със зелено-кафява униформа, макар че продължаваше да е със същите сандали.

Княгиня Мириам носеше лилава вечерна шама, поръбена с лъвска грива, императорския символ на стара Етиопия.

Напитките се свеждаха до джин „Будълс“, половин бутилка, която полковникът пазел за специални случаи, а този бил точно такъв — което достави удоволствие на Хенри. Джинът можеше да се пие със или без плодов сок.

Разговорът се въртеше главно около преселението на фалашите и положението в района.

— Армията на Гетачу контролира областта на Гондар и планината Симиен — обясни Ган. — В джунглите из тукашните южни земи, които са почти необитаеми, действат контрареволуционери и останки от роялистките сили. Тези две организации имат различни цели. Едните искат изборна власт, а другите — връщане на абсолютната монархия. Аз се опитвам да ги накарам да се обединят, за да се отърват от марксистите. Обясних и на двете страни, че във Великобритания имаме и монарх, и парламент. Тази концепция обаче им е непонятна.

— На мене също — призна Пърсел.

Скоро приключиха с коктейлите и ги отведоха в двореца. Вечерята беше сервирана в стая с дълга маса, на която можеха да

седнат двайсестина души. Само че всички бяха заминали. Франк забеляза, че подът е настлан с черен камък.

Масата беше подредена семпло, но сребърните прибори бяха истински, видя Пърсел, и носеха герба с юдейския лъв, както и съдовете. Тази вечер, помисли си той, темата бяха лъвовете.

Помръкващите слънчеви лъчи проникваха през високи отвори в стените и на масата мъждукаха газени лампи.

Менюто се състоеше от козе месо на скара, някакви грудки и пърленки. Имаше и купи с фурми. Наляха им ферментирал плодов сок в бронзови бокали, които приличаха на онези на княз Иясу и на онзи, за който Пърсел беше дал луди пари в Рим.

Две прислужници на средна възраст им сервираха простата храна и им доливаха от тръпчивия плодов сок. Мириам обеща накрая да им поднесат кафе.

Оказа се интелигентна и интересна жена и Франк разбра защо другият дърт пръч в компанията, сър Едмънд, е хлътнал по нея.

Водеха лек неангажиращ разговор и в отговор на един въпрос на Вивиан Мириам обясни:

— Повечето потомци на Соломон са християни, разбира се, но има юдеи и даже мюсюлмани. Родът на Соломон и Савската царица е добре документиран, обаче през вековете трите религии са повлияли на вярата на някои семейства. — И прибави: — Юдаизмът не е най-древната религия в Етиопия. Преди това хората са били езичници. Ако езичеството може да се нарече религия.

Пърсел съвсем наскоро беше научил, че езичниците от племето гала ядат човешки тестиси, ала не знаеше как да го вмъкне в разговора — и дали изобщо трябва да прави такъв опит.

Освен това му се искаше да попита Мириам защо на нейните трийсетина години още не е омъжена и с десет деца, но за да прояви по-фина любезност, се поинтересува:

— Това означава ли, че трябва да се омъжите за представител на Соломоновия род?

Отговорът ѝ се забави няколко секунди.

— Шестнайсетгодишна ме омъжиха за християнски княз, но понеже няхаме наследници, съпругът ми се разведе с мен. Това се среща често. Днес повечето князе или са мъртви, или избягаха, така че

нямам особено голяма перспектива за брак. — Погледна приятеля си и добави, без да се усмихва: — Затова се спрях на англичанин.

Всички избухнаха в смях — оцениха хумора.

— Можеше да е и по-зле — отбеляза Ган.

— Възнамерявате ли да се ожените? — директно попита Вивиан.

— Ние нямаме дума за „лорд“, затова тук го наричат рас Едмънд и съответно го приемат — отвърна Мириам.

Темата явно беше деликатна и любопитните журналисти не зададоха доизясняващи въпроси.

Домакинята премина към друга деликатна тема — нейната тънеща в мрак родина.

— Етиопия в много отношения е жестока страна. Тази жестокост обаче не е случайна или примитивна. Тя е като жестокостта в Стария завет. Нашата древна цивилизация се намира на междинен етап от историята си — средновековен анахронизъм. Мюсюлманите имат хареми и роби. Християните раздават библейско правосъдие. Кастрират се мъже и стават евнуси, жени се продават за сексуални робини. Юдеите също налагат старозаветни наказания. Езичниците изпълняват невъобразими обреди, които включват кастриране и разпъване на кръст. А сега марксистите въведоха нова религия, религията на атеизма, и нов обществен ред — масово избиване на всички, които са свързани със стария режим.

Пърсел имаше нужда от още алкохол. Когато за пръв път пристигна в Етиопия през септември и се настани в „Хилтън“ в Адис Абеба, нямаше почти никаква представа за живота извън столицата, която също не беше цвете. Пътуването им до фронтовата линия на север му поотвори очите за положението в страната. Ган обаче я познаваше от 1941-ва, а Меркадо — още по-отдавна. И все пак се бяха върнали и полковникът намираше нещо непреодолимо в тази страна, нещо, което го привличаше така, както някои хора биват привличани от онези места на картата, означени като *terra incognita*. А синьоре Бокачо... той пък съвсем беше забравил, че има по-добри страни за бизнес.

Също като Пърсел, Вивиан беше дошла без конкретни представи и цели, но бе открила, че Бог я е избрал да е тук — все пак по-добре, отколкото да си избран от Асошиейтед Прес.

И сега бе ред на Франк Пърсел да помисли защо е тук.

По време на мисловното му отсъствие разговорът отново се беше върнал на мрачна тема.

— Бащата на Микаел Гетачу работеше в тъкачницата на моя баща в Гондар — разказваше Мириам. — Баща ми се отнасяше добре със семейството му и плащаше образованието на Микаел в училището на британската мисия.

— Според самия Гетачу родителите му гладували, за да плащат за учението му — каза високо Пърсел.

— Изобщо не са гладували — възрази Мириам.

— Гетачу всъщност примамил брата на Мириам в Гондар с обещанието да освободи две техни малки братовчедки и един братовчед, ако Давид подпише, че му прехвърля семейните имоти — каза Ган. — Гетачу знае, че не може да оскверни древната неприкосновеност на Шоан и още по-малко — международната спогодба за преселението на юдеите. Обаче прати на Мириам писмо, че ако тя доброволно отиде в Гондар, той ще освободи Давид и братовчедите им. Родителите на децата, сестрата и зетят на Сахле вече са разстреляни — прибави полковникът.

Пърсел насочи вниманието си към Мириам, която външно се държеше стоически, но той можеше да си представи борбата и мъката в душата ѝ.

— Целта на Гетачу още отначало е била да спечели своята княгиня — каза Ган.

— Няма да ме получи — категорично заяви тя.

Вивиан я наблюдаваше мълчаливо.

— Трябва да се махнете оттук колкото се може по-скоро — тихо я посъветва Меркадо.

— Аз ще замина последна. Длъжна съм.

— Надяваме се идната седмица да пристигне хеликоптер на ООН — каза Ган.

На Пърсел му се искаше всички да се качат на този хеликоптер, ала знаеше, че това ще изложи на опасност не само фалашите, но и мисията на ООН. Самото им присъствие тук всъщност представляваше огромен риск за местните хора.

— Тръгваме по изгрев-слънце и ще се върнем чак след като всички тук заминат — каза той и се обърна към Ган: — Изгорете

самолета, все едно сме се разбили и сме загинали. В резервоара има достатъчно гориво за хубава експлозия.

Това не се хареса на Меркадо, но възрастният журналист разбираше положението.

— Утре сутрин ще се погрижа — каза полковникът.

Мириам заразпитва гостите си за престоя им в Етиопия и те ѝ разказаха някои подробности, макар че княгинята, изглежда, знаеше доста от приятеля си, реши Франк, включително факта, че са имали удоволствието да са в компанията на Гетачу.

— Той е злопаменен и е способен на невероятна жестокост и отмъстителност — предупреди ги тя. — Гледайте да не му паднете пак в ръцете. Но вие вече го знаете.

Що се отнасяше до княз Давид, Мириам не се заблуждаваше, че генералът се отнася добре с него, но вярваше или поне се надяваше, че след като тя замине за Израел, Гетачу ще освободи брат ѝ и братовчедите ѝ под натиска на израелците и ООН, както и по заповед на своите началници в Адис Абеба. Пърсел предполагаше, че има такава вероятност, но ако изобщо се добереше до Тел Авив, Давид със сигурност щеше да е пречупен. Както беше казал самият генерал Гетачу, лесно можеш да разстреляш някого, но е по-забавно да го пречупиш — особено ако този човек е арогантен аристократ или досаден журналист.

— Бихте могли да опишете какво сте видели тук — каза Мириам. — И да споменете за брат ми и братовчедите ми. Това ще помогне за тяхното освобождаване.

Те обещаха, че ще го направят, когато напуснат Етиопия. И щяха да изпълнят обещанието си — стига наистина да се измъкнеха от страната.

Княгинята им благодари, след което им обрисова мрачната картина на следреволюционна Етиопия, за да я включат в статията си.

— Страната е опустошена от войната, скакалците и сушата, пратени от Бог. Безброй измряха от глад, милиони са на ръба на гибелта. Разпространяват се епидемии и хората се затвориха в себе си. Плячкосват се черкви, монасите са се заключили в манастирите. Всичко това е Божие наказание, защото допуснахме онези безбожници в Адис Абеба да сторят всички тези злини. Господ ни поставя на

изпитание и трябва да му покажем, че сме му останали верни. Едва тогава ще ни спаси.

Всички мълчаха и Ган, помисли си Пърсел, изглеждаше едновременно засрамен и горд от своята княгиня. Помежду им очевидно имаше огромна културна пропаст, ала и двамата бяха честни и свестни хора и онова, което ги разделяше, не можеше да е по-голямо от онова, което ги свързваше. Любовта побеждава всичко, както казваше Вивиан.

Поднесоха им кафето с някакъв буламач от козе мляко, мед и бадеми.

— След началото на бедствието търговията с Гондар и другите градове рязко намаля — продължи Мириам. — Затова имаме само това, което виждате. То обаче е повече, отколкото имат в унищожените от сушата и скакалците райони. — Усмихна се принудено. — Във всеки случай сега всички отиваме в земята, в която тече мляко и мед.

Попита дали някой е бил в Израел. Меркадо и Пърсел отговориха утвърдително и ѝ обрисоваха светла картина, която явно съвпаднаше с наученото от нейния английски лорд.

Из баровете в Хонконг, Сингапур и западноевропейските столици Франк беше срещал бивши благородници, земевладелци и капиталисти и повечето от тях негодуваха, че са станали невинни жертви на една или друга революция. Почти всички страдаха от загубата си и споделяха едно и също смаяно удивление, че светът толкова рязко се е променил или съвсем е полудял. Родени да управляват или да се наслаждават на огромни богатства, тези изтънчени бегълци не можеха да проумеят и да приемат, че най-нисшите социални елементи, събратята на Гетачу, са най-новата мутация на социалдарвинизма и че някогашните господари са птиците додо в естествения подбор и процеса на изчезване на видовете.

Пърсел си помисли, че княгиня Мириам е добра жена и че нито тя, нито нейното семейство съзнателно са навредили на някого. Дори бяха пратили Микаел Гетачу, а сигурно и други бедни деца, на училище. Но двете най-големи изкупителни жертви в световната история бяха благородниците и юдеите — а ако принадлежиш и към двете категории, имаш сериозен проблем.

Ган смени темата.

— В тукашните планини от древни времена се добива обсидиан. Пренасяли го по Нил в Египет, където го ценели заради здравината и лъскавата му чернота при полиране. Всички сме виждали в музеите египетски обсидианови статуи. Обсидианът се обработва трудно и рядко се използва за строителен материал, освен за подова настилка като в тази стая, която може да е отпреди хиляда години.

Франк нямаше представа накъде клони полковникът, но Ган продължи:

— Кариерите в този район не са използвани от векове и повечето са обрасли и забравени. Аз обаче открих няколко и ако предположим, че този черен манастир е построен от обсидиан, който е толкова тежък, че не може да се пренася много надалеч, според мен трябва да потърсим около трите древни кариери, които локализирах по картата.

Всички закимаха, освен Мириам, която очевидно не желаше да участва в никакви разговори за търсенето на черния манастир.

На Пърсел му хрумна, че както беше казала Вивиан, вече са съвсем близо и с малко късмет и разум наистина може да видят онова, което преди четирийсет години е видял отец Арmano — високи черни стени, издигащи се от джунглата пред тях. Ала манастирът можеше вече да е изоставен. Той подозираше, че е точно така, особено след като юдейските старейшини на Шоан бяха съобщили на монасите, че заминават. Нямаше да го има и Светия Граал, естествено. Но ако с Вивиан, Меркадо и Ган откриеха манастира, това щеше да му стигне, а може би щеше да задоволи и спътниците му. Пътуването щеше да свърши и Граалът, какъвто обичай имаше в древната си история, щеше да изчезне, но да се спаси от света, в който бяха настъпили зловещи времена.

Ако обаче стигнеха пред стените на черния манастир и оттам им спуснеха тръстиков кош... е, те бяха предупредени и щяха да са подготвени.

Вечерята свърши. Дългата нощ започваше и призори те щяха да се отправят на своя поход за слава, богатство, избавление и страхотен репортаж, на мисия за спасяване на Граала и постигане на вътрешен мир или каквото там ги тласкаше към неизвестността.

Ако наистина бяха избрани за това пътуване, отговорът на въпроса защо са избрани ги очакваше.

ЧАСТ IV ТЪРСЕНЕТО

*Ние няма да престанем да
търсим
и в края на нашето търсене
ще пристигнем там, откъдето
сме тръгнали,
и ще познаем мястото за първи
път.*

Томас
Стърнс Елиот,
„Четири
квартета“^[1]

Станаха преди разсъмване и се срещнаха във вътрешния двор, където ги чакаше Мириам с кафе, плодове и хляб.

Носеха раниците и екипировката си, а всичко останало щеше да изгори заедно с нейвиъна, за да скрият всички следи от пребиваването си в селото.

Вивиан и Пърсел бяха спали в една стая, ала не и в едно легло. И съответно бяха приятели.

Небето започваше да просветлява и Франк виждаше, че денят ще е ясен. Почти не разговаряха, защото вече си бяха казали всичко, а и защото нямаше думи, с които да изразят момента на отправяне в неизвестността.

Пърсел, Вивиан и Меркадо благодариха на Мириам за гостоприемството и обещаха пак да се срещнат при по-приятни обстоятелства. Тя явно съжаляваше, че тръгват, помисли си Пърсел, но сигурно изпитваше и облекчение. Не им даде карта на черния манастир, но им каза:

— Ако иска да откриете това място, Бог ще ви отведе там. Едмънд ще ви бъде водач в джунглата. Моля ви, бъдете негови водачи по пътищата Господни.

Хенри и Вивиан й обещаха.

Оставиха полковник Ган да се сбогува насаме с любимата си и излязоха през един заден вход в цветна градина.

Бяха взели толкова храна, колкото побираха раниците им, главно варени яйца, хляб, фурми и сушено месо, всичко това, беше ги уверил полковникът, било извънредно питателно и достатъчно за една седмица. Всеки имаше по две манерки, една с вода и една с лилав сок, който Пърсел май започваше да харесва. Хенри носеше бутилката „Моет“, естествено, а Вивиан — фотоапарата си. Франк отговаряше за картите.

Полковник Ган дойде при тях. Личеше, че раздялата му с княгинята е била мъчителна. Пърсел не познаваше от личен опит това

чувство, а дори да го познаваше, усещането за загуба винаги се облекчаваше от по-силното усещане за облекчение.

Той погледна Вивиан на утринната светлина и видя, че го наблюдава. Сигурно си мислеше същото като него: „Как ще се разделим ние?“ Дано се разделяха като приятели.

Полковник Ган им изнесе петминутен урок за узито, което наистина се оказа лесно за зареждане и употреба, после ги поведе през една овощна градина и съседното пасище към гъстата джунгла около Шоан.

Ган познаваше пътя и след петнайсет минути намери пътека, която никой от тях не би могъл да открие дори на ярка слънчева светлина. Навлязоха в джунглата и от човешката цивилизация се озоваха в свят на флора и фауна, който от памтивека почти никой не беше смущавал.

Джунглата надвисваше отвсякъде над тясната пътека. Крачеха мълчаливо в колона по един и непрекъснато се налагаше да се навеждат. Ган носеше мачете, ала не искаше да го използва, за да не оставя следи от преминаването им.

Първото им спиране, след десетина минути, беше при огромно възлесто дърво, почти изсъхнало, според полковника — баобаб. На няколко крачки от дънера се намираше късовълновата радиостанция, увита в найлон и затрупана с палмови клони.

Ган се надяваше, че роялистките партизани са донесли нови батерии, но радиостанцията все още не работеше.

— Тази пътека ще ни отведе до балнеокурорта — каза Ган. — По шосето щяхме да стигнем по-бързо, обаче има по-голяма вероятност да се натъкнем на някого — автомобил, военен патрул или конници гала. Познавам някои от тези пътеки, но не съм единственият. Трябва да сме тихи и да се вслушваме в джунглата. Аз ще водя, а господин Пърсел ще поеме ариергарда. Ако някой чуе нещо, нека бързо и тихо да предупреди всички и да посочи натам, откъдето идва шумът. И тогава спираме и се спотайваме. Някакви въпроси?

— Може ли да пуша? — попита Франк.

— Не.

Пътеката ставаше все по-непроходима. Вървяха на север, успоредно на тясното шосе, по което бяха минали през септември. Франк нямаше особено приятни спомени от шофирането по зловещия

път в мрачната джунгла, не изпитваше удоволствие от прехода в джунглата и сега.

Небесната ивица над тясната просека изсветляваше все повече — някъде там горе сияеше слънцето.

Вивиан вървеше пред Пърсел и от време на време се обръщаше и му отправяше усмивка, на която той отвърщаше. Не можеше да се сърди дълго, когато всяка крачка можеше да е последна и бяха само на часове или дни от най-великото религиозно откритие, откакто Моисей записал десетте Божии заповеди — които, оказваше се, се намираха в Ковчег на завета в Аксум.

Франк продължаваше да не вярва във всичко това, но щеше да е щастлив, ако действителността го опровергае.

След около час Ган им даде знак да отбият надясно от пътеката, където сред ниската растителност под дърветата чернееше обсидиан. Насядаха на скалата и си починаха. Полковникът и Пърсел проучиха една от картите и се ориентираха.

— Балнеокурортът е на два-три часа път оттук — каза Ган.

Отново проучиха картата и решиха следващата им цел да е крепостта на княз Теодрос, която се намиреше на пет-шест километра източно от псевдоримската баня.

— На картата не е означена пътека от балнеокурорта до крепостта и ако не успеем да намерим път и джунглата е прекалено непроходима като тук, ще се наложи да направим просека — каза сър Едмънд. — Тогава петте километра ще ни отнемат повече от ден.

— Отец Армано е стигнал от крепостта до балнеокурорта — отбеляза Вивиан. — Ние го видяхме към десет вечерта.

— По кое време е тръгнал от крепостта? — попита Ган.

— Не знам... но сигурно е било привечер... не може да е вървял дълго с тази рана.

— Гетачу каза, че неговите минохвъргачки обстрелвали крепостта на княз Теодрос — припомни им Пърсел. — Най-вероятно това е позволило на отец Армано да се измъкне от килията си.

Полковникът кимна и каза:

— Значи е било към седем и петнайсет. Аз засякох часа и се зачудих по какво стреля оня идиот, защото не стреляше нито по мен, нито по лагера на княз Иясу.

Така с малко проста аритметика стигнаха до заключението, че отец Армано е бил освободен от килията си — навярно от някой случаен снаряд — малко след седем и се е появил в балнеокурорта след около три часа, което означаваше, че от крепостта дотам има пряка пътека. Оставаше им само да я намерят.

Вивиан се загледа в обсидиана, върху който седяха, и попита:

— Възможно ли е това да е скалата, за която спомена отец Армано?

— В района има много оголени скали и точно в тази тук няма нищо особено — отвърна Ган. — Според мен трябва да забравите за скалата, дървото и потока, които може и да са имали някакво значение за свещеника, но ние нямаме никаква представа какво е то.

Продължиха през джунглата. Ставаше все по-топло и влажно и гъстата загниваща растителност изпускаше отвратителни изпарения, които напомняха на Пърсел за джунглите в Югоизточна Азия. Неслучайно почти никой не обитаваше тропическите гори по света — те бяха среда, враждебна към хората, и рай за насекоми, змии и зверове с нокти и зъби. Джунглата всъщност беше кофти място, реши той.

Полковник Ган се движеше с лекота, все едно правеше такива преходи всеки ден преди закуска, помисли си Франк. Вивиан имаше младостта на своя страна, но и трийсетина килограма багаж на гърба, и Пърсел виждаше, че вече започва да провлачва крака. Хенри също изглеждаше уморен и ако физическото изтощение бе най-вече в главата му, най-вероятно си спомняше за предишния им преход, когато силите му се бяха изчерпали в неподходящ момент и това бе довело до поредица събития, които за малко не бяха свършили със смъртта им. Сега той искаше да изкупи вината си и, естествено, да направи впечатление на Вивиан или поне да не припадне пред нея — и това сигурно щеше да го държи на крака. В противен случай трябваше да си мисли за воините от племето гала, които идваха да му резнат ташаците.

Вървяха през джунглата — или тропическата гора, както настояваха да я наричат редакторите на Пърсел. Насекомите и птиците вдигаха шум, който заглушаваше звуците, издаващи опасност. Но както

Франк беше научил във Виетнам, докато пътуваше с военните патрули, ако птиците млъкнат, значи са чули нещо. Или теб, или нещо друго.

Самият той смяташе, че е в сравнително добра форма въпреки алкохола и цигарите и този преход, въпреки тежкия багаж, засега му приличаше на разходка в парка. Обаче предполагаше, че след една седмица път, спане на земята и оскъдни порции всички ще имат проблеми. Сега разбираше защо войните гала яздят коне и защо много армии използват мулета за товарни животни. Полковник Ган беше отхвърлил и двете възможности от практични съображения, свързани главно с вдигането на шум и снабдяването на животните с вода и храна. Пърсел обикновено не отстъпваше пред никого в своята област и тъкмо затова беше на свободна практика и често сменяше работата си, но отстъпваше пред сър Едмънд в *неговата* област, поне доколкото смяташе, че Ган знае какво прави.

След около два часа полковникът им махна да спрат и каза:

— Балнеокурортът е на петдесетина метра пред нас. Ще отида пръв и ще проверя обстановката. — Взе бинокъла на Меркадо и подаде на Пърсел узито с три резервни пълнителя. — Прикривайте ме. — Измъкна револвер с дълга цев изпод сафарито си и тръгна напред. Франк даде знак на Вивиан и Хенри да стоят на място и го последва.

Пътеката излизаше на поляната около балнеокурорта. На петдесетина метра напред слънцето ярко огряваше страничната стена на белия хотел. Ган огледа района около сградата и тръгна към нея.

Пърсел свали предпазителя на автомата и също тръгна през високата трева на двайсетина метра зад него. Ган мина отпред, качи се по стълбището и влезе. Пърсел зачака. След няколко минути сър Едмънд се появи и му даде знак, че теренът е чист.

Франк се обърна и видя Меркадо и Вивиан във високата до гърдите трева. Махна им да се приближат и всички заедно тръгнаха към входа на хотела.

Спряха пред стъпалата, по които се бяха качили с джипа, и Вивиан каза тихо:

— Върнахме се.

Пърсел погледна към тясното шосе, по което бяха пътували онази вечер, и разпозна мястото, където беше пресякъл гъстите храсталаци, скриващи балнеокурорта от пътя. После отново се обърна

към хотела. Сигурно бе зърнал купола, помисли си, или го беше регистрирал подсъзнателно. Точно затова бе свърнал от шосето.

Вивиан сякаш прочете мислите му и каза:

— Съдба, Франк. Не се мъчи да я проумееш.

— Виждам намесата на Божията ръка — заяви Меркадо.

С това трудно можеше да се спори, така че Пърсел изобщо не се и опита.

Вивиан се изкачи по няколко стъпала и Франк и Хенри я последваха.

Тя се огледа.

— Можете ли да повярвате? — Обърна се към Франк. — Върнахме се тук, откъдето започна всичко.

Всъщност всичко беше започнало в бара в „Хилтън“, поправи я той наум, когато Хенри го покани да отиде с тях на фронтовата линия. Едно просто „не“ щеше да е добър отговор. Само че поканата на Меркадо го поласка. А и Вивиан му се усмихна. И може да беше обърнал някоя и друга чаша повече.

Самолюбие, дързост, алкохол и безмозъчна похот — сигурна комбинация за слава или катастрофа.

— Ще започнем от тук, където свърши животът на отец Армано — каза Вивиан. — Бяхме в Берини, бяхме и в Рим и ще проследим пътя на свещеника до неговия затвор. И с неговата и Божията помощ ще проследим пътя на отец Армано до черния манастир и Светия Граал.

Хвана ги за ръце и продължиха заедно нагоре по стъпалата към мястото, където съдбата на отец Армано се беше пресякла с тяхната.

[1] Превод Вл. Левчев. — Б.пр. ↑

Полковник Ган ги чакаше в осеяното с отломки фоайе. То изглеждаше също като предишния път, само че по мраморния под край покритата с фрески стена, където Пърсел беше паркирал джипа и където бяха чули разказа на отец Армано, бяха пръснати кости и черепи.

— Наказателен взвод — поясни сър Едмънд.

Вивиан се вторачи в костите и вдигна ръка пред устата си.

— Божичко...

Франк се приближи до мястото на екзекуцията. Частите от военна екипировка и гниещите шами потвърждаваха, че тук са разстреляни войници на княз Иясу. Чакалите и мравките почти бяха оголили костите, ала тук-там бе останала изсушена кафява плът и по мраморния под още тъмнееха кървави петна.

Фреските на стената носеха следи от многобройните залпове, разкъсали телата на обречените. Пръските кръв и мозък стигаха до три метра височина и придаваха зловещ вид на къпещите се розови нимфи.

— Това е доказателство за военно престъпление — заяви Меркадо, който също се взираше в ужасната сцена.

— Тая страна е удавена в кръв, Хенри — каза Франк, като се помъчи да не го каже прекалено равнодушно. — Какво значение има това тук?

— Просто е нечовешко.

— Прав си. — И двамата бяха виждали смърт на бойното поле, ала това минаваше за нещо нормално по време на война. От друга страна, масовите екзекуции бяха особено отвратителни.

Пърсел почна да брой черепите, но след петдесетия се отказа.

Ган обикаляше фоайето с револвер в ръка.

Вивиан се беше отдалечила от тях и стоеше в дъното, където фоайето се отваряше към вътрешния двор и градините.

Меркадо впери очи в ъгъла, където бяха сложили свещеника да легне, и дълго остана втренчен в оскверненото място, където според него и Вивиан се беше случило нещо като чудо.

— Кръвта на мъчениците подхранва Църквата — промълви той сякаш на себе си.

Франк не разбираше как хора като Хенри Меркадо и до известна степен Вивиан могат да упорстват във вярата си в някаква благосклонна сила, но беше установил, че има специален език, обясняващ едновременното съществуване на Бог и човешката греховност. Човек трябваше да използва съответните думи, смяташе той, еволюирали в продължение на хиляди години, за да съхрани вярата си.

Вивиан дойде при тях, пое си дъх и направи няколко снимки на страховитата сцена. После отиде до ъгъла, където беше лежал и умрял свещеникът, за да заснеме фотографски свидетелства и за светостта, и за масовото убийство.

Меркадо стоеше до нея, за да ѝ оказва морална подкрепа и безмълвно да я насърчава. На Пърсел му хрумна, че Вивиан и Хенри спокойно може да са по-подходящи един за друг, отколкото Вивиан и Франк. Тази мисъл го смущаваше, ала можеше и да е истина. Хенри и Вивиан в известен смисъл бяха сродни личности, вечно свързани духом, докато той и Вивиан бяха свързани само веднъж на нощ. Е... но пък между тях имаше нещо повече.

— Костите на свещеника едва ли са сред тези тук, нали? — попита Ган.

— Не, ние го погребяхме — отвърна Вивиан.

— Ясно. Е, тогава водете.

Излязоха от фоайето и бързо пресякоха павирания вътрешен двор, Вивиан и Меркадо отпред, а Пърсел и Ган по фланговете, с оръжия в ръце.

Полковникът посочи няколко конски фъшкии, очевидно свидетелство за присъствието на гала, но ги увери, че изглеждат отпреди месеци. Или поне отпреди седмици.

Франк си спомни как бяха вървели из балнеокурортния комплекс, без прекалено да се притесняват от гала, войници, партизани или въоръжени и отчаяни разбойници, вилнеещи из провинцията. Бог наистина пазеше идиотите.

— Невероятно строителство — отбеляза Ган, в момента едновременно и военен, и турист. После прибави: — Всъщност пълно прахосничество.

Отидоха в градината, в която бяха погребали отец Армано. Войниците на Гетачу бяха изровили тялото и чакалите бяха пръснали костите наоколо. Самият гроб зееше и в него се беше настанила колония червени мравки.

Полковникът видимо се зарадва за Вивиан заради всички тези кости и Пърсел си помисли, че британецът ще ѝ подаде някоя с думите: „Ето ви един особено хубав кокал. Хайде сега да тръгваме, че няма време“. Ган обаче търпеливо и почтително зачака, вперил очи в гроба. Вивиан снима ямата и разпилените кости; Меркадо стоеше до нея.

Настъпи моментът да вземат кост като реликва от бъдещия светец.

— Черепът се смята за най-важната реликва от тленни останки — каза Хенри.

Само че наоколо не се мяркаше череп, така че почнаха да търсят из обраслата градина.

— Чакалите често отнасят плячката в леговищата си — каза сър Едмънд.

Части от скелета наистина липсваха. Все пак имаше няколко големи кости, една бедрена и тазовата. Франк би посочил този факт на Хенри и Вивиан, но не беше сигурен в етикета.

Фотографката вече май щеше да се задоволи с бедрената кост, когато Меркадо възкликна: „Ето го!“, измъкна един череп от храсталака и го вдигна високо във въздуха. Долната челюст я нямаше.

Франк беше близо до него и видя, че слава богу, меките тъкани са оглозгани докрай от чакалите и мравките. Дъждовете и слънцето бяха дали своя принос за чистотата на черепа, въпреки че по бялата кост имаше червеникава пръст.

Вивиан се поколеба да снима Хенри с черепа в ръце — това явно можеше да се сметне за зловещо във Ватикана, затова Меркадо го остави на каменната пейка, после промени решението си и го премести до гроба. Тя направи шест снимки от различен ъгъл и височина. Ган си погледна часовника.

Трябваше да вземат черепа, за да го отнесат във Ватикана. Пърсел знаеше, че ако изобщо се върнат в Рим, той няма да е с Хенри или Вивиан, когато предават реликвата на съответните църковни власти. А когато идеха в Берини, щяха да занесат снимките.

Вивиан носеше в раницата си найлонов чувал за пране от „Хилтън“, в който можеше да прибере черепа на отец Армано на сигурно и хигиенично място. Отвори чувала и Меркадо за последен път погледна черепа, сякаш се надяваше да му проговори. После го пусна в чувала и двамата го прибраха в раницата.

Трябваше да препогребат костите на свещеника и Пърсел помогна на Хенри да изровят с ръце пръстта от ямата — с което изхвърлиха от дома им червените мравки и други буболечки. Ган също се включи с мачетето си — разрохкваше почвата. Стигнаха до шейсетина сантиметра дълбочина, защото сега щяха да погребват само кости, при това не много.

Събраха останките и внимателно ги поставиха в плиткия гроб, без да ги подреждат специално. После тримата мъже запълниха ямата и Вивиан я снима. Франк предполагаше, че също като с фотосите, направени по време на изтощително пътешествие, да речем в пустинята Мохаве, щяха да оценят истински тези сцени едва когато се приберат у дома.

Дойде време за молитва и Меркадо я прочете.

— Пръст при пръстта, прах при праха, с твърда надежда във възкресението за вечен живот — каза той и прибави: — Почивай в мир.

Прекръсти се и всички последваха примера му.

Пърсел седна на каменната пейка, избърса потта от лицето си и си спомни, че смъртта на отец Армано му беше навяла мисли за собствената му тленност. Ала кой знае защо, сега видът на костите на свещеника и препогребването им го изпълниха с още по-силно усещане за смъртност. Разликата между двата момента, разбра той, се дължеше на видяното в лагера на Гетачу и на сцената във фоайето на тези зловещи руини. От личен опит в Югоизточна Азия знаеше, че животът е евтин, а смъртта се среща под път и над път. Но тук... тук той търсеше нещо отвъд гроба. И искаше да го открие *преди* гроба. „С твърда надежда във възкресението за вечен живот...“

Вивиан сложи ръка на рамото му.

— Какво ще кажеш да се изкъпем?

Франк се изправи и се усмихна. Отидоха при серния басейн, но в интерес на безопасността и може би от свенливост полковник Ган забрани каквото и да е голо къпане и предложи:

— Ние с господин Пърсел ще останем на пост, докато господин Меркадо и госпожица Смит се изкъпят, но не голи. Пет минути, после ще се разменим.

Беше приятно да се потопиш в топлата вода, която се оказа студена от горещия влажен въздух. Франк срещна погледа на Вивиан, която седеше на една каменна пейка до Меркадо, и тя му намигна.

След като Пърсел излезе от басейна, Ган му даде револвера и кутия патрони и взе много по-смъртоносното узи.

Тръгнаха към задната страна на балнеокурорта, където имаше стотина метра обрасло с треволяци пространство, свършващо при гъстата като стена джунгла.

— Оттук е минал отец Армано, след като е излязъл от гората — каза Вивиан, докато го пресичаха.

Обърна се и погледна назад към белите руини.

— Чудя се какво си е помислил, когато е видял тези сгради? И дали е знаел за съществуването им?

— Когато са хвърлили свещеника в затвора, балнеокурортът още не е бил построен — напомни на всички Ган. — Шосето също още не е било оправено, както видяхме на картата в Етиопския колеж.

— И сега не е оправено — увери го Пърсел.

— Е, настилната се е разрушила през годините. Но през трийсет и шеста или трийсет и седма италианската армия го е разширила, изкопала е дренажни канали и го е настлала с чакъл и асфалт чак до Гондар. Такова го заварих през четирийсет и първа, когато минах оттук с британския експедиционен корпус, преди да превземем Гондар.

— Значи знаем, че отец Армано не е вървял към балнеокурорта, нито даже към шосето — заключи Меркадо.

— Към балнеокурорта — със сигурност — отвърна Франк. — Но може да си е спомнял етиопския черен път от придвижването си със своя батальон или от онзи патрул. Може да е възнамерявал да стигне по него до Гондар.

— Когато са затворили отец Армано, Гондар още е бил в етиопски ръце. Неговата представа за света е замръзнала в онзи момент и се е съхранила непроменена до бягството му след четирийсет години — отново им напомни Ган.

— Вярно е — призна Пърсел. — Тогава къде е отивал?

— Може да е вървял без посока — предположи Меркадо. — Просто е бягал. И ако наистина е помнел черния път, може да е искал да стигне до езерото Тана на север, където преди четирийсет години се е установил на лагер неговият батальон. Или да тръгне на юг към Адис Абеба, откъдето главните части на италианската армия са настъпвали към Тана и Гондар. Както отбеляза полковник Ган, представите му са били замръзнали във времето и е действал въз основа на онова, което е знаел или си е мислил, че знае.

Всички се съгласиха с тази теория, освен Вивиан, която заяви:

— Не. Той е дошъл да ни намери.

Пърсел знаеше, че не бива да спори с нея, но не се сдържа да повтори:

— През трийсет и шеста балнеокурортът още не е съществувал.

— Няма значение — увери го тя. — Ние бяхме тук.

Стигнаха до дърветата, разделиха се и започнаха да търсят пътеката. Откри я Ган, който явно имаше нюх за просеки в джунглата.

Събраха се при нещо, което на пръв поглед приличаше на плътна стена от гъсталаци, но полковникът разтвори клоните и им показва тясната пътека, навлизаща в тъмните недра на гората.

— Животинска е — осведоми ги той. — Но става и за хора.

Пърсел извади картата и снимката на разрушената крепост.

Ориентира се с компаса и се увери, че пътеката наистина води на изток към крепостта, макар че нямаше откъде да знае дали някъде не завива в друга посока.

Провряха се през храстите и тръгнаха по обраслата просека.

Франк не се съмняваше, че тя ще ги отведе до крепостта, която бяха видели от въздуха. А от нея със сигурност тръгваха много пътеки. Само че отец Армано беше избрал тъкмо тази и Пърсел вече смяташе, че знае защо.

48.

По животинската пътека много отдавна не бяха минавали хора, освен може би отец Армано преди пет месеца, и по някое време се усъмниха, че са я изгубили. Ган продължаваше да не използва мачетето и на моменти се налагаше да лазят на четири крака по тунела от тропическа растителност.

Пърсел започваше да се чуди дали свещеникът е можел да го направи в своето състояние.

А може би не вървяха по вярната пътека. Петте или шест километра, каквото беше разстоянието според картата, трябваше да им отнемат около два часа, но вече бяха изтекли близо три заради бавното им напредване.

Изпиха почти всичката си вода и преминаха на плодов сок. Телата им бяха покрити с пот и привличаха насекомите. Ган ги увери, че в този район почти не са останали лъвови, но в недрата на джунглата ревеше нещо голямо, което караше всички да спират и да се вслушват. Змиите обаче изобилстваха и Франк забеляза няколко по дърветата, но засега нито една на земята.

Спряха да си починат и Меркадо заразмишлява на глас дали пътеката не е завила в друга посока и не са пропуснали крепостта.

— Според компаса общо взето се движим на изток — увери го Пърсел.

Ган потвърди и прибави:

— В действителност винаги изглежда по-дълго, отколкото на карта.

Франк погледна Вивиан, забеляза, че кожата ѝ е обезпокоително червена, и я попита:

— Добре ли си?

Тя кимна.

Меркадо също бе зачервен. Джунглата изсмукваше живота от човек, знаеше Франк. Според един тип от спецчастите, когото беше интервюирал във Виетнам, тропическата гора теоретично не била смъртоносна като например вечната замръзналост. В джунглата имало

вода и храна и макар и неприятен, климатът не можел да те убие, ако знаеш какво правиш. Змиите и зверовете можели да те убият, но и ти можеш да ги убиеш. Можели да те убият само болестите и ако пипнеш малария, денга^[1] или друга шибана тропическа треска, значи просто си нещастно копеле. Точка по въпроса.

Ган се изправи.

— Хайде.

Пътеката като че ли се разширяваше и растителността вече не надвисваше толкова ниско и можеха да вървят изправени. След петнайсетина минути полковникът вдигна ръка и посочи напред. После залегна, пропълзя десетина метра, вдигна бинокъла на Меркадо и погледна през него.

Клекна и даде знак на всички да се приближат. Краят на пътеката беше достатъчно широк и четиримата приклекнаха рамо до рамо, вперили очи в крепостта на княз Теодрос — купища камъни и бетон, нажежени от обедното слънце.

Ган продължаваше да наблюдава през бинокъла.

— Не забелязвам движение — каза след малко и подаде бинокъла на Меркадо, който потвърди и го предаде на Вивиан.

— Изглежда ужасно мъртвило — заключи тя.

Пърсел взе бинокъла от нея и го насочи към част от срутена стена, през която можеше да надникне в крепостта. Дори вътре да имаше някой, той не помръдваше.

Полковникът искаше да тръгне пръв, прикриван от Пърсел, но Франк възрази.

— Сега е мой ред.

Вивиан го хвана за ръката, ала не каза нищо.

Пърсел стана и измина петдесетте метра открито пространство до стените на крепостта.

На равни разстояния имаше дървени вишки и той ги държеше под око, както със сигурност правеше и Ган с бинокъла. Когато се приближи, вече виждаше много по-ясно през отвора в стената. В крепостта като че ли нямаше нищо живо.

Стигна до камарата останки от срутената стена, извади револвера и се покатери горе. Вътре видя каменни и бетонни сгради с покриви от гофрирана ламарина в различна степен на разрушение. Целият

комплекс обхващаше около осем декара, което не беше много за крепост, но тук в джунглата изглеждаше внушително.

Франк се увери, че няма никой, и даде знак на другите да се приближат.

Ган, Меркадо и Вивиан бързо пресякоха откритото пространство и Пърсел се спусна от развалините и каза:

— Няма никой въщи. Порталът от другата страна е отворен.

Предпазливо влязоха в крепостта. Пред тях имаше плац, вече гъсто обрасъл. Сред кафявите треволяци навътре в комплекса се въргаляха бели кости и черепи. След пет месеца миризмата на тлен едва се долавяше, ала все още пропиваше прашната земя.

Ган се огледа и каза:

— Такива са резултатите от половин час минохвъргачен обстрел. — Кимна към срутения участък от стената. — Воините гала сигурно са проникнали оттам. Отвратителна комбинация от модерните минохвъргачки на Гетачу и първобитните кръвожадни диваци, чакащи като чакали да се нахвърлят върху победените.

Франк си представи мините, обсипващи тясното заградено пространство и превръщащи всичко в руини под лъчите на залязващото слънце. Представи си и войниците на княз Теодрос, взривявани и разкъсвани на парчета. След края на канонадата сигурно бяха последвали минута-две гробна тишина, преди гала с крясъци да се втурнат вътре.

Полковникът си представяше същото.

— Гала, които първи са проникнали в крепостта пеш, са отворили портала и тогава са дошли конниците — каза той. — Бойният им вик е нещо, което човек не иска да чуе повече от веднъж в живота си. Всъщност, ако го чуе веднъж, няма да го чуе никога повече.

Пърсел забеляза, че Меркадо поглежда към отворения портал, сякаш очакваше да влети орда диваци. Зачервеното му доскоро лице беше преbledняло. Хенри пак си спомняше планината Арадам.

Франк насочи вниманието си към пръснатите човешки кости. За оцелелите от обстрела войници наистина трябваше да е било ужасно, помисли си, да видят как конниците гала се изсипват с размахани ятагани през отворения портал. Смърт, възседнала коне.

— Не виждам конски кости, следователно не е имало сериозна схватка — каза Ган. — Даже стената да е разрушена и порталът да е

отворен, трябва да запазиш дисциплината и да окажеш решителна съпротива. По-добре, отколкото да те изколят като овце в кошара.

Пърсел се съмняваше, че тази информация ще му е от полза, но военната храброст на полковника му действа успокоително.

— Въпросът е как отец Армано е оцелял от тая касапница — каза той и побърза да се обърне към Вивиан. — Ти не отговаряй.

— Напротив, ще ти отговоря. Бог го е спасил.

Нейните божествени обяснения на всичко започваха да му лаят по нервите.

— Бог не се е погрижил за коптските войници на княз Теодрос — отбеляза Франк и предположи: — Може би защото Господ е католик.

Вивиан явно се разсърди и не отговори.

— Наистина изглежда цяло чудо, че отец Армано е избегнал всичко това — съгласи се Меркадо.

— Може да има някаква връзка с неговата килия — каза Пърсел. — Воините гала определено не бяха го пощадили. Хайде да поогледаме.

Обиколиха малката крепост, която се състоеше от двайсетина сгради, главно казармени помещения и складове. Големият воден резервоар беше разрушен от експлозия. Мините бяха улучили и бункера за боеприпаси и вторичните взривове бяха сравнили със земята всичко наоколо. Познаха щаба по юдейския лъв, нарисуван с избеляла жълта боя над отворения вход. Надникнаха вътре и видяха, че всичко е изгоряло. Фин пласт прах покриваше пода и скелетите на поне десетина души.

Ган привлече вниманието им към лонните кости на мъжете и посочи нарезите по тях.

— Извършили са отвратителното си дело с ятагани. Понякога тези нещастници даже не са мъртви.

— Много благодаря — измърмори Пърсел.

Продължиха сред разрушените постройки и стигнаха до една почти невредима квадратна сграда, чиито стени бяха дълги около три метра. Тя беше и единствената, чиято ръждива стоманена врата все още си стоеше на мястото. Ключалката на резето бе разбита. В долния край на вратата имаше отвор с капак.

— Прилича на затвор — каза Франк.

Той прескочи няколко разчленени скелета пред вратата и я натисна, ала тя не поддаде. Ган се приближи до него и двамата опряха рамене в стоманената повърхност, но ръждата явно я беше споила с касата.

Вивиан предложи да използват отвора. Пърсел застана на колене и натисна капака, който се отвори със скърцане.

Тя коленичи до него.

— Аз ще се провря. — Никой не възрази и фотографката смъкна раницата си, но задържа фотоапарата и вмъкна стройното си тяло вътре. Краката ѝ изчезнаха и капакът падна на мястото си.

Всички я зачакаха да извика, но последва пълно мълчание.

Накрая Пърсел заудря по вратата.

— Вивиан!

— Да... влизайте.

Той влезе пръв, после Меркадо и Ган.

Изправиха се върху пръстения под и огледаха малката каменна килия. Навсякъде имаше отломки и покривът липсваше, освен един-единствен лист гофрирана ламарина. Високо на стената имаше малък отвор и в камъка под него беше издълбан кръст.

— Четирийсет години... Господи! — промълви Вивиан.

Протегна ръка и погали кръста.

— Каква вяра! Каква невероятна вяра!

Пърсел и Ган се спогледаха.

— Този човек наистина е светец и мъченик — заяви Меркадо. — И истински християнин.

На Пърсел му се прииска да отбележи, че свещеникът е бил затворен тук също от християни, но му беше писнало от теологически спорове.

Вивиан направи десетина снимки на килията и предложи едноминутна мълчалива молитва.

И без това почти не разговаряха, така че Франк нямаше проблем с това, стига да не коленичеха.

— Амин — каза накрая фотографката.

— Това според мене решава загадката за бягството на отец Армано от гала — заяви Пърсел.

Внимателно огледаха голата килия, в случай че са пропуснали нещо, например издраскано на стената послание или, надяваше се

Франк, карта или упътване към черния манастир. После напомни на всички, че войниците на Гетачу са били тук преди пет месеца.

— Те са обрали крепостта до шушка. Време е да се махаме от тази килия.

Ган се съгласи с него.

— Ако някой се появи, не е добре да ни свари тук.

Изпълзя навън пръв с узито, последван от Меркадо, Вивиан и Пърсел.

— Можем да направим кратка обедна почивка и след това да продължим към следващата ни цел — предложи полковникът.

Намериха сенчесто място край крепостната стена и насядаха на земята. Извадиха хляб и фурми, но очевидно никой не искаше сушено месо, може би заради миризмата на смърт, полепнала по пръснатите навсякъде наоколо кости.

— Трябва да потърсим поток — каза сър Едмънд. — Не би трябвало да е много трудно, но понякога е. Не пийте от езера, обаче спокойно можете да се миете в тях.

— Край пътеката видях плодове — каза Меркадо.

— Да, някои стават за ядене. Други са смъртоносни.

— Познавате ли ги? — попита Вивиан.

— Не особено добре — призна Ган. — Така и не успях да запомня кои са отровни.

— Може да използваме Хенри като дегустатор — предложи Пърсел.

— Само след тебе, Франк.

Полковникът помоли Пърсел за картата на района и я огледа.

— Виждам, че сте оградили шест точки. По важност ли сте ги номерирали?

— Опитавме, но всъщност не се получи — призна Франк.

— Добре тогава... ще ги обиколим според местоположението им.

— Полковникът отново насочи вниманието си към картата. — За съжаление не виждам означени пътеки, но всички тези места са в радиус петдесет километра от крепостта... а от нея водят много пътеки. Трябва да ги открием и да решим по коя да тръгнем. — Изхъмка. — Само че тези шест точки не са непременно свързани с пътеки, нито с открити площи. А ако се наложи да правим просека

сред гъсталаците, това може да ни отнеме... е, около месец, опасявам се. Даже повече.

— Освен ако не извадим късмет от първия опит — отбеляза Меркадо.

— Да, естествено. Но нали сте наясно, приятелю, че може нито едно от тези кръгчета тук да не е мястото, което търсим.

— Всъщност според мен наистина нито едно от тях не е черният манастир — заяви Пърсел.

Никой не му отговори, затова той продължи:

— Както казахте, полковник, от тази крепост водят много пътеки, така че въпросът е защо отец Армано не е тръгнал по друга. Защо е избрал онази отвратителна животинска пътека? Чиста случайност? Едва ли. Как изобщо е успял да открие такава тясна просека? Освен ако не е дошъл по нея в крепостта.

Другите продължиха да мълчат.

— Връщал се е в черния манастир — промълви накрая Вивиан.

— Къде другаде е можел да иска да отиде?

— За бога, това е! — възкликна Ган.

— Още отначало ни е било под носа — съгласи се Меркадо.

— Цялото ни въздушно разузнаване се основаваше на много догадки и грешни предположения — отбеляза Пърсел. — Ние търсихме само на изток от шосето. Всъщност обаче, ако отец Армано се е връщал в черния манастир, той трябва да е на запад от пътя и балнеокурорта.

Всички се замислиха над думите му и Хенри съобщи очевидния факт:

— Нямаме нито снимки... нито представа какво има на запад от шосето.

— Да, нямаме — потвърди Франк. — Но пък имаме карта на част от района, както и два ориентира — тази крепост и балнеокурорта.

— Всеки две точки могат да се свържат в права линия... само че тази линия не ни дава непременно третата точка — отвърна по-възрастният журналист.

— Вярно е. Обаче трябва да се върнем в балнеокурорта, да пресечем шосето и да тръгнем на запад.

Меркадо потъна в размисъл.

— Значи предлагаш да зарежем всичко, което сме направили досега, и да поемем в напълно непозната територия, така ли? — попита накрая.

— Само ако всички сме убедени, че отец Армано е отивал в черния манастир.

— Трябва да сме убедени и че е помнел пътя, по който е дошъл от манастира — посочи Ган.

— Мисля, че той завинаги е бил запечатан в ума му — заяви Франк. — И когато е избягал от крепостта и е излязъл през отворения портал, свещеникът е знаел точно по кой път да тръгне.

— Чувал съм такива истории — потвърди полковникът.

— Според мен и четиримата вярваме, че отец Армано се е връщал в черния манастир и е знаел пътя — включи се и Вивиан.

Всички кимнаха утвърдително.

Събраха багажа си и се изправиха. Вивиан попита Пърсел:

— Кога се сети за това?

— По пътя насам.

— Защо не каза нищо?

— Ти искаше да снимаш затвора му. Трябваше да дойдем тук.

Фотографката кимна.

Напуснаха развалините на крепостта на княз Теодрос през портала, през който преди почти четирийсет години влязъл отец Армано, за да излезе преди пет месеца, и поеха през откритото пространство към животинската пътека, която, видяха сега, започваше край един висок и могъщ кедър.

Докато вървяха, Вивиан настигна Пърсел и му се усмихна.

— Това беше божествено вдъхновение, Франк. Не го отричай.

Той отговори на усмивката ѝ.

— Ще ми се да мисля за себе си като за рационален гений. Обаче може и да греша за всичко това.

— Не грешиш. Пригответи се за чудо.

Вече бяха станали свидетели на няколко чудеса, главно свързани с полетите.

— Винаги съм отворен за чудеса.

— И докато си на тази тема, отвори сърцето си за любов.

Пърсел не отговори.

— Всеки момент може да умрем тук, затова сега трябва да ми кажеш, че ми прощаваш и че ме обичаш. Преди да е станало късно.
Той помълча няколко секунди, обмисляйки думите си.
— Обичам те.
— Прости ми.
— Аз ти изневерих, преди да пристигнеш в Рим.
— Прощавам ти.
Франк я хвана за ръка.
— Всичко е простено.

[1] Вирусна инфекция, разпространявана от комари. — Б.пр. [↑](#)

49.

Привечер стигнаха до балнеокурорта и въпреки че оставаха още няколко часа дневна светлина, Ган реши да се установят там за през нощта.

— Не искам някой от нас да се пресиля още първия ден.

Очевидно имаше предвид Хенри, Пърсел, а може би и Вивиан. Ган беше добър офицер.

— Нямаме представа накъде да тръгнем, след като пресечем шосето, затова не е зле да го обмислим — отбеляза Франк.

— Съвсем вярно.

— Нали казахте, че тук са идвали воините гала? — напомни Вивиан на полковника.

— Е, да, но повечето от тях се оттеглиха на изток, а и конските фъшки изглеждат доста стари. Освен това комплексът е обширен и ние ще си изберем някое скришно кътче. И ще гледаме да не вдигаме шум. Аз съм с узито, а служебният ми револвер е в господин Пърсел — прибави той.

Намериха банята и установиха, че от устите на черните каменни лица, вградени в мраморните стени, в големите басейни все още се излива прясна изворна вода — нещо като банята на Мириам, помисли си Франк, само че не бяха лъвски муцуни, а лица на римски богове, едно от които подозрително приличаше на Бенито Мусолини.

Ган отново изрази почудата си от строителното майсторство на италианците.

— Малко ми напомня на римската баня в Бат^[1]. Водата там още си тече по тръбите и след две хиляди години.

И това сто на сто е последният свестен водопровод в Англия, помисли си Пърсел.

Утолиха жаждата си от устите на боговете с надеждата, че водата е годна за пиене, и напълниха манерките си. Изворната вода беше студена, но те се изкъпаха един по един и изпраха дрехите си.

Доста приличен първи ден, реши Франк. На сутринта щяха да пресекат шосето и да навлязат в *terra incognita*.

Проучиха балнеокурортния комплекс и встрани от централното фоайе откриха крилото със стаите за гости.

— Италианските войници, администратори и бизнесмени са идвали тук от Гондар за уикенда след уморителна седмица, преминала в експлоатиране на етиопците — поясни Ган. — Всичко е построено главно с робския труд на пленени етиопски войници. Обслужващият персонал се е състоял от млади етиопки.

— Почти като във времената на Римската империя — отбеляза Пърсел.

— Така си е. Просто им е в кръвта.

Франк преглътна коментара си за Британската империя, но полковникът прочете мислите му.

— Ние поне носехме със себе си ред, образование и законност.

— Слава богу, че не сте носили и водопроводите си.

Сър Едмънд се усмихна.

Намериха една сравнително чиста стая с варосани стени и се настаниха в нея. Всички мебели бяха отмъкнати, разбира се, но в ъгъла имаше стол в напреднало състояние на разпадане.

В балнеокурорта някога беше имало електричество, несъмнено от генератор — Пърсел видя контакти, а на тавана вентилатор, който не се въртеше от четирийсет години.

Големият прозорец гледаше на изток и щеше да пропусне утринните слънчеви лъчи. Провисналите жалузи още бяха закрепени за каменната арка. Градината навън се беше превърнала в миниатюрна джунгла и Ган им я посочи като път за бягство, ако някой ги нападне през вратата. И обратно, ако пред прозореца се появеше противник, можеха да се измъкнат през вратата и да избягат в огромния хотелски комплекс.

Насядаха на наслания с червени плочки под и Франк разгъна картите.

— На път за Гондар и на връщане облетяхме земите на запад от шосето, но както знаете, не сме правили въздушно разузнаване на този район — каза на полковника. — Доколкото си спомням обаче, той е покрит с гъста джунгла, не много по-различна от тази на изток от шосето. Картата явно потвърждава моите наблюдения.

— Да, на юг от Тана има само гъсти гори — каза Ган. — Въпросът е дали в тях има пътеки. А ако короните са съвсем плътни и

почти не пропускат слънчевата светлина, долу няма да има много храсталаци, което означава, че ще можем да вървим лесно.

— Спомняте ли си този район от четирийсет и първа? — попита Меркадо.

— Не, за жалост. Придвижвахме се по шосето и гледахме да не навлизаме в джунглата. Италианската армия също я избягваше и използваше главно пътищата и градовете. Когато превзехме Гондар, италианците отстъпиха към хълмовете и планината на север, а не към джунглата. Имали ли сте удоволствието да участвате в сражения в джунглата, когато сте били тук?

— Аз бях военен кореспондент — отвърна Меркадо. — Моите сражения обикновено бяха из баровете и бардаците.

Вивиан се засмя, Ган се усмихна, а Пърсел се уплаши, че Хенри и Едмънд ще почнат да си разправят военни истории за Гондар през 1941-ва в опит да установят дали познават едни и същи бармани и проститутки, така че побърза да смени темата.

— От въздушното разузнаване си спомням, че на запад оттук има някакви възвишения — нещо като скални хребети, които се издигат над дърветата.

Полковникът кимна.

— Според хората от Шоан две от трите находища на обсидиан са на запад от балнеокурорта. Селяните още добиват от древните кариери малки обсидианови късчета, които използват за резба или домашна украса.

— Можете ли да откриете тези кариери? — попита Вивиан.

— Едва ли ще е лесно. Но имам представа къде се намират.

— А смятате ли, че черният манастир е близо до тях? — попита Меркадо.

— Възможно е. Нямаме почти нищо друго, на което да се опрем.

— Така е — съгласи се Франк и го погледна. — Дали Мириам не ви е казала нещо, което, ако се замислите...

Сър Едмънд се позамисли над недовършения въпрос.

— Селяните, които отивали на среща с монасите, почти винаги се връщали с чували изделия от обсидиан и после ги продавали в Гондар. Кръстове, образи на светци, бокали... някоя и друга Давидова звезда или катедралата „Свети Георги“ в Адис Абеба.

— Вивиан за малко да купи една такава в Рим — каза Пърсел.

— Трябвало е да купите онази с гравираната отдолу карта — засмя се полковникът.

— Не можах да я намеря — отвърна Вивиан.

— Значи според вас монасите са изработвали тези предмети и са ги давали на селяните в замяна на провизии — върна се на темата Меркадо.

— Така изглежда. С какво друго да се занимават монаси по цял ден? — реторично попита сър Едмънд.

„Да се молят и да се наливат“, отговори му Франк наум, а на глас каза:

— Е, нашето търсене постепенно заприличва на мотаенето на Артуровите рицари без карта и посока в търсене на замъка на Граала.

— Те всъщност са го намерили, нали знаете — отвърна Ган.

— В Англия няма джунгли — напомни му Пърсел.

— Ако ни е писано, ще го открием — каза Вивиан и го погледна строго.

— Да де. — После му хрумна нещо друго. — Щом снабдяването на монасите със сандали и свещи от Шоан е прекратено, според вас колко време ще издържат те в черния манастир?

— Основателен въпрос — каза полковникът. — Мисля, че монасите са относително независими по отношение на храната, въпреки че фалашите винаги са им носели продукти, каквито те нямат. Вино, естествено, но и жито за хляб. Съмнявам се, че в манастира или джунглата наоколо расте жито. Тъй че хлябът им скоро ще свърши.

— Един хляб и една риба би трябвало да им стигнат — подхвърли Франк.

Ган се усмихна.

— Според вас откъде са тези монаси? — попита Меркадо. — Предполагам, че не са родени тук.

— Не са — потвърди сър Едмънд. — Мисля, че са избрани от манастири из цяла Етиопия. И че знаят, че ако отидат в черния манастир, никога няма да излязат от него. Като атанга, който пази Ковчега на завета в Аксум. Това е служба за цял живот.

— Етиопия е била замръзнала във времето и след свалянето на императора стремително лети към двайсети век, без да е подготвена за кацане — отбеляза Пърсел.

— Възможно е.

— Какво ви привлича тук? — попита Франк полковника. — Тъй де, освен вашата княгиня.

Ган се усмихна.

— Просто ти влиза в душата.

Пърсел се обърна към Меркадо и той заяви:

— Това е най-благословената и най-прокълнатата страна, в която съм бил. Тя притежава библейско величие, допълнено с апокалиптично усещане за обреченост. Мразя я, но винаги ще се връщам тук.

— Да не забравиш да ми пращаш пощенски картички. — Франк върна разговора към предишната тема. — Според мен времето на монасите в черния манастир изтича. За съжаление те не могат да умножават хляба и рибата и историята под формата на генерал Гетачу им диша във врата. Няма да се изненадам, ако вече са заминали, но даже да не са, скоро ще си тръгнат.

Всички се съгласиха с него.

— Дори само да открием черния манастир, пак ще съм удовлетворен — каза Меркадо.

— Аз няма — заяви Вивиан.

Отново се надвесиха над картата.

— Знаете ли за колко време войниците на княз Теодрос са отвели свещеника от черния манастир до неговия затвор? — попита Ган.

— Както споменах, отец Армано не каза нищо по въпроса — отвърна Меркадо. — За един-два дни, предполагам.

— Ясно. Вече знаем, че пътят оттук до крепостта е най-много четири часа. Тогава да приемем, че манастирът е на не повече от един ден път на запад оттук. По открит терен или прилична пътека, каквито трябва да са били известни на войниците, това прави... да речем, десет часа бърз ход с четири километра в час. Значи до манастира са четирийсет километра.

— Монасите отвели отец Армано при войниците — напомни му Вивиан. — Войниците не били в манастира.

— Вярно. И не ни е известно къде са били войниците по отношение на манастира. Все пак можем да приемем, че разстоянието общо е петдесет километра. — Сър Едмънд начерта на картата полукръг с център балнеокурорта. Радиусът стигаше до шосето. — Готово. Каква е формулата за площ на кръг?

Последва засрамено мълчание. Накрая Меркадо се обади:

— Ако беше правоъгълник, а не полукръг, площта му щеше да е пет хиляди квадратни километра... така че ако отрежем заоблената част на полукръга, ще получим... около четири хиляди квадратни километра.

— Добре. — Ган впери очи в картата. — Това е доста голяма площ, ако вървиш пеш.

— Площта всъщност няма значение — възрази Пърсел. — Важни са пътеките и малкото указания, с които разполагаме, например обседановите находища, които ще ни насочат къде да търсим.

— Съвършено вярно — съгласи се сър Едмънд. — И няма как да сме сигурни, че са водили свещеника само един ден. Може да са били два дни.

— Колко всъщност са отсъствали селяните от Шоан, когато са отивали на среща с монасите? — попита го Франк.

Полковникът не отговори веднага.

— Чувал съм, че ги нямало най-малко по два дни. По един ден път натам и обратно. Определено не са вървели по тъмно. Да речем, десетчасов преход, пренощуване и още десет часа до Шоан.

Пърсел извади картата на съседния район, на който беше означено фалашкото село, и от двете известни точки, Шоан и балнеокурорта, се опитаха да екстраполират времето и разстоянията на запад от шосето, за да видят кои се пресичат или застъпват.

Пърсел се опасяваше, че пак правят грешни предположения, тълкуват произволно указанията и се правят на много умни, ала този път, въз основа на неговото заключение, че отец Армано е отивал в черния манастир, когато го бяха открили в балнеокурорта, изпитваше малко по-силна увереност, че наистина стесняват обсега на търсенето.

И тогава Ган зададе един интересен въпрос:

— Свещеникът изобщо каза ли нещо за балнеокурорта? Попита ли какво е това място?

Другите трима се замислиха.

— Не спомена нищо за него, което от сегашна гледна точка ми се струва малко странно — накрая отвърна Меркадо.

— Той каза нещо... което Хенри може да е пропуснал — възрази Вивиан. Замълча за миг. — Попита: *Dov'è la strada?* Къде е пътят?

Никой не отговори и фотографката прибави:

— Тогава не ми направи впечатление. Помислих си, че бълнува.

— Е, ако не друго, това поне потвърждава, че е търсел пътя, който си е спомнял — заключи Пърсел. — Въпросът е накъде е искал да тръгне по него. На север или на юг? Или просто е щял да го пресече и да продължи на запад към манастира?

— Това не ни е известно, но знаем, че е дошъл от манастира до крепостта по пътека, която е свършвала или пресичала пътя — каза Ган. — И искам утре да я открием. Въз основа на десетчасовите преходи на фалашите предполагам, че тя е наблизо, или малко по на юг към Шоан.

Всички отново се съгласиха и пак насочиха вниманието си към картите. Полковникът огради възможните райони.

Франк заяви, че е време да прекратят с умствените упражнения и да оставят заключенията си за сутринта. Запали цигара и пусна по кръга манерката си с ферментирал плодов сок.

Заговориха за други неща и Пърсел разказа на Ган за гадовете от летищата в Адис Абеба и Гондар, после за нейвиъна и синьоре Бокачо, чиято „Мия“ сега представляваше купчина изгорял и разкривен метал.

— Надявам се, че той и жена му са останали доволни от вечерята в „Хилтън“ — завърши той.

— Гузна съм, че не му пратихме телекс — каза Вивиан.

— Според мен той знаеше, че няма да се върнем — успокои я Франк и попита полковника: — Две хиляди долара ще компенсират ли загубата на аероплана му?

— Хората разпродават каквото могат за колкото могат и имат късмет, ако намерят купувачи — увери ги сър Едмънд. — А кой ще ти купи аероплан? Пък и властите и без това щяха да му го конфискуват.

— И аз така смятам — каза Пърсел и се обърна към Вивиан. — Синьоре Бокачо е късметлия — този самолет си беше опасен.

— Досега не си го споменавал. — Меркадо повдигна вежди.

— Вече мога.

— Как се научихте да пилотирате? — попита го Ган.

— Взимах частни уроци. Започнах в гимназията. Живеех в северната част на щата Ню Йорк и наблизо имаше летище. Взимаха петнайсет долара на час, а аз печелех по петнайсет седмично в местния ежедневник. Оставаше ми по един долар за евтини срещи и кофти вино.

Полковникът се усмихна.

— И колко часа инвестирахте в това?

— В пилотирането или в срещите?

— В пилотирането, естествено.

— Ами, след двацет часа с инструктор позволяваха да летиш сам. След двацет часа индивидуални полети можеше да положиш изпит за разрешително.

— Ясно. И защо не започнахте да се занимавате с нещо, свързано с това?

— Ами... — Пърсел хвърли поглед към Вивиан и Меркадо. — Така и не се явих на изпит.

— Искаш да кажеш, че нямаш разрешително, така ли? — възкликна Хенри.

— Тук не ми трябва. Никой не ми го иска.

— Да, но...

— Свършиха ми парите — обясни Франк. — Басирам се, че нямаше да направите никаква разлика.

Вивиан се засмя.

— Не виждате ли, че се шегува? — Тя го погледна. — Франк?

— Да, шегувам се.

— Така или иначе, въпросът е чисто хипотетичен — отбеляза Меркадо. — Вече изгорихме самолета, а няма да можем да наемем друг.

— Ще ви заведе на разходка със самолет в Ню Йорк.

— Не, мерси.

Пърсел стана и каза на Вивиан:

— Ела да се поразходим.

— Не се отдалечавайте много и се върнете, преди да се мръкне — предупреди ги Ган. — И не забравяйте да вземете револвера.

— Слушам, господин полковник.

Вивиан стана и Меркадо я погледна.

— Струва ми се, че не е много разумно.

— Не се безпокой, Хенри.

Франк я поведе по коридора към фойето и оттам във вътрешния двор. Минаха по галерията и се спуснаха по стълбището към градините.

Небето беше тъмнолилаво, с червени и розови жилки. Нощните птици вече пееха. От планината подухваше ветрец и носеше аромат на

тропически цветя.

— Мислех да се любим тук — каза той.

— Знам точно какво си мислиш.

— Понякога си мисля за алкохол.

— Знаеш ли, ти си доста първична натура.

— Благодаря.

Продължиха нататък.

— Коя беше? — попита Вивиан.

— Коя коя?... А, в Рим.

— Да, в Рим.

— Ами... Не съм сигурен. Някаква англичанка.

— Как се запознахте?

— В бара на нейния хотел.

— В нейния хотел ли отидохте, или в твоя?

Това всъщност беше едно и също място, ала на Вивиан едва ли щеше да ѝ е приятно да си мисли, че и тя е спала в същото легло.

— В нейния — отвърна той и прибави: — Мислех, че си си отишла завинаги.

— Трябваше да знаеш, че не съм. Но те разбирам и ти прощавам.

— Благодаря.

— И когато се върнем в Рим, ако изляза по магазините, надявам се да не решиш, че съм те напуснала завинаги и да тръгнеш да чукаш първата, която срещнеш в асансьора или някъде другаде.

— Е, това определено няма да се случи. — Пърсел вдигна поглед към небето. — Мръква се.

Тя го хвана за ръка и го поведе зад статуята на двуликия Янус.

— По съображения за сигурност трябва да останем облечени, но ти предлагам да си свалиш панталона.

Предложението му допадна и той смъкна панталона и гащетата си. Вивиан клекна пред него.

— Днес ще научим една нова дума на италиански. Фелацио. — Лапна еректирاليا му пенис и му показва значението на думата нагледно.

* * *

— В класическите руини има някаква романтика, нещо злокобно красиво във връщането на една голяма сграда към природата — заяви Вивиан по обратния път към хотела.

— Аха. Утре вечер трябва да се усамотим някъде.

— Това едва ли ще се случи в джунглата.

— Е... ще видим.

— И без това ме е срам, че Хенри и полковник Ган знаят какво сме правили.

— Мисля, че не знаят.

— Аз пък мисля, че няма как да не са чули как пъшкането ти отеква в галерията.

— Сериозно?

Влязоха във вече потъналото в мрак фоайе. В отсрещния край на просторното помещение лежаха костите на изкланите мъже. Там беше умрял и свещеникът.

— Утре ще идем там, където е отивал отец Армано — каза Вивиан. — Не бъди циничен, той ще ни покаже пътя.

— На това разчитам.

— Знаеш ли каква е онази статуя?

— На двуликия тип ли?

— На Янус, римския бог на новата година, който едновременно гледа назад и напред.

— Разбирам.

— Сега сме януари.

— Ясно.

— Това ми напомня за нещо. Когато учех в английския пансион, прочетох един страшно красив пасаж, откъс от коледното обръщение на Джордж Шести към английския народ в най-мрачната година от войната: „И аз казах на човека, който стоеше на портата на годината: «Дай ми светлина, за да се отправя сигурно в неизвестността». И човекът отвърнал: «Тръгни в мрака и постави ръката си в десницата Божия. Това е по-добре за теб от светлина и по-сигурно от известността»“.

— Наистина е красиво.

— Постави ръката си в десницата Божия, Франк.

— Ще опитам.

— Ще го направиш.

Върнаха се при другите.

[1] Град в Югозападна Англия. — Б.пр. ↑

Станаха преди изгрев-слънце и докато чакаха да съмне, закусиха с хляб и варени яйца. Бяха прекарали дълга, неудобна нощ. Звуците на джунглата не им бяха дали да заспят. Пърсел започваше да се пита дали каквото и да е друго, освен Светия Граал, си заслужава да бъдат хапани от комари и непрекъснато да се вслушват за войните гала.

Вивиан изглеждаше бодро и това го дразнеше.

Ган също беше готов за тръгване, ала Хенри не изглеждаше добре и Франк малко се безпокоеше за него. Но ако по-възрастният му колега се оплачеше, той щеше да му напомни чия е била идеята за всичко това. Но дали пък всъщност не беше негова?

Най-после се съмна и напуснаха относителната безопасност на хотела и се спуснаха по стълбището. Бързо прекосиха откритото пространство, провряха се през храсталака и огледаха шосето.

— Аз ще мина пръв, после вие един по един — прошепна Ган.

Пресече тесния път и приклепна в гъсталака от отсрещната страна. Последва го Меркадо, после Вивиан и накрая Пърсел.

Започнаха да оглеждат храстите край пътя за пътеката, по която преди четирийсет години отец Армано можеше да е стигнал до своя затвор и която отново да е търсел, преди да умре в балнеокурорта. „Dov'è la strada?“ Ала дори Ган не намери пролука в стената от преплетена растителност.

— Ще тръгнем по шосето, въпреки че не ми се ще — реши британският офицер. — Както виждате, дренажната канавка е частично запълнена с пръст и обрасла с храсти. Ако чуем автомобил или конски копита, ще залегнем в нея.

Особено конски копита, помисли си Франк.

Тръгнаха на юг по стария италиански път, по който сякаш преди цяла вечност Франк, Меркадо и Вивиан бяха пристигнали от Адис Абеба. Пътят, спомняше си Франк, беше трамбован, и сега той виждаше останки от асфалта и чакъла, положени от италианската армия преди четирийсет години. Но когато свещеникът бе минал по него, ако изобщо беше минал, италианските инженери още не бяха

стигнали дотук. Нещо повече — всички пътеки, които го пресичаха, можеше да са били по-забележими преди четири десетилетия, преди районът да обезлюдее.

От време на време Ган спираше и разбутваше шубраците с мачетето си.

— Така скоро ще се върнем в Шоан — заяви Франк след половин час.

— Дотам има още два часа, господин Пърсел.

Пред тях се издигаше грамадно възлесто дърво и Франк ускори ход. Стигна до дървото и се обърна към спътниците си.

— Отивам на въздушно разузнаване. — Взе бинокъла от Меркадо, смъкна раницата си и се закатери по дебелия ствол.

— Внимавайте за змии — предупреди го полковникът.

— Благодаря.

Франк продължи да се катери и на десетина метра височина седна на един клон и огледа района.

Вторачи се на север към Тана и Гондар, но не видя никой да се приближава. Преди революцията и гражданската война сигурно бяха използвали това шосе повече, ала сега из провинцията имаше само въоръжени мъже и той нямаше желание да ги среща — освен ако не са приятели на полковник Ган.

Впери очи на юг. И натам също беше пусто, макар че на стотина метра някакви приличащи на котки животни пресичаха пътя. Той ги видя да се скриват в гъсталаците, после се съсредоточи върху мястото, където бяха изчезнали.

— Виждате ли нещо? — тихо подвижна сър Едмънд.

— Може би. — Франк запомни мястото, спусна се по дървото и скочи на шосето.

— Какво видяхте? — попита полковникът.

— Адски много дървета.

— Какви дървета по-точно?

Пърсел описа терена и предложи на Ган:

— Можете да се покатерите и вие. — После добави: — Добрата новина е, че забелязах някакви... не много големи котки да навлизат в гъсталака. Може да има животинска пътека.

— Да се надяваме — каза сър Едмънд.

— Опасни ли са? — попита Меркадо.

— Само ако имат нещо по-добро от моето деветмилиметрово
узи.

Пърсел ги поведе и когато стигнаха до мястото, каза:

— Ето тук.

Ган застана на четири крака като котка.

— Това е начало на пътека.

Пропълзяха през гъсталака и се озоваха на тясна пътека. Клоните
надвисваха над тях като таван.

Самата пътека беше чиста и явно се използваше често.

— Селяните може би са минавали оттук — каза Франк.

Полковникът се съгласи с него.

— Някой друг, освен мен, смята ли, че тези котки са пратени от
Бог да ни покажат пътеката? — попита Вивиан.

— Никой — увери я Пърсел.

Вивиан се усмихна.

— Е, и аз не смятам така.

Ала според Франк смяташе. И този път може би имаше право.

— Ще се движим на пет-шест метра един от друг, но без да се
изпускаме от поглед — нареди Ган. — И никакъв шум.

— Къде все пак отиваме? — попита Меркадо.

— Не знам, обаче бързо ще стигнем там — отвърна сър Едмънд,
взе картата на Пърсел и я огледа. — Пътеката не е означена. Ще си
отваряме очите на четири и ще разчитаме на късмет и интуиция.
Намираме се в нужния ни район и съм убеден, че ще открием поне
една от изоставените обсидианови кариери, която може да ни насочи
към черния манастир.

— Ще можем ли да намерим храна от джунглата? — попита
Пърсел, впечатлен от умението на полковник Ган да се справя с живота
сред дивата природа. — В случай че провизиите ни свършат?

— Не съм голям любител на събирачеството в джунглата,
приятелю.

— Аз също.

— Така че ще гледаме да се върнем в Шоан, преди да сме изяли
цялата си храна. Ако всички са заминали, там ще ни очакват скрити за
нас провизии.

— Къде ще намерим тези скрити провизии, ако вас случайно ви
няма? — попита Франк.

— Търсете в каменните резервоари. Сега е сухият сезон и те са подходящи за съхранение на храна.

— В кой резервоар по-точно?

— Не знам. Всяка къща си има резервоар. Ще го намерите.

— Не можеха ли да оставят храната в кухнята на двореца?

— Не знаем кой ще се появи там, след като заминат и последните фалаши. В Шоан остават кози, кокошки и прочее, а това привлича гладни хора.

— Е, да се надяваме, че няма да се появят войните гала.

— По-скоро войници или партизани. Трябва да внимаваме на влизане в селото.

— Всъщност как ще се измъкнем оттук, след като изпълним мисията си? — попита Меркадо.

— На петдесетина километра западно от Шоан има пункт на роялистките партизани — отвърна полковник Ган. — Бил съм там и мога да го открия без карта. Както вече споменах, те ще ни заведат до границата с Френска Сомалия.

— А ако случайно не сте с нас, как ще намерим това място? — пак се обади Пърсел.

— Ако съм мъртъв, искате да кажете.

— Или просто не се чувствате добре.

Сър Едмънд се усмихна, после отново стана сериозен.

— Бих ви препоръчал да отидете в Гондар. Би трябвало да можете да се смесите с местните жители, въпреки че няма да е много лесно, понеже там вече няма западни туристи и бизнесмени и навсякъде патрулират войници. Но не е невъзможно.

— Може да се престорим на журналисти — подхвърли Франк.

— Може и да мине.

— И какво да правим, след като се смесим с местните?

— Опитайте се да се доберете до Адис Абеба със самолет или намерете някой с камион да ви закара в Судан. — Полковникът върна картата на Пърсел. — Изяснихме ли всичко?

— Да.

— Госпожице Смит? Някакви въпроси или колебания?

— Не. Да тръгваме.

Военен до мозъка на костите, Ган повтори целта на тяхната мисия:

— Търсим две неща. Първо, мястото, където фалашите се срещат с монасите. Ще се оглеждаме за следи от човешко присъствие — отпадъци от храна, лагерни огньове, стъпки и така нататък. Главната ни цел не е непременно подчинена на първата и е да открием черния манастир. Както вече знаем, от Шоан, който е на няколко часа южно оттук, до мястото на срещата е един ден път. Предполагаме, че от мястото на срещата до манастира е също толкова. Ако открием мястото на срещата, ще сме на един ден от манастира, макар че нямаме представа в каква посока да вървим. Естествено, възможно е да не намерим мястото на срещата, но затова пък да открием манастира. — Огледа ги един по един. — Всичко ясно ли е?

Франк си помисли, че всичко вече е било ясно и преди британският офицер да ги информира защо са в Етиопия, но като добър войник отговори:

— Тъй вярно.

Хенри кимна.

— Скала, дърво и поток — каза Вивиан. — И може би палми.

Сър Едмънд впери очи в нея.

— Да, добре. — Погледна си часовника. — Ще оставим господин Пърсел да ни води, а аз ще поема тила. — Усмихна се. — Следвайте котките.

Франк закрачи по пътеката. Оттук до мястото, което търсеха, лежеше огромна неизвестност. Неизвестен беше и краят на пътя. От неизвестност през неизвестност към неизвестност. „Постави ръката си в десницата Божия“. Всичко щеше да е наред.

51.

Обнадеждаващото начало преливаше в дълъг ден в джунглата.

Пътеката продължаваше да е широка, но скоро стана ясно, че не е единствената — пресичаха я множество по-тесни, макар че по тях нямаше пресни стъпки от хора и животни, нито следи от отсечени растения.

— В този район има цяла мрежа от пътеки — съобщи очевидния факт Ган.

По целия път Пърсел гледаше компаса — като цяло се движеха на запад, но и се отклоняваха на юг.

— Какво всъщност правим? — попита Меркадо.

— Вървим по пътеката и следваме пътя на най-малко съпротивление, за да изминем колкото може по-голямо разстояние — обясни полковникът.

Това напомни на Франк за думите на един десантник по време на патрул: „Не знаем къде сме и къде отиваме, обаче напредваме адски бързо“.

Ган и Пърсел пак огледаха картата в опит да определят местоположението си, ала на италианските военни карти нямаше пътеки под гъстия покров на джунглата. Не се виждаха и отличителни особености. Трябваше да разчитат единствено на компаса и на своите изчисления за разстоянието.

Сър Едмънд посочи с пръст.

— Според мен сме тук.

— Къде е това тук? — попита Франк.

— Където сме. Плюс-минус един километър.

— Аз дори не съм сигурен, че гледаме правилната карта.

— Мисля, че е правилната. Така или иначе, остава ни само да продължим по пътеката.

— Да. Но може да минем на петдесет метра от манастира и да не го забележим. Трябва да приемем, че той не е на самата пътека.

— Абсолютно сте прав.

— Според мен трябва да се придържаме към първоначалния план и да проверим оградените точки на снимките на изток от пътя — заяви Меркадо.

— Не, аз съм убедена, че Франк е прав и отец Армано е вървял насам, за да се върне в черния манастир — възрази Вивиан.

Хенри не отговори.

— Нали казахте, че можете да намерите някоя от обсидиановите кариери? — припомни Пърсел на полковника.

— Да, наистина го казах. За съжаление сега виждам, че не е толкова лесно. Никой войник или изследовател няма достатъчно опит за джунглата.

— Тоест ние също.

— Просто трябва да продължим напред, да се доверяваме на инстинкта си, да търсим следи и да се молим късметът да е с нас.

— Освен това ни е писано да открием манастира — подчерта Вивиан.

— Хубавото е, че не гоним срокове, както е с военните операции — ободри ги сър Едмънд. — Имаме толкова време, колкото ни трябва.

— Монасите вече може да си стягат куфарите — напомни му Франк.

— Да, но манастирът пак ще си е там.

— Вярно. Обаче провизиите и силите ни не са неизчерпаеми.

— Да, това винаги е проблем — съгласи се Ган.

— Да вървим — подкани ги фотографката.

— Трябва да сме сигурни, че ще успеем да се върнем в Шоан, преди да ни свършат продуктите — предупреди ги Меркадо. — Предлагам да си дадем още три дни търсене и после да тръгнем обратно.

Полковникът кимна, но каза:

— Само че по друг път, за да проучим нова територия.

Продължиха и скоро стигнаха до разклонение на пътеката. Огледаха и двата пътя и без конкретна причина решиха да поемат наляво.

Скоро пътеката започна да се стеснява.

От време на време Вивиан правеше снимки, ала нямаше почти нищо за снимане и тя като че ли изгуби интерес да документира

тяхното търсене на Светия Граал. Щом си видял една пътека в джунглата, знаеше Пърсел, все едно си видял всички.

След час Франк забеляза край пътя един висок кедър, покатери се на него, огледа района с бинокъла и установи, че са на няколко километра от възвишенията на запад и гъстата джунгла, която беше видял от предишното дърво и по време на въздушното разузнаване. Слънцето щеше да се скрие зад дърветата след около час.

Слезе от кедъра и каза:

— На запад е гъстата джунгла. Предлагам да се насочим натам.

— Натам е и една от древните кариери, за които ми разказаха — каза полковникът.

— Вървим вече почти цял ден — отбеляза Меркадо. — Селяните явно са стигали до мястото на срещата за един ден, което означава, че приближаваме.

— Времето не е равно на разстоянието и обратно — каза Ган. — Ако знаеш къде отиваш, сигурно знаеш и как да стигнеш дотам по най-бързия и пряк маршрут.

— Няма обаче как да се изгубим, щом не знаем къде отиваме — обади се Пърсел.

Продължиха. Пътеката зави на юг. На запад нямаше други просеки. Сър Едмънд не искаше да се връщат, защото щяло да е загуба на време и енергия, както и признак на отчаяние, което щяло да доведе до спадане на бойния дух.

— *Avanti!* — каза Вивиан.

Слънцето вече залязваше и в джунглата се възцари онзи странен сумрак преди пълната тъмнина.

Спряха за нощувка на самата пътека.

Ган определи по един часови на смени до зазоряване, когато щяха да продължат пътя си — първо Меркадо, после Вивиан, Пърсел и накрая самият полковник.

Не бяха открили вода и манерките им бяха почти празни.

— Утре първата ни задача е водата — каза сър Едмънд. — Без вода ще се наложи да ядем плодовете, които виждаме по дърветата, а ядивните и отровните често си приличат. — Усмихна се. — Джунглата постоянно се опитва да те убие.

Прекараха поредната неспокойна нощ на гола земя, един до друг, заслушани в нощните звуци на тропическата гора.

Вторият ден повече или по-малко повтори първия, ала откриха едно задръстено от лиани поточе и напълниха манерките си.

Пърсел забеляза, че пътеките криволичат и че повечето водят на север, юг или изток. Всеки път, щом тръгнаха по нова просека на запад, тя завиваше в друга посока, като че ли богът на джунглата не искаше да вървят на запад към възвишенията и гъстата тропическа гора.

По някое време му се стори, че Меркадо започва да се влачи, и предложи на Ган да забавят ход. Полковникът се съгласи, но след час отново ускори крачка. И сър Едмънд си имаше своята мотивация, помисли си Франк, само че навярно не като тази на Вивиан и Хенри — да открият манастира и Граала. Неговата мотивация беше Ръдиард Киплинг: „Нещо скрито. Върви го намери“. Ако му бяха казали, че търсят баскетболно игрище в джунглата, той щеше да е също толкова въодушевен, колкото и от търсенето на Светия Граал. Е... може би не чак толкова. Ала за полковник сър Едмънд Ган това се беше превърнало в предизвикателство. Естествено, той искаше и да спаси Граала от безбожните марксисти. После можеше да се срещне със своята княгиня в Йерусалим и да пие уиски в хотел „Цар Давид“. Следващата спирка — неговият клуб в Лондон, където щеше да остави приятелите си да го уведомяват да им разкаже своята история. В крайна сметка Пърсел се радваше, че Ган е с тях, но започваше да се чуди дали той е с тях, или те са с него.

Що се отнасяше до самия Франк, понякога му се струваше, че е тук просто заради самото пътешествие, макар да знаеше, че мотивите му не се свеждат само до това. Една от причините да се озове на такова отвратително място беше Вивиан. Пак тя можеше да е втората и третата причина. Обикновено не го биваше особено за сериозни връзки. Значи за това пътуване буквално в сърцето на мрака имаше други, по-сложни основания.

Тропическият сумрак се спусна над джунглата и отново спряха на лагер на пътеката.

Пърсел беше един от малцината военни кореспонденти във Виетнам, на които бяха разрешили да пътуват с група за далечно

разузнаване. Сержантът на десетчленния дозор го предупреди: „Кратка мисия. Десет дни“.

Десет дни дълбоко в територията на неприятеля, в изключително враждебна обстановка. Тогава беше по-млад и разузнавачите разполагаха с цялата най-съвършена полева екипировка на света, плюс достатъчно сухи порции за два пъти повече време. Освен това бяха въоръжени с най-доброто, с което разполагаше американската армия, и имаха три радиостанции, ако се разхвърчаха говна, както се изразяваха те.

Сега обаче можеха да разчитат само на себе си в етиопските гъсталаци и никой от тях не познаваше джунглата, освен може би Ган, а Франк започваше да се съмнява в това. А и не бяха на разузнаване, а търсеха Светия Граал на Светите Граали — *истинския* Свети Граал — и това беше единствената причина да не тръгнат към Френска Сомалия, която всъщност се намираще в обратната посока.

Третият и четвъртият ден минаха пак в ходене, само че сега вървяха на запад през истинска джунгла, по-гореща, по-влажна и по-мрачна. Единствената положителна разлика се състоеше в това, че ниските храсталаци се бяха разрешили и ако искаха, можеха да се отклоняват от предизвикващата клаустрофобия пътека и да вървят между грамадните дървета.

— Както вече казах, манастирът няма да е в края на пътеката — припомни Пърсел на полковника. — Може би трябва да вървим през джунглата, за да го открием.

— Ако сте прав, във всички посоки ни заобикаля неизбежно пространство — отвърна Ган. — А само една посока ще ни отведе там, където искаме.

— Вярно, но според мен това е най-добрият начин да покрием част от тези четири хиляди квадратни километра.

Сър Едмънд предложи да си починат и те насядаха и пак разгънаха картата, която пак показваше същото зелено море като предишния път, когато я бяха проучвали.

Полковникът се опита да определи каква площ вече са обходили, начерта с молив линии по картата и заключи:

— Май сме обикаляли в кръг.

— Може би сте прав. Онази змия преди малко ми се стори позната.

— Със змиите е трудно човек да е сигурен — отвърна Ган съвсем сериозно.

— Скала, дърво, поток — напомни им Вивиан. — И може би палми.

Откакто преди четири дни беше споменала за тези вероятни ориентир, никой не говореше за тях, но всички внимаваха за нещата, които им се бяха стрували извънредно важни в Адис Абеба.

Тук в джунглата обаче действителността постоянно се менеше. Умът им играеше номера, също като в пустинята и морето. Очите виждат и ушите чуват, ала тълкува умът. Предишния ден бяха толкова жадни, че все забелязваха неща, които не съществуваха, особено вода.

Освен това не бяха забелязали признаци за човешко присъствие от първия ден, когато се бяха натъкнали на широката пътека. Това беше и добре, и зле. Хората бяха най-опасните зверове в джунглата, но търсачите на Граала трябваше да стигнат там, където се бяха срещали други хора — фалаши и монаси. Не бяха открили следи от лагерни огньове и изпуснати или изхвърлени вещи.

— Отец Армано не е вървял четири-пет дни от манастира до крепостта — отбеляза Хенри.

— Той е бил с войници, които явно са познавали местността и бързо са го отвели направо в крепостта, за да го хвърлят в тясната му килия — отвърна Ган. — Но съм убеден, че все още сме в района на най-вероятно местонахождение на манастира, на което се спряхме по време на обсъждането в балнеокурорта. Това съответства и на времето, за което селяните са стигали до мястото на срещата.

— Нямах представа колко обширна територия всъщност са четири хиляди квадратни километра — призна Пърсел.

— Монасите спокойно може да са избрали място за срещи на много голямо разстояние от манастира — заяви Меркадо. — Например на три-четири дни път.

— Надявам се да не сте прав — въздъхна полковникът.

— Хайде да се придържаме към логичната теория, че на монасите не им се върви повече от един ден, за да се срещат с фалашите — предложи Франк. — Нали мъкнат обсидианови джунджурии, за бога!

— Абсолютно вярно — съгласи се сър Едмънд.

Вивиан не си падаше особено по теориите и предположенията, помисли си Пърсел, и не се включваше в опитите на мъжете да демонстрират интелектуално надмощие.

Ган също го забеляза и каза:

— Дали пък да не почакаме да ни осени божествено вдъхновение?

— Няма смисъл да го чакаме — заяви фотографката. — То идва от само себе си. Човек обаче може да се моли за вдъхновение.

— Вече се помолих.

— Опитайте пак — посъветва го тя.

Що се отнасяше до другите отношения в групата, Пърсел виждаше, че Хенри като че ли е изгубил интерес към Вивиан — или поне желание да ѝ направи впечатление. Нищо не смъква остарелите либидо и чурка така, както изнемогата, жаждата, гладът и страхът, знаеше Франк.

Надяваше се Хенри да издържи и да не се наложи Вивиан пак да се грижи за бившия си любовник. Но нямаше да има нищо против, ако се наложеше.

Заговориха по въпроси, свързани със сигурността и евентуалните сблъсъци с опасни хора.

— Гала не си падат по джунглата. Не забелязахме нито следи от копита, нито конски фъшкии — каза Ган. — Техният дом е пустинята и те идват на такива места само след битка. Роялистките партизани действат на запад, а контрареволуционерите са главно в планината Симиен край Гондар, така че няма причини и за присъствието на войниците на Гетачу. Той е зает другаде. Джунглата е изцяло на наше разположение.

— Видяхме да прелитат три военни хюита — напомни му Пърсел.

— Аз всъщност преброих четири. Но това са обичайни полети в посока север-юг от Гондар до Адис Абеба и обратно. Армията няма нито гориво, нито хеликоптери за разузнаване.

— Да не говорим, че хеликоптерите им вече са с един по-малко — отбеляза Франк.

— Абсолютно вярно.

— Един вертолет вчера летеше от изток на запад — каза Пърсел.

— Е, ако просто летят и не увисват във въздуха, значи не търсят нищо.

— Според мен търсят нас, полковник.

— Съмнявам се. Те си мислят, че сте отлетели за Сомалия. Защо ще оставате тук, след като сте свалили военен хеликоптер, за бога?

— Самият аз също си задавам този въпрос.

Ган се усмихна и каза:

— Е, да продължаваме.

* * *

— Трябва да се връщаме в Шоан — заяви Меркадо на петия ден.
— Храната ни е на свършване.

Свършваха и силите му, знаеше Пърсел. Всички бяха изтощени и изпохапани от насекоми.

— „Ще се регрупираме, ще се снабдим с провизии и пак ще ударим“ — цитира възрастният журналист полковника.

Ган кимна, ала не особено ентусиазирано.

— Според мен трябва да продължим още малко... може би на юг към линия, успоредна на Шоан. Натам може да имаме повече късмет. После ще тръгнем към шосето и селото.

Меркадо не отговори.

— Вече може да сме на юг от Шоан — отбеляза Пърсел.

— Възможно е.

— Ако просто тръгнем на изток, ще пресечем шосето — каза Хенри.

— Не можем да тръгнем в произволна посока — възрази сър Едмънд. — Тук не е пустиня или тундра. Ние сме в джунглата, както ви е известно.

— Що се отнася до храната, минахме точката, от която няма връщане — настоя Меркадо.

— Още не сме. Но я приближаваме.

— Така са загивали много хора.

— Е, това е един от начините — съгласи се Ган. — Има и други.

— И попита направо: — Как се чувствате? Ще издържите ли?

Меркадо се поколеба, после каза:

— Ще издържа до Шоан.

— Добре. Трябва да внимаваме да не се нараним или да се разболеем — предупреди ги сър Едмънд.

— Надявам се да не се стига дотам — каза Пърсел и се обърна към Вивиан: — Ти как си?

— Чудесно.

Франк се вгледа в мрачната джунгла.

— Хайде да се отклоним от пътеката и да вървим между дърветата.

И извади компаса, за да определи накъде е юг.

Тръгнаха на юг през джунглата. Теренът изглеждаше измамно гол, но скоро установиха, че трябва да сечат храсти и лиани и че наглед ниската растителна покривка под дърветата всъщност на повечето места е висока до коленете.

След около час разбраха, че не напредват особено бързо и че като са се отклонили от пътеката, са я изгубили окончателно, наред с всички останали просеки в това неизбродимо пространство. Все едно обикаляха из огромна сграда с колони, помисли си Пърсел, със зелен сводест таван и килим от препъващи ги лиани. Тук-там между върхарите проникваха слънчеви лъчи и те неволно се насочваха към тези огрени участъци.

Тъмнината се съгъстяваше бързо и скоро лъчите престанаха да стигат до земята. Спусна се познатият им сумрак и трябваше да потърсят място за пренощуване.

— Вижте! — посочи Вивиан. — Палми.

Всички погледнаха на запад и видяха характерните палмови стволове.

Стигнаха до тях, насядаха на почти голата земя и опряха гърбове на дънерите.

Ган вдигна лице към върхарите.

— Там горе май няма нищо годно за ядене.

Пърсел му подаде торбата си.

— Вземете си фурма.

Допиха останалата им вода и след като инвентаризираха провизиите си, установиха, че ще им стигнат за още един ден.

Сър Едмънд и Франк проучиха картата и стигнаха до заключението, че са на двайсет-трийсет километра западно от шосето,

макар че не успяха да определят дали са на север, или на юг от Шоан. А селото се намираше на още трийсет километра източно от пътя.

— До Шоан ни предстои дълъг едnodневен преход — каза полковникът. — Освен ако на изток не попаднем на пресечен терен.

— До това „освен“ всичко звучеше много окуражително — отбеляза Пърсел.

Всички се съгласиха на сутринта да се отправят към селото на фалашите.

Вивиан се изправи и каза:

— Ей сега идвам.

Мъжете решиха, че отива по нужда, ала тя продължи да върви на запад и Франк се уплаши да не е изпаднала в умопомрачение и пак да е видяла мираж. Не можеше да я повика, защото трябваше да пазят тишина, така че стана и я настигна.

— Къде отиваш?

— Видях проблясък.

— Наистина ли?

— Ей там.

И го поведе в гъсталака.

Теренът се издигаше, забеляза той и си спомни скалистите възвишения, които бяха видели от самолета на връщане от Гондар.

Шубраците започнаха да оредяват и Пърсел усети камъни под краката си.

Трябваше да внимава къде стъпва и в същото време да се озърта, за да се увери, че няма никой. Вивиан отново се отдалечи напред. Той извади револвера от големия джоб на сафарито си и го затъкна под колана си.

Вивиан спря.

— Ето я скалата.

Франк стигна до нея и погледна на запад към залязващото слънце. Пред тях се простираше дълбока пропаст. Тук-там по дъното ѝ се издигаха дървета, но иначе беше голо и растителността се свеждаше до храсти, лиани и тропически цветя, през които стърчаха черни скали. Древна обсидианова кариера.

— Ето я. — Фотографката посочи.

На стотина метра от отсрещната страна на изоставената кариера се извисяваше огромен черен монолит — каменна плоча, висока поне

шест и широка около три метра, оформена от човешка ръка. Привечерното слънце подчертаваше черния блясък на горния ѝ край. Пърсел нямаше представа как я е видяла Вивиан от джунглата.

Чу зад себе си шум, натисна Вивиан на земята, извади револвера и приклекна с лице към посоката на звука.

По възвишението се изкачиха Ган и Меркадо.

— А, ето ви — каза полковникът. — Не стреляйте, още сме приятели.

Франк прибра револвера и им махна да се приближат.

— Какво намерихте? — попита сър Едмънд.

— Кариера.

— Скалата на отец Армано — каза Вивиан и посочи.

— Да, наистина е кариера — каза полковникът. — И отсреща наистина има скала.

Хенри се взираше в черния монолит от отсрещната страна на кариерата. После се обърна към Вивиан.

— Как разбра?

— Това е тя, Хенри.

— Ами да я разгледаме отблизо — каза Ган.

Слънцето се спусна зад високия монолит и над древната кариера плъзна дълга сянка.

— Тя няма да ни избяга — каза Пърсел. — Предлагам да установим лагера си тук и да я разгледаме утре сутринта.

Вивиан се съгласи.

— Знаех си, че е тук, Франк.

Той се вгледа в нея, после насочи вниманието си към склона, по който бяха дошли. „Невъзможно“.

Тя сложи длан върху ръката му.

— Не, не е невъзможно.

Събудиха се призори и доядоха последния хляб и фурми. Остана им само сушено козе месо, което щеше да им се стори като сочна пържола, помисли си Франк, ако умираха от глад.

Знаеше, че храната им ще свърши, преди да стигнат в Шоан, но едва ли щяха да тръгнат натам днес. Не и след като черният монолит ги гледаше в лицето. Погледна над кариерата. Още беше прекалено тъмно, за да види обсидиановата скала — но тя бе там.

Трябваше да вземат решение дали да търсят дървото на отец Армано. И после потока. Вивиан почти със сигурност имаше право — това наистина беше *Скалата*.

— Ще продължим ли нататък от тази скала, или ще тръгнем обратно към Шоан и ще се върнем тук, след като си отдъхнем и се приготвим? — зададе той въпроса, който измъчваше всички.

Никой не му отговори. Освен Вивиан, разбира се.

— Не сме дошли чак дотук, за да се връщаме.

— Скоро ще изядем и последното козе месо — напомни й Франк.

— Трябва ни само вода.

— Лесно е да го кажеш на корем, пълен с фурми. — Той се обърна към Меркадо. — Хенри?

Меркадо погледна Вивиан и каза:

— Продължаваме.

Ган също се съгласи.

— Няма да умрем от глад. Има предостатъчно змии — информира ги той. — Отровната им глава лесно се отсича с мачетето. Изстискваш гадината в чашата си и получаваш цели триста грама кръв. И месото си го бива.

— Хайде да сменим темата — предложи Пърсел. — В гипсовите кариери, край които израснах, имаше много подпочвена вода. Даже трябваше да я изпомпват.

— Там долу наистина трябва да има прясна вода — съгласи се полковникът.

— Е, съгласни ли сме всички, че сме открили скалата? — попита Франк.

Всички отговориха утвърдително.

— И че сега трябва да потърсим дърво — което отдавна може да го няма след тия четирийсет години?

— Ще намерим дървото — отвърна Вивиан. — И потока. И черния манастир.

— Добре — каза Франк. — Отец Армано не ни е подвел. Можеш да изстудяваш шампанското, Меркадо.

Хенри се усмихна немощно. Откакто преди седмица бяха тръгнали от Шоан, изобщо не изглеждаше добре, помисли си Пърсел. Лицето му беше изпито и очите му бяха тъмни и хлътнали. Франк му подаде последния къшей хляб.

— Изяж го.

Меркадо поклати глава.

Пърсел хвърли хляба в скута му.

— Изяж го, Хенри — подкрепи го Вивиан, вдигна хляба и го поднесе към устата на въззрастния журналист, но той отново поклати глава.

— Нищо ми няма.

Тя прибра хляба в раницата му.

Пърсел и Ган проучиха картата на слабата светлина.

— Не виждам нищо, което да предполага изоставена кариера, така че не съм съвсем сигурен къде се намираме... но мисля, че сме тук... — Полковникът посочи място, където тъмнозеленото изсветляваше: указание, че картографите са забелязали по-рядката растителност на снимките от въздуха.

— Хоризонталите на картата показват, че теренът оттатък кариерата се снижава и има дълбока котловина с гъста растителност — прибави той.

— Не е означен обаче поток, другият ориентир на отец Армано — каза Франк.

— На картата е означено само онова, което се вижда на снимките от въздуха — напомни му сър Едмънд. — А то не е много.

— Не ме интересува какво е означено на картата — заяви Вивиан. — Трябва да видим какво има *там*. — И посочи черната скала.

— Основателен аргумент — съгласи се Пърсел и се изправи. — Да тръгваме.

Нарамиха раниците си и се запускаха по терасирания склон на кариерата. На места обсидианът беше хлъзгав, а лианите коварно ги препъваха.

Франк се обърна към Меркадо, който като че ли се справяше добре със спускането.

Дъното на кариерата беше на около шест метра надолу и от скалите над него бликаше вода. Те спряха, измиха се, след това пиха и си напълниха манерките. Ган предложи да си починат и четиримата седнаха на един скален перваз.

Вивиан впери очи в черната плоча от отсрещната страна на кариерата. Слънцето вече надничаше над дърветата зад тях и лъчите му осветяваха монолита.

— Вижте! — възкликна тя и посочи.

Всички погледнаха шестметровата плоча и видяха, че върху нея е издялан кръст.

— Тя е! — каза фотографката. — Близко сме.

Тримата се изправиха. Меркадо обаче остана седнал, вторачен в кръста.

— Хайде, Хенри — подкани го Вивиан. — Почти стигнахме.

Той кимна, стана и за пръв път от няколко дни се усмихна.

Продължиха надолу и тръгнаха по неравното скално дъно, покрито с преплетена растителност.

— Ако се съди по вида на това място, предполагам, че е изоставено много отдавна — каза полковникът.

Пърсел се зачуди дали манастирът е построен с материал от тази кариера. Трябваше да е така. Или пък отново правеха онова, в което толкова много ги биваше — основаваха теориите си върху грешни догадки, тълкуваха свидетелствата невярно и нагаждаха указанията според собствените си хипотези? Този път може и да не се заблуждаваха. Някъде дълбоко в душата си Франк чувстваше, че са на прага на черния манастир.

Стигнаха отсрещната страна на кариерата и започнаха да се изкачват по склона. Не беше трудно, но всички осъзнаха, че са поизнемощели, отколкото си мислеха.

Изправиха се пред черния монолит. Кръстът бе изсечен дълбоко в плочата. Не беше латински кръст, забеляза Пърсел, а коптски.

По ръба на кариерата лъщяха места, от които наскоро бе отцепван камък — доказателство, че тук продължават да идват хора.

— Предполагам, че монасите взимат материал за фигурките си оттук — каза Ган.

— По-добре е, отколкото да отцепват парчета от стените на манастира — съгласи се Франк.

— Елате да видите — повика ги Меркадо, който стоеше на няколко крачки от тях.

Те отидоха при него. По земята имаше останки от огън, пилешки кости и яйчени черупки.

— Фалашите сигурно са се срещали с монасите тук и са лагерували преди на другата сутрин да се отправят обратно към Шоан — каза полковникът.

Всички се съгласиха с това заключение.

— Селото трябва да е на един ден път — прибави Пърсел. — А на нас ни отне пет.

— Просто сме избрали дългия маршрут — отвърна сър Едмънд. — Явно има кратък и пряк път. Ще го намерим.

— Аха. Засега обаче можем да приемем, че черният манастир е на едnodневен преход от мястото на срещата.

— Само че в каква посока? — попита Меркадо.

— Сигурно не е на изток, към Шоан — каза Ган. — Значи е на север или юг, или пък още по на запад.

Вивиан — беше се отдалечила на няколко крачки — извика:

— На запад.

Отидоха до фотографката. Непосредствено около кариерата нямаше много дървета и по голата земя се въргаляха камънаци от стотиците години добив на обсидиан, но по-нататък започваше гъста джунгла. На трийсетина метра на запад, накъдето гледаше Вивиан, се издигаше изсъхнал кедър. Могъщият дънер на устойчивото на гниене дърво беше станал сребристосив и всичките му клони бяха опадали или отсечени — освен два, разперени като ръце успоредно на земята, които му придаваха вид на грамаден кръст.

— Дървото — заяви тя.

Пърсел впери поглед в огромния кедър, който сигурно бе тук от векове.

Ган и Меркадо също се взираха в него. После полковникът погледна назад към монолита и каза:

— Май имаме две точки, които ни дават права линия.

Франк извади компаса и застанал с гръб към обсидиановата плоча и с лице към дървото, определи посоката.

— Няколко градуса на север от магнитния запад.

— Сега остава да открием потока — каза Вивиан.

— Това сигурно ще е най-лесното, което сме правили тази седмица — подметна Пърсел. — Пригответи шампанското, Хенри.

Меркадо се усмихна.

Франк прегърна Вивиан, после тя прегърна Хенри и полковник Ган. Мъжете си стиснаха ръцете.

Духът им се повиши и всички забравиха умората.

На трийсетина метра на север имаше някаква ниска постройка от черен камък. Около нея цъфтяха храсти, а над нея бяха надвиснали клоните на висок евкалипт.

— Къщичката на гадния надзирател, базирам се — заяви Франк.

Тръгнаха натам и когато стигнаха на няколко метра от нея, от сенките на отворения вход изведнъж се появи някакъв мъж и бързо излезе навън, последван от втори и след това от още трима.

Франк преброи общо петима, облечени в маскировъчни униформи и въоръжени с АК-47, насочени срещу тях.

Вивиан нададе сподавен вик и се вкопчи в ръката му.

Единият от войниците извика нещо на амхарски и всички завъртяха автоматите си към Ган, закрепяха и му засочиха да хвърли узито.

Той се поколеба и първият войник изстреля оглушителен откос над главата му.

Полковникът пусна узито на земята.

Вивиан се притисна към Франк.

От сумрачната вътрешност на постройката излезе още един човек.

Утринните лъчи осветиха лицето на генерал Гетачу. Водеше — всъщност почти влачеше — княгиня Мириам.

Блътна я на земята, погледна Пърсел, Меркадо, Ган и Вивиан и каза:

— Очаквах ви.

53.

Франк Пърсел си пое дъх и се опита да анализира ситуацията — която всъщност не се нуждаеше от много анализ.

Умът му регистрира наличието на петима войници. Хюито побираше седем души. Следователно, ако Гетачу и Мириам бяха дошли тук с хеликоптер, нямаше повече войници — освен ако имаше.

Генералът имаше пистолет на кръста, но не го беше извадил.

Франк хвърли поглед към узито, което лежеше само на около метър и половина от него, между него и сър Едмънд. Дали беше на предпазител? Сигурно. Можеше ли да го вдигне, преди да бъде разкъсан от калашниците? Особено след като Вивиан бе притиснала глава към гърдите му? Едва ли.

Погледна Меркадо и видя, че очите му са пълни със сълзи. Ган се взираше в Мириам, която лежеше по очи на земята в краката на Гетачу. Носеше бяла шама, разкъсана и покрита с кървави петна.

— Полковник Ган май не се радва да види своята княгиня — отбеляза генералът.

Знаеше, че няма да дочака отговор от англичанина, затова продължи:

— Отбих се за малко в Шоан, за да поднеса почитанията си на моята княгиня, преди да я отведат хората от ООН.

Погледна сър Едмънд, после Франк.

— И какво заварвам там? Заварвам изгорен самолет. Вашият самолет, господин Пърсел. Същият самолет, който изстрелял ракета по моя хеликоптер, както ми съобщи пилотът по радиостанцията. И сега хеликоптера го няма и го смятаме за унищожен с всички на борда. Според правилата на военния съд вие ще бъдете разстрелян. До пет минути.

Франк усещаше тежестта на револвера в джоба на сафарито си. Беше сигурен, че може да го извади и да застреля Гетачу, преди петимата войници да повалят всички с автоматите. Поне щяха да загинат с мисълта, че Гетачу е мъртъв.

Генералът запали цигара и продължи очевидно репетираната си реч:

— Когато бяхте в лагера ми, господин Пърсел, ви обещах, че преди да ви разстрелям, ще ви дам цигара. За съжаление обаче ще се наложи да наруша това обещание. В замяна ви обещавам светкавичен куршум в мозъка.

Пърсел даде същото обещание на Гетачу — наум.

— Та значи селяните от Шоан са оказали помощ на убиец — продължи генералът. — Освен това ми признаха, че господин Меркадо и госпожица Смит са слезли от същия самолет и че княгинята е дала подслон на всички. Затова господин Меркадо ще сподели съдбата на господин Пърсел, а госпожица Смит... — Той ѝ се усмихна. — Госпожица Смит, Вивиан, ще стане моя за известно време. После ще я дам на войниците си. — Каза нещо на своите хора на амхарски и те се разсмяха.

Вивиан вече трепереше и Франк я притисна към себе си.

Ган се взираше в Мириам, но каза на Гетачу:

— Какво сте направили в Шоан?

— О! Вие сте можели да говорите?! Според вас какво съм направил?

— Ще увиснете на бесилото за това.

— За какво? Защото гала са нападнали селото и са избили всички, след което са го опожарили ли? Какво общо има това с мен?

— Копеле!

— Да, да, полковник Ган. Гетачу е копеле. А вие сте благородник. Благороден наемник. Човек, който се продава, за да убива. Проститутките от Сейнт Джордж Скуеър взимат по-малко и ги бива повече в работата им от вас.

Сър Едмънд прониза с очи етиопския генерал.

— Вие сте най-некадърният командир, когото съм срещал.

— Не ме предизвиквайте да ви пръсна черепа. Приготвил съм ви да видите нещо специално, преди да умрете. — Погледна проснатата в краката му Мириам и я срита.

Княгинята изпъшка, но остана да лежи по очи.

Ган пристъпи към нея, ала войниците насочиха автоматите си към него и той спря.

— Когато бях млад и тази княгиня стана жена, на около четиринайсет, струва ми се, започнах да си мисля за нея по този начин — информира ги генералът. — Микаел Гетачу, син на тъкач, който работеше при техни височества. Признах на баща си, че желая княгинята, и той ме наби, естествено. Но ако сега беше жив, щях да му кажа: „Виждаш ли? Аз получих своята княгиня“. — Гетачу пхна носа на кубинката си под шамата на Мириам и я повдигна така, че да се види голото ѝ дупе.

Пак каза нещо на войниците и те пак се разсмяха.

— Сега поне всички притежаваме тази жена — каза генералът. Гледаше Ган в очите.

Сър Едмънд си пое дъх и Пърсел разбра, че се кани да се хвърли към узито, и го спря.

— Недейте.

Ган отново си пое дъх и изпъна гръб, сякаш е на парад.

— Вие не сте войник — каза на Гетачу. — Вие сте скот.

— Не ме предизвиквайте. Ще умрете, когато и както искам аз. И ще ви кажа как ще умрете — разпънат на кръст, и ще гледате как се забавлявам с вашата възлюбена.

Генералът се обърна към Вивиан.

— А може да се позабавлявам и с двете. Да. Мисля, че ще ми хареса да гледам как госпожица Пърсел и княгинята се радват на взаимната си близост.

Цялата разтреперана, Вивиан продължаваше да се притиска към Пърсел.

Гетачу се обърна към Меркадо, който стоеше със затворени очи и сведена глава, и го попита:

— Сега ще ми обещаете ли да напишете хубави неща за мен?

Меркадо мълчеше.

— На вас говоря! — повиши глас генералът. — Погледнете ме!

Меркадо вдигна глава и го погледна.

— Ще пощадя живота ви, господин Меркадо. Ще направим интервютата и вие ще напишете добри думи за генерал Гетачу, човек от народа. Нали?

Хенри се вторачи в него.

— Еби си майката!

— Какво?! — викна Гетачу.

— Еби си майката! — повтори Меркадо.

Генералът посегна към пистолета си.

— Какво казахте, господин Меркадо?

Хенри му отвърна нещо на амхарски. Смаяни, петимата войници завъртяха автоматите си към него.

Гетачу им даде знак да не стрелят.

— Готвех ви бърза смърт, понеже нямате никакво значение за мен. Сега обаче ще променя намеренията си.

Може би спомнил си реакцията на Ган в шатрата на Гетачу, Меркадо му обърна гръб.

Генералът се вторачи в гърба му, после изсумтя и като че ли се успокои.

— Значи на това място се срещат и обменят стоки фалашите и монасите — каза и отново се огледа. — Съобщиха ми, че това е продължило стотици години, което е чудесно. Научих за тази история и ми се прииска да видя мястото лично. А сега научавам, че всичко е приключило, защото фалашите са заминали. Затова дойдох да донеса храна на монасите и ги очаквах — както и вас. Надявах се да дойдете. — Кимна към Мириам. — Тя е упорита жена, полковник. Обаче ми разкри къде е мястото. На мен, а не на вас, струва ми се, иначе щяхте да пристигнете много по-рано. Чакам ви вече шест дни и бях изгубил надежда. Но княгинята беше така любезна да ме забавлява.

Пърсел отново си помисли, че Ган ще се хвърли към узито. Знаеше, че Гетачу нарочно е оставил оръжието близо до полковника, за да го измъчва още повече. И наистина, генералът попита:

— Защо никой от вас не вдигне този автомат, а? Не е ли по-добре да умрете смело? Заповядайте. Покажете ми колко сте храбри.

Франк леко се завъртя, така че Вивиан да скрива дясната му ръка от Гетачу, и започна да я плъзга към джоба на сафарито си. Беше убеден, че може да убие генерала, и се надяваше в същия момент Ган да се хвърли към узито — или ако не го направеше и той още бе жив, можеше да го вдигне сам и евентуално да стреля поне веднъж. Ала каквото и сценарий да се разиграеше, четиримата щяха да бъдат разкъсани от калашниците. От друга страна, това щеше да е по-добре от намеренията на Гетачу.

— Когато свърша с вас, ще намеря манастира — каза генералът. — Знам, че е наблизо. И ще взема съкровището на онези свети мъже

— а може би и живота им. За това нещо, което наричат Граал, са загинали много хора, други са умрели, докато са го търсили. Като вас например. Вие намерихте своята смърт.

— Не... недей, Франк... — прошепна Вивиан.

Той я притисна към себе си.

Гетачу погледна надолу към Мириам и завря носа на кубинката си в голото ѝ дупе. Тя изхлипа и каза нещо на амхарски.

— Не тъжи, княгиньо моя — отвърна ѝ генералът. — Аз ще се грижа за теб. Заради загубата на своя възлюбен англичанин ли скърбиш? Искаш ли да поговориш с него? Да му разкажеш как си го предала? Той ще те разбере. Боляло те е. Съвсем скоро и той ще изпита същата болка. И ще ти прости, защото ще осъзнае какво е способна да постигне болката.

Ръката на Пърсел вече беше в джоба му и той стисна револвера. Никой не забеляза. Надяваше се още да е жив, когато умре Гетачу.

Изведнъж Ган издаде странен звук и Франк се обърна към него. Полковникът скри лицето си в шепи и заплака. Тялото му се разтресе.

— Мириам! — извика той. — Мириам!

Тя извърна глава към него и почти изплака:

— Едмънд... съжалявам...

Ган протегна ръце към княгинята, направи три големи крачки и почти стигна до нея, ала двама войници го хванаха и го заблъскаха назад.

Франк мигновено усети, че сър Едмънд е намислил нещо, и разбра, че моментът е настъпил. Извади револвера и в същия миг нещо внезапно прелетя във въздуха и тупна на земята. Предпазен шплент на ръчна граната. Веднага разбра какво е направил Ган.

Гетачу крещеше на амхарски на двамата войници и не забеляза гранатата в ръката на полковника, която сър Едмънд беше откачил от колана на единия етиопски боец, както не забеляза и че англичанинът я пуска на земята.

Седемсекундният взривател вече действаше от три-четири секунди, знаеше Франк, и трябваше да залегне с Вивиан и да извика на Меркадо също да залегне. Само че искаше да убие Гетачу лично. Натисна Вивиан да се просне по очи, вдигна револвера и го насочи право към сърцето на генерала.

Гетачу видя две неща в бърза последователност едно след друго — гранатата и прицелването на Пърсел. Очите му се ококориха.

Франк стреля и куршумът отхвърли етиопския генерал към каменната стена на постройката.

Пърсел се метна върху Вивиан, която се опитваше да се изправи, и изкрещя на Меркадо:

— Залегни!

Гранатата избухна.

Тъпанчетата на Франк едва не се пръснаха. Земята под него се разтърси.

А после се възцари пълна тишина.

Франк усети парене в десния прасец — в крака му се беше забил шрапнел.

— Не мърдай — прошепна в ухото на Вивиан. — Гетачу е мъртъв.

Ала не беше сигурен в това.

Бързо се изгърколи от Вивиан, надигна на коляно и насочи револвера към постройката.

Нямаше изправени хора.

Франк си пое дъх, изправи се и направи няколко крачки към каменната постройка. Във въздуха висеше пелена от прах, миришеше на изгорял експлозив.

Двамата войници, които бяха държали Ган, бяха целите в кръв от врязалите се в телата им многобройни нажежени осколки.

Полковникът си беше жив труп. Зелено-кафявата му униформа беше подгизнала от кръв. Още дишаше, ала от устата му бликаше кървава пяна.

Франк погледна тримата войници, които бяха стояли до Гетачу. Те не се бяха намирали в непосредствения обсег на гранатата, но също бяха паднали на земята, окървавени и зашеметени от взрива. Единият го погледна.

Пърсел вдигна револвера и ги застреля в главите един по един.

След това отиде при Мириам. Не видя кръв и реши, че тъй като е лежала на земята, не е улучена от осколките. Клекна до нея и я разтърси.

— Мириам. — И видя раната на главата ѝ, точно в слепоочието. Провери за пулс. Нямаше. Въздъхна и смъкна полите на шамата към

бедрата ѝ.

Изправи се и погледна Гетачу, който седеше до стената. Няколко осколки го бяха улучили в лицето и едното му око не се виждаше от кръв.

Кръв течеше и от устата му — гърдите му бяха пронизани от куршума на Пърсел. Здравото му око следеше Франк.

Гетачу сякаш се опитваше да каже нещо и Пърсел клекна до него, за да го чуе. Генералът го заплю с кървава хрчка.

Франк избърса кръвта от лицето си, опря дулото на револвера в здравото око на Гетачу и дръпна спусъка.

После се изправи и се обърна към Вивиан. Тя още трепереше, но изглеждаше невредима.

Меркадо лежеше по очи на земята.

Франк клекна до Вивиан.

— Ранена ли си?

— Не — отвърна тя, без да вдига глава. Беше скрила лицето си с ръце.

— Добре. Лежи и не мърдай.

Франк отиде при Хенри. В раницата на по-възрастния журналист се бяха забили много осколки, в краката и задника му също. През кафяво-зелените му дрехи се процеждаше кръв. Ризата му също тъмнееше, забеляза Франк, но от друго. Бутилката шампанско се беше строшила.

— Хенри? Как си?

— Ранен съм. Ще ми изтече кръвта.

Франк не знаеше дали раните са тежки, но кръвта не шуртеше.

— Няма — каза му. — Ще се справиш. Ей сега идвам.

Върна се при Вивиан и я хвана за рамото.

— Можеш ли да се справиш?

Тя кимна и Франк ѝ помогна да стане. Тя го прегърна.

— Франк... Господи... — Разплака се, после си пое дъх и попита: — Какво стана?

— Гетачу е мъртъв. И войниците му също. — Притисна я към себе си. — Но и полковник Ган. И Мириам.

— А Хенри?

— Хенри... ще се справи. — Може би.

Вивиан го пусна, огледа се и видя проснатия по очи окървавен Меркадо.

— Хенри!

Втурна се към Меркадо и прекна до него.

— Хенри!

Той обърна глава към нея и ѝ се усмихна.

— Слава богу, че си невредима!

Тя го погали по косата, после по лицето.

— Ще се справиш. *Нищо* ти няма. Само лежи и не мърдай... Боли ли те?

— Малко. Да. — Той завъртя глава към Пърсел. — Ще оцелея ли?

Франк приклепна от другата му страна и постави пръстите си върху гърлото му, за да провери пулса му. Стори му се забързан.

— Как си с дишането?

— Добре...

Франк сложи ръка на челото му. Не беше студено, нито влажно.

— Ган е мъртъв — каза му. — Мириам също.

— О! Какво се случи?

— Ган хвърли граната.

Франк се изправи и отиде при един от мъртвите войници. На колана му висеше американски военен пакет за първа помощ. Той откачи брезентовата чантичка, занесе я на Вивиан и ѝ я даде.

— Вътре трябва да има компресивен бинт и йод. Махни му дрехите и ще го превържем.

Тя кимна и попита Меркадо:

— Можеш ли да седнеш?

После му помогна да се претърколи по гръб, което видимо му причини болка, и да седне, свали раницата му и започна да му разкопчава ризата.

Франк отиде при другите двама застреляни войници и взе и техните аптечки. Провери и другите двама, които се бяха намирали в непосредствения обсег на гранатата, ала тяхната екипировка беше разкъсана също като телата им. От корема на единия висяха вътрешностите му.

Пърсел отиде при Ган, прекна до него и потърси пулс. Нямаше. Затвори клепачите му.

— Добре се справихте, полковник.

Вече голият Хенри стоеше на четири крака и Вивиан мажеше с йод краката и задника му, което го караше да вика от болка.

Франк се върна при тях и клекна от другата страна на Меркадо. Преброи три рани от осколки на левия му крак и две на задника. От едната стърчеше крайчето на осколка. Той я измъкна и Меркадо изкрещя.

— Май си извадил късмет — каза Пърсел и бръкна за джобното си ножче. — Сега ще те заболи, обаче не мърдай и мълчи.

Не успя да извади само едно от металните парчета. Хенри общо взето се държеше добре и Вивиан постоянно му говореше.

Франк ѝ подаде другите две аптечки.

— Бинтовай раните, които изглеждат най-тежки.

Впери очи в нея, както бе коленичила от другата страна на Меркадо, и Вивиан също го погледна.

— Побързай — подкани я Пърсел. — Трябва да се махнем оттук.

— Къде ще отидем?

— Знаеш къде.

Тя кимна и почна да отваря аптечките.

Франк се изправи и се огледа, после запали цигара.

Искаше му се да погребее сър Едмънд и Мириам, а не да ги остави на чакалите, но нямаше лопата, а и не биваше да се бавят.

Отиде при Ган и го вдигна, занесе го при Мириам, положи го до нея и скръсти ръцете им на гърдите. Надяваше се, че когато дойдат да търсят своя генерал, хората на Гетачу ще разберат, че някой е отдал почит на тези двама, и че може би ще направят същото. А може би щяха и да се зарадват да видят генерала с куршум в черепа.

Вивиан помогна на Хенри да се облече. Меркадо изглеждаше по-добре.

Пърсел вдигна крачолата на панталона си и огледа раната на прасеца си. От нея стърчеше парче метал и той го издърпа.

Осколките от взривена граната или снаряд действаха на чисто случаен принцип, Франк го знаеше от Югоизточна Азия — нажежени метални парчета, които убиваха и осакатяваха едни, а други оставяха невредими. Всъщност нямаше особено голямо значение къде стоиш или лежиш в момента на експлозията — наблизо, надалеч, прав или проснат по очи като Мириам. Случваше се, когато ти дойде времето.

Ако още не е дошло, оцеляваш. Времето на полковник Ган бе дошло, както и на Мириам. Но не и на Хенри Меркадо. Нито на Вивиан и неговото. Те наистина бяха избрани.

Той се обърна към спътниците си.

— Отиваме в черния манастир. При Светия Граал.

54.

Пърсел взе узито и даде револвера на Вивиан, а Хенри се въоръжи с един от калашниците. Нарамиха раниците и излязоха от обсидиановата кариера, спуснаха се по склона към грамадния кедър и продължиха към стената от тропическа растителност пред тях.

Известно време мълчаха, после Меркадо попита:

— Взе ли храна от войниците, Франк?

— Не.

— Трябва да се върнем.

— Постави ръката си в десницата Божия, Хенри. Нали затова сме тук.

Меркадо помълча, после каза:

— Да... ще го направя.

— Сега всички сме в Божиите ръце — заяви Вивиан.

Пърсел нямаше нужда от компаса, за да знае, че вървят право на запад — кедърът и монолитът зад него му показваха посоката.

На земята пред дърветата имаше изтъркана черна плоча, а зад нея започваше пътека. Минаха през черния праг и навлязоха в джунглата. Над главите им надвисваха клони и лиани, които веднага спряха слънчевата светлина.

Теренът плавно се спускаше и дърветата ставаха по-високи, короните им — по-гъсти. След известно време Франк забеляза, че почвата е мека и влажна, сякаш приближаваха блато или мочурище.

Пътеката вече не се ограничаваше от стени от растителност, но можеше да се различи, ако човек погледнеше напред и видеше разликата между отъпканата и околната пръст.

— Къде е потокът? — попита Меркадо.

Никой не му отговори.

Почвата определено стана мочурлива и Пърсел забелязваше промени в джунглата. Започнаха да се появяват огромни бананови палми, блатни кедри и кипариси, каквито си спомняше от тресавищата в Югоизточна Азия.

Склонът ставаше по-стръмен и Франк предположи, че са в речния басейн, който беше видял от въздуха и на картата, но който не се бяха сетили да включат сред вероятните местонахождения на черния манастир.

Всъщност те се бяха... бяха се вкопчили в отец Армано и неговия разказ, а свещеникът им беше дал информация, но не и факти. Бе им казал само толкова, колкото да ги прати по пътя, ала недостатъчно, за да стигнат до края му. Трябваше да го направят сами. И ако наистина бяха избрани, бяха на верния път.

Теренът изглеждаше измамно приятен, но от двете страни на изчезващата пътека вече проблясваха водни площи, обрасли с блатна папрат. Издигаха се облаци блатни газове, въздухът ставаше все по-зловонен. От клоните на дърветата висяха бради от сивкав мъх, имаше много гнили дънери и по съчките, осейващи влажната почва, пълзяха блатни растения. Големи безмълвни черни птици бяха накацали по голите клони и сякаш ги следяха. Направи му впечатление, че блатото е много по-тихо от джунглата и почти не се чуват звуци на насекоми и птици. Обзе го лошо предчувствие, ала той не каза нищо на другите.

Вече вървяха през истинско тресавище и Франк се чудеше дали е проходимо. Чудеше се и дали се движат в правилната посока. Пътеката беше изчезнала напълно, но сред мочурището се виждаше лъкатушеца ивица по-висок терен. Обувките им потъваха в калта и Вивиан се събу боса. Пърсел и Меркадо последваха примера й.

Тя най-после забеляза, че Франк има кръв по крачола, и попита:

— Ранен ли си?

— Нищо ми няма.

— Дай да видя.

— Вече видях.

Вивиан настоя да спрат и Пърсел седна на един дънер, а Вивиан коленичи в калта, изпъна крака му и разгледа раната.

— Наистина не е сериозно — каза той.

Тя извади шишенце йод и намаза раната, после седна до него на дънера.

Огледаха се. И без да го казват, знаеха, че отец Армано изобщо не бе споменал за блато.

— Седни, Хенри — каза тя на Меркадо.

Възрастният репортер бавно седна на дънера и сбърчи лице от болка.

— Струва ми се, че оставих в теб едно парче метал — осведоми го Франк.

— Правилно ти се струва.

Тримата се усмихнаха, ала уморено и принудено. Шокът и ужасът от случилото се им идваше прекалено и сега бе моментът да кажат нещо.

— Едмънд Ган беше много смел човек — рече Пърсел.

— Той беше войник и джентълмен... благородник — прибави Меркадо.

— Убедена съм, че сега са заедно с Мириам — допълни Вивиан.

— Така е — съгласи се Хенри.

Вивиан прегърна Франк и го притегли към себе си.

— И *ти* си много смел човек, Франк Пърсел. — Обърна се към Хенри. — Когато избухна гранатата, той се хвърли върху мен.

Меркадо кимна.

Вивиан постави ръка на рамото му.

— Какво каза на амхарски на Гетачу?

— Обичайното: че майка му е сифилистична проститутка и е трябвало да го удуши при раждането му.

— Малко грубо, Хенри — усмихна се тя.

— Надявам се, че Гетачу вече се пържи в ада.

Известно време никой не каза нищо, после Меркадо я попита:

— Още ли носиш черепа на отец Армано?

— Да.

— Е, ще го занесем там, където искаше той. — Хенри се изправи. — Готови ли сте?

Вивиан и Пърсел станаха и тя ги увери:

— Потокът е пред нас.

И те продължиха нататък.

Теренът постепенно се издигна и тресавището отново се превърна в джунгла. Пред тях се появи отъпкан път.

Вивиан рязко спря и се заслуша, но нито Пърсел, нито Меркадо чува нещо.

— Какво има? — попита Хенри.

— Вода. — Тя тръгна надясно и двамата мъже я последваха.

По склона течеше поточе, задръстено с водни лилии и лиани. Ручей от хълмовете, разбра Франк, който се вливаше в блатото.

Вивиан клекна и потопи дланта си в течащата вода. После се обърна към Пърсел и Меркадо и безмълвно ги подкани да направят същото.

Те клекнаха до нея и оставиха водата да тече през пръстите им.

— Това е потокът — каза Вивиан. — Покрай него ли да тръгнем? Или по пътеката?

Франк си помисли, че пътеката и потокът са успоредни, ала можеше да се отклонят в различни посоки.

— Ruscello — каза Меркадо. — Той го повтори два пъти. П Ruscello. Потокът.

Вивиан кимна и се изправи. Все още боси, тримата заедно нагазиха в прохладната плитка вода и тръгнаха срещу течението.

И без да си поглежда часовника, Пърсел знаеше, че вече вървят около пет часа и наближава пладне — половин ден път от мястото на срещата между монасите и фалашите. И се движеха главно на запад, въпреки лъкатушещата в блатото пътека. Изглеждаше съвсем просто, след като вече си го направил, и той се опита да си представи отец Армано по време на патрула със сержанта Джовани. Разбира се, свещеникът и войниците не бяха знаели, че при черната скала се срещат копти и юдеи. После Джовани отвел хората си при огромния кедър и оттам през джунглата и блатото до потока, ориентири, които бил открил случайно по време на предишно разузнаване. И отново стигнали до черния манастир — само че този път влезли вътре с тръстиковия кош и оттам излязъл жив само отец Армано.

И когато раните му заздравели — по естествен път или с вяра, — свещеникът бил предаден на роялистките войници, които го повели по същия или по друг път до неговия затвор в крепостта, и той останал там близо четирийсет години. И го крепяло онова, което видял в манастира, не само през всички онези десетилетия в килията, но и по обратния път към мястото, където преживял нещо толкова забележително — или чудотворно, — че трябвало да се върне там, въпреки че умирал. Така и не стигнал, ала се добрал чак до руините на балнеокурорта, който още не съществувал предишния път, когато отец Армано минал оттам. И на това място заварил трима души, които също

търсели нещо. Търсели войната. И той ги попитал... или по-точно, попитал Вивиан: *Dov'è la strada?* Къде е пътят?

Къде е пътят, наистина? Има много пътища.

Джунглата се сгъсти и потокът стана по-тесен. От възвишенията се спускаха други поточета и се вливаха в него. Имаше още палмови горички. Никой от тримата не се съмняваше, че наближават черния манастир. Беше само въпрос на часове или дни, но той бе някъде тук, все още скрит от човешки очи, все още недружелюбен към гости, и все пак готов да ги приеме с направения от тръстика кош.

Слънцето залязваше и малкото светлина помръкваше. Трудно виждаха и на десет метра пред себе си, ала потокът ги водеше.

Джунглата някак се промени, при това не само заради сумрака. Пърсел забеляза финикови палми, хлебни дървета и други, с месести плодове. Черни африкански теменужки покриваха земята, за която някой явно се грижеше — тропическа градина, каквито беше виждал в Югоизточна Азия, едва различима от дивата джунгла.

— Манастирът е точно пред нас — каза Франк.

— Знам — отвърна Вивиан, която вървеше първа.

Потокът рязко зави надясно и те го последваха за кратко, а после Вивиан излезе от водата и мина между две високи палми.

Пърсел и Меркадо я последваха.

Над шестметров бамбуков гъсталак на десетина метра от тях се издигаше черна стена.

Вивиан вдигна поглед към лъскавия камък и каза простичко:

— Стигнахме.

Пърсел не си беше представял как изглежда стената. Сега видя, че черните камъни са с големината и формата на тухли, иззидани без спойка на височина дванайсетина метра — колкото четириетажна сграда.

Слънцето почти залязваше и източната страна на манастира, където се намираха, тънеше в мрак, но стената лъщеше и бамбуковия гъсталак и палмите наоколо сякаш се отразяваха в камъка.

Явно никой от спътниците не знаеше какво да направи или да каже, ала и тримата разбираха, помисли си Франк, че довелият ги тук път е бил обситан с предателства и смърт — но и с прояви на смелост и обич, както и със спомени, които щяха да останат до края на живота им, колкото и къс или дълъг да беше.

— Дали вътре има някой? — попита Меркадо.

— Да идем да проверим — отвърна Вивиан.

Продължиха през бамбуковия гъсталак и стигнаха до тясна пътека, която опасваше подножието на стената. Поеха надясно.

Изминаха около двеста метра до ъгъла и завиха покрай северната страна, после покрай западната и южната, и накрая се върнаха там, откъдето бяха тръгнали. Както знаеха от разказа на отец Армано, манастирът напомняше на замък от Тъмните векове и нямаше вход. Сега обаче на земята лежеше голям кош, завързан с дебело въже. Монасите още бяха тук.

Пърсел понечи да попита дали са убедени, че искат да се качат в коша, като очакваше известни колебания и дискусии, но Вивиан пусна револвера на тревата и безмълвно се качи в импровизирания асансьор. Меркадо хвърли калашника и я последва. Двамата погледнаха Франк.

— Може би не е зле да се подсигурим, та един от нас... със сигурност да оцелее — каза той.

— Ти си решаващ, Франк — отвърна Вивиан.

— Само не се бави — прибави Хенри.

Пърсел отново се поколеба, после захвърли узито, качи се в коша и се хвана за въжето, за което се държаха двамата му спътници.

Кошът започна да се издига.

Не си направиха труда да погледнат нагоре — там нямаше да има никого.

Кошът спря и те видяха покрива на черквата, описана им от отец Армано.

Прекрачиха парапета, слязоха на дъсченото скеле, което опасваше стените, и впериха очи в манастира под тях. Той напълно съответстваше на разказа на свещеника — градини, евкалипти, палми и езерце. И островърхият покрив на голямата черква наистина бе от прозрачен материал. Манастирът изглеждаше безлюден. Но не беше, разбира се.

Пак без колебание и излишни приказки Вивиан ги поведе по скелето. Стигнаха до стълбището и слязоха долу.

Тръгнаха към затворените врати на черквата — бяха обковани със сребро, явно излъскано не много отдавна, — и видяха раннохристиянските символи: агнета, риба и палми. В центъра и на двете крила имаше коптски кръст.

— Носиш ли някакво оръжие? — обърна се Вивиан към Франк.

— Не.

— Тогава отвори вратата.

Отвътре голямата черква се оказа проста и почти примитивна. Стените и подът бяха от черен камък и нямаше никаква украса, което напомни на Пърсел за „Сан Анселмо“. Но за разлика от черквата в Берини, олтарът тук представляваше обикновена груба маса, отчасти покрита с бяло платно, върху което стоеше коптски кръст. И пак, за разлика от сицилианския храм, нямаше витражи — всъщност изобщо нямаше прозорци.

Ала слънцето още беше достатъчно високо, за да прониква през високия прозрачен таван, и в сградата нахлуваше странна призматична светлина, хвърляща дъги по пода и стените. Багрите сякаш танцуваха и се разпадаха на основните си елементи, червено, зелено и синьо, и после отново се сливаха в различни оттенъци.

Франк видя врата зад олтара и тръгна към нея. Меркадо и Вивиан го последваха и фотографката им напомни почти шепнешком:

— Оттук е минал отец Армано.

Вратата беше отворена и Пърсел мина през нея. Макар че не виждаше нищо, усети, че се намира в просторно помещение. Когато

зрението му се приспособи към мрака, установи, че е в дълга тясна галерия, фланкирана от два реда каменни колони.

Вивиан го настигна и сложи ръка на рамото му. Меркадо спря до нея и тримата застанаха там, където преди почти четирийсет години бяха стояли отец Армано и десетимата войници от неговия патрул. За разлика от свещеника, сержант Джовани и другите, тримата не продължиха напред — но и не се върнаха.

В дъното на галерията мъждукаха две свещи, ала не осветяваха нищо — виждаха се само трепкащите пламъчета.

Тримата се втренчиха в тях.

— Там е — заяви Вивиан, хвана ги за ръце и ги поведе между двата реда колони.

Пърсел си помисли, че би трябвало да изпитва страх, но го беше обзело усещане за покой и той продължаваше напред ръка за ръка с Вивиан.

Когато се приближиха, светлината на двете свещи се усили и Франк видя, че са поставени в средата на една маса. Много дълга маса, покрита с бяло платно, което сякаш сияеше.

Зад масата имаше тринайсет дървени стола с високи облегалки, обърнати към тях, и Пърсел разбра, че сцената представя Тайната вечеря — имаше столове за Исус и всички апостоли, включително Юда, въпреки че точно този стол често липсваше в такива възстановки.

Отначало Вивиан и Меркадо не я забелязаха, защото беше малка и бронзът не бе полиран — но в средата на масата между двете свещи срещу стола на Исус стоеше чашата за кидуш. Светият Граал.

Фотографката пусна ръцете на двамата мъже, пристъпи към масата и се втренчи в чашата. Меркадо също направи крачка напред, наведе се и каза:

— Пълна е.

— Прекрасна е — ахна Вивиан и се обърна към Пърсел. — Франк?

Той не откъсваше поглед от мястото, в което бяха вперени очите на двамата му спътници, ала мълчеше.

— Франк? — загрижено повтори Вивиан. — Не я ли виждаш?

Пърсел не отговори.

— Как така не я виждаш? — учуди се Меркадо.

— Там няма нищо — каза Франк.

Вивиан пак го погледна, после се обърна към мястото между свещите.

— Франк... усещаш ли я?

— Не... не виждам нищо, Вивиан. — Той я погледна, после погледна и Меркадо; разбираше, че двамата имат една и съща халюцинация.

По лицето на Вивиан потекоха сълзи.

— Франк... трябва да я видиш. Как така не можеш?...

Пърсел се приближи към масата и протегна ръка между свещите, ала там нямаше нищо.

— Чашата ли искаш да видиш, или искаш да докажеш правотата си? — попита го Вивиан.

Франк просто стоеше и мълчеше; не знаеше какво да каже или да направи.

— Искam да я видя и да повярвам в нея — промълви накрая.

Меркадо отвори раницата на Вивиан, извади черепа и бързо го разви.

— Какво правиш, Хенри? — попита Пърсел.

— Върнахме отец Армано у дома — отвърна Вивиан.

— Не, приберете го!

Ала Хенри вече беше поставил черепа на масата — в средата, срещу стола и чашата на Христос.

Франк дълбоко си пое дъх, пресегна се към черепа и усети, че нещо капва на ръката му. После пак. Той я погледна. На светлината на свещите на ръката му лъцяха две червени капки.

Пърсел се втренчи в червените капки, които потекоха към китката му. После отново погледна масата — и там стоеше малък бронзов бокал, който досега не беше видял.

— Виждам го — каза той на двамата си спътници, без да откъсва очи от него, за да е сигурен, че е там.

Вдигна ръката си към Вивиан и Меркадо и фотографката се усмихна.

— Нито за миг не съм се съмнявал в теб — също усмихнат му каза Хенри. — Просто трябваше да повярваш в душата си в нещо, което в сърцето си вече знаеш.

Пърсел кимна.

Тримата вдигнаха глави и видяха висящото във въздуха копие, и докато се взираха в него, на върха му се образува червена капка и падна в чашата.

В този момент чуха зад себе си стъпки и се обърнаха. Измежду колоните в тъмната галерия се появяваха фигури, идваха към тях. Мъже в монашески раса с качулки. Вървяха по двойки, после се разделиха от двете страни и застанаха в редица зад тях, ала сякаш не ги забелязаха, въпреки че бяха само на няколко крачки.

Монасите коленичиха пред дългата маса, сведоха глави и се отдадоха на безмълвна молитва.

Вивиан хвана Пърсел и Меркадо за ръце и ги завъртя към масата. Тримата също коленичиха. Фотографката пак стисна ръцете им и те склониха глави.

— Изминахме дълъг път и не се боим — промълви тя.

Пърсел не знаеше дали говори на него, на монасите или на Бог. Но вече не усещаше и онази боязън, която беше изпитал при появата на монасите. Стисна ръката на Вивиан.

— Няма от какво да се боим.

— Нали ти казвах, Франк, ние сме избрани — каза Меркадо.

— Вече можем да се приберем у дома — заяви Вивиан.

Пърсел кимна. Беше готов за това завръщане.

ЧАСТ V

РИМ, ФЕВРУАРИ

*Всяко скитане накрая свършва в ласки и
любов!*

Уилям Шекспир,
„Дванайсета нощ“^[1]

Франк Пърсел седна на една пейка и запали цигара. От Джаниколо, хълма на Янус, духаше леден вятър и ватиканските градини почти пустееха в този студен и облачен февруарски следобед.

Скоро трябваше да напусне Рим, но преди това искаше да се види с Вивиан и Хенри.

Меркадо предложи да вечерят в „Етиопия“, ала Пърсел предпочете парка на Ватикана, след като Хенри си тръгнаше от работа. Срещата трябваше да е кратка, приятна и безалкохолна.

Беше 17:30 и Меркадо закъсняваше, както винаги, но Франк видя Вивиан да се приближава по алеята. Тя също го видя, усмихна се, махна му с ръка и ускори ход.

Пърсел се изправи и двамата се поколебаха за миг, после се прегърнаха и размениха почти въздушна целувка.

— Пазя ти място — каза ѝ той.

Тя се усмихна и седна. Франк се настани в другия край на пейката и угаси цигарата.

— Ще дадеш ли една и на мен?

— Не бива да пушиш. — Въпреки това ѝ подаде пакета марлборо и Вивиан си взе цигара. Той се наведе към нея и драсна клечка кибрит. Вятърът разлюля пламъчето.

Тя дръпна и издиша облак дим и пара.

— Студено е.

— Идва пролет.

Известно време помълчаха, после им хрумна, че може никога повече да не останат сами на градинска пейка или където и да е другаде.

— Той има нужда от мен — каза Вивиан.

Пърсел не отговори.

— А ти нямаш.

— Този разговор май вече сме го водили.

— Ако променя решението си, може ли да се върна?

Уж трябваше да се държи твърдо и да отговори отрицателно, но той отвърна:

— Да.

— Само че ти вече няма да си свободен.

Той отново не отговори.

— Може ли да останем приятели?

— Не ще и питане.

Пак замълчаха и Франк се вторачи в сумрачния ветровит парк на Етиопския колеж.

Вивиан проследи погледа му.

— Още не съм проявила снимките. Ще напишеш ли за... нашето търсене?

Той си помисли, че не е нужно светът да научава онова, което знаят те тримата. Това нямаше да е добре и за монасите.

— Смятам, че всички трябва да затворим етиопския си роман и да продължим нататък.

Тя кимна.

— Това ще е нашата прекрасна и тъжна тайна.

— Точно така.

— Ще се върнеш ли някога там?

— Ако открия добра фотографа.

Вивиан се засмя.

— Каква е перспективата да си намериш работа?

— Сигурно по-оптимистична от твоята.

Тя се усмихна.

— Търся нещо в Щатите. — Пърсел замълча за миг. — Отдавна не съм си бил у дома.

— Съобщи ми как да поддържам връзка с теб.

— Непременно. — Той си погледна часовника. — В последния момент трябва да е пристигнала важна новина за Юбилейната година.

Вивиан отново се усмихна.

— Защо не дойдеш да вечеряш с нас?

— Благодаря, но наистина имам среща.

— Колко ще останеш в Рим?

— Утре заминавам.

Тя го погледна.

— Отивам в Лондон да се срещна с роднините на полковник Ган. Той има бивша съпруга, която го обича, и две големи деца.

— Много мило от твоя страна.

— Британското посолство още не разполага с информация за тялото му.

— Той е в рая, Франк.

— Така е. Хенри предаде ли черепа на когото трябва?

— Да. Навярно бихме могли да се срещнем в Берини.

Пърсел не знаеше кого има предвид — тях двамата или тях тримата.

— Ще ти съобщя, когато тръгна за там.

— Мога да съм ти преводачка.

Той ѝ се усмихна. Двамата отново помълчаха, после Франк попита:

— Кажете ми пак защо ни пуснаха да си вървим?

— Защото знаеха, че сме избрани.

— Отец Армано също е бил, а е прекарал четирийсет години в затвора.

— Не знам... тогава е имало война...

— И сега има.

— Фалашите бяха напуснали Шоан и монасите са щели да напуснат черния манастир заедно с Граала.

— Ясно. — Обяснението не се свеждаше само до това, че монасите са ги смятали за избрани.

Той отново насочи вниманието си към Етиопския колеж, в който тъкмо влизаха група духовници, и се замисли за черния манастир, вече изоставен от своите обитатели. Монасите бяха натоварили десетина магарешки каручки и сигурно бяха взели със себе си Светия Граал и копието на Лонгин, макар Вивиан, който знае защо, да бе останала с впечатлението, че копието е призрачно и се явява там, където е Граалът.

Така или иначе, монасите взеха тримата със себе си и когато стигнаха при манастира „Тана Киркос“ на езерото Тана, качиха неканените си гости на малка лодка с двама гребци, които ги откараха до Сини Нил. Там гребците слязоха и лодката продължи по бързото течение на реката. Пърсел я управляваше и те влязоха на суданска

територия. Американското посолство в Хартум съдейства на тримата репортери бежанци да се качат на самолет за Кайро.

Франк реши да остане няколко дни в египетската столица, за да се отбие в апартамента си и да се срещне с някои хора от бюро на Асошиейтед Прес. Хенри и Вивиан заминаха за Рим. И когато ги настигна в Италия, той установи, макар и без особена изненада, че са се настанили заедно в „Екселсиор“.

Както си мислеше и както винаги беше знаел, Хенри и Вивиан повече си подхождаха един за друг. Ала повече не означава по-добре и въпреки че беше ядосан и наскърбен, той също мислеше за Вивиан. Все още харесваше Меркадо, но не колкото се харесваше по-възрастният му колега. И щеше да го сподели с Вивиан, чисто по приятелски, но тя можеше да си помисли, че се държи като ревнив бивш любовник. Затова сега нямаше да й каже нищо.

— Все ми се иска да те попитам: за какво всъщност бяхме избрани? — наруши мълчанието Пърсел.

— Мислила съм за това. Струва ми се, че бяхме избрани да придадем смисъл на живота на отец Армано. Бог го е благословил и го е пратил при нас, за да умре в мир.

— Добре де, но защо тъкмо ние?

Тя му се усмихна.

— Сигурно защото в нас има нещо специално.

— Определено имаше — ние бяхме единствените в целия район.

— Не почвай пак с този цинизъм. Как може да си циничен след онова, което видях?

— Не съм сигурен какво съм видял.

— Аз съм сигурна.

— Завиждам ти.

— Отвори си сърцето, Франк. Ако вярваш в любовта, вярваш в Бог — напомни ми Вивиан и попита: — Вярваш ли в любовта?

— Не ще и питане. — Пърсел отново си погледна часовника. — Трябва да тръгвам. — Той се изправи. — Предай на Хенри много поздрави. И че ще се видим при следващото ми идване в Рим.

Тя също стана и се погледнаха в очите.

Франк си помисли, че Вивиан ще му предложи да се разходи с нея по пътеката към службата на Хенри. Тя обаче не го направи.

— Пожелавам ти цялото щастие на света — каза ѝ Пърсел.

— А аз ти пожелавам Божия покой и Божията любов.

— И на теб.

— Връзката между нас никога не може да се скъса.

— Така е.

Нямаше какво друго да си кажат и той не искаше сбогуването им да е неловко или емоционално, затова просто рече: „До скоро“, обърна се и се отдалечи.

За пръв път усещането му за загуба не се компенсираше от усещане за облекчение. Всъщност имаше чувството, че животът му свършва.

Знаеше, че не бива да се обръща, ала нещо го накара да го направи. Тя стоеше до пейката и го гледаше.

Той направи още няколко крачки и отново се обърна. Вивиан продължаваше да се взира в него.

Франк тръгна обратно към нея и тя тръгна насреща му.

Спряха на няколко крачки един от друг и той видя, че в очите ѝ блестят сълзи.

— Къде е Хенри? — попита я Пърсел.

— Казах му да не идва.

Той кимна.

— Ти обеща да ме приемеш обратно — напомни му Вивиан.

Франк помисли, че тя поставя въпроса чисто хипотетично, ала явно грешеше.

Вивиан се усмихна.

— Свободен ли си?

— Да.

— Е, вече не си.

Той не знаеше какво да каже, затова попита:

— Искаш ли да се поразходим?

Вивиан го хвана под ръка и тръгнаха из ватиканския парк.

— Ти ми обеща да се върнем на Капитолийския хълм.

— Обещах ти — потвърди Пърсел. — Багажът ти в моята стая във „Форум“ ли е вече?

— Не съм чак толкова нахална. Във фойето е. — А после каза:
— Ние сме създадени един за друг. Повярвай.

— Вярвам.

[1] Превод В. Петров. — Б.пр. ↑

Издание:

Автор: Нелсън Демил

Заглавие: Черният манастир

Преводач: Крум Бъчваров

Година на превод: 2013

Език, от който е преведено: Английски

Издание: Първо

Издател: ИК „Бард“ ООД

Град на издателя: София

Година на издаване: 2013

Тип: Роман

Националност: Американска

Печатница: „Полиграфюг“ АД, Хасково

Излязла от печат: 02.12.2013

Редактор: Иван Тотоманов

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1749>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.